د نیشاپور شاهین

لیکوال:

قریب الرحمن سعید

د نیشاپور شاهین

لیکوال :

قریب الرحمن سعید

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د کتاب ټول حقوق د لیکوال سره خوندي دي.

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: د نیشاپور شاهین

لیکوال: قریب الرحمن سعید

کمپوز: خپله لیکوال

د پښتۍ طرحه او انلاین چاري: مختار احمد احسان - د لراوبر ډاټ کام برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

WWW.LARAWBAR.COM

سریزه

بسم الله الرحمن الرحیم

دنیشاپور د شاهین دلیکلو نه مخته مې د تاریخ دهغو پاڼو داړولو اراده کړې وه چې په کې په شلمه پیړۍ کې یو چنګیزخان د اسلامي فرهنګ مرکزی هیوادونه لکه سمرقند ، بخارا ، صفایان ، ترمز ، تاشقند ، او نور ښارونه په خپله ولکه کې راوستلي و. خو د څو علتونو له مخې مې چې په کې په دې اړه دموادو د لاسته راوړو ستونزې هم شاملې وې ، په دې موضوع د لیکنې جرئت و نه شو کولی. خو بیا هم په ګجرات کې د الحدید د اونیزې خپرونې دمدیر ښاغلي مسعودالرحمن نه ممنون یم چې هغه زه په دې موضوع باندی د لیکلو له پاره په پرلپسې توګه هڅولم. په هرصورت ما دهغه سره ژمنه کړې چې یوه ورځ به هرو مرو امو او سیهون ددریابونو په دغه کانال شکله لیکي باندیې دقلم د راپورته کولو جرئت کوم.

دصلیب او حرم په اړه د لیکلو نه وروسته مې د کومې نوې موضوع د پیدا کیدو له پاره په تذبذب کې شپې او ورځې سبا کولې. کله کله به مې د پوره ته موضوع په اړه زړه غوښتل خو همت مې نه شو کولی. اخر مې خپله موضوع بدله کړه او دهغو حالاتو په څېړلو مې پیل وکړ چې د محمد غزنوي نه وروسته دیوې خلا په څیر په هندوستان کې راپیدا شوي وو . هر څومره مې چې په دې موضوع فکر کاوه همغومره مې یې په اړه دلچسپې زیاتیده. ډیر وخت به مې په خوب کې د سرسوتي ددریاب په غاړه د تراوړي په میدان کې د تیروشوو جنګونو منظر کوت.خو کله به مې چې سترګې پرانیستې نو همغه کوټه به وه چې د څو خپرو ورو تاریخي کتابونو څخه په کې اخوا نور څه نه تر سترګو کیدل.

دا هغه وخت چې په هندوستان کې د محمود غزنوي د پرلپسې حملو له مخې د هند مسلمانانو د شودرانو یا (دهندوانود هغه قوم څخه چې هلته ډیر ذلیل او پست ګڼل کیږي) څخه هم خراب ژوند درلود . دهغوې حال د اوښانو دهغو ګلو په څیر و چې څرونکې یې نه وي ،هغوې دهغو وزو د ګلې په څیر دهرې لورې څخه تر ګوابښ لاندې و چې چوپان او شپون یې نه وي ، په داسې حال کې چې د نهروالا څخه تر نګرکوټ او د بټهنډا څخه تر بنارس پورې دهندوستان راجه ګانو پتهورا او کهانډې راې ، ددوو وینه زبیښونکو لیوانو په څیر هرې لورې ته ځغاستل.... دهیڅ مسلمان عزت

WWW.LARAWBAR.COM

ترې خوندي نه وو ....هیڅ مذهبي ازادي نه درلوده .... په همدې حالاتو کې په داسې وخت کې چې د کرشن مراري پر بُت دهند دخوشحالۍ په خاطر دانسانیت قرباني ورکول کېده ، دشعوره ډک قدرت او ځواک په حرکت راغې او دغزني هغه کلې یو ځل بیا په لړزیدا شو او ترې داسې یو ستر او ویاړلې شخصیت او بُت ماتوونکې را ووت چې دکابل نه تر سومنات اود سیستان نه ترکشمیره پورې یې لړزه او خپله قهرماني خپره کړه.

دا ځل دهندوستان د حالت د ښه کولو له پاره چې قدرت دکوم شخصیت انتخاب کړې و ، هغه شهاب الدین غوری و ، اودا هغه لمړنی مسلمان حکمران و چې په برخه یې په هندوستان کې د یوه مضبوط او مستحکم حکومت قیام لیکل شوې و.

نن یو ځل بیا اسلامي امت دهمغسې حالاتو سره مخ دې ، که له یوه اړخه مونږ د رنګ ، نسل ،ژبې او وطن په ترکیبي برخو باندی ویشل شوي او تنګ لمني شوی یو ، خو دبله اړخه زمونږ دهمدې کمزورتیا څخه دګټې اخستلو سره سم یو شمیر غرني لیوان دافغانستان دخلکو ویني زبیښي ، هلته د سرو لمبو نڅا روانه ده. دتباهۍ اور او د ناهیلیو تیارې هرې لورې ته خپرې شوې دي اودښمن زمونږ د سترګو تر مخه زمونږ د قسمت ډیرې بدې کرښې لیکي.

اخر د افغانستان د ازادۍ د غورځنګ ننګیالي به تر څه وخته پورې په غارونو او تیارو سمڅو کې پټ او د بې نومه مجاهدینو په څیر به دخپلې ازادۍ او ځان ځارۍ تاریخ لیکي... تر څو به د چنګیز خان د روح پیروان دخپل لیونتوب له مخې د جهان سوزولو او تباهیو لوبه لوبوي..... ترڅو به داسلام په سرکښه څپو سکوت حاکم وی.... تر څو به د یوه ستر قوم ملا کړه شوې وې او تر څو به یو خالي خول دخپلې ملغلرې په لټه کې تیندکونه خوري.....دا داسې یوه پوښتنه ده چې د فنا د غږ اوتریخ دود په څیر هرې لورې ته خپریږي... خو د اسلامي امت سره یې هیڅ ځواب نه شته ؟!!

درنو لوستونکو !مونږ خو د لمر د ډوبیدو منظر کتلې شو خو عبرت ترې نه شو اخستلې. مونږ (د وجد اوسماع) دذکر په یوه ډیر بې مفهومه دور کې ور پریوتي یو ، مونږ په یخو ښایسته خوبونو کې خپل ځانونه ډوب کړي دي خو دغه ژوند بخښونکې رنګین خوبونه به مونږ تر ډیره وخته پورې و نه شي ساتلې ، راتلونکې ځوان نسلونه به یوه ورځ هرو مرو زمونږ څخه پوښتنه کوي چې مونږ ولې د شاهینانو تر منځ د توتکیو او کارغانو په څیر ژوند تیراوه. ولې مو د لیوانو په ډله کې د

WWW.LARAWBAR.COM

پټېدونکې اوبې وسه هوسۍ په خير کړچار تر سره کړې..... اخر به مونږ په کومه هيله ، د کوم طلايي سهار په اميد خپل ځوان نسل ته ددې ويلو څخه تيښته کوو چې دښمن ولې زمونږ د کوپړيو څخه د خپل ځان له پاره ګلدانونه جوړوي!

ځرګنده نه ده چې هغه به ځوک وي ، چيرې به وي چې د اسلامي امت د غه ډوبيدونکې کشتۍ ساحل ته را وکاږي ، خو زه ايمان لرم چې هغه وخت به هرو مرو راځي چې زمونږ د مقدر يو ساتونکې به را پورته کيږي ،په هغه ورځ به ملي ريښې يو د بل سره ټينګښت مومي. خو ماته ډاګيزه نه ده چې د ملت هغه مهمه دفاعي کلا به ځوک وي. خو بيا هم د ژوندانه د لوټ کړل شوو کاروانونو د لارښوونو له پاره به قدرت هرو مرو وی ځوک ټاکي ، هغه ورځ به انسانيت د نوي ژوند خاوند شي. او وينه زبيښونکي ليوان به بيرته خپلو تيارو غارونو ته په تيښته شي.

په اخرکې زه د ميرپور د ښارګوټي د کالګړې د سيمي د خپل هغه مربي ډير زيات ممنون يم چې په خپلې مادي او اخلاقي مرستې يې زما له پاره د اسې چاپيريال تيار کړ چې زه په کې د نيشاپور د شاهين کتاب د خپل ټاکل شوي وخت نه مخته په پوره بريااليتوب سره پاي ته ورسوم ، زما دا محسن او مربي محمد رفيق العصري نوميږي.

اسلم راهي – ايم ، اې.
۴۲ /حيدربلډنګ ،موهني روډ ، لاهور ، پاکستان

WWW.LARAWBAR.COM

لومړی برخه

د سختې یخنۍ اوږدې شپې د تیارو د یخو دیوالونو د ټټر سره په ټکر کې خپل ټول اعضاء او غړي له لاسه ورکړي و. په هره شپه به د نیشاپور په لور تلونکې ، په غرونو کې کنل شوې شاهراه د وخت په وخت د خپرې شوې زماني په چُپُو او د اسرارو نه د ډکو لمحو په ژورو نالو کې ډوبېده. هرې لورې ته خاموشي خپره وه. سکوت و. د دې غرنۍ شاهراه دواړو خواو ته ښکلې بوټي ولاړ وو چې په ځینو ځینو ځایو کې به د اوښانو کتارې او اغزن بوټي هم تر سترګو کیدل. یو ناڅاپه د کوهستان دغه ورانه ویجاړه لمن د آسونو د تیزو قدمونو د خرپار نه ډکه شوه. لږه شیبه وروسته په دې لاره درې کسان را څرګند شول چې خپل آسونه یې په وهلو وهلو د هرات نه د نیشاپور په لور په ځغاسته کړي وو.

د زړه وړونکې دغه بیابان هره زره چې د خاموشۍ تر څادر لاندې یې ځان را نغاړلې و د دې آسونو د قدمونو د خرپار سره سم را پورته شوه. ټوله وادي د تیږو د یخو اهونو څخه ډکه شوه. د شپې هیبت نور له منځه تلونکې او خپل اخر ته رسېدونکې و. درې واړو سپرو یو ځای خپل آسونه د کوهستان د یوې ویالې تر څنګ تم کړل. بیا دهغوی څخه یوه یې د شرق لورې ته وکتل او خپلو دواړو ملګرو ته یې وویل:

»ملګرو ! د سهار د لمانځه وخت شوې دې ، راځئ چې لمړۍ خپل لمونځ ادأ کړو او بیا خپل سفر ته دوام ورکړو.» درې واړه سپاره د آسونو څخه را ښکته شول ، خپل آسونه یې د تیږو سره وتړل او بیا د ویالې تر څنګ کیناستل او دلمانځه له پاره یې اودسونه کول پیل کړل.

د شرق له لورې د یلدا د شپې د سهار په څیر تباشیر شکله رڼا را ښکاره شوې وه. دالبرز د کوهستان په لور د شمال غرب څخه را الوتونکې توپانې سیلیو دلیونتوب بڼه خپله کړې وه. په همدې خاطر دهوا یخوالې زیات شوې و. درې واړو سپرو د اودسونو کولو وروسته خپل آسونه پرانستل او د یوه غره سر ته وختل. هلته یې د خپلو آسونو څخه قیضې وویستلې او هغوې یې د خوراک او څرلو له پاره ازاد پریښوول. بیا د دوې د ډلې څخه همغه چې خپلو نورو ملګرو ته یې د سهار د لمانځه له پاره ویلې وو په یوه تیږه و درید او اذان یې وکړ ، لهجه یې خالصه عربي وه او د دې څخه دا ډاګیزیده چې اذان ورکوونکې کوم عرب دې. د اذان د اواز د اوریدو سره سم د ځنګل مرغان هم را پورته شول او په فضا کې یې د نوې سهار د پیلیدو الهام ورکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دريٍ واړو يو ځاې د سهار لمونځ اداً کړ ، بيا يې خپلو آسونو ته قيضې واچولې ، د شرق څخه د تيارو د له منځه تلو سره سم د سهار بادبان هم را څرګند شوې و .بيا لمر را وخوت ، چې شعلو يې يو په بل پسې پر ځمکه د راپريوتو سره سم د ويلي شوو سرو زرو د نڅاکونکو شعاعو ستر قرمزي جال خپور کړې و . اوس نو په دې نوي سهار کې توتکيو هم خپلې ځالې پريښې او دهوا په څپو کې يې الوت کاوه. د اوږدې شپې وږو مرغانو د درود او سلام نغمې په ډيرو ښکلو او زړه وړونکو اوازو سره زمزمه کولې او دخپلې روزۍ په لټه کې د نا معلومو زمکو په لور په الوت کې ډوبې وې.
خپلو آسونو ته د قيضې د ور اچولو په وخت کې دغو دريواړو ټکان وخوړ او په ډيره حيرانتيا او تعجب سره لاندې د ويالي په لور په ځير شول ، هغوې کتل چې څوکسه آسپ سواره دهغوې په لور په ډيره بيړه ور روان دي. د ويالي په دا بله خوا کې د شمال غرب له لورې د البرز دکوهستان تر ټولو ستر ، د واورو ډک ، غرونه را څرګند شوي و. هغه شاهراه چې لږه شيبه مخکې يې پرې خپل آسونه را ځغلول، اوس بلکل په څرګنده توګه تر سترګو کيده ، دهغې دواړو خواو ته د صنوبر ډيرې پخوانۍ ونې داسې ولاړې وې لکه پهره داران چې تر لرې لرې پورې خپاره شوي او ددې ګونګې لارې د ورانو ويجاړو د واټن څارنه کوي .
ورځې ته د سهار د رڼا وړانګې ور رسيدلې وې. د رڼا شعاعګانې تر ډيره لرې پورې خپرې شوې وې ، ونې د تيزو هواګانو په واسطه د زانګو په څير زنګيدې ،اوپاڼو يې شرارې کولې ، هغوې درېواړه دغره په څوکه و دريدل او ددې راتلونکو آس سپورو د را رسيدو انتظار يې پيل کړ. د کومې ناڅاپي پيښې سره د مقابلې له پاره دريواړو خپلې تورې له تيکو را ويستلې وې، لږه شيبه وروسته دغه آسپ سپاره د ځنګلي ګلونو او بوټو دهغې ورانو ويجاړو څخه را بيرون شول کومې چې د ويالي له لورې دې غرنيزې څوکې ته را تلې. دهغوې شميره دولس کسان و ، او په ډيرو ښو جنګي وسايلو سنبال شوي و ، هغوې د را رسيدو سره سم ددې دريواړو تر مخ د خپلو آسونو څخه پياده شول ، بيا دهغوې د ډلې څخه يوه يې ، چې دهغوې سرخيل او لارښود معلوميده ، دې دريواړو ته مخ کړ او ورته يې وويل:
»تاسې څوک ياست او کومې لورې ته ځئ ؟«
هغه عرب چې ددې غره په سر يې په يوه تيره د سهار اذان ويلې و ، څو قدمه ورمخته شو او ورته يې وويل: « مسافر يو او دنيشاپور په لور روان يو .» هغه ترې يو ځل بيا وپوښتل چې: « دکومه ځآيه راغلي ياست ؟«
هغه عرب په داسې حال کې چې قدم په قدم بدليدونکي حالات او خپل احساسات يې تر کنترول لاندې نيولي ود خپلې مضبوطې او مستحکمې لهجې له مخې وويل: « مونږ د نيشاپور د يوې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

تجارتي قافلي سره یو ځاې دهغوي د ساتونکو په څیر دهند په لور تللي وو. هغه تجارتي کاروان دخپلې ګټيي او راکړې ورکړې وروسته بیرته راستون وې دې. اوس هغه تجاران ټول هلته د هرات په ښار کې اوسیږي. هغوې به هلته یو څو ورځ تم کیږي ، څرنګه چې هغوي مونږ ته خپل مزدوري راکړې ،په دې خاطر مونږ اوس په نیشاپور کې دخپلو کورو په لور روان یو«.
د راغلیو وسلوالو کسانو مشر ترې یو ځل بیا وپوښتل:« ایا تاسو د نیشاپور اوسیدونکي یاست ؟ » عرب ورته دا ځل په ډیره ستومانه او بیزاره لهجې وویل: « د نیشاپور څخه څلور فرلانګه جنوب کې یو کلي دي چې د سمراباد (دا د نیشاپور یوه ښایسته غرنې کلې دې چې اوس هم همغسې په خپل ځاې پاته او اباد دې) نومیږي ، مونږ دریواړه دهمغه کلي اوسیدونکي یو«.
د څو لمحو د خاموشی نه وروسته د راغلی ډلې مشر یو ځل بیا وویل: « تاسو دریواړه زمونږ سره یو ځآي د ناصرالدین ځاې ته ولاړشئ ، هغه تاسو دریواړه بللي یاست» (ناصرالدین د سلطان شهاب الدین غوری خورین او د هرات والي و (
دا ځل عرب لږ څه ناخوالې شو او ورته یی وویل: « ناصرالدین څوک دې او زمونږ سره څه کار لري ، مونږ یی ولې ور بللي یو ؟«
هغه مقابل لوري ورته په ډیره مینه وویل:« ناصرالدین د شهاب الدین غوري دخور زوې او د هرات والي دې ، په دې ورځو کې هغه هلته د لک (د هرات سره نژدې یو ډیر ښایسته ښار ګوټې و ، دشهاب الدین غوري د مړیني وروسته ، کله چې پرې جنګیز خان یرغل راوست نو دا ښاری په کنډوالو بدل کړ ، اوس ددې ښار نښې نښانې هم نه تر سترګو کیږي)په ښار کې اوسیږي. دا ښار ددې ځایه دوه مایله لرې واټن کې پروت دې ، د کومه ځآیه چې تاسو همدا اوس راغلي یاست. هغه د یوه داسې ځوان په لټه کې دې چې بهادر، جرئتمنده ، میړنې او د سترې حوصلي خاوند وي ، هغه غواړې دغه ځوان ته دسلطان له اړخه په هندوستان کې داسې یو کار وسپاري چې داسلامي امت خیر او ښیګڼه په کې را نغښتي وي«.
دا ځل ورته هغه عرب په ماته لهجه او نښتي اواز سره وویل: « ایا دا کار داسلام د خپرولو او ترویج سره هم اړیکي لري ؟«
د هغه ډلې مشر ورته پرته له ځنډه وویل: « هو ! ستاسې خبره او اټکل سهي دی«
د عرب لهجه نوره هم خوږه او خوشحالوونکي شوه « که چیرې همدا سي وي نو د لک ښار خو پریږده چې مونږ د دنیا هغې سر ته هم دتللو لپاره تیار یو . ددې خبرې سره سم په خپل آس سپور شو ، دهغه ملګرو هم دهغه په پیروی سره په خپلو آسونو پښې را واړولې ، بیا دغه دریواړه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

مسافر دهغو دولسو کسانو سره یو ځاې دهرات دښار په لور بیرته ستانه او په لویه راغلي لار یې خپل آسونه ځغلول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دوهمه برخه

د تولک د ښاره بیرون په کوهستاني لړۍ کې دننه په یوه پخوانی شکل د جوړه شوي حویلۍ تر مخې دغه ټول آسپ سپاره و دریدل. بیا د دوی څخه یو یی د خپله اسه را ښکته شو او په منډه دغه حویلۍ ته ور ننوت. لږه شیبه وروسته د ساتونکو تر منځ یو کس په ډیره ښه بڼه د حویلۍ څخه را بیرون شو ، دا د هرات والي ناصرالدین و . دهغه په کتلو سره ټول آسپ سپاره د خپلو آسونو څخه را ښکته شول او نیغ ودریدل ، هغه عرب هم د خپلو دوو ملګرو سره یو ځای پیاده شوي و او ولاړ و.
ناصرالدین نیغ په نیغه دهغه عرب په لور ورغی او دهغه سره یی روغبړ وکړ او ورته یی وویل: « زه دهرات والي ناصرالدین یم. که چیرې ستا د جسم او قواري څخه مې غلط اټکل نه وي کړی نو ته همغه ځوان یی چې زه یی په لټه کې یم. کیدې شی چې همته زما شرط پوره کړای شې. نوم دې څه دي ؟«
دې عرب ترې د روغبړ لاس راښکود او ورته یی وویل: « حسن نومیږم ، حسن بن خلدون ، ایا راته ویلې شي چې څه شرط لري ؟ او څه ډول کار راته سپارل غواړې ؟«
ناصرالدین دهغه ښیي لورې ته ور نژدې شو او ورته یی وویل: زما سره را ځه ، زه به هر څه درته ووایم.
هغوی ټولو د آسونو واګې و نیولې او دهغه پسې روان شول. ناصرالدین هم په ویلو پیل وکړ. « واوره ! زه د یوه داسې بهادر او میړني ځوان په لټه کې یم چې هندوستان ته ولاړ شي او هلته د سلطان شهاب الدین له پاره جاسوسی وکړای شي. سلطان غواړی ډیر ژر په هندوستان باندی حمله وکړي خو د حملې نه مخته هغه غواړي د خپلو جاسوسانو په واسطه دهند د مختلفو راجاګانو د عسکرو او ځواک د څرنګوالي په اړه معلومات تر لاسه کړي. په دې وخت کې هلته په هند کې زمونږ یو شمیر جاسوسان په کار کولو بوخت دي ، څو میاشتې مخته مو د دې ځایه یو ځوان د هند د ټولو جاسوسانو دامیر په څیر ور استولې و چې په میړانه او بهادرۍ کې یی نمونه نه وه. هغه ایلک خان نومیده او د کوهستان دالبرز دیوه کلي او سیدونکې ترک نژاده و. تر شپږو میاشتو یی په ډیره ښه توګه خپله دنده تر سره کړه او ډیر مهم اطلاعات یی برابر او دلته را ولیږل خوبیا یو ناڅاپه غایب شو او زمونږ سره یی اړیکې و شلیدل. داسې څرګندیږي چې هغه به نیول شوي وي. اوس مونږ ته دهمغسې یو ځوان پیدا کول اړین دي چې هندوستان ته ولاړ شی او هلته د مسلمانو جاسوسانو امارت په غاړه واخلي او تر څنګ یی د ایلک خان د ځای ځیرۍ د پیدا کیدو

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

لټون هم وکړي ، همدا راز د هند د راجاګانو د ځواک او عسکرو په اړه هم ښه معلومات برابر او را ولیږي تر څو سلطان د همغې اطلاعات له مخې په هندوستان باندی د حملې کولو له پاره ځآن تیار کړي«.
ناصرالدین په تلو تلو کې په غرونو کې د را چاپیر کوچني میدان تر منځ و درید . په دې میدان کې د هغه تر مخه د صنوبر یوه ستره او اوږده ونه ولاړه وه. ددې ونې په ډډ باندې د سنډو یوه مضبوطه رسۍ تړل شوې وه. ناصرالدین ددغې ونې په ډډ باندې د را چاپیره تړل شوې رسۍ په لور اشاره وکړه او ویې ویل:
»د هندوستان د جاسوسانو د امیر د ټاکلو له پاره د ایلک خان انتخاب هم ما پخپله کړې و . د هغه له پاره هم همدا سې یوه رسۍ د ونې څخه را تاوه کړل شوې وه ، هغه د زمري په څیر ترک نژاده ځوان دا رسۍ راښکوده او دوه ځایه یې کړه. اوس هم زه د همدا سې یوه ځوان په لټه کې یم چې د ایلک خان په څیر دا رسۍ را کاږي او ویې شلوي. حسن بن خلدونه ، واوره ! ستا دا دوه نور ملګري کمزوري او نري وچ کلک دي ، خو ته ځواکمن ، غښتلې او زړه ور ښکارې ، مخته ورشه او خپل قمست و ازمایه«.
حسن بن خلدون تر لږې شیبې پورې د ناصرالدین په لور په حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې خپلو ملګرو ته هم په سرسري توګه وکتل او د لږ څه فکر کولو نه وروسته د صنوبر د هغې تنومندې ونې د ډډ په لور ور روان شو چې د سنډو یو مضبوطه رسۍ ترې را تاوه شوې وه. د رسۍ یو سر په تیږلوړه زمکه پروت و خو بل سر یې د ونې د ډډ سره تړل شوې و.
حسن مخته ورغې او دغه درنده رسۍ یې را واخسته ، څو ثانیې یې هغې ته وکتل ، بیا یې خپل لستوڼې راپورته کړ او زور یې پیل کړ. حسن تر ډیره پورې زور واهه خو د رسۍ په شلولو کې ناکامه شو ، رسۍ یې پریښوده او خپل ځای ته راستون شو او سرښکته و درید ، د ناصر الدین حالت هم د ناهیلیو ګواهې ویله. هغه په ژور فکر کې ډوب و ، کله چې حسن بیرته راغې او د هغه تر څنګ و درید نو هغه ورته په غمژنه لهجه وویل:
»زه افسوس کوم چې ما ستا د قوت او ځواک په اړه غلطه انګیرنه کړې وه، اې ځوانه ! تا زه په ستونزو کې لتاړ کړم ،زړه مې وایی چې اجازه درکړم چې ولاړ شې ، تر څو ستا څخه د بل کوم ښه ځوان په لټه کې شم ، خو د بله اړخه مې زړه وایی چې نه ، تا باید همدلته له ځانه سره وساتم ، شونې ده چې ستا په څیر بل داسې ځوان به راته تر لاسه نه شي چې دا رسۍ و شلوي. په هغه وخت کې به ته ماته ډیر مناسب شخصیت اوسې. په دې خاطر چې«.....

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دحسن یو عرب ملګري ناصر الدین ته مخ کړ او ورته یې وویل: «دا ځوان پرېږده چې ولاړ شي او که نه دده مشر ورور که خبر شي نوتوپان به جوړ کړي او په زوره به خپل ورور ددې ځایه بوځي ، هغه داسې یو ځوان دې چې په خپل ژوند کې یې دهیڅچا نه ماتې نه ده خوړلې«.
ناصرالدین دهغه عرب په لور متوجه شو او سمدلاسه یې په حیرانوونکې لهجې سره وویل: «ایا دده مشر ورور په ځواک کې دده نه پورته او ارفع دې ؟ «
هغه عرب ورته سینه تانده کړه او ویې ویل: «هغه له ده څخه لس هومره ځواکمن او قوي دي ، هغه د تیږي او فولادو په څیر دروند ، د بلوط د ونې په څیر دقد خاوند ، او زړه ورتیا او میړانه یې بې انتها او استقامت یې لا محدود دې. هغه دتقدیر جوړ کړل شوې موحد انسان دې ، هغه د اسمان د هسکوالي او دزمکې د ښکته والي په څیر مضبوط او د نه تسخیریدو وړ شخصیت لري« .
ناصرالدین په خپل مخ باندی د راخپریدونکې خوشحالۍ دکنترولو وروسته وویل: «ایا راته د ولس ددغه زمري انسان نوم ښوولې شې ، چې تا یې دومره ستاینه وکړه ؟«
دغه عرب یو ځل بیا دپخوا په څیر په همغه لهجه وویل: «دهغه نوم حماد بن خلدون دې ، اوهغه داسې یو ځوان دې چې د سراب نا تالاب جوړوي او سمندر په څاڅکو کې ډوبوي«.
د ناصرالدین حالات بدلیدل ، حسن ته را وړاندې شو او په ډیره حیرانوونکې توګه یې ورته وویل: «ایا هغه څه دې چې ملګري وویل هغه سهي دي ؟ او یا داچې ما به سهي نه وي اوریدلي ؟«
حسن ورته په خندا وویل: «هو ! هغه څه چې زما ملګري وویل هغه سهي دي. زما ورور همداسې او سپینه ماتوونکې دې ،په ځواک او قوت کې یې هیڅوک د مقابلې نه شته. هغه زمونږه غر او زمونږ ځواکمن برج دې. دهغه پیژندونکې هغه ته د نیشاپور شاهین وایې ، کله چې هغه په خپل دښمن باندی حمله کوي نو دهغه په زړه او ذهن باندی را پریوځي او د ګُلال د لوښو په څیر یې ټوټې ټوټې کوي، تر اوسه چې چا ورسره ټکر کړې نو دهغه ښایست او عزت یې د هغه دماتې غاړې غاړه کې ګرځولې«.
حسن څو لمحې تم شو او یو ځل بیا یې په خپل درونده اواز سره وویل: «ناصرالدینه ، واوره چې ! لکه څنګه چې د جهاز لاره په سمندر کې ، د مار لاره په غرونو کې ، اوشاهین لاره په فضا کې نه شي موندل کیدې ، په همدې توګه زما دمشر ورور مقابل هم څوک نه شي پیدا کیدې ، هغه دخپلو دوستانو او خپلوانو له پاره د چراغ او امصا په څیر دې خو ددښمنانو له پاره دبرق ، او هلاکت نه هم زیات تیز دې«... .
ناصرالدین دحسن دواړو ملګرو ته وکتل او بیا یې په خپل غټ غږ په تحکمانه بڼې سره وویل: « ورشئ ، تاسو دواړه نیشاپور ته ولاړ شئ او ددې ورور حماد بن خلدون ته ووایاست چې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ناصرالدین یې ورور نیولې ، نو که همت لري نو د توري په زور دې یې له ما څخه خلاص کړي ، هغه ته دا هم ووایاست چې په دې وخت کې ناصر الدین د هرات لرې د لک په ښار ګوټي کې مقیم دې«.
د حسن دغو دواړو ملګرو په ډیره قهرجنه توګه د ناصرالدین په لور وکتل ، د حسرت نه په ډکو سترګو یې تر نظره تیر کړ ،بیا په خپلو آسونو سپاره شول او لړه شیبه وروسته د هرات څخه د نیشاپور په لور په لوبه لاره یې خپل آسونه په ځغاسته کړي وو.
ناصر الدین د حسن په لور وکتل او ورته یې وویل: « لما سره راځه ،«....
حسن خپل څټ را تاو کړ او د آس په لور یې لاس ور اوږود کړ او دهغې واګې یې و نیولې ، دهغه په آس یوې لورې ته یو لوې تبر او بلې لورې ته قران پاک را ځوړند و. هغه کرار کرار د ناصرالدین او دهغه د ساتونکو سره یو ځاې د هغه پخوانۍ حویلې لورې ته روان وو.
لږه شیبه وروسته هغوې ټول حویلۍ ته ور ننوتل ، ساتونکو د ناصرالدین او حسن آسونه د آسونو د اصطبل په لور یوړل ، ناصرالدین حسن له ځانه سره یوې خونې ته یوړ او په یوه ناستځاې کې یې خپل ځان ته مخامخ کیناوه. او ورته یې وویل:
»که ماته د خپل ورور حماد بن خلدون په اړه لږ څه ووایې. زه غواړم په پوره تفصیل سره د هغه په اړه معلومات تر لاسه کړم. ایا هغه د هند دزمکو سره بلدتیا او اشنایې لري ؟«
حسن ورته لږ څه په اندیښنې سره وویل: « لمړۍ خو ماته زما د یوې پوښتنې ځواب راکړه »
ناصرالدین ورته په خندا وویل: « ووایه څه پوښتنه لري ؟«...
حسن ورته وویل: « ایا زه ریښتیا هم له تا سره بندي یم ؟او زما ورور به راځي او ما به د تورې په زور له تا خلاصوي ؟«
ناصرالدین ورته په خندانه ژبه وویل: « ته بندي نه یې ، زما میلمه یې ، او کله چې هم وغواړې هیڅوک ستا مخه نه شي نیولې ، که چیرې ما ستا ملګرو ته داسې نه وو ویلي ، نو کیدې شي چې ورور دې دلته نه وو راغلې ، اوس چې ستا دبندې کیدو په اړه خبر واوري نو هرو مرو به دلته را ځي. نو که چیرې هغه زما د شرایطو په مطابق وخوت نو دهغه څخه به د مذهب او ملت له پاره هغه کار واخلم چې دهغې په واسطه به یوازې دهغه دنیوي ژوند نه بلکه عاقبت هم ښایسته شي ، اوس نو چې ما دهغه په اړه له تا څخه څه پوښتلي ، ماته یې ځواب راکړه «
اوس نو حسن په ډاډه زړه سره خبرې پیل کړې « مونږ درې ورونه یو ، زه یې تر ټولو کشر یم ، دوه نور زما نه ستر دي ، تر ټولو مشر حماد او دویم یې حارث نومیږي ، زما پلار خلدون نومیږي او د مور نوم مې زبیب دې. مور مې شله شوې ده . له آسپه لویدلې وه او اوس یې یو پښه بیکاره شوې ده خو دا مصا په مرسته تللې شي. حماد او حارث د نیشاپور د ښاره بیرون د چونې په تنورونو کې

WWW.LARAWBAR.COM

ورځ مزدوري کوي ، پخوا هغه دواړه ورونه هم زما په خير ، هند ته د تجارتي کاروانو د ساتونکو په خير تلل. هغوې دواړه د هند د زمکې په اړه پوره معلومات لري.
زما مور تر ټولو زياته مينه د خپل مشر زوې حماد سره کوي ، لمړی خو هغه د هغې مشر زوې دې او دويم دا چې هغه زمونږ څخه زيات د خپلې مور خدمت کوي ، هره ورځ مور سره د اوداسه په کولو کې مرسته کوي، د هغې پښې پريمنځي. څرنګه چې زمونږ کور د يوې غونډۍ په سر پروت دې او د دې غونډۍ لاندې يوه چينه بهيږي ، نو حماد ورور هره ورځ مور را په شا کوي او د غونډۍ نه لاندې يې تر چينې پورې راوړي. هغه د دې چينې تر څنګ يو کوچنۍ شانته د ځان پريمنځلو ځاې او يو بې ديوالو جومات هم اباد کړې دې، مور مو د اوداسه کولو وروسته د حماد سره يو ځاې همدلته لمونځ ادا کوي. د حماد ورور سره د مور دعا ګانې هم شاملې دي ،په دې خاطر هر کار ته چې هغه لاس ور وړی هغې کې ورته بريا په برخه کيږي.
يو ځل مې پلار ، په داسې حال کې چې ځوان و د يوې تجارتي قافلې سره هندوستان ته تللې و ، هغه وخت زه او حارث کوچنيان و خو حماد ورور مو د پوره پوهې خاوند و . بدقسمتۍ سره مو مور ډيره سخته ناروغه شوه ، ما او حارث به د مور د ناروغتيا حالت کوت او ژړل به مو . خو ورور مو مونږ ته د تسلۍ راکولو تر څنګ د مور خدمت هم کاوه . او د نيشاپور څخه به يې طبيب راغوښت او د هغې علاج به يې کاوه.
په همغو ورځو کې چې مور مې سخته ناروغه وه يوه ورځ د نيمې شپې په وخت کې ، په داسې حال کې چې زه او حارث په خواږه خوب ويده شوي و ،او ورور مو د مور د کټ تر څنګ ويښ ناست و ، مور مو د خوبه را بيداره شوه او اوبه يې وغوښتې ، زما ورور چې کله منډه کړه تر څو اوبه راوړي نو ويې کتل چې صراحي خالي ده ، صراحي يې را واخسته او د غره لاندې چينې ته يې منډه کړه ، صراحي يې را ډکه او سمدلاسه بيرته را ستون شو ، کله يې چې اوبه په پياله کې واچولې او مور ته يې ورنژدې کړې نو ويې کتل چې مور بيرته ويده شوې ده.
هغه و نه غوښتل چې مور بيرته د خوبه را بيداره کړي ، په دې فکر کې و چې هسې نه چې د مور خوب مې خراب نه شي. بيا يې د اوبو هغه پياله په لاس کې ونيوله او همدلته د مور د کټ تر څنګ و دريد . مور تر سهاره پورې په خواږه خوب ويده وه او ورور مو د اوبو ډکه پياله په لاس تر سهاره پورې د هغه د کټ څنګ ته ولاړ و . سهار چې د مور سترګې پرانستل شوې نو ويې کتل چې ورور مې ورته د اوبو نه ډکه پياله په لاس ولاړ دې او سترګې يې د خوبه ډکې وې ، مور مې د ورور د دې د خدمت نه ډيره اغيزمنه شوه ، او د خپل رب په دربار کې يې په ډيره عاجزۍ سره د ورور حماد په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حق کې دعا وکړه. زه داسې ګڼم چې دا به د مور د دعاو پایلې وي چې ورور مو په هر میدان کې بریالی او کامران دی».
حسن د لږ څه دمې وروسته یو ځل بیا وویل: «ورور مې د ټاټ لباس اغوندي»
ناصرالدین یې خبرې ور پرې کړې او ترې ویې پوښتل: «ولې د ټاټ لباس اغوندي ؟»
حسن ورته په خندا کې وویل: «په پیل کې مې د مور او پلار اولاد نه پیدا کیده ، حماد ورور مې ورته الله تعالی د ډیرو دعاګانو وروسته ورکړی دی ، مور مې ورته په کوچنیوالي کې په دې خاطر د ټاټ کالي اغوستل چې د خلکو د بد نظر نه خوندي پاته وي. خو د ټاټ دغو کالیو د هغه ذهن دومره مانوس کړ او په هغه کې یې دومره عاجزي او نکسار را پیدا کړ چې اوس د ځوانۍ په وخت کې هم د ټاټ د کالیو پرته نور څه نه اغوندي. مور مې ورته په خپلو لاسو ډیر ښه او ښایسته کالي جوړوي خو هغه په یوې نه یوې بهانې سره د مور خبره شا ته غورځوي او د رخت د کالیو د اغوستن څخه ډډه کوي. کله چې د کوره د کوم کار د انجامولو په خاطر بیرون ځي نو زمونږ پلار ، په دې خاطر چې زوی یې د خلکو د بدو سترګو نه خوندي پاته وي د هغه خوله چوف کوي.
حسن خاموشه شو ، ناصرالدین تر څو لمحو پورې په ژور فکر کې ډوب ناست و ،بیا د خپله ځایه را پورته شو او ویې ویل: «زه درته ډوډۍ را لیږم ، دهغې نه وروسته ته ارام وکړه ، ستا د ورور حماد بن خلدون تر راتلو پورې ته زما د ډیر معزز او دروند میلمه په څیر همدلته اوسه»
ناصرالدین پورته شو او بیرون ولاړ ، او حسن په نا لیدلي سوچونو کې ډوب پاته شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

درېیمه برخه

دنیشاپور دښاره نژدې دوه فرلانګه لرې په یوه کوهستاني سیمه کې دننه تر لرې لرې پورې پراته د چوني تنورونو سرونه را پورته کړي و. په دوې کې د یو ځو څخه دود خوت خو څو نور خاموشه وو ،خو په دوې کې هم تیرې ایښوول کیدې ، د یوې ډیرې پخوانۍ زمانې د تنور تر څنګ یو زوړ سړې په تیره ناست و او په ډیر غور او دقت سره یې دې تنور ته کتل. دا د حسن پلار خلدون و. دهغه ږیره او د سر ویښتان سپین شوي وو. دهغه ښې لورې ته دغره په لمن کې دوو ځوانانو کدالونه را خیستې و او د چونې له پاره یې سترې سترې ګټې را پورته کولې او دغره نه به یې لاندې را رغړولې ، لاندې ولاړو دوه نورو ځوانانو به دا تیرې را اخستې او بټۍ ته به یې راوړې ، کله به هم چې دغو دواړو ځوانانو کومه تیره دپورته نه ښکته لورې ته را ورغړوله نو په لوړ اواز به یې د خبردار غږ کاوه ، دهغوې دغږ سره سم به د تیرو پورته کونکي دواړه ځوانان متوجه کیدل او ځانونه به یې خوندي کول.

دغره نه د تیرو را رغړوونکو دواړو ځوانانو یو ځل د تیرې د را رغړولو په وخت کې په پوره زور سره دخبردار غږ وکړ ، ځکه چې دا ځل هغوې یو ډیر ستر ګټ را رغړاوه ، په تیره ناست خلدون دخپله ځایه پورته شو ، کله چې دغه درونډ ګټ لاندې را ورغښت او تم شو نو یو ځوان یې د پورته کولو له پاره ور نژدې شو ، دا د حسن مشر ورور او د خلدون تکړه ځواکمن زوې حارث و. حارث د ډیر ښه قد و خال خاوند او ځواکمن انسان و ، ورښکته شو او غوښتل یې تیره را پورته کړ ي ، خو ناهیلې شو ، ځکه ګټ یې له ځایه پورته نه شو کړاې. ګټ ډیر ستر او درونډ و .خلدون د حارث په لور وکتل او ورته یې په ډیره شفقت سره وویل:

»زویه ! په پلک یې دوه ځآیه کړه ، بیا به یې په اسانۍ سره یو وړاې شې«

حارث د پلک د را خستو او ددې ګټ ددوه ځآیه کولو په ځآې په خپل څنګ کې ولاړ د بل ځوان په لور وکتل ، کیدې شي چې هغه به اشاره کوله چې را ځه چې دغه درنده تیره دواړه یو ځاې پورته کړو. هغه بل ځوان چې دحارث څخه لږ څه لوړ او د قوي غړو خاوند و ، دحارث په لور وکتل او په خندا شو ، هغه د ټاټ زوړ او رژیدلې لباس اغوستې و او هغه حماد بن خلدون و. دحسن تر ټولو مشر وروراو د خلدون ستر زوې. دهغه سترګې د اور د سکروټو په څیر تیزې او د لمبو ډکې وې ، ویښتان یې تور او سترګې یې غټې او شریانونه یې د وینې څخه ډک و.

WWW.LARAWBAR.COM

متې يې د ونو د مضبوطو تنو په څیر وې او خپره او تانده سینه یې د تیږلوړې غره په څیر پراخه وه. څهره يې د راختونکې لمر په څیر ښایسته او سره ښښنه وه. لاسونه يې د څیرونکو ځناورو په څیر مضبوط او ګوتې يې د ونو د کلکو جرړو په څیر سختې وې. په لاسو کې يې د اوسپنې يوه ستره او درنده امصا وه چې کیدې شي د تیږو د ماتولو له پاره به يې ترې کار اخست.

کله چې حارث دغه دروند کاڼې پورته نه کړای شو ، او د ډیرې بې وسۍ په حال کې يې د حماد په لور وکتل نو د حماد په مخ بې شمیره جذبې او احساسات خپاره شول ، مخ یې لکه د وینې په څیر را روښانه شو ، په لاس کې نیولی اوسپنیزه درنده امصا يې و غورځوله ، په دې وخت کې يې په جسم کې د برق په څیر تیز والې راپیدا شو ، د خوله اچونکې شغلې په څیر مخته ورغې ، ورښکته شو او هغه درنده تیږه يې په خپلو دواړو لاسو کې و نیوله ، بیا یې پښې کلکې کړې او د تیږې د پورته کولو هڅه یې پیل کړه ، په دې وخت کې یې په خپل پوره ځواک سره غږ کړ چې: «الله». د غږ سره سم يې د خپل يوه ټکان سره هغه تیږه را پورته کړه او اوږې ته يې ورسوله ، د زوړ خلدون په مخ د خوشحالۍ څپې تلې راتلې ، په منډه ورغې او د حماد په خوله يې چوف وکړ ، تر څو د نظره نه شي.

حماد دا تیږه را پورته کړه او د تنور په لور يې يوړه ، خلدون او حارث دواړو هغه په ستايونکو سترګو کوت.

حماد او حارث دواړو ورونو تیږې پورته کولې او د چونې تنورونو ته ور رسولې ، خو پلار یې په یوې تیږه ناست او د خپلو دواړو زامنو دغه درونږ کار ته یې په شفقت او محبت سره کتل. تر غرمې پورې هغوې دواړه هغه تنورونه ډک کړل او خپل کار یې پای ته ورساوه ، دواړه ورونه د خپل پلار خواته راغلل ، د پلار کالي یې هم شلیدلي او رژیدلي و. زوړ خلدون را پورته شو او د خپلې اوږې دستمال یې را واخست او د خپلو دواړو زامنو د کالیو څخه یې د ګرد په څنډولو یې پیل وکړ. بیا دوې هر يو هلته پراته خپل خپل پوستینونه را واخستل او وایې غوستل. د حارث پوستین د اوښ د پوستکي څخه جوړ شوې و ، خو د حماد پوستین هم د ټاټ څخه جوړ و. هغه د ټاټ په دواړو اړخونو کې وړې ایښودې وې او ورته یې د پوستین ښه ورکړې وه. حماد خپله د اوسپنې امصا را واخسته او دواړه د خپل پلار سره يو ځاې د کور په لور روان شول. د هغوې سره يو ځاې هغه دواړه ځوانان چې د غره څخه یې د کدالونو په مرسته تیږې را ویستلې او لاندې یې را رغړولې هم خپلو کورنو ته ولاړل.

درې واړه پلار او زامن خپل کلي سمر اباد ته راغلل. دا کلې د نیشاپور څخه جنوب لورې ته څلور فرلانګه لرې په یوې ښایسته کوهستانې سیمه کې پروت و. ددې د اوسیدونکو کورونه د غره په تیږو کې اویا هم د غره په لمن کې خواره واره پراته و. هغوې درې واړه د غره په لوړه یو کوچنې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ښایسته کور ته ورننوتل ، هلته یوې ښځې ډوډۍ پخوله. دا د خلدون ښځه او د حماد او حارث مور زبیب وه. ددوې کورته د ورننوتلو سره سم زبیب د یوه لرګي په مرسته د خپله ځایه را پورته شوه مخته ورغله او دحماد او حارث مخونه یې ښکل کړل. دهغه یوه پښه بیکاره وه ، ګوډه ګوډه تله ، درې واړه یې په خپله کوټه کې کینول او بیا یې ورته غذا ور وړه.

دخوراک څښاک وروسته دوې تهولو د لږې شیبې لپاره ارام وکړ. بیا را پورته شول ، د ماسپښین د لمانځه وخت شوې و ، حارث او پلار یې خلدون دواړو هملته په کور کې د لمانځه له پاره ځانونه تیار کړل او هملته یې لمونځونه ادأ کړل ، حماد دخپلې مور خواته راغې ، مور یې همله په انګړ کې منتظره ناسته وه. هغه د خپلې مور زبیب خواته راغې او هملته ورسره په زمکه کیناست. زبیب خپل لاسونه دهغه په څټ کې را واچول او دهغه په ملا باندی سپره شوه ، حماد دهغه امصا هم له ځانه سره واخسته ، بیا دکوره ووتل او دغره لاندې برخې ته روان شول او د غره په لمن کې دبیېدونکي چیني خواته ورغلل.

دواړه مور او زوې لاندې راغلل ، دواړو اودسونه وکړل، بیا حماد یوه تیږه را پورته کړه ، اودخپلې مور پښې یې پرې و مښودې او پاکې یې کړې ، بیا دواړه مور او زوې را پورته شول او د چیني تر څنګ په بې دیوالو اودروازو جومات کې یې دماسپښین لمونځونه ادا کړل.

خلدون او حارث هم خپل لمونځونه ادأ کړل او بیرون را ووتل او دخپل کور چار چاپیر شنو غنمو او اوربشو کې د ګوډاې کار پیل کړ. دهغوې دکور څلورو خواو کې ان د غره تر لمنې پورې په تدریجې نشیب او ناستې سره نژدې لس ستر کرنځایونه وه چې دهمدوې خپل ملکیت و. په دې کرنځایو کې غنم ، جیوار ، اوربشې ، وریجې او .... کرل کیدل. ددې کرنځایو په غاړو میوه لرونکي بوټي ، دګلاب ګلونه ، او نور ډول ډول بوټي او وني ولاړ وو ، د نري باد په لګیدو سره به ددوې څخه ډیر خوږ غږ را پورته کیده. دا وني او بوټي هم ددوې خپل ملکیت و. په میوه لرونکو ونو کې یې ګڼې د منو ، انځرو ، بادامو ، الوچو ، زیتون او لوکاټو شاملې وې.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

څلورمه برخه

دواړه پلار او زوی د اسونو د قدمونو په غړ را پورته شول ، دوی دواړو هلته په خپله زمکه کې کار کاوه. هغوی وکتل چې دوه آسپ سپاره په دغه نرۍ غاړه باندی خپل آسونه را څغلوي ، دا لاره د هرات څخه د نیشاپور په لور د تللې لارې څخه را جدا شوې او د دوی د کور په لور راغلې وه.
دهغوی تر سترګو لاندې دغه دواړه آس سپاره په غره راپورته شول او دهغوی زمکو ته را ورسیدل او هملته د خپلو آسونو څخه را کیوتل. خلدون او حارث دواړه ورمخته شو او دهغوی سره یې ډیر ښه روغبړ وکړ. داسې څرګندیده چې دغو پلار او زوی دا دواړه اس سپاره دپخوا څخه پیژندل. دا همغه اس سپاره وو چې د حسن د نیولو خبر یې له ځانه سره راوړې و . پخوا له دې چې دا دواړه خپله خبره وکړي ، خلدون پرې را مخته شو او ورڅخه یې وپوښتل:
»زوی مې حسن چیرې دې ؟... ولې له تاسو سره یو ځآی نه دې راغلی ؟«
دهغوی دواړو څخه یوه یې په ډیر ادب سره وویل: « حماد چیرې دې ؟«
خلدون یو ځل بیا په خپل نیولې اواز سره وویل: « هغه خپله مور لاندې چینې ته وړې ده ، هغوی دواړه هملته هره ورځ لمونځونه کوي ، اوس به بیرته راستانه شوي وي«
سپور ورته په زړه نیونکې اواز سره وویل:« مونږ تاسو ته یو خراب خبر له ځانه سره راوړې دې. دهرات حاکم ناصرالدین حسن له ځانه سره بندي کړې دې.» خلدون یې خبره پرې کړه او ورڅخه یې وپوښتل:
»ولې یې زما زوی نیولې او بندي کړې ؟«
سپور په ناهیلۍ سره ځواب ورکړ او ورته یې وویل: « مونږ ته یې علت نه دې ویلې ، داسې څرګندیږي چې هغه یوه زړه ور ، میړنې او ځواکمن ځوان ته اړتیا لري. او غواړي هغه ته کوم ډیر مهم کار وسپاري ، حسن یې دهمدې مقصد له پاره له ځانه سره بندي کړې دې ، مونږ ته یې ویلي دي چې: دهغه مشر ورور حماد بن خلدون ته وو ایاست چې که چیرې همت لرې نو دلته دې راشي او خپل ورور دې له ما خلاص کړي«
دا ځل ترې خلدون په ډیر مدهم اواز سره وپوښتل: « ناصرالدین اوس چیرې قیام کړې ، او زما زوی یې په کوم ځآی کې محبوس کړې دې«
هغه سپور ورته یو ځل بیا وویل: « هغه په دې ورځو کې د تولک د ښاره بیرون د شمال په لور په غرنۍ حویلۍ کې مقیم دې او حسن یې هم هملته له ځانه سره بندي کړې دې«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دا ځل خلدون ورته په ډېره مينه وويل: « راځئ ، دلته کينئ ، زه به ستاسو د خوراک څښاک غم وکړم. خو حماد ته دا خبره مه کوئ چې حسن بندي کړل شوې دې. که نه هغه به د اور لمبه شي او د ناصرالدين څخه به د بدلې په لور منډه کړي. اودا به زمونږ له پاره ډېره بده ثابته شي«.
دغه سپور په خپل اس د سپريدو په وخت کې وويل: « مونږ ستاسو مننه کوو ، مونږ به هرو مرو دلته تم شوې واې ، خو مونږ غواړو سمدلاسه خپلو کورونو ته ستانه شو. په دې خاطر دلته نه شو تم کيدې«
دواړو سپرو د خپلو آسونو مخونه را وڅرخول او غوښتل يې چې د هغه ځايه يې په ځغاسته کړي چې په همدې وخت کې حماد را څرګند شو . دهغه مور د هغه په شا باندې سپره وه ، داسې معلوميده چې هغه د ديوال تر څنګ ولاړ و او ټولې خبرې يې اوريدلې وې. او کله چې هغه دواړه سپاره بېرته روان شول نو هغه د ديوال د اړخ څخه را ښکاره شو او په خپل درونداواز يې وويل:
»تم شئ ،زما د يوې پوښتنې ځواب راکړئ بيا درځئ» ، دواړه سپاره و دريدل ، حماد ترې وپوښتل:
»ناصر الدين په کومه سيمه کې زما ورور بندي کړې دې ؟«
هغه سپور ورته يو ځل بيا ځواب ورکړ: « مونږ دريواړه د خپلو کورو په لور را روان وو چې د تولک د ښار نه بيرون په څو ميله واټن کې مو د غره د پاسه د سهار لمونځ ادأ کړ اوبيا مو غوښتل بيرته د خپلو کورونو په لور ولاړ شو چې د ناصرالدين دولس کسان سپاره په منډه منډه راغلل او مونږ دريواړه يې و نيولو او د تولک ښار ته يې بوتلو . هلته يې هغه حويلۍ ته يوړو چيرې چې ناصرالدين اوسيږي ، د حويلۍ نه بيرون د صنوبر د يوې تنومندې ونې د ډډ څخه يوه رسۍ تړلې وه ، ناصرالدين حسن ته وويل چې که چيرې دا رسۍ دې را کش کړه او و دې شکوله نو زه به درته داسې يو کار وسپارم چې دمذهب او ملت دواړو له پاره به ګټور وي، خو حسن هغه رسۍ و نه شوه شکولې ، په دې خاطر ناصرالدين هغه له ځانه سره تم کړ اومونږ ته يې هغه پيغام را کړ چې تاسو ته مې ووايه« .
ددې خبرې د کولو څخه وروسته هغه دواړه سپاره روان شول ، دغره څخه کيوتل او په هغه لاره يې خپل آسونه په ځغاسته کړل چې دنيشاپور او هرات د لوی لارې په منځ کې د سترې شاهراه سره يو ځای کيږي.
حماد ډېر اندېښمن شوې و ، هغه داسې حال ته راغلې و لکه ديو ډېر شنيع اوبد کار پيلونکې چې وي. دهغه د مخ څخه داسې ډاګيزيده لکه چا يې چې په زړه کې د اور لمبې بلې کړې وي ، هغه خپله مور پورته کړه اوپه پټه خوله کور ته ننوت. خلدون او حارث هم خپل کارونه پريښول اود

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد تر شا کور ته ننوتل. حماد خپله مور د کور په انګړ کې کېوسته. کله چې هغه د خپلې امصا په مرسته و دريده نو حماد ورته په ډېر ادب سره وويل:

»اې زما مورجانې ! اجازه راکړه چې د خپل ورور د خلاصون پسې ولاړ شم. هغه به د بنديتوب په حال کې ما غواړي ، که زه ور نه شم نو څوک به د هغه مرسته وکړي ، هغه زما ورور او زما د وجود يوه برخه ده.« زبيب خپله امصا په زمکه وهله او مخته ورغله ، او په ډېره مينه يې د حماد په ملا لاس کش کړ او ورته يې وويل:

»هرو مرو ولاړ شه ، زويه. خو حسن د سولې او امن له مخې خلاص کړه. د چا سره جنګ جګړه و نه کړې ، که چيرې حسن کوم جرم نه وي کړې نو د هرات والي به يې هرو مرو را پريږدي ، اې زما زويه ! ته زما د کور چراغ يې ، ژر بيرته راستون شه ، زه به ستا انتظار کوم. زويه ! زما نصيحت له ياده و نه کاږې ، تا تل د خپلې مور د خوشحالولو هڅې کړې دي ، الله تعالي به دې په هر ميدان کې بريالي لري ، او هيلې به دې تل د ښېګڼو ډکې وي «

حماد لا د هغه ځايه خوزيدلي نه وچې پلار يې خلدون او ورور يې حارث هم انګړ ته را ننوتل او تر څنګ يې و دريدل. بيا زاړه خلدون ورته په ډېره ښه لهجه او مينې سره وويل:

»اې زما زوګيه ! زه پوهيږم چې تا څه اراده کړې ده. ما خو ويل چې زه به پخپله حسن پسې ځم او راوړم به يې. خو اوس دې زه نه منعه کوم. ځکه زه پوهيږم چې زما د اقدام څخه به ته ناهيلې شې ، خو ځانته دې نه پريږدم. حارث به د ر سره يو ځاي ليږم. بچيانو ! تاسو د دې کور چراغ او روښنايي ياست. په کور کې زما او د زبيب سره نور هيڅ نه شته ، يوا ځې همتاسو زمونږ د سترګو رڼا او زمونږ د زړونو راحت ياست. اوس ته او حارث دواړه د خپل منزل په لور وخوځيږئ ، زه به په ډېره نا کرارۍ ستاسو د دربواړو ورونو د بيرته راستنيدو انتظار کوم«.

حماد او حارث دواړه ورونه د کور د ښيې برخې په لور ورغلل ، هلته د آسونو په اخور درې آسونه ولاړ و ، دواړو ورونو په خپلو خپلو آسونو باندې زينونه و تړل ، يو ځل دواړه ورونه کوټې ته ورغلل ، وسله يې را واخسته او بيرته بيرون را ووتل. حماد د خپل ټاټ کاليو د پاسه زره اغوستې وه د زرې د پاسه د هغه د ټاټ نه جوړ شوې پوستين و او بيا يې د دې ټولو د پاسه د عربو روايتي چپنه واغوسته ، چپنه هم د ټاټ څخه جوړه شوې وه. په سر يې د اوسپنې خولۍ ، په متو يې د اوسپنو درانه بازو بندونه او په ملا يې توره را ځوړنده شوې وه. په يوه لاس کې يې يو ستر ناقوس او په بل لاس کې يې جنګي تبر و او په آس يې خورجين را ځړول شوې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هغه خپل جنګي وسايل په خپل آس باندی په ترتيب سره کيښول ، هملته په آخور يی خپل کمانونه او د غشو ځخه ډکي خلطي د آسونو د زينونو سره وتړل، بيا يی آسونه را پر انستل او د کوره بيرون رااووتل.
هلته په دروازه کي يی مور زبيب د خپلي امصا سره ولاړه وه. په يوه لاس کي يی قران کريم پورته کړي و ، ترځنګ يی زوړ خلدون هم ولاړ و ، چي په يوه لاس کي يی د نقدي پيسو کڅوړه او په بل کي يی دواړو ورونو ته د لاري توخه وه. کله چي دا دواړه ورته را نژدي شول نو هغه دغه دواړه شيان د حماد د آس په خورجين کي ور واچول ، مخته ورغي او د دواړو زامنو مخونه يی ښکل کړل او د سوبي او خير دعا يی ورته وکړه. دواړه ورونه ور مخته شول او بيا بيا يی د خپلي مور زبيب لاسونه او په لاسو کي نيولي قران کريم ښکل کړ. بيا زبيب ورته په ډيره مينه او شفقت سره وويل:
ورشئ زامنو ! زه تاسو ته خداي پاماني وايم. دواړه ورونه په خپلو آسونو سپاره شول او د خپلي تنګي لاري ځخه په وتلو د هرات په لوري په تللي لوي شاهراه کي ور ننوتل ، هره لمحه يی د خپلو آسونو ځغاسته زياتوله او يی په پوره تيزي سره ځغلول ، هغوي اوس د تولک د ښار په لور روان وو ، چيري يی چي کوچني ورور حسن منتظر ناست و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پنځمه برخه

یوه ورځ په داسې حال کې چې حسن د سهار د لمانځه د اداً کولو وروسته دعا کوله ، چې په همدې وخت کې څو کسه سپاره په تیزۍ سره د خپلو اسونو سره یو ځاې دهغه حویلۍ ته ور ننوتل. حسن په دغه حویلۍ کې د بندي په څیر شپې سباکولې ، هغه ته شک پیدا شو چې کیدې شي دهغه ورور حماد بن خلدون راغلي وي، دعا یې ژر ژر خلاصه کړه اوبیرون راووت. ویې کتل چې دحویلۍ په انګړ کې څو کسه سپاره د ناصرالدین تر څنګ ولاړ دي اودهغه سره خبرې کوي ، حسن ډیر ناهیلي شو ، ځکه هغه سپاره اجنبي خلک و اودهغه ورور حماد په کې نه تر سترګو کیده. هغه سپاره څو لحظې د ناصرالدین سره ولاړ وو او خبرې یې کولې بیا بیرته په خپلو آسونو سپاره شول او په کومه چې راغلي وو په همغې لاره بیرته ستانه شول. حسن وکتل چې دهغې سپرو دبیرته ستنیدو نه وروسته ناصر الدین لږ څه اندیښمن شوي غوندې ښکاري. کرار کرار راغې او د ناصرالدین تر څنګ ودرید. اوپه ډیره مینه یې ترې وپوښتل:

»ایا دې خلکو تاسو ته کوم بد خبر له ځانه سره درلود .ځکه ته ډیر اندیښمن او غمګین ښکارې ؟«

ناصرالدین ورته په نښتې اواز وویل: « ستا اندازه سهي ده ، دا سپاره د جیحون ددریاب د غاړو څخه راغلي و ، هلته په دې ورځو کې زمونږ د سلطان شهاب الدین او د خوارزم دحکمران سلطان شاه تر منځ د نه پاې ته رسیدونکې جنګونو یوه لړۍ روانه ده، دې خلکو ماته د سلطان شهاب الدین له اړخه یو پیغام راوړې و. سلطان د یوه ډیربد خبر سره یو ځاې د خوراکي او عسکري توکو مرسته هم غوښتې ده«.....

حسن ترې په مینځ کې یو ځل بیا وپوښتل: « هغه بد خبر څه ډول دې ؟«

ناصرالدین ورته وویل: « چې په یوه جنګ کې د خوارزم حکمران سلطان شاه زمونږ یو جرنیل قطب الدین ایبک نیولې او هغه یې د اوسپنې په یوې پنجرې کې بندي کړې دې (۱ دا هغه قطب الدین ایبک دې چې قبر یې د لاهور په یوه سړک پروت دې. په هغو ورځو کې چې د سلطان شهاب الدین او د خوارزم د حکمران سلطان شاه تر منځ سرحدي نښتې روانې وې نو قطب الدین د سلطان شهاب الدین د آسونو د اصطبل ملازم و. دجنګ په ورځو کې یوه ورځ هغه دخپلو لښکرو د یوې ډلې سره د لښکرو د آسونو د خوراک له پاره د شنو وښو د راوستلو په خاطر ځنګل ته ولاړ. نو دخوارزم شاه دلښکرو ډلې پرې حمله وکړه ، قطب الدین په ډیر جرئت سره دهغوې مقابله وکړه خو څرنګه چې دملګرو شمیره یې ډیره لږه وه نو ماتې یې وخوړه اودهغوې په لاسو کې بندي

WWW.LARAWBAR.COM

شو ،هغه یې دخوارزم حکمران ته یوړ ، خوارزم ورته د اوسپنې یوه پنجره جوړه کړه اوقطب الدین یې په دې پنجره کې بندې کړ(.
اوس هغه نوموتي جنریل چې د خوارزم په بند کې دې دپوره میړانې او بهادرۍ څرګندونه یې کړې او ویلي یې و چې: « ایا دا به زمونږ له پاره شرم نه وي چې دوه مسلمان حکمرانان یو دبل په مقابل کې د جنګ په لیکو کې ولاړ وي.» ریښتیا هم د غزني سلطان شهاب الدین او د خوارزم حکمران سلطان شاه په خپلو منځو کې جنګ کول همداسې دي لکه یو ورور چې دبل په خلاف توره ویستلي وي«
ناصرالدین دخبرې د ختمولو په وخت کې وویل: « دا یوه معمولي سرحدې شخړه ده چې ډیره ژر به ددواړو مسلمانو حکمرانانو تر منځ هواره کړل شي ، ددې وروسته به سلطان شهاب الدین خپل ټول ځواک دهندوستان په لور متوجه کوي ، زه به نن تر ناوخته پورې ستا د ورور انتظار وکړم که چیرې هغه را ورسید نو زما اوستا ددواړه دخوښۍ ځای به وي او که چیرې هغه را نه غې نو زه به سبا سهار وختي د هرات په لور کوچ کوم اودهغه ځآیه به د ډیرې زیاتې مرستې سره یو ځای د جیحون ددریاب په لور ورځم ، هملته سلطان شهاب الدین په جنګ کې ښکیل دي ، او ته به هم زما سره په دې جنګ کې د برخې د اخستو له پاره ورځې«.
حسن لږ څه فکر وکړ اوبیا یې وویل: « ایا نن یو ځل بیا زه دهغې رسۍ د راښکودو اوستا دشرط دپوره کولو موقع تر لاسه کولې شم.؟ شوني ده چې زه به نن هغه رسۍ و شلوم. اوستا شرط به پوره کړم« .
ناصر الدین ورته په خوشحالۍ سره وویل: « ته همدلته تم شه ، زه به ددې کار له پاره تیارې و نیسم .»
ناصرالدین حویلۍ ته ورننوت ، لږه شیبه وروسته بیرته راووت. دا ځل یې خپله ساتونکې ډله هم له ځانه سره راوړې وه ، ټولو د اصطبل څخه خپل آسونه را وویستل او سپاره شول او دحویلۍ شمال لورې تیرلوړې غرنۍ سیمي ته چیرې چې د صنوبر هغه پخوانۍ او تنومنده ونه ولاړه وه روان شول ، دهمدې ونې سره د شرط هغه رسۍ هم تړلې وه.
دصنوبر دغې ونې ته د رارسیدو سره سم ټول دخپلو آسونو څخه راښکته شول ، ناصرالدین د همدې رسۍ تر څنګ و درید او ویې ویل:« دخلدون زویه ! که نن دې دا رسۍ و شلوله نو داسې و ګڼه چې د یوه ډیر ستر کار له پاره ستا ټاکنه پوره شوه«.
حسن ورمخته شو او څنګه یې چې رسۍ و نیوله او د هغې دراښکلو اراده یې وکړه ،چې ټکان یې وخوړ ، ناڅاپه یې رسۍ پرېښوده او دیوه اواز د اوریدو هڅه یې پیل کړه. دکوهستانو تر منځ

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دناقوس (ښکر چې په پوه کولو یې اواز تر لرې لرې پورې رسیږي) یو زهرناکه او تیز راغبرګیدونکې اواز یې تر غوږو شو . په داسې لهجې سره لکه یو څوک چې بل څوک په ډیره مینه او محبت رابولي. حسن ټکان وخوړ اود ناصرالدین په لور یې وکتل اوویې ویل چې:

»د ناقوس اواز په غور سره واوره ، داسې وګڼه چې زما ورور حماد بن خلدون را رسیدونکې دې .په خداې سوګند چې دا دهمغه د ناقوس اواز دې او ما ته بلنه راکوي«.

حسن خپله ساه و نیوله او یو ځل بیا یې وویل: «ناصرالدینه واوره ! په غور سره دناقوس اواز واوره. زما ورور رارسیدلې دې او هغه همدلته دکوم غر په سر ولاړ دې. د خپل ناقوس په غږولو سره ماته اواز کوي ، پوهیږې چې هغه په ناقوس کې څه وایې ؟ هغه ماته اواز کوي او وایې چې: اې زما وروره ! ته چیرې یې ؟ ناصرالدین او دهغه ساتونکې ډلې هم دغه اواز اوریده ، د ناقوس دغه اغیزکونکې اواز په دې وادي کې راغبرګیده.

حسن دخپل آس په لور منډه کړه او ویې ویل: صبر وکړئ ، زه هم دخپل ناقوس دغږولو په واسطه خپل ورور ته خبر ورکوم ترڅو هغه خبر شي چې زه دغلته یم. حسن دخپل آس څنګ ته ورغې ، د آس د زین سره را ځړول شوې ناقوس یې را خلاص کړ او هغه یې پوه کړ ، کله یې چې ناقوس دخپلې خولې څخه لرې کړ نو ټوله وادي په پوره خاموشۍ کې ډوبه شوه ځکه چې دهغه بلې لورې هم ناقوس بند کړل شوې و. لږه شیبه وروسته د آسونو د قدمونو توپانې اواز تر غوږو کیده ، اوبیا د لږ ځنډ وروسته د دغه کوچني میدان په هغه برخه کې چې دصنوبر ونه ولاړه او د تنې څخه یې رسۍ تاوه شوې وه ، حماد او حارث دواړه را ښکاره شول.

دهغوې په کتلو سره دحسن مخ د خوشحالۍ نه وغوړید ، حماد چې کله دمیدان منځته را ورسید نو دخپل آس واګې یې را ښکودې ،آس یې هم دخپل ځواک په غرور په دوو پښو و درید او و شنهید.حماد سمدلاسه دآسه را ښکته شو او د حسن په لور یې ور منډه کړه او هغه یې کلک په غیږ کې ونیوه. دهغه وروسته حارث هم دخپل ورور حسن په لور راغې او هغه یې په غیږه کې کلک کړ . کله چې د روغبړ څخه خلاص شول نو حماد د ناصر الدین په لور اشاره وکړه او ویې ویل چې: « که زه غلط شوي نه وم نو دا به د هرات والي ناصرالدین وي چې ته یې له ځانه سره بندي کړې یې« .

حسن ورته په ډیر لطافت سره وویل: « اې وروره ! هغه زه نه بندي کړې اونه محبوس کړې یم. هغه داسې یوه ځوان ته اړتیا لري چې هندوستان ته ولاړ شي اود خپل مذهب او ملت خدمت وکړي ، خو دهغه ځوان د انتخاب له پاره شرط دادې چې هغه به دصنوبر دونې د ډډ نه را تاوشوې پړې شلوي. اې زما ورورجانه ! ددې ډول ځوان څخه چې ناصرالدین کوم ډول کار اخستل غواړي په هغې کې داسلام خپرول او ترویجول هم شامل دي. ما یوځل مخته په دې رسۍ باندې خپل زور

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ازمایلې دې ، خو په شلولو یې نه یم توانیدلې. نن یو ځل بیا د خپل زور د ازمیښت په خاطر راغلې یم ، ما رسۍ په لاس کې نیولې وه چې ستا د ناقوس غږ مې واورید ، اوس یو ځل بیا په دې رسۍ باندې خپل زور ازمایم ، کیدې شي په کې بریالۍ شم« .
حسن د رسۍ په لور ورغې ، ناصرالدین مخته راغې او د حماد او حارث سره یې روغبړ وکړ او ویې ویل: « چې زه که غلط شوې نه وم نو تاسو دواړه به حماد او حارث یاست ،زه په دغه وادي کې تاسو دواړو ورونو ته ښه راغلاست وایم« .
ناصرالدین خاموشه شو ، ځکه چې حسن د رسۍ سره خپل زور ازمایی کوله. حسن تر ډیره پورې خپل زور و ازمایه ، خو د رسۍ په شلولو بریالۍ نه شو ،په دې خاطر یې رسۍ پریښوده او بیرته ټیټ سر را وګرځید. شاته شو او د خپلو ورونو تر څنګ و درید او په ډیر رحم غوښتونکو سترګو یې هغوې ته وکتل.
دا ځل حارث ورمخته شو ، او په رسۍ یې خپل زور و ازمایه. هغه هم تر ډیره پورې د رسۍ د شلولو هڅې وکړې خو بریالۍ نه شو . بیرته راستون شو او د حماد په لور یې په کتلو پیل وکړ. په دې وخت کې د حماد حالت د کتلو وړ و. د هغه مخ په ښایسته توګه ځلیده ، مخته راغې ، رسۍ ته ورنژدې شو ، خپله د ټاټ چپنه یې وویستله او په زمکه یې کیښوده ، بیا یې د سر نه خول لرې کړ ، د ټاټ پوستین یې هم له ځانه لرې کړ او په زمکه یې کیښود. اوس نو د هغه د ټاټ په کالیو باندې د هغه زره ځلیده .بیا یې د ناصرالدین په لور وکتل او ورته یې وویل:
»اې د خداې بنده ! په دغه رسۍ خو زما دواړو ورونو خپل زور ازمایلې دې ، په دې خاطر دا کمزورې شوې ده. زما په لاسو به ډیره ژر وشلیږي. ایا بله نوې رسۍ نه لرې ، چې زه پرې زور و ازمایم او ته هم زما توان او طاقت ووینې«.
ناصرالدین ورته په ډیرې مینې او محبت وویل چې: « دا رسۍ کمزورې شوې نه ده ، همداسې ده ، که تا وشلوله نو زما شرط به دې پوره کړې وي«.
حماد ورته یو ځل بیا وویل: « نو بیا دا رسۍ دوه هومره کړه او بیا یې د صنوبر د ونې د ډډ څخه را تاوه کړه او بیا یې ووینه. چې زه یې څه ډول شلوم. » د ناصرالدین په حکم د هغه سپاهیان ورمخته شول ، او رسۍ یې دوه هومره کړه او بیا یې د صنوبر د ونې د ډډ څخه را تاوه کړه او ویې تړله.
حماد ورمخته شو ، دوه هومره شوې رسۍ یې په خپل مټ کې را ونغاړله او خپل دواړه لاسونه یې د اسمان په لور په دعاییه شکل پورته کړل ، بیا په دواړه زنګونو په زمکه کیناست او په ډیرې عاجزۍ سره یې په دعا و پیل وکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اې زما پالونکيه ! هر صفت او صمديت همتا لره دې ، ته د سهوې او خطا نه لاريب يې. ستا په حکمت کې د شکايت کولو مجال نه شته. اې جليل ذاته ! ته همغه ذات يې چې د تاج خاوندان په خاورو کينوې ، اې زما ربه ! زما دعا واوره ، او د خپل نوم په برکت دې ما په دغه ازميښت کې بريالي کړه. اې الله ! ته زما محکم برج او زما مضبوطه تکيه گاه يې. په ما نظر وکړه او له ما سره مرسته. ماته همت را ، ترڅو په دې امتحان کې بريالي را ووځم» د دعا د پای ته د رسيدو سره سم حماد نيغ و دريد . د هغه د مخ شغلې لمحه په لمحه په يوه توپان بدليدې. دا سې انگيرل کيده چې د غه زړه ور انسان د زمکې د رزونه پرانيځي. هغه دومره قهريدلې و لکه چې د غرونو د ټوټه ټوټه کيدو او زمکه د هلاکت په کندو کې د ورغورځولو له پاره پيدا شوي وي. بيا يې د تيږو په څير د ځوا کمن هوډ سره رسيږ. په دواړو لاسو و نيوله د هغه د او سپنې په څير متې ښه را پړسيدلې وې او د سترگو څخه يې د اور د سکورټو په څير لمبې راختلې ، بيا يې په خپل ټول توان سره غږ کړ چې: (الله). د هغه د غه په غرونو باندې لړزه را وړونکې او از هرې لورې ته خپور شوې و ، د دې سره سم يې يو ځل زور وکړ او د خپل لمړني ټکان سره سم يې دوه هومره شوې رسيږ. يې په منځ کې دوه ټوټې کړه .

ناصرالدين ورمخته شو او هغه يې کلک په غيږ کې ونيوه او ورته يې وويل: « په خداې سوگند چې ته همغه يې چې ما يې لټه کوله. هغه بې عيبه ذات د ملت د يوه ډير مهم کار د تر سره کولو په خاطر همته انتخاب کړې يې. لمړۍ مې اراده کړې وه چې سبا سهار به له دې ځايه کوچ کوم ، اوس چې ته راغلې نو ما خپله اراده بدله کړه ، زه به همدا نن شپه د هرات په لور روانيږم. او د هغه ځايه به له ځانه سره کومکې شيان اخلم او د جيحون د درياب څنډو ته به ځان رسوم چيرې چې سلطان شهاب الدين خيمه وهلې. ته به هم له ما سره ولاړ شې ، او په دې جنگ کې به برخه اخلې ، دا دوه گټې لري ، لمړۍ دا چې زه به ستا د جنگ کولو څارنه وکړم ، او دويم دا چې تا به د سلطان سره معرفي کړم. په دې جنگ کې د برخې د اخستلو وروسته به ته هندوستان ته ځې.

څه موده کيږي چې همستا په څير يو ځوان مو هندوستان ته د کار کولو او هلته د مسلمانو جاسوسانو د مشر په څير ليږلې و . هغه هم د همدې ځايه هندوستان ته روان شوې و. هغه هلته يو اځې څو مياشتې کار وکړ خو يو ناڅاپه تري تم شو . زه ويريږم چې هغه نيول شوې نه وي. هلته کارکوونکې مسلمان جاسوسان د هغه په لټه کې دي. هندوستان ته به د تللو سره سم ته د ايلک خان لټه کوې ، که چيرې هغه درته په لاس درشي اوژوندې وی نو ته به يې امير يې ، او هغه به ستا تر لاس لاندې کار کوي ، خو که چيرې هغه شهيد کړل شوې وې نو بيا به په هندوستان کې کار کونکي ټولو مسلمان جاسوسان ستا تر لاس لاندې وي او ته به يې امير يې. ته به هلته د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هندوستان د راجه ګانو د فوځي ځواک اندازه معلوموي ،د هغوي د عسکرو د نقل و حرکت څارنه به کوي اوموږ ته به يې په اړه خبر راکوي ،ځکه سلطان هوډ لري چې ډېر ژر په هندوستان باندې حمله وکړي ، هلته به ستا د قومندې لاندې څو تيز تلونکي اسپ سپاره وي چې زما او ستا تر منځ به د پيغام رسولو کارونه تر سره کوي. هغه لورې ته د تللو نه مخته به دې زه د ټولو تفصيلاتو نه خبر کړم. او درته به ډاګيزه کړم چې هندوستان ته د ورسيدو وروسته به ته د چا چا سره وينې ، څوک څوک زموږ باوري جاسوسان دي ، او د هغوي د اوسيدو ځايونه چيرې دي«.

کله چې ناصرالدين خاموشه شو نو حماد ورته وويل: »زما پلار زوړ او مور مې فلج شوې ده ، زما خور نه شته چې د هغوي خدمت وکړي ، همدا زه د هغوي څارنه او خدمت کوم. لمړی به زه کور ته ولاړ شم که چيرې زما پلار او مور ما ته د دې کار کولو اجازه راکړي نو زه به هرو مرو ستا په خدمت کې حاضر شم. او که نه ، زما مجبوريت ته به ګورې«

ناصرالدين ورته وويل چې زه لږ شيبه وروسته له دې ځايه د هرات په لور خوځيږم. د هغه ځآيه مرستندويه مواد له ځانه سره اخلم او د جيحون په لور ورځم ، په دې توګه نيشاپور زموږ تر مخه دې ، زه به ستا د مور او پلار نه ستا له پاره اجازه واخلم ، زه هڅه کوم چې ستا په څير حارث او حسن هم په خپلو لښکرو کې شامل کړم«.

کله چې ناصرالدين خاموشه شو ،نو د هغه د وينا سره سم ټول خلک حويلۍ ته ولاړل ، لږ شيبه وروسته ناصرالدين ،حماد ، حارث او حسن د خپلې ساتونکې ډلې سره يو ځاي واخستل او د هرات په لور روان شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

شپږمه برخه

شپه شوې وه ....د شپې ناوې ځلورو خواو ته د خپلې سپوږمکۍ وړانګې شیندلې وې ، د اسمان په ځینو برخو کې سپینې وریځې خوزیدې ، په کوهستانو کې د ننه کږې وږې او نه تم کیدونکې لارې ورانې ویجاړې پرتې وې ، سپوږمۍ او دهغې تر څنګ نژدې ستورې دواړه د خپلو هستوې مرکزونو سره نښتې کرار کرار د غرب په لورې په سفر بوخت و ، داسې بریښیده چې دوه محبوبان یو د بل نه خوابدې او په جدا جدا لارو روان وې.

خلدون او زبیب د ماخوستن د لمانځه څخه فارغه شوی و او ناست و ، په دې وخت خلدون متوجه شو او خپلې ښځې ته یې وویل:

»زبیب.... اورې ! دا اواز په غور سره واوره«..... !

د زبیب په مخ د خوشحالیو ځپې خورې شوې وې او په خندا یې وویل:

»زه د آسونو د قدمونو اواز اورم ، دا اواز لمحه په لمحه زمونږ د حویلۍ په لور را نیژدې کیږې ، زړه مې وایی چې حماد او حارث به حسن هم له ځانه سره را وړستې وې«.

خلدون و درید او ویی ویل: « لږ صبر وکړه ، زه یې ګورم چې څوک دې . که جیرې هغوې زما زامن وې نو زه به مخته ورشم او ښه راغلاست به ورته ووایم . » خلدون د خپله ځایه را پورته شو او په ډیره بیړه د کوره ووت.

لږه شیبه وروسته ویی کتل چې درې اسپ سپاره د غره د پاسه را خیژې ، بیا هغوې د حویلۍ نه بیرون د خلدون تر مخه د خپلو اسونو څخه راښکته او پیاده شول ، هغوې حماد ، حارث او حسن درې واړه و.خلدون ورمخته شو او بیا بیا یې درې واړه ته غاړه ورکړه . او بیا یې له ځانه سره دننه کور ته بوتلل. خپل آسونه یې هملته د انګړ په منځ کې و تړل او بیا ټول د زبیب په لور ورغلل.د زبیب مخ د خوشحالیو نه غوړیدلې و . پورته شوه او دریواړه یې د مورنې محبت په غیږ کې ونیول او بیا یې د خپله ځانه سره کینول. خلدون د خپله ځایه را پورته شو او ویی ویل:

»تاسو دریواړه د خپلې مور تر څنګ کښینۍ او خبرې کوئ زه به مو آسونه په اخور و تړم.او بیرته به راشم«.

حماد سمدلاسه را پورته شو او خپل پلار یې له لاسه و نیوه او او په خپل ځای یې کینوو. ورته یې وویل: « ته دلته کینه زه له تاسو څخه د رخصت داختسو په خاطر راغلې یم« .

زبیب ترې په حیرانتیا سره وپوښتل: « د رخصت اجازه ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

خلدون ترې هم وپوښتل: «تاسو خو حسن له ځانه سره راوست ، اوس تاسو چیرې تلل غواړئ ؟«
حماد لمړی په ډیر غور او دقت سره د حارث او حسن په لور وکتل او بیا یې وویل: ناصرالدین غواړي ما د سلطان شهاب الدین په لښکرو کې شامل کړي او هندوستان ته مې و استوي ،شهاب الدین ډیر ژر په هندوستان حمله کوي اوزما کار به دا وي چې زه به هغه ته د هغه ځاې د راجا ګانو د عسکري ځواک او د هغوې د عسکرو د نقل و حرکت په اړه معلومات را لیږم. هغوې غواړي حارث او حسن هم په خپلو لښکرو کې شامل کړي«.
زوړ خلدون یې په خبرو کې ور پریوت او ترې ویې پوښتل: «ایا د کوم کار له پاره چې ته هندوستان ته استول کیږې په هغې کې د اسلام خپراوي او رواجول هم شامل دي ؟«
حماد ورته په خوشحالۍ سره وویل: «اې زما پلارجانه ! شهاب الدین خو د اسلام د خپرولو له پاره په هندوستان حمله کوي ،«
خلدون ورته د خپلې پریکړې د اعلانولو په وخت کې وویل: «که چیرې همداسې وي ،نو بیا واورئ چې: ته او حارث په لښکر کې د شمول په خاطر ور تلاې شئ خو حسن به زمونږ سره د لته اوسي. ستا په نشتوالي کې به د خپلې مور خدمت کوي اوزما سره به په زمکو او کیله او کرهڼه کې مرسته کوي«.
حماد د زبیب په لور وکتل او ترې ویې پوښتل: «مورجانې ته په دې اړه څه وایې ؟«
زبیب د حماد په سر لاس راښکود او ورته یې وویل: «زه مو د پلار پریکړه تائیدوم «.
حماد د خپل پلار خلدون په لور وکتل او بیا ی وویل: «یا مهربانه پلاره ! څه نصیحت را ته وکړه«
خلدون د څو لمحو له پاره خاموشه وو ،په ناستځاې کې هم هرې لورې ته چپه چپتیا وه.بیا خلدون کرار کرار خپل ټیټ سر را پورته کړ اوپه ډیره فقیرانه توګه یې د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل:
»اې زوې جانه ! کله چې د اسلام د دښمنانو په مقابل کې د جنګ موقع او فرصت درته تر لاسه شي نو په خپل ټول توان او ځواک سره د هغوې په خلاف و جنګیږه. د دښمن په مقابل کې د یوې لمحې له پاره هم د پټ سترګی او یا کمزورتیا څرګندونه و نه کړې ، که چیرې د لښکرو د کومې برخې قوماندانې درته وسپارل شي نو د خپلو ملګرو له پاره د دوستۍ د سهار په څیر رڼا او د هغې ونې په څیر خوشګواره اوسه چې د ویالې په غاړه ولاړه وي او پاڼې یې هیڅکله هم نه مړژواندې کیږي
.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

خلدون څو لمحې تم شو او بیا یې وویل: « زویه !شپې د خوب په واسطه نه را لنډیږي او نه ورځ یوازې د غلطو کارونو په کولو سر ته رسیږي. په جنګ کې د (لایموت فیها ولا یحیې) په څیر ، او د خپلو ګرمو نارو په زور او ځواک سره د کفارو په خلاف جهاد وکړه.

اې زما زویه ! په یاد ساته ، چیرې چې د نمرود د اور کړۍ شتون ولري هلته زمونږ الله تعالی د خلیل ګلزار هم جوړ کړی وي ، که چیرې ته د اسلام په ترویج او خپراوي کې د کفارو په خلاف د اور د سکروټو او د اسماني تندر په څیر ور وغورزیږې نو زما دې په هغه کور ، چې خلک یې په چار چاپیر کې طوافونه کوي ، زما رب به ستا په پښو او قدمو کې کهکشان هم په ګرد او غبار بدل کړي .

د څو لمحو د خاموشۍ وروسته خلدون یو ځل بیا وویل: یابُنَيّ (اې زما زویه !) ، ډاډه زړه ،د جسم قوت او روح وي ، خو حسد او کینه انساني هډوکي وراسته کوي. خپل ضمیر او احساس بیداره ساته ،او خپلې دندې په پوره دقت سره سرته رسوه. ته ددې کور چراغ او رڼا یې ، زه او زبیب به د ورځې په رڼا کې او د وروستۍ شپې په ستورو کې ستاسو دداړو ورونو د برې له پاره دعاګانې کوو . ایا تاسو دواړه ورونه به ځانته د خوارزم د زمکو په لور روانیږئ ؟«

حماد خپل ټیټ سر را پورته کړ او ورته یې وویل: «د هرات والي ناصرالدین ، د سلطان د مرستې له پاره ددې ځایه د یوه لښکر سره روان دې مونږ دواړه ورونه به د همغه سره ځو ، هغه د خپل لښکر سره یو ځای د غره په لاندې برخه کې ولاړ دې او په ډیره بې صبرۍ سره زمونږ انتظار کاږي. هغه مونږ ته ویلي و چې د خپل مور او پلار نه اجازه واخلئ او ژر بیرته را ستانه شئ ، که چیرې هغوی تاسو ته په جنګ کې د ګډون د کولو اجازه درنه کړه نو زه به پخپله هغوی ته ورځم او ستاسو له پاره به ترې اجازه اخلم.

خلدون په حیرانتیا سره ورته وویل: « نو بیا ژر ورشئ او د هغه په لښکرو کې ورګډ شئ ، ستاسو د ځنډیدو څخه هغه ته دا سې څرګنده نه شي چې وو ایی یو عرب خپل زوې د اسلام د خدمت د نیکبختیو څخه بې برخې کول غواړي«.

د حماد د ځواب د ورکولو څخه مخته زبیب راپورته شوه او حماد ته یې وویل: « لږ څه تم شه زویه .زه همدا اوس بیرته راځم» هغې خپله امصا را واخسته او د یوې کوټې په لور روانه شو ه.

حماد د حارث په لور وکتل او ورته یې وویل: « ولاړ شه زما او خپل آس دې را وکاږه .زه همدا اوس درځم«

خلدون ، حارث او حسن درې واړه بیرون راووتل. حماد هغه کوټې ته راغې چې د خوب له پاره یې استعمالوله. لمړۍ یې د دیوال څخه خپل دروند ګرز را واخست او په زمکه یې کیښود . بیا یې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دا وسپني څخه جوړه شوي پنجه را واخسته ، ددې او سپنيزې پنجې ګوتې ډيرې کلکې ، مضبوطې او د شاهين د پنجو په څير جوړې کړل شوې وې.بيا يې د ديوال څخه د مضبوطو رسيو يوه کړۍ هم را واخسته ، دا ټول شيان يې را واخستل او بيرون په حويلۍ کې يې د خپل آس د زين سره وتړل.
لږه شيبه وروسته زبيب هم خپله امصا په زمکه وهله او د کوټې څخه را ووتله ، دهغه په لاسو کې يوه ټوکرۍ وه چې د حماد او حارث له پاره په کې غذا ايښوول شوې وه ، هغې هغه ټوکرۍ د حماد د آس د زين سره و تړله ، بيا يې خپله کړو په ملا سمه کړه او د حماد په لور د کتلو وروسته يې وويل:
»زويه ! که په جنګ کې يو ځآې واست نو د حارث خيال به ساتې ، د خداې نه وروسته يې همته محافظ او څارونکې يې. او زما زامنو غوږ شئ چې !د خپل پلار نصيحت مو د زړه په ديوالو وليکئ او عمل پرې وکړئ«
زبيب د لږ څه وخت له پاره خاموشه شوه ، بيا يې د بنديخانې د بندي په څير د سندريز اواز په ويستلو په غمناکه توګه وويل: « اې زما زامنو ! تاسو زما د کور روښانه چراغ ياست. هسې خو به زه په ډيره ناکرارۍ سره ستاسو د بيرته راستنيدو انتظار کوم. خو ددې سره سره بيا هم زه له تاسو دا هيله لرم چې د اسلام د دښمنانو سره د جنګ کولو په وخت کې به هغوې ته شا نه ورګرځوئ ، زما بچيانو ! په جنګ کې په دښمن باندې داسې ګذار کوئ..داسې ګذار لکه د ګردونو لاندې زمکه چې د چا څخه پوښتنه کوي. تاسو دواړه د خپلې سوبې په نعرو باندې د دښمن په پنځو واړو حواسو باندې دغم وريځې را ماتې کړئ ، که چيرې تاسو په خپل مقصد کې مخلص واست نو فطرت به پر تاسو باندې ټول رازونو الم نشرح کړي ، اوس تاسو روان شئ ، زه تاسو دواړو ته د الله پاماني وايم «
حماد او حارث دواړه په خپلو آسونو باندې کيناستل ،اود لاندې ولاړ ناصرالدين لښکرو ته يې ځان ورساوه. خلدون ، زبيب ، او حسن درانه درانه او خراب طبيعت سره بيرته د حويلۍ په لور ستانه شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اوومه برخه

سلطان شهاب الدين د جيحون ددرياب په غاړه خپله خيمه وهلې وه ، او نژدې پنځه مايله واټن كې ورته د جيحون هغه غاړه او د (ارا) د بحيرې په غاړو دخوارزم شاه توپانې لښكرې پرتې وې. دوې د جنګ دپيلولو انتظار كاوه. خو داوړو حكمرانانو يو په بل د جنګ دپيلامې ځخه ډډه كوله.اما اوس د شهاب الدين له پاره دا جنګ ضروري ګرځيدلې و. ځكه چې خوارزم شاه يې جرنيل قطب الدين ايبک نيولې و او هغه يې د اوسپنې په پنجره كې بندي كړې و . قطب الدين ايبک داسې يو جرنيل وچې شهاب الدين ته ډير ګران او دهغه د زوې حيثيت يې درلود (دا بايد ياده وې چې سلطان شهاب الدين كوم زوې نه درلود ، يواځې يوه لور يې وه چې هغه ته يې هم په خپل ژوند كې قبر تيار كړې و ، خو د قدرت كارونه داسې وو چې سلطان د شهادت وروسته په خپله په همغې قبر كې ښخ كړل شو . د زوې د نه درلودلو له مخې سلطان شهاب الدين ، قطب الدين خپل زوې ګرځولې و (

دشهاب الدين خيمه دلښكرو په مينځ كې پرته وه. دا د ځرمنې ځخه جوړه شوې ډيره ښايسته اوپراخه خيمه وه ، ددې په منځ كې دپردې په واسطه دوه كوچنۍ كوچنۍ كوټې جدا كيدې ، دخيمې په دروازې د اطلس پردې را ځوړول شوې وې او دځرمنې داخلي رنګ يې په وريښمي ټوټې باندې پوښلې و .دكمرې فرش د غبرګ ټاټ نه جوړ شوې و او په همدې ټاټ د سلطان بستره هم غوځيدلې وه..

يوه ورځ په داسې حال كې چې د يخنۍ لمر نور دغرب په لمنو كې ډوبيده دهرات حكمران ناصرالدين دحماد سره يو ځاې د شهاب الدين دخيمې تر مخه دخپلو آسونو ځخه را ښكته شول. ناصر الدين حماد ته هملته د تم كيدو اشاره وكړه اوپخپله نيغ د سلطان شهاب الدين خيمې ته ورغې ، دناصرالدين دكتلو سره سم د خيمې ساتونكو خپل سرونه ټيټ كړل اويوې لورې ته شول ، ناصرالدين خيمې ته ورننوت...... سلطان د سختو يخو بادونو ځخه د خوندې پاته كيدو په خاطر په خپله بستره ناست و .دناصرالدين دكتلو سره سم راپورته شو ، بړستن يې يوې لورې ته كړه او مخته راغې او دناصر الدين سره يې كلک روغبړ وكړ.

»ته په ډير ښه وخت كې راغلې يې ، ما نن شپه اويا سبا سهار د قطب الدين د راخلاصولو له پاره جنګ پيلاوه«.

بيا شهاب الدين خپل خورين له لاسه و نيوه او په خپله بستره يې كيناوه. سمدلاسه يې ترې وپوښتل چې «د هراته دې څومره ځواک له ځانه سره راوړې دې ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

ناصرالدین په خپلو پښو باندې د برېستنې د را اچولو وروسته وویل: «ما له ځانه سره پنځه زره کسیز فوځ راوستې ، چې همدا اوس یې ستا د مقدمة الجیش په اړخ کې پړاو کړې دې».
سلطان ترې یو ځل بیا وپوښتل چې: «ایا د هندوستان څخه دې د ایلک خان په اړه کوم خبر تر لاسه کړې ؟«
ناصرالدین لږ څخه اندېښمن شو او په داسې حال کې چې څټ یې ټیټ کړې و وویل: «زه د ایلک خان په اړه ډېر اندېښمن یم. د هغه ورک کېدل ماته ډېر ستونزمن ګرزیدلي دي او زه یې په عذاب کړې یم».
شهاب الدین په داسې حال کې چې خلا ته یې کتل ، په اندېښمنه توګه وویل: «د ایلک خان په څیر مېړنې ځوان د ښه بختورو میندو په کورو کې پیدا کېږي. که چیرې هغه ته زیان ورسیږي نو دا به زمونږ له پاره ډېر دروند تمام شي ، د ایلک خان په څیر ځوان باید د یوه لښکر قوماندان او او سالار په څیر کار وکړي ، هغه ډېر مېړنې او زړه ور انسان و«....
ناصرالدین یې خبره ور پرې کړه او ورته یې وویل: «ما د دې زیان تلافي کړې ده«...
شهاب الدین ترې په حیرانوونکې توګه وپوښتل چې: «د داسې زیان تلافي به څه ډول او څنګ وکولې شې«...
دا ځل ناصرالدین خپل سر راپورته کړ او سینه یې تانده کړه او ویې ویل: «ما داسې یو ځوان پیدا کړې چې د ایلک خان څخه هم زړه ور ، ځواکمن او مېړنې دې«...
سلطان ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل «هغه اوس چیرې دې او څه نومیږي ؟«
ناصرالدین د سلطان د ناکرارۍ نه خوند واخست او ورته یې وویل: «هغه د نیشاپور او سیدونکې دې،نوم یې حماد بن خلدون دې او خلک ورته د نیشاپور شاهین وایي. .. د غه پنځه زره لښکر مې چې له ځانه سره راوړې په هغې لښکر کې هغه او د هغه کوچنې ورور هم شامل دي«..
»تاته لازم وچې هغه دې هم له ځانه سره دلته ماته راوړې و«.
دا ځل ورته ناصرالدین په خندا کې وویل: «ته ناکراره کیږه مه ، هغه همدا اوس ستا د خیمې نه بیرون ولاړ دې ، زه غواړم هغه له تاسره د پیژندګلوۍ وروسته هندوستان ته ولیږم ، هغه زما درسۍ د پریکولو شرط هم پوره کړې دې«...
سلطان برېستنه یوې لورې ته کړه او د بسترې څخه راپورته شو او ویې ویل: «تا خو په هغه ظلم کړې چې د خیمې څخه بیرون دې حیران او پریشانه منتظر درولې دې. په خداې سوګند چې په ملت کې داسې ځوانان هره ورځ نه تر لاسه کیږي ، زه به د خپلې خیمې څخه بیرون ورشم او د هغه ښه راغلاست به وکړم« .

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ناصرالدین سمدلاسه راپورته شواو دخیمي ددروازې په لور ورغې او ویې ویل: «ته کینه ، زه یې له ځانه سره راوړم«
لږه شیبه وروسته ، کله چې ناصرالدین بیرته راستون شو نو حماد یې هم له لاسه نیولې و . دخیمې ددروازې تر څنګ ورته سلطان خپل د روغبړ لاس ور و اږود کړ ، په ډیره خوشحالۍ او روڼ تندي یې ورته وویل:
»زه په خپله خیمه کې دنیشاپور شاهین ته ښه راغلاست وایم«
حماد لږ څه خپل څټ ښکته کړ او په خپلو دواړو لاسو یې د سلطان د روغبړ لاس و نیوه په ډیر درنښت او احترام یې ورته وویل: « دا زما له پاره ډیر ستر سعادت دې چې زه ستا په خیمه کې ولاړ یم اوله تاسره روغبړ کوم« .
سلطان دوې دواړه دخیمې هغه بلې خونې ته له ځانه سره یوړل ، او درې واړه په هغې بسترې کیناستل چې په فرش باندې خپره شوې وه. بیا سلطان حماد ته وویل:
»ماته ستا په اړه ناصرالدین ډیر څه ویلي دي ، ایا د هندوستان دزمکو سره اشنایي لرې ؟«
حماد ورته په ډیره عاجزۍ سره وویل:« زه زیات وخت د تجارتي قافلو سره هندوستان ته ځم راځم ، تاسو چې کوم کار ماته راسپارۍ ، زه به هغه ستاسو د خوښې او هدایت په مطابق تر سره کوم ، هیڅکله به تاسو ناهیلي نه کړم«.
سلطان ورته په اوږه لاس کیښود او ورته یې وویل: « ته همدا نن شپه دخپل منزل په لور روان شه ، ستا لمړۍ کار به هلته دایلک خان لټون وي ، که چیرې هغه دې وموند ،نو په راتلونکې کې به هغه ستا تر لاس لاندې کار کوي. په دې اړه به ناصرالدین درته لیکلي لیک هم درکړي ، ناصرالدین به درته دا هم ووایي چې هلته څوک ستا دوست او دمصیبت په وخت کې د چا سره کتلې او مرسته ترې اخستلې شې ، که چیرې ایلک خان ژوندې وې نو هغه په هر کار کې ستا مرسته کولې شي. هغه ډیر مخلص او نفیس انسان دې او ستا تر لاس لاندې په کار کولو به خوشحالي احساس کړي ، خو که چیرې هغه دکومې حادثې ښکار شوې وي نو بیا هلته په رسیدو سره به ته خپله لار په خپله پیدا کوې«... .
شهاب الدین د څو لمحو دخاموشۍ وروسته بیا وویل: « هلته به د رسیدو سره سم د تجارت کارو بار پیلوې ،دهمدې دندې تر سیورې لاندې ته هر چیرې تللې شې او هر چیرې خپل کار پیلولې شې ، هندوستان ته د ورننوتلو سره سم دابوالفتح سره ووینه ، هغه د (سرسوتې) ددریاب په غاړه د (بهیم سین) په کلي کې اوسیږي ، هغه هسې هندو ښکاري ، (بدري ناتهـ) نومیږي ، خو هغه دهغه ظاهري بڼه ده. هغه څه موده مخته د یوه مسلمان مبلغ په لاسو مسلمان شوې خو هیچا ته یې دا نه

WWW.LARAWBAR.COM

دي ویلي چې مسلمان دي ، هغه د خپل لمړني مذهب په لباس کې اسلام او مسلمانانو ته جاسوسي کوي ، هغه دې په هر مصیبت کې په کار راتلې شي. ابو الفتح به پخپله هم د ایلک خان لټون کوي ، شوني ده چې ستاتر ورسیدو پورې به هغه د ایلک خان کوم درک خرک هم لږولې وي«.

کله چې شهاب الدین خاموشه شو نو حماد ورته وویل: »ایا زه په دې جنګ کې چې همدا اوس ورته تاسو پړاو کړې دې د شریکیدو اعزاز نه شم ترلاسه کولې ؟ زه له تاسو سره ژمنه کوم چې په دې جنګ کې د ګډون نه وروسته به زه خپل کور ته د تللو په ځاې نیغ د هندوستان په لور مخه کړم«

شهاب الدین ورته پرته له ځنډه وویل: « بلکل تاته اجازه ده«

ناصرالدین او حماد دواړه د سلطان د خیمې څخه بیرون ووتل او هغه ځاې ته راغلل چې د هراته راغلي لښکر په کې پړاو کړې و. ناصرالدین دآسه ښکته شو او خپلې خیمې ته ولاړ ، دهغې دخیمې خواو ته وسله وال ساتونکې ولاړ وو. حماد د ناصرالدین دخیمې په ښي اړخ کې د خیمې د تنابونو سره خپل آس و تړه. او په خپله همغې خیمې ته ورننوت. هلته یې وروړ حارث منتظر ناست و. دحماد په کتلو سره سم حارث ورمخته شو او ترې وبې وپوښتل: « وروره ! دسلطان سره دې ولیدل ؟«

حماد یې تر مخه کیناست او ورته یې وویل: « هو ! دسلطان سره مې وکتل ، زه به په دې جنګ کې دبرخې اخستو وروسته دهندوستان په لور روانیږم«.

حارث ترې په حیرانتیا سره وپوښتل: « او زه ؟«

حماد ورته په خندا شو او ویې ویل: « ته به همدلته دسلطان په لښکرو کې اوسې ، که چیرې ته په خلوص او ځان ځارنې سره کار وکړې نو نوم به پیدا کړې«..

حارث خاموشه شو ، بیا یې دخیمې په یوه ځاې کې خپله غذا را وویستله اودواړه ورونه کیناستل او په مینه یې هغه وخوړه.. .

WWW.LARAWBAR.COM

اتمه برخه

بله ورځ ما سپښين ناوخته د سلطان شهاب الدين او خوارزم شاه لښکرې يو بل ته مخ په مخ ولاړې وې ، ددوې دواړو تر منځ يوه ډېره کوچنۍ سرحدی شخړه پيدا شوې وه خو د قطب الدين ايبک د نيولو نه وروسته يې د يوه خطرناک جنګ بڼه خپله کړه . اوس نو په يوه ازاد ميدان کې ددواړو پادشاهانو لښکرې يو بل ته د جنګ او وينو تويولو له پاره ولاړې وې . شهاب الدين د خپلو لښکرو په ميمنه کې خپل کاکازوې ضياء الدين دلښکرو سالار و ټاکه . او د ميسره قومنده يې خپل وراره محمود ته او په مينځ کې يې پخپله سلطان د خپلو لښکرو سره و دريد . هغه لښکرې چې د هرات ښخه دمرستې له پاره راغلې وې هغوې ته يې دمقدمة الجيش بڼه ورکړه او قوماندان يې پخپله د سلطان خورين او دهرات والي ناصرالدين وټاکل شو . حماد وحارث هم د لمړۍ ليکو په عسکرو کې ولاړ وول.

د سلطان او ناصرالدين تر منځ دا ويل شوي و چې کله چې جنګ په قوت سره روان وي نو ناصرالدين دې په هغه ځآې حمله وکړي چيرې چې خوارزم شاه خپل پړاو کړې دې اوبيا دې دهمغه ځايه قطب الدين ايبک ازاد کړي او يوه خوندي ځآې ته دې يې ورسوي ،

د جنګ د پيلامې نه مخته ناصرالدين درې زره تکړه ځوانان دحماد په قومنده کې ورکړل او هغوې ته يې دنده وسپارله چې په همغه ځآې دې حمله وکړي چيرې چې قطب الدين ايبک بندي دي ، هغه به ازادوي او له ځانه سره به يې راوړي . کله چې ددواړو حکمرانانو تر منځ جنګ پيل شو ،

ناصرالدين سمدلاسه په پړاو کې په پرتو عسکرو حمله وکړه اودهغوې توجه يې په خپلې لورې راواړوله . ددې سره سم حماد دخپلو درې زرو ملګرو سره يو ځآې په هغه ځاې يرغل ور وست چيرې چې قطب الدين ايبک بندي و .

قطب الدين ايبک د خوراکې موادو دخيمو تر منځ په ډېر سخت تکليف اوستونزو کې په پنجره کې بند ژوند تيراوه . حماد دخپلو ملګرو سره هلته وررورسيد اوغوښتل يې قطب الدين دهغې شکنجې نه ازاد کړي خو هره هڅه يې ناکامه شوه ځکه چې پنجره د اوسپنې دداسې مستحکومو سيخانو ښخه جوړه شوې وه چې ماتول يې اسانه کار نه و . د پنجرې وړه او کوچنۍ دروازه هم په داسې اوسپنيز کلف باندې بنده شوې وه چې هلته يې ماتول شوني نه و .

حماد هغه د پنجرې سره يو ځآې دهغه ځايه راپورته کړ ، په خپل آس يې له ځانه سره کيناوه شاو خوا يې ساتونکې و ټاکل او په داسې حال کې چې ساتونکي يې په جنګ کې اخته و ، قطب الدين

WWW.LARAWBAR.COM

یې دهغه ځآیه وویست. کله چې ناصرالدین ته خبر ورسید چې قطب الدین ازاد کړل شوې دې نو په پړاو یې خپله حمله بنده کړه او د حماد سره یو ځآي شو .بیا یې یوه اوږده پټۍ ووهله او دخپلو عسکرو شاته را ستون شو ، هملته یې کلف مات کړ او قطب الدین یې د دې ازاره راویست. د پنجرې څخه د راوتلو او دحماد سره دپیژندګلوۍ وروسته قطب الدین د حماد سره غاړه غړۍ شو اودهغه ممنونیت یې ادا کړ.

»تا ماته نوې ژوند راکړ. که کله وخت راغې نو ددې احسان بدله به دې هرو مرو اداء کړم.« ددې خبرې وروسته قطب الدین دخپلو پیژندګلو خلکو لیکو ته ورغې.

کله چې سلطان شهاب الدین ته د قطب الدین د ازادیدو خبر ورسید ، سمدلاسه یې جنګ بند کړ او خپل پړاو یې دهغه ځآیه پورته کړ او دشپې په تیاره کې دخپلو لښکرو سره یو ځآې دغزنی په لور روان شو .خو حماد د سلطان او ناصرالدین د ویناو سره سم هندوستان په لور وخوځید.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

نهمه برخه

سلطان شهاب الدین دخپلو لښکرو سره یو ځاې د امو ددریاب (دجیحون ددریاب)غاړه پرېښوده لمرېد مشهد په لور ولاړ ، بیا دهغه ځآیه دهرات په لور وخوځید ، ناصرالدین یې دخپلو لښکرو سره هملته دهرات په ښار کې پرېښود او هلته د یوې شپې دتم کیدو نه وروسته خپله برخه لښکر یې له ځانه سره راواخست او د جنوب شرق په لور روان شو ، لمرېد هلمند ددریاب څخه تیر شو (دهلمند دریاب دکابل دغرنیو سیمو څخه پیلیږي او دجنوب په لور بهیږي ، دا دریاب د خش ددشتې تر څنګ تیریږي او د ایران د سیستان ولایت خړوبه کوي(.

بیا د ارغنداب ددریاب څخه تیرشو (دا دریاب دغزني د شاوخوا سیمو څخه پیلیږي او دقندهار څخه ځو مایله ښیتې دهلمند ددریاب سره یو ځآې کیږي.) او په دې توګه خپل سلطنت غزني ته را ننوت.

حماد د امو ددریاب په غاړه غاړه دشرق په لور سفر کوو ، د یخنۍ د واورو او بارانونو د پروا کولو پرته یې خپل سفر جاري ساته.دترمز څخه را تیر شو او د کندوز سیمې ته را ورسید ، دلته د امو ددریاب یو معاون خپل مخ د جنوب لورې ته بدلوي په دې خاطر هغه د دریاب په غاړه غاړه د جنوب په لور روان شو او دبغلان کوهستاني ښار ته راننوت (بغلان ، په شمالي افغانستان کې یو مشهور ښار دي ، ددې ښار چار چاپیر اوږده غرنۍ لړۍ دامو ددریاب د یوه معاون دریاب سرچینه ګڼل کیږي). دلته یې یوه شپه او یوه ورځ ارام وکړ اودخپل ځان له پاره یې د خوراک څښناک شیان وپیرل اوبیرته د شرق په لوریې خپل منزل ته دوام ورکړ.

د دیر اوسیدو د سیمو تر منځ هغه د هندوکش دکوهستاني سیمې ستره څوکه ووهله او د باجوړ سیمې ته راورسید(دا سیمه د سوات او دکابل ددریاب تر منځ منځنۍ سیمه ده). اوس نو دهغه تر مخه د کوهستاني لړیو لوړه سیمه پرته وه ، تر څنګ یې په ځینو ځایو کې په مایلو مایلو پراخه دشتې او میدانونه تر سترګو کیدل. په دې خاطر هغه په ډیره چټکتیا سره خپله مخه وهله ، خو د نیلاب ددریاب غاړي ته د را رسیدو سره سم تم شو (دسند دریاب پخواني نوم دي. (

دیخنې دموسمي بارانونو په واسطه د نیلاب دریاب سیلابونو توپاني کړې و. هلته تر لرې لرې واټن پورې کوم پُل هم نه تر سترګو کیده،ترڅو پرې ددریاب څخه بلې لورې ته تیر شي ، ددې نه علاوه ددریاب په غاړه ، کوم ځاې چې هغه تم شوې و ګڼ ځنګلونه وو ، او ډیر زیات تم کیدل ورته د خطر اوګواښ نه خالي نه و. په دې خاطر یې ددې توپاني دریاب څخه د تیریدو پریکړه وکړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد د آس د زین سره تړلې رسۍ راپرانسته ،او غوټې غوټې یې کړه. د رسۍ یو سر یې د دریاب د غاړې د یوې تیږې سره وتړه او بل سر یې د خپله ځانه پورې و تړه. بیرته خپل آس ته راغې او د خورجین څخه یې خپله او سپنیزه پنجه را وویستله او د آس د زین څخه یې یوه رسۍ راپرانسته او د پنجې دلاندې برخې د یوې کوټې سره یې وتړله ،بیا د دریاب غاړې ته راغې او ودرید. او خپله اوسپنیزه پنجه یې په پوره قوت سره و څرخوله او د دریاب منځته یې ورواچوله اوبیا یې کرار کرار د خپل ځآن لورې ته راښکوده ، اوسپنیزه پنجه د دریاب په منځ کې د تیږو تر منځ کلکه ونښته.
حماد رسۍ په پوره قوت سره راښکوده او د پنجې نښتل یې په خپل ځواک سره و ازمایل. بیا د نیلاب د دریاب څپو ته ورننوت او د اوسپنیزې پنجې سره د تړلې رسۍ په مرسته هغې تیږې ته ورسید چې د اوسپنې پنجه په کې نښتې وه. د هغې تیږې څخه یې د خپلې اوسپنیزې پنجې د خلاصون وروسته یې دا پنجه یو ځل بیا د پخوا په څیر په پوره قوت سره و څرخوله او د دریاب په منځ کې یې ور ویشته. دوه درې ځلې یې رسۍ د مختلفو خواو څخه کش را کش کړه او په یوې بلې تیږه کې د پنجې په ورننښلولو بریالې شو . په دې توګه د خپلې اوسپنیزې پنجې په مرسته هغه کرار کرار د دریاب د توپانې څپو څخه د هغې بلې غاړې ته ور نژدې شو.
هلته یې یو ځل بیا همغسې خپله اوسپنیزه پنجه استعمال کړه، حماد د رسۍ په مرسته د دریاب څخه ووت او دریاب غاړې ته وروخوت. تر ټولو لمړۍ یې خپله پنجه له رسۍ پرانیسته ، او هغه یې د ملا پورې و تړله ، بیا یې د ملا پورې تړلې رسۍ د یوې ونې سره و تړله. اوس د دې د اوږدې رسۍ یو سر د دریاب د هغې غاړې د تیږې سره تړل شوې و او د دې غاړې ته هم د یوې مضبوطې ونې د ډډ سره تړل شوې و او په دې توګه رسۍ د دریاب د دې غاړې څخه تر بلې غاړې پورې په پوره توګه غوځیدلې وه.
حماد د پنجې رسۍ راپرانسته او د خپلې ملا پورې یې و تړله ، او د تړل شوې رسۍ په مرسته هغه د دریاب هغه بلې غاړې ته بیرته را ستون شو . هلته یې آس تړلې و. د تیږې سره تړلې رسۍ یې راپرانسته او د خپل آس د زین سره یې و تړله اوبیا په آس سپور شو او آس یې دریاب ته ور وغورځاوه. څرنګه چې آس د رسۍ سره تړلې و ، په دې اساس په اسانۍ سره د دریاب په تیزو څپو کې په چټکۍ سره د دریاب بلې غاړې ته ورسید. او د دریاب په غاړه را پورته شو . هلته د ور رسیدو سره سم هغه د رسۍ هغه بله خوا هم د ونې څخه راپرانسته اوبیرته یې د زین سره وتړله.
د پنجې په ګډون یې د هغې رسۍ او نور شیان ټول بیرته د زین سره وتړل او په خپل اوږود سفر روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د ټانګاپربت د غرونو (ددې غره څوکه ۲۶۲۶۰فټه لوړه ده) سترې او اوږدې کوهستانې لړۍ یې یو په بل پسې شاته پرېښودې او په لاره کې د ډیر کم تم کیدو وروسته مخته ولاړ او د ولرد جهیل (دا جهیل د ټانګاپربت او سرینګر په منځ کې پروت دې ،) څخه د تیریدو وروسته یې خپل مخ د جنوب شرق لورې ته وا ړاوو . او پیرپنجال (د سرینګر په شمال غرب کې پروت دې)او جهیل دل (د سرینګر په شمال شرق کې پروت دې) څخه په تیریدو سره په توپانې شکل مخته روان و. په لاره کې یې د پهټ او چناب دریابونه د خپلې او سپنیزې پنجې په مرسته همغسې ووهل لکه څنګه یې چې د نیلاب دریاب وهلې و . اوس نو هغه د چمپا له لارې مدهیاپردیش ته ورننوتې و. بیا یې ددې ځایه د جنوب په لور حرکت وکړ او د کوهستانو څخه په تیریدو سره د سرسوتې ددریاب په لور ور وغوځید. هلته یې د سلطان شهاب الدین د لاربنوونو سره سم لمړۍ د بهیم سین کلې ته ولاړ تر څو بدرې ناتهه سره ووینې ، ددې سړې نوم ابو الفتح و او د سلطان له پاره یې جاسوسی کوله.

یوه ورځ د ماسپښین نه لږ څه مخته په داسې حال کې چې د سرسوتې ددریاب په لور د کوهستانې لړۍ تر منځ د بهیم سین د کلې په لور په ګړندۍ توګه ور روان و ، یو ناڅاپه د خپل آس په درولو مجبور کړل شو . دلته کوهستانې لړیو په لوړو ژورو کې د یوه انسان چیغې واوریدل شوې. داسې چغې لکه یو انسان چې د ګاډۍ د غوایې په څیر حلالوي.

حماد هلته تم شو او په فکر کې ډوب. دغه د اندیښنو او عواقبو نه ډک ، ویروونکې او غمژنونکې اواز یې یو ځل بیا په غوږو شو . حماد خپل آس همغې لورې ته ور وګرځاوه او دهغې په ځغاسته یې پیل وکړ. خو آس هملته ودرید او خپلې پښې یې هوا ته پورته کولې خو هغه لورې ته د تللو نه یې معذرت غوښت. په دې وخت کې یو ځل بیا هغه زړه داغونکې اواز واوریدل شو او بیا کرار کرار داسې ډوب شو لکه په چا چې ستومانتیا او او خوب غلبه کړې وي. اویا دهغه مرغه په څیر چې د خپلې جالې په لټون کې سرګردانه او ستومانه شوي او چیرې پریوتې وي.

حماد د خپل آس څټ و ټپاوه او په محبت یې ورته وویل: بې زړه کیږه مه ، حوصله وساته. مضبوط اوسه او ویره مه کوه . کیدې شې په دغه اجنبې زمکه باندی دا زما او ستا لمړنۍ ازمیښت وي.

حماد د همغه اواز په لور خپل آس ور وځغلاوه ،لږه شیبه وروسته یې یو ځل بیا خپل آس ودراوه . او سمدلاسه یې د آسه را ټوپ کړ. په دې وادې کې دهغه تر مخه د یوه ځوان په وینو ککړ لاش پروت و . حماد ورمخته شو او ویې کتل ، هغه یو ډیر توانمند او د ښه شکل هندو ځوان و ، حماس یې ساه وکتله ، هغه لا ژوندې و . کیدې شې چې هغه به بې هوشه شوې و ، په ډیره ستونزمنه توګه یې ساه اخسته.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد خپل آس ته راغې د زين څخه يې د ابو پټک پرانست او لړې لړې اوبه يې د هغه ځوان په وجود ور وشيندلې. اوبيا همله‌ته و دريد تر څو د خپل کار عکس العمل ووينې. څو ساعته وروسته هغه ځوان سترگې پرانيستې او د حماد په لور د کتلو سره سم يې وويل:

)اې منش « انسانه » ته څوک يې ؟.... د څهرې او کاليو څخه مسلمان معلوميږې«....

حماد يې خبره ور پرې کړه او ورته يې وويل: « لمړۍ ته ووايه چې څوک يې ، او ولې په داسې حالت کې ککړ شوې يې ؟«..

هغه په چغو سره وويل چې: « نوم مې پشپال دې ... د خپلې خور سره مې د نگر گوټ په لور تللم ، خو زمونږ د ښمنانو زمونږ لاره ځارله او پرمونږ يې حمله وکړه. هغوې زما خور له مانه يوړه .... هغوې زه مړ و گڼلم او را څخه ولاړل....ته زما له پاره ديوتا وگرځيدلې، زه تاته ستا د خداې او ستا د رسول صلې الله عليه وسلم واسطه کوم او هيله درڅخه لرم چې زما د خور عزت را ته وساته«...

پشپال خاموشه شو. کيدې شي يو ځل بيا بې هوشه شوې وې ، حماد وکتل چې په کوم ځاې کې چې پشپال پروت و هلته د آسونو د پښو نښې نښانې هم موجودې وې ، حماد ور ټيټ شو او په ډير غور سره يې د هغې قدمونو جايزه واخسته. په دې وخت کې يو ځل بيا د پشپال اواز د هغه غوږو سره ټکر وکړ.

»ته خو ماته د قوارې او وجود څخه ډير توانمند او تنومند انسان ښکارې ، په ډاډمنه توگه به ته د هغوې څخه زما خور را خلاصه کړې. کيدې شي چې زه تر ډيره ژوندې پاته نه شم. خو زه درته د خپلې خور نښې نښانې وايم. هغه د لوړ قد خاونده او ښايسته پيغله ده. د همغې ښايستوالې د هغې او زما دواړو له پاره مصيبت گرځيدلې دې، گوره ديوتا ! د هغې په تندې ټيکه ، په لاسو کې يې بنگړې ، په غاړه يې غاړه کۍ ، په غوږو کې يې غوږوالۍ ، او.....

حماد يې خبره پرې کړه او ورته يې وويل: « زه به لمړۍ ستا ژوند خوندی کړم بيا به دې د خور د راخلاصون هڅې کوم. ته انديښنه مه کوه ، ما د هغوې د آسونو د قدمونو ځارنه کړې اوس که هغوې د زمکې منځ ته ور کوز هم شی بيا به يې هم زه د لټون څخه لاس و انخلم« .

پشپال په لړزيدلي اواز وويل: « زما فکر مه کوه ، زه اوس ډير د پاتې نه يم. ولاړ شه او زما خور د هغوې څخه خوندي کړه ، او که نه هغه خلک به يې«......

پشپال يو ځل بيا خاموشه شو ، ځکه يو ځل بيا هغه بې هوشه شوې و. حماد سمدلاسه حرکت وکړ ......د خپلې خرجين څخه يې د ملهمو او پټيو سامان را وويست ، لمړۍ يې د هغه په ټولو زخمونو دوا ولگوله ، اوپټي يې پرې وتړلې ،بيايې پشپان را پورته کړ او په خپل آس يې کيناوه ، پخپله هم سپور شو او هغې لورې ته ولاړ چيرې چې د آسونو د قدمونو نښې نښانې معلوميدې.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پنځه مایله واټن به یې وهلې و چې پشپال بیا په هوش کې راغې ، او د حماد څخه یې او به وغوښتې .د حماد مشکیزه (پتک) خالي شوې و ، د اوبو د لټون له پاره یې د خپل آس په تلو کې نوره هم چټکتیا راوسته. نژدې یو نیم میل واټن وهلو وروسته یې د یوه مندر طلایي مناره وکتله ، په دې خاطر یې خپل آس همغې لورې ته ور وګرځاوه.

لږه شیبه وروسته هغه د یوه ستر مندر تر مخه ولاړ و . د غرونو په لمن کې جوړشوې دا مندر ډیر پراخه او د ښه عمارت خاوند و. تر مخه یې د اوبو یو ستر ډنډ و ، په غاړو کې یې کوچنۍ لارې وې ، د مندر سره څنګ کې یو بل عمارت ولاړ و چې کیدې شی هغه د پنډتانو د اوسیدو ځای و . د تالاب په غاړه یو پنډت ناست و ، حماد د هغه سره نژدې د خپله آسه را کیوت ، کله یې چې خپل پتک واخست او د حوض په لور ور روان شو نو پشپال ورته په زګیروي شکله اواز وویل:

»دیوتا ! زه ستومانه شوې یم ، ماهم له آسه ښکته کړه ، تر څو لږ څه ارام وکړم«..

حماد هغه په دواړو لاسو ونیو اولاندې یې راښکته کړ. او دیوې تیږې د پاسه یې کیناوه. هغه دوباره خپل پتک راواخست او د حوض غاړې ته راغې او هڅه یې وکړه تر څو یې د اوبو ډک کړې، یو ناڅاپه پرې د حوض په غاړه د ناست پنډت سترګې ونښتې او پرې نارې یې کړې چې:

»اې ځناوره !صبر وکړه ، ولې ټول ډنډ مرداروې ، » حماد یې په لور هیڅ توجه و نه کړه او د خپل پتک ډکولو ته یې دوام ورکړ. پنډت د غصې او قهر نه خوټیدلې راپورته شو او نژدې راغې او حماد یې د پښې په زنګون باندې په سختۍ سره وواهه او ورته یې وویل:

»ته څوک یې مرداره ! ته نه پوهیږې چې دا حوض یواځې او یواځې د پنډتانو له پاره دې«

پخوا ددې چې حماد څه ووایی ، پشپال پرې د قهر او غصې نه ډک اواز کې وویل: « مهاراجه !ولې دلارې د ډنډ له پاره جګړه کوې«...

حماد خپل پتک داوبو ډک کړ او راپورته شو او هغه پنډت ته یې په قهرجنو سترګو وکتل. پنډت هم په قهرجن او لړزیدلي اواز وویل:

)اې ذلیله انسانه ! ماته مسلمان ښکارې ، تا څه فکر کړې ؟ زه به درته ددې ګناه په مقابل کې سخته سزا درکړم«

پشپال په داسې حال کې چې د پنډت د کنترولو هلې ځلې یې کولې وویل: « ستاکار خو امن ته وده ورکول دي. مهاراجه ! دهر انسان روح او فکر یو شان اوسي ، تو پیر یواځې په عبادت او یوګ کې راپیدا کیږي. همدغه شیان دي چې یو انسان د بل څخه جدا کوي ، ددې نه اخوا هر انساني بیلتون هسې دوکه او فریب دې«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پنډت د غوايي په څېر تاو راتاو شو او پشپال ته يې وويل: « نجسه ! ته خو هندو يې ، تا هم خپل هندويت له لاسه ورکړې ، ايا ته هم دمندر د اصولو په خلاف روان يې ؟«
اوس نو دحماد غصه اخر ته رسيدلې وه ، په يوه درز سره يې خپله ځليدلې توره راويستله ، او په ډير قهر سره يې وويل:
»ته څه څنګه پنډت يې ، چې دانسانيت بوې هم نه لرې. ايا ستا مذهب تاته همدا درښيي چې د كوم اړمند اړتياوې مه پوره كوه. يو تيږې پرېږده چې ومري ، خو اوبه مه وركوه. زه به دې اوس دا هر څه دخاورو سره خاورې كړم. ايا نه پوهيږې چې الله تعالي دغه ټول شيان دانسانانو د ګټو له پاره پيدا كړې او ټول انسانان ترې يو شان ګټه اخستلې شي. اې ګنهګاره انسانه ! ته نه وينې چې دا اوبود نم ، داور دځليدا ، د لمر دګرمۍ ، اودهوا دلمسولو څخه هر انسان دخپلې خوښې په مطابق ګټه اخلي .بيا تاسو پنډتانو دا حق چا وركړې چې ښكته او پورته طبقات پيدا كړئ ،حماد په خپلو شونډو باندې ژبه راښكوده او ويې ويل:
»دا ګنګا ، جمنا ، دجله ، سرسوتي ، سرجو .....راوي ، نيلاب ...دريابونه دانسانانو له پاره د عظيم او ستر خداې له اړخه تحفې دي. تاسو پنډتانو هسې په هسې خپل هندو قوم په څلور ډلو ويشلې ، (پنډت منو په خپل كتاب هرم شاستر كې هندوان په څلورو طبقو ويشلي: براهمن ، كشتري ، ويش او شودر. دهغه د وينا له مخې برهمنې زوې جنتي وي ، درياضت له پاره كشترانيا جنتي دي ځكه چې هغوې د جنګ په ميدان كې تر مرګه پورې جنګيږي. ويشاني جنتيان دي ځكه چې هغوې حيوانات څروې او ساتي يې. او د شودرو بچيان به ددې پورته درې ډلو خدمت كوي. » ايا ته اچهوتان مردار او كثيف ګڼې ، هغوې انسانان نه دي ، ....ان تر دې چې تاسو يې د ګنګا درياب ته هم نژدې نه ور پرېږدئ. ګنګا خو دچا ملكيت نه دې ، هغه يو درياب دې چې هر انسان ترې دخپل ضرورت په اندازه ګټه اخستلې شي«...
حماد خپله توره په هوا كې خوځوله او مخته راغې او په ډيره غصه يې پنډت ته وويل: « خپل كوم ديوتا يا بګوان را ياد كړه ځكه چې زما توره به دې اوس دوه نيمه كړي«
پنډت د سرنه تر پښو پورې په لړزان و. د يخنۍ سره سره دهغه وجود دخولو نه ډک شو . په دې وخت كې پشپال حماد ته راغږ كړ چې: « ديوتا ! ګناه د انسان څخه كيږي ، .... ددې څخه هم خطا شوې ده ، غصه د ګناه جرړه ده. لرې يې وغورځوه ،تو يې كړه او دې بېچاره ته بښنه وكړه«...
هغه پنډت ناڅاپه رامخته شو او دحماد په پښو كې ور وغورځيد . راجن (راجه) ته په ريښتيا هم ديوتا يې ....ما ته بښنه وكړه ، ....اوس به كله هم داسې خطا نه كوم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دحماد په شونډو خندا راغله ، کیدې شي چې هغه به هغه پنډت هسې ویراوه . هغه یې په ورانه وواهه او ورته یې وویل: « پورته شه او زما دخبرې ځواب راکړه . یاد ساته که دروغ دې وویل نو ځېبه دې همدلته پرې کړم«.

پنډت ورته په لړزانده اواز وویل:« ووایه مهاراجه« !

حماد ورته په سختې لهجې وویل: « ایا ددې ځایه دې داسې تلونکي څلور کسه سپاره کتلې چې یوه پیغله یې هم له ځانه سره وړی وي«

پنډت ورته سمدلاسه وویل: « ستاسو د راتلو نه څو لحظې مخته هغوې ددې ځایه ولاړل. خو هغوې چې په کوم رفتار سره تلل که په همغه رفتار سره روان وي نو هغوې به ډیر تر ډیره یو میل واټن وهلي وي«.

حماد سمدلاسه پشپال ته ورغې ، اوبه یې ورکړې ، پنډت هم دهغوې څنګ ته راغې او دپشپال په لور یې اشاره کولو سره وویل: « شاید چې دا ډیر زخمي شوي وي ، دا ستا څه کیږي ؟«

حماد په غور سره د پنډت په لور وکتل او ورته یې وویل: « همغسې لکه یو انسان یې چې د بل سره لري«

پنډت په اندیښمنې لهجې یو ځل بیا وپوښتل: « ته مسلمان یې ، دا هندو دې ، ستاسې ددواړو عقیده اوفکر یو دبل سره نه لګي ، بیا تاسو دواړه څه ډول ملګري شوي یاست«.

حماد په خفګان سره ورته وویل: « ایا د انسان د ذات په نسبت دهر انسان د بل انسان سره څه اړیکي نه شته» بیا حماد پشپال پورته کړ او په خپل آس یې کیناوه او پنډت ته یې وویل:

»ته زمونږ وخت ضایع کوې ، ...ورځه او په مندر کې دې عبادت کوه .زه دوخت د ضایع کیدو پرته د یو چا په تعقیب پسې روان یم«...

حماد په آس سپور شو او هغه بیچاره پنډت ورته په حیرانه سترګو کتل.

حماد خپل آس مخته ځغلاوه ، په دې وخت کې دهغه مخته ناست پشپال ترې وپوښتل:

»دیوتا !تر اوسه دې را ته خپل نوم و نه ښوده ؟«

حماد یې په اوږو لاس کیښود او ورته یې وویل: « زما نوم حماد دې ، حماد ابن خلدون«

»ایا عرب یې ؟«

»هو «!

»دکومه ځایه راغلې یې ؟«

»دنیشاپور څخه«

»د څه له پاره ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»تجارت کوم«
دلږ وخت د چپتیا وروسته پشپال وویل: «د حوض په غاړه د هغه پنډت سره ستا خبرو زما روح ته ارام ورکړ«.
حماد ورته په خندا وویل: «زه داسې وپوهیدم چې ته خفه او ناراضه شوې یې«
پشپال ورته په ډاډ او اطمینان سره وویل چې «که څه هم زه کشتري یم ، خو ما ته د مسلمانانو تر منځ د اوسیدو لو پوره وخت تر لاسه شوې ، ما ته ستاسو نظریه او عقیده ډیره محبوبه ده ، دا چې خداې هرځاې موجود دې او زوال نه لري«
حماد یې تائید وکړ او ویې ویل: «هو !الله تعالي هر ځاې موجود دې ، او هغه دازل څخه تر ابده پوري دې ، هغه ته فنا او زوال نه شته«
حماد یو ناڅاپه متوجه شو او په حیرانتیا سره یې وویل:« پشپاله ، مخته وګوره ،څلور کسه آس سپاره روان دي ، هغه پیژنې ، ایا هغوې خو همغه نه دی چې ته یې زخمې کړې یې او خور یې در څخه وړې ده«
د پشپال په مخ د خوشحالۍ نښې را څرګندې شوې او په ډیره خوشحالۍ یې وویل: «هو !دوې همغه مجرمین دي ، هغه ګوره ، تر ټولو مخکې یې زما خور له ځانه سره کینولې ده« .
حماد خپل آس نور هم تیز کړ او هغوې ته په ور نژدې کیدو سره یې په خپل لوړ غږ وویل: «و دریږئ !»
هغوې څلور واړه و دریدل او په ډیره بده یې حماد او د هغه سره سپور پشپال ته وکتل ، بیا د هغوې څخه یې یوه ، چا چې د پشپال خور له ځانه سره کینولې وه د پشپال په لور په حیرانتیا سره وکتل او ویې ویل:
»ته تر اوسه ژوندې یې ؟«...
پشپال ورته په ډیر قهر او غضب وویل: «هو !زه د بګوان په مرسته او ددې دیوتا د په وخت د رارسیدو سره ژوندې یم. تاسو خو زه مړ وشمیرلم او راڅخه ولاړئ ، خو مرګ او ژوند د بګوان په لاسو کې دې«...
حماد د اسه راکیوت ، پشپال یې هم د آسه راکیوست او په یوه تیره یې کیناوه . بیرته په خپل آس سپور شو او خپله توره او ډال یې واخستل او د هغوې مخې کې و درید او ورته یې وویل:
»د کوهستانې لړۍ په دې ځاې کې تاسو څلور واړه د خپل مرګ له پاره تیار شئ«
په ځواب کې هغوې هم خپلې تورې را وویستلې ،د پشپال خور ته موقع تر لاسه شوه او د آسه را کیوته ، ځکه هغه چا چې هغه له ځانه سره سپره کړې وه هغه خپله توره او ډال راخیستې و او د غه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پیغله یې د پنجو څخه ازاده شوې وه. هغه نیغه را غله او د خپل ورور پشپال تر څنګ کیناسته .دهغه سر یې په خپله غیږ کې کیښود او پوښتنه ایګنه یې ترې وکړه.

کوم ځوان چې د پشپال خور له ځانه سره کینولې وه ، هغه خپل آس څو قدمه د حماد په لور ور نژدې کړ او په خپل لوړ غږ یې ورته وویل:

»بې عقله ! زمونږ په کار کې خنډونه را پیدا کوې ، زه به دې روح او جسم دواړه ټوټې ټوټې کړم او لاش به دې همدلته په دې وادي کې ښخ کړم. بدبخته ! تاته زمونږ د لارې دبندیدو هیڅ اختیار نه شته. زمونږ د لارې څخه لرې شه او که نه زه به په ځانته ځان ستا مقابله وکړم او ژوند به دې نشت سره مخ کړم .دلته به ستا څوک مرستندویه هم پیدا نه شي. یاد ساته. مونږ کشترېان یو او په جنګ کې د مرګ نه وروسته کشتري ته جنت ور کول کیږي«

کله چې هغه خاموشه شو نو حماد خپله درنه توره په لاس کې اړوله را اړوله، او ورته یې وویل: « رامخته شه او پر ما حمله وکړه ، زه تاسو څلورو واړو ته په یوه ځل د جنګ بلنه درکوم. خو یاد ساتئ چې د دې کوهستاني سیمې په داخل کې له تاسو سره زما مقابله به زما د ټول عمر د ریاضت ازمیښت وي ،یاد ساتئ: لکه څنګه چې اسپ د خپل مالک او غوایی خپل څرونکې پیژني په دې توګه زه هم د جنګ په فن پوهیږم. زه به ستاسو ټوله بدي پریمینځم او ستاسې موجونه به سر نیغ کړم. زما تر مخه به ستاسو هیڅ فریاد اوریدونکې نه وی ، زه تاسو ته ډاډ درکوم چې ستاسو هیڅ وار به پر ما اغیز ونه وکړي ، او زه به دې د تورې په زور د خاورو په څیر خپل مطیع او فرمانبرداره وګرځوم او د تیارو په څیر به دې ړوند کړم. کله چې زما توره په تاسو را پریوځي نو بیا به تاسو د څرونکې د سپي په څیر احمق او ګونګیان وګرځئ ، راشئ ، اوس پر ما باندي یرغل وکړئ تر څو زه پر تاسو باندی خپلې ټولې بدی، پریمینځم« .

هغه یو اځې ورمخته شوې ورته یو ځل بیا وویل: « ته ځانته مسلمان یې ، زمونږ د څلورو سره یو ځآې مقابله کول ، زمونږ د کشتریانو سپکاوې دې. ځان ټینګ کړه ، زه درباندې حمله کوم ، او بیا وینم چې ته د څومره توان او طاقت خاوند یې« .

حماد هم خپل آس ورمخته کړ تر دې وخته پورې هغه مقابل کس خپل اس رامخته کړې و او په حماد یې حمله کړې وه. خو حماد یې ګذار په خپل ډال باندی واخیست او خپل ځان یې ترې خوندي کړ. په ځواب کې یې چې کله حماد خپل ګذار وکړ نو هغه و نه توانید د حماد د ګذار په مقابل کې تم شی ، د حماد توره د هغه د څټ تر څنګ ولګیده او د هغه ټول جسم یې څیري کړ او د آس د ملا پورې ورسیده.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

په فضا کې یوه هولناکه چیغه پورته شوه. اوس نو د هغو لار وهونکو یو ملګرې د خپل آس سره یو ځآی ددې نړۍ څخه تللې و. پاته درې کسان هم د حماد تر مخې ټینګ نه شول، حماد پرې د توپان په څیر حمله وکړه، څرنګه چې هغوې وار د مخه د خپل ملګري د مرګ پیښه کتلې وه نو په دې اساس حماد یې د همدې کمزورتیا څخه ګټه واخسته او په څو لمحو کې یې هغوې هم د تیغه تیر کړل.
خپله توره یې وچه کړه او په نیام کې یې کیښوده او د پشپال څنګ ته راغې، پشپال ور ته په خندا وویل: «دیوتا! ستا توان او طاقت په ریښتیا هم لامحدود دې» بیا یې د خپلې خور په لور اشاره وکړه او ویې ویل:
»دا رتنا زما خور ده» په همدې وخت کې یې خپلې خور ته وویل:
»دا حماد بن خلدون دې، زما له پاره دیوتا ثابت شو. که دا نه و راغلې نو تر اوسه به زما روح له ماسره خداې پامانې کړې وه. اوس ما محسوس کړې ده چې زه به ژوندې پاته شم« .
رتنا راپورته شوه او د حماد تر مخه یې احترام په ځاې کړ، بیا یوې خواته شوا او خاموشه ودریده.
حماد د لمړي ځل له پاره هغې ته په غور سره وکتل. هغه د تازه شودو په څیر زړه وړونکې، او په کوم بهار کې د یو اځنې ګل په څیر مړژواندې ولاړه وه. هغه د حماد تر مخه داسې ولاړه وه لکه په تیاره شپه کې چې سپوږمۍ را ختلې وي، حماد د هغې په دغې معجزه شکله څهره کې ور ننوتې شانته و. خو سمدلاسه یې ځان سنبال کړ او د پشپال په لور د کتلو سره سم یې څه ویل غوښتل خو رتنا پرې را د مخه شوه او ورته یې وویل:
»تا چې زما د ورور سره کومه مرسته کړې ده د هغې په بدل کې خداې تا سربلنده وساتي. ستا کشتۍ دې لازواله اوسي، او ارمانونه دې پوره شه. زه درته ډاډ درکوم چې که کله هم کوم تکلیف درته پیدا شي نو مونږ خپل مرستندویه او دوستان وګڼه، د بګوان په مرسته به ستا هر کار پوره کړل شي« .
د رتنا اواز داسې خوږ و لکه دیخې شپې په دریمه اخري برخه کې چې د مرغابیو د افسوس ساز او اواز اوریدل کیږي. هغې د حماد په لور په کتلو سره د شرم احساس کاوه، د هغې رنګ د کُندن په څیر ځلانده و. او د ګلاب په څیر ښایسته او غټې غټې سترګې یې تر لرې لرې پورې د شرم څخه ډکې اوښتې را اوښتې.
حماد د څو لمحو پورې رتنا ته کتل بیا یې خپلې سترګې د اسمان په لور واړولې او پشپال ته یې مخ کړ او ویې ویل:
»پشپاله، پشپاله: د اسمان په لور ووینه، وریځې څومره ګڼې او خوځنده دي، مونږ باید ددې ځایه کوم خوندي ځاې ته ولاړ شو او که نه دیخنۍ دا باران به زمونږ له پاره مصیبت وګرځي«.

WWW.LARAWBAR.COM

پشپال د هغې د خبرې سره خبره یوه کړه او ویې ویل: « ستا خبره سهي ده ، خو د تللو مخکې یوه کار کوو . ته ګورې چې هغه څلور کسان چې تا ووژل د هغوې سره شپږ آسونه و. څلور د هغوې خپل و او دوه یې زمونږ د خور او ورور و . زمونږ د آسونو په خورجینو کې د ډیرزیات شمیر نقدي رقم نه علاوه قیمتي زیورات ، د خوراک څښاک شیان او د سرو زرو او سپین زروخو لوښې پراته و«.
حماد یې خبره پرې کړه او ورته یې وویل: «ستا مقصد دادې چې لمړۍ هغه آسونه را ونیسو ، «
پشپال چې د خپلو زخمونو درد په مشکله توګه هضماوه ، ویې ویل: « ستا خبره سهي ده«
حماد کرار کرار مخته ورغې ، کرار کرار یې ټول آسونه را ونیول ، او پشپال او رتنا خواته یې راوستل. لمړۍ یې د پشپال او رتنا د آسونو تر څنګ دوه نور آسونه هم د هغوې سره و تړل. اوس نو دوه آسونه پاته و ، چې په یوه یې رتنا سپره کړه او په بل یې پشپال د خپل ځان سره سپور کړ او د هغه ځایه روان شول.
لږ څه مخکې تلو سره سم هغوې د پشپال نه پوښتنه وکړه: « په دې کې څه حکمت دې چې تا څلور آسونه د خپل آس پورې و تړل او پخپله د هغو لټیرانو په اس سپور شوې«
حماد ورته په خندا کې وویل: «څرګند ده چې زمونږ او ستا سو اسونه زمونږ سره اموخته دي ، هغوې به هرو مرو زمونږ سره را روان وي ، په دې توګه هغه دوه آسونه چې د هغوې سره تړل شوي دي هغه به د تیښتې نه ووځي ،او د غه دوه آسونه چې مونږ پرې سپاره یو د دوې د تیښتې خو پوښتنه هم نه را پیدا کیږي« .
پشپال د اطمینان ساه واخسته او ویې ویل: « ته ډیر زیات زړه ور او نیک انسان یې«
حماد د څو ساعتو د ځنډ نه وروسته ترې وپوښتل: «پشپاله: تا خو ماته و نه ویل چې کومو خلکو چې تا ته زیان در رسولې و د هغوې سره دې څه ډول دښمني درلوده«
پشپال یوه سړه ساه واخسته او ویې ویل: « ما هم همدا فکر کاوه چې ته به را څخه دا پوښتنه هرو مرو کوې ، مونږ د اجمیر او سیدونکي یو . زما د خور ښایست زما له پاره د مصیبتونو سبب ګرځیدلې دې. د نن څخه څه موده مخته د اجمیر راجه (راې پتهورا) د خپلې مشرې لور سوئمبر لمانځه. په بد قسمتۍ سره هلته زما مور و پلار ، زه او زما خور رتنا هم شریک وو. هلته د کرم پهوتین د راجه سترګې زما په خور ورسمې شوې او سمدستي پرې عاشق شو .د سوئمبر نه سمدلاسه وروسته هغه زما د مور و پلار سره اړیکي ونیول او د رتنا سره یې د واده کولو غوښتنه وکړه. زما مور و پلار بانه جوړه کړه او دا خبره یې شاته و غورځوله او ورته یې وویل چې رتنا یې نه مني. هغوې پوهیدل چې راجه راې یو ذلیل او اوباش انسان دې ،کومه ښایسته پیغله چې خوښه کړي د هغې سره واده کوي او کله یې چې زړه سوړ شی نو وژني یې. د هغه هوس تر دې ځایه زیات

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

شوې دي چې د اجمیر په راجمندر کې چې کومې منجاورانې او عبادتکونکې ښځې دي د هغوې عزت ترې هم خوندي نه دي پاته شوې. هغه د ډیر لالچ له مخې زما په مور او پلار فشار راوست تر څو د رتنا سره دواده کولو هوکړه وکړي ،خو هغوې ترې په ځرګندو ټکو انکار وکړ. په دې وخت کې هغه زه او رتنا د یوه دوست کور ته واستولو ، هلته مونږ په یوې تاخانې کې اوسیدو. زما مور اوپلار راجه راپ ته وویل چې پشپال او رتنا چیرې تښتیدلي دي.
راجه په دې خبره ډیره قهریدلې شو اوزما مورو پلار یې دواړه ووژل او په ډیره بیړه یې زمونږ ددواړو د پیدا کیدو هڅې پیل کړې. لږه موده مخته زه اورتنا د اچهوتانو په کالیو کې دښار نه را ووتلو اودې لورې ته را وتیښتیدو. خو دراجه خلکو مونږ د سپیو په څیر بوې کولو او زمونږ تر شا شا را روان وو. مونږ د خپلو ځانو دخلاصون له پاره ډیره هڅه وکړه خوبریالې نه شو، هغوې زه زخمي کړم او رتنا یې راڅخه و تښتوله. مخته چې څه وشول هغه ټول تا پخپله وکتل« .
حماد ترې یو ځل بیا وپوښتل: « هغوې دکومه ځایه ستاسو تعاقب پیل کړې و ؟«
پشپال په ستونې کې ننښتې خبره را وویسته او ویې ویل: «هغوې د جمنا اوسرسوتې ددریابونو تر منځ دیوه کوهستانې کلي نه بیرون زمونږ تعقیب پیل کړې و ، او دا تعقیب دومره اوږود شو چې مونږ یې پوره ستومانه کړو. اخر هغوې پر مونږ باندې راوختل. ددې تعقیب په جریان کې مونږ خپل اصلي منزل پریښود ،ځکه مونږ غوښتل چې بهیم سین کلي ته ولاړ شو ، خو دتعقیب نه مجبور شو لاره بدله کړو« .
حماد ترې یو دم بیا وپوښتل « دبهیم سین په کلي کې د چا خوا ته تللئ ؟«
پشپال په زړیرونې غږ وویل: « هلته زما دوه ماماګان اوسیږي ، د یوه نوم بدري نات اود بل نوم لیکهراج دې«
حماد په فکرونو کې ډوب شو ځکه چې هغه هم دسلطان شهاب الدین د هدایت له مخې دبدري نات سره کتل. پشپال یو ځل بیا دخپلو خبرو له مخې هغه په فکر کې ډوب کړ.
»لیکهراج زما مشر ماما دې ، دهغه دزوې ارجن اورتنا تر منځ نکاح هم شوې ده. ارجن د هستناپور د راجه کهانډا راې په لښکرو کې جرنیل دې ، په بهیم سیم کې هم مونږ دواړه ورور او خور په احتیاط سره غواړو واوسو. ځکه دا ټوله سیمه د هستناپور (ددهلي دښار پخوانې نوم دې) د راجه کهانډاراې په حکومت کې شامل دې. او دې د اجمیر د راجه پتهوراې سکه ورور دې. په دې خاطر مونږ ته دلته هم خطره شته. خو محبور یو ، ددې نه اخوا بل کوم ځاې هم نه لرو.
پشپال خاموشه شو ، په فضا کې نرې نرې باران هم پیل شوې و ، دوې دسرسوتې ددریاب څخه تیر شول اوس ددوې تر مخه د خامو کورونو او جونپړیو اباد یو کلي پروت و. ددې څخه بیرون په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

لښتیو او ویالو کې د سرسوتي د دریاب او به بهیدې. حماد د دې ویالو څنګ ته را ورسید او هلته یې د یوې نجلۍ څخه وپوښتل:

»خورې ! مونږ مسافر یو ، زما دا ملګرې ډیر سخت زخمي دې ، باران وریږي. او شپه هم را غله. ایا ستاسو په دې کلی کې به مونږ ته د سرد پټولو کوم ځاې پیدا شی ؟ کله چې باران تم شي نو مونږ به دوباره روانیږو«.

دغې نجلۍ ورته په غمژنه لهجه وویل: « زه د رزیل او ټیټ قوم لور یم ، شاید تا را ته هسې په هسې د خور غږ کړې وي ، زه شودره یم اود دې کلي او سیدونکې ټول شودر دي. په داسې حال کې چې ستا ملګرې او دغه نجلۍ د کالیو څخه کهشتریان معلومیږي ،خو ته را ته مسلمان ښکارې ، زمونږ په مسلک کې مونږ ته نجس او پلیت ویل کیږي. حال دا چې تا ما ته د خور غږ وکړ« .

حماد د هغې حوصله ور زیاته کړه او ورته یې وویل: « زه خو هغه دهرم او مسلک نه منم چې د انسانیت عظمت او وقار و نه پیژني. زه چې په کوم مذهب ایمان لرم په هغې کې د عزت خاوند هغه څوک دې چې پر الله تعالي ایمان راوړي ، او نیک کارونه وکړي ، دا دې نه علاوه زما مذهب د نورو ګروهو او عقیدو خاوندانو ته هم د عزت اودرنښت په سترګو د کتلو درس ورکوي«

پخوا له دې چې هغه پیغله ځواب ورکړي ،رتنا دغصي نه تاوه راتاوه شوه او په حماد یې ورغږ کړ او په ډیره کرکه او نفرت سره یې ورته وویل:

»تا ته چا دا واک درکړې چې زمونږ د عقیدې او ګروهې په خلاف خوله خلاصه کړې ،ته پخپله نجس ، ناولې ، ګنهګار او پلیت یې. هغه څه دې چې زمونږ د عقیدې او ګروهې په خلاف وویل دهغې سزا به هرو مرو وینې. دهر چا عقیده دهغې خپله ده ،یو انسان عبادت کوي ، بل انسان معبد او مندر ته ځي ، یو کلیسا ته ځي بل جومات ته. څوک د ښو خلکو په څیر نیک کارونه کوي او څوک د شیطان له ویرې د بګوان په لور پناه وړي.« رتنا تر ډیره پورې په غصې او قهر کې اوخته را اوخته.

»ته پخپله بې شرمه یې ، دکومه وخته چې برهما دغه پیدا کړې نو د همغه وخته زمونږ د هرم د وطن په هره برخه کې خپور شوې دې ، که چیرې ستا په خپل ځان کې کوم کمي نه وي نو زمونږ د عقیدې په غاړه چاړه مه را کاږه. خو ګوره یوه خبره یاده ساته. څوک چې پاک دې همغوې زمونږ دهرم ښه پیژني ، زه تا ته څه نه وایم ، خو داسې خبره چې زمونږ د دهرم په خلاف وي د بل چا سره یې که وکړې نو ګردن به دې پرې کړل شی«.

حماد په ډیره سړه سینه رتنا ته وویل: « ته نه یې پوه شوې ، ما ستاسو د دهرم په خلاف هیڅ نه دي ویلي ، ما دهغو رسمونو او رواجونو په خلاف خبره کړې چې خلک یې په زوره په خپل دهرم کې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

راننباسي. او که نه زما مذهب هر بل مذهب ته په احترام او درنښت سره ګوري او دهمدې درس راکوي« .

رتنا یو ځل بیا په قهرجنه لهجې سره وویل: «ستا مقصد څه دې ، ایا زمونږ په دهرم کې خلکو په خپله غلطې خبرې را ننویستي ؟واوره«....

رتنا مجبوره شوه چې خوله بنده کړي ، ځکه پشپال چې تر اوسه یې په پوره صبر سره هر څه اوریدل په غصې اوقهر کې رتنا ته مخ کړ او ورته یې وویل:

»ذلیلې ، کمینې ! خوله ونیسه ، پوهیږې ته د چا په خلاف چاپیره یې. حماد زما محسن دې ، نوموړې ډیر نیک او نیک خویه انسان دې ، زما له پاره دیوتا دې ،هغه دیوتا چې خلک یې عبادت کوي ، ته د مذهب په تعصب کې ړنده شوې یې. که چیرې داسې کومه خبره دې چې د حماد په خلاف وې دژبې څخه را ووته نو زه به دې د بیتي په څیر دغهس تیزه ژبه په بیخ کې پرې کړم. بیا پشپال خپل دواړه لاسونه جوړه کړل اودحماد په لور یې وکتل او ورته یې وویل:

»مهاراجه ! ستا په مقابل کې د خپلې خور دناروا سلوک په خاطر ستا نه بښنه غواړم« .

حماد دپشپال جوړه شوي لاسونه په خپلو لاسو کې ونیول او ورته یې وویل: « ته په دې مه غمژن کیږه ،ستا دخور خبرې ماته د زخم او ذلت سبب نه ګرځي ، که چیرې ماته په بدو سپکو ویلو دهغې زړه ته سکون پیدا کیږي نو دا زما له پاره د ثواب او نیکبختۍ سبب ګرځي .» بیا حماد هغې بلې پیغلې ته وویل:

»خورې ! تا زما دخبرې ځواب را نه کړ. په داسې حال کې چې ته وینې چې باران هره شیبه زیاتیږي او زما دغه ملګري زخمي هم دي«

هغې نجلۍ ورته په ژړغوني اواز وویل: «مهاراجه ! تاسو اکاش یاست ، او زه دهرتي یم. ماته دوباره دخور د ویلو په خاطر ته دا خبره هیروې ،چې زه شودر یم او شودریان دخدمت له پاره پیدا کیږي« .

حماد ورته د خورې نغمې په څیر وویل: « خپل ځان دومره ښکته مه ګڼه ، دا اسمان زما د خداې جلال اوزمکه او فضا دهغه صنعت ډاګیزوي ، ټول انسانان د ادم اولاد دي او د ادم ضمیر د حق او تعجیل څخه خلط جوړ شوي دي. دخاورو څخه په دغه جوړشوي کالبد کې لغزش او سهو اخکل شوې ده. زه یو ځل بیا تاته دخور په نامه غږ کوم » هغه پیغله په ژړا شوه ، دسترګو څخه یې د اوښکو سیلاب را روان و ، حماد ترې په ډیره غمژنه لهجه وپوښتل:

»خورې ، ته خو ژاړې. که چیرې ته مونږ ته په خپل کور کې پناه نه شې راکولې نو خیر دې ، زما د خداې زمکه ډیره پراخه ده ، همغه به زمونږ له پاره هرو مرو یو نه یو پناهځاې راکړي ، «

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ددې خبرې سره سم حماد خپل اس ته لغته ورکړه او مخته ولاړ ، ویې ویل: « که چیرې زما په خبرو تا ته کوم تکلیف در رسیدلی وي نو زه درڅخه بښنه غواړم«

هغه پیغله په بیړه ور مخته شوه ، په یوه لاس یې په سر ایښودې منګې و نیو ، او په بل لاس یې دحماد د آس واګې و نیولې او ورته یې وویل:

»صبرو کړه وروره !زه به دې هرو مرو خپل کور ته یوسم ، زما دا اوښکې دخوشحالۍ دي ، په دې دنیا اوپه دې ځای کې هیڅوک دهیچا نه دي ، هر سړې دخپل ځان په غم کې دې ، زه وررور نه لرم ، تر ننه پورې ما ته چا د خور غږ نه دې کړې ، ته لمړی انسان یې چې ما ته دې دا عزت را وبښه.

وروره واوره !زه وینا نومیږم. زما مور اوپلار دواړه مړه شوي دي. زه په کور کې دخپل نیکه سره اوسیږم. هغه ته زه بابو وایم. هغه به ستا په کتلو ډیر خوشحاله شي. لږه شیبه صبر وکړه زه دا منګې را ډک کړم بیا له تاسو سره یو ځآي کور ته ځم. نورو شودریانو نجونو دا خبرې په ډیر غور او حیرانتیا سره اوریدلې خو هیچا څه و نه ویل.

کله چې وینا دریاب ته ولاړه تر څو منګې را ډک کړي ، نو رتنا د مار په څیر په راتاوه بښه پشپال ته وویل: « ستا دې دیوتا خو یوې ذلیلې نجلۍ ته خور وویله ، زمونږ له نظره اوس دا هم ذلیله دې. ددې دلاسو هر شي پر مونږ حرام دي.زه به ددې شودرانو په کلې کې و نه اوسیږم. وروره !ته د برهمنو په څیر زړه سواندې کیږه مه.کهشتریان تل بې رحمه وي ، که د برهمنو دهرم زړه سواندې دې نو د کهشتریانو دهرم قهرجن دې ، وروره !راځه چې دواړه ورور او خور دغه ذلیله او سپک مسلمان پریږدو . او که نه هرې لورې ته به زمونږ د ذلت او سپکاوي خبرې خپرې شي. او په دې توګه به زمونږ دهرم دمرګ سره مخ شي« .

پشپال رتنا ته په خوړونکې لهجې وویل: « ذلیلې ، کمبختې ، ستا زړه د تیږې او کلیجې دې د اوسپنې جوړې دي.زه درته وایم چې د تفریق اوبې اتفاقۍ خبرې مه کوئ ، زه به دحماد سره یو ځآي ددې شودرانو کلي ته هرو مرو ورځم. که چیرې ته بلې لورې ته تلل غواړې نور ورځه ، ورکه شه ددې ځایه. دا ټول مصیبتونه اوغمونه چې پرمونږ بار شوي همستا په خاطر دي ، خپله ژبه دې بنده کړه او که نه ستا په څیر سخت زړې به زه هیڅکله هم ونه بښم. ته دکوم دهرم خبرې کوې ، دهغې دهرم چې د ټیکدارانو په کورونو کې یې هم ستا عزت خوندي نه و. او زه دې کوڅه په کوڅه او ځآي ځاي د عزت د خوندي ساتلو په خاطر ستومانه کړې یم«.... .

پشپال خاموشه کړل شو ، ځکه چې وینا خپل منګې را ډک کړې و او بیرته راستنه شوې وه. هغې دحماد په لوروکتل او ورته یې وویل: « را ځه وروره چې ځو«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد خپل آس ته لغته ورکړه او رتنا هم ورسره شوه. خالي آسونه چې یو د بل سره تړل شوي وو دهغوې تر شا شا روان و.

لږه شیبه وروسته دوې د شودرانو هغه کلی ته ور ننوتل چې درې خواو ته یې د سرسوتې ددریاب ترڅنګ ډیر زیات ځنګلونه خپاره پراته و. ددې ځنګل تر مخه د کلي نه دوه مایله لرې واټن کې د یوه ستر غر په سر یو مندر و چې دخپل عمارت او جوړښت له مخې ډیر زیات پخوانې ښکاریده.

د شودرانو دا کلي چې سدانیر نومیده ډیر ستر و ، تر لرې لرې ځایو پورې د لرګیو کورونه خپاره پراته وو. په دې کورونو کې څه یې دوه منزله هم وو. په ځینو ځآیو کې یې د لرګیو ستر ستر دیوالونه تاو کړي و او د کورونو انګړونه یې پرې خپل کړي و. په دې انګړونو کې به وزې ، میږې او نور حیوانات او سیدل.

ځآیی اوسیدونکو به د هغه ځآې دحکومت په معاش ددې ځنګلونو څخه لرګي پریکول او خپل ژوند به یې پرې تیراوه.

حماد ،پشپال اورتنا درې واړه د وینا سره یو ځاې د لرګیو یو ډیر ښکلي کور ته ورننوتل. کور ډیر ستر انګړ هم درلود. په یوې خوا کې یې یوه غوا تړلې وه، حماد د رتنا او پشپال سره یو ځآي د کوره بیرون تم شو ، وینا دننه ولاړه ، دسرد پاسه یې داوبو ډک منګې د لرګیو په ګړونجې باندی کیښود ،او د دروازې په لوریې مخ کړ او حماد ته یې وویل:

»وروره ! بیرون ولې تم شوئ ، دننه راشئ دا ستاسو خپل کور دې.» حماد دخپلو ملګرو سره یو ځآي دننه ور ننوت. څرنګه چې باران نور هم تیز شوې و په دې اساس وینا دهغوې آسونه او خپله غوا او خوسکې ټول یوې خونې ته ور ننویستل او هملته یې وتړل. بیا یې دوې یوې پاکې کوټې ته یوړل. حماد پشپال په خپلو لاسو را پورته کړ ، وینا د یوه کټ په لور اشاره وکړه تر څو حماد پشپال هملته څملوي.

د کوټې په منځ کې یو بل کټ هم و. پر هغې باندی رتنا کیناسته. حماد وینا ته وویل:« زه به د آسونو څخه زینونه او خورجینونه را کیباسم. ستا بابو چیرې دې«

وینا ډیره زیاته خوشحاله شوه او ورته یې وویل: « مونږ څلور وزې هم لرو ، وروره ، باپو هغه څرلو ته بوتلې دي.څرنګه چې باران اوري په دې اساس به ډیر ژر را ستون شي« .

حماد هغه کوټې ته راغې چیرې یې چې آسونه تړلي و. د ټولو آسونو څخه زینونه او قیضې لرې کړې او لاندې یې کیښودې ، په همدې وخت کې رتنا هم دغې کوټې ته راننوتله. اودخپل او پشپال دآسونو څخه یې خپلې تړلې بسترې را پرانیستې او خورجینونه یې هم له ځانه سره

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

واخستل ، په دې وخت کې هغې ته دا احساس شوه چې د وینا باپو هم را ورسید. ځکه په انګړ کې د کوم نارینه درونډ اواز اوریدل کیده چې د وینا سره یې خبرې کولې.
بیرون په انګړ کې وینا تر لړې شیبې پورې د خپل باپو سره خبرې کولې ، هغې ورته د حماد سره د مخکیدو ټول حالات وویل. کله چې هغوې دواړه خاموشه شول نو حماد را پورته شو او بیرون را ووت ځکه هغه اوس د خپل کاره فارغ شوې و. خو د کوټې څخه د راوتلو په وخت کې هغه یو ځل بیا و پښه نیولې شو. ځکه چې د وینا د باپو اواز اوریدل کیده ، هغه د خپلې لمسۍ وینا څخه وپوښتل: « په کور کې د خوراک څښاک څه شته او که نه ؟» وینا په ډیره بې وسۍ سره په ډوب شوي اواز کې وویل: « په مټکې کې لږ څه اوړه شته ، او په ډبلي کې لږ څه غوړي هم شته«
هغه زوړ د هغې د حوصلې په خاطر وویل: ته همدلته اوسه زه به له چا څخه لږ څه قرض راوړم. که چیرې چا را کړل خو ښه به وي او که نه د وزو څخه به یوه وپلورم. ته مه ویریږه لورجانې. که هغه ستا ورور دې نو زه به د هغه په خدمت کولو کې هیڅ کمې و نه کړم. کله چې هغه زوړ بیرون وتلو ته چمتو شو حماد په منډه راغې او د وینا په نیکه باپو یې غږ کړ چې :
»صبر وکړه«...
هغه زوړ و درید او بیا د حماد په لور ورمخته شو او خپل دواړه لاسونه یې جوړه کړل او په ډیره عاجزۍ او انکسار سره یې ورته وویل: « رام رام مهاراج«
حماد مخته ورغې او د زوړ سړي پښې یې و نیولې او ورته یې وویل « ته زما د مشرانو په ځاې یې ، ولې زما تر مخه په دومره عاجزۍ سره دواړه لاسونه جوړه کوې ؟ هغه زوړ دوباره خپل لاسونه جوړه کړل او په خپل لړزانده اواز یې وویل: مونږ شودران خو ستاسو نوکران یو ، مهاراجه. زمونږ کار ستاسو خدمت کول دي ، ته ولې زما پښې لمس کوې ؟«
حماد خبره بدله کړه او ورته یې وویل: « زما نوم حماد دې ، زه د وینا ورور یم ، «
زاړه په ډیره خوشحالۍ سره وویل: « زما نوم سیوارام دې ، د وینا نیکه یم ، خو دا ماته باپو وایې ، تاسو کینئ زه ستاسو د خوراک څښاک غم کوم«.
حماد د سیوارام مخه و نیوله او ورته یې وویل: « ما ستا او د وینا ټولې خبرې واوریدلې ، تا ته د خپلو وزو او یا د هغې د بچیانو د پلورلو ضرورت نه شته ، له ما سره پوره نقدي رقم شته«
وینا سمدلاسه مداخله وکړه او ورته یې وویل: « نه وروره ! ته به ولې مصرف ورکوې«
حماد ورته په سختۍ سره وویل « ته چپ شه. کوچنۍ خویندې د ورونو تر مخه خبرې نه کوي ، »
هغه یو ځل بیا سیورام ته وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»تم شه ، زه په خپله له تا سره بیرون ځم ،« حماد هغه کوټې ته ورننوت چیرې یې چې آسونه تړلي و ، هغه د خپل آس د زین څخه یوه بوری او یو لوی ټاټ را واخست. سیورام ترې په ډیره مینه وپوښتل: »په دې بوری او ټاټ کې به څه راوړې ؟«

حماد ورنژدې شو او ورته یې وویل: « په بوری کې د آسونو له پاره دانه ، او په ټاټ کې ورته واښه او ګیاه راوړم«.

سیورام ورته په خندا شو او ورته یې وویل: په کور کې وچ بوس شته ، هو ! دانه به راوستل غواړي.

حماد د څه فکر کولو وروسته ورته وویل: ایا په کلی کې کوم بازار شته ؟«

»هو ډیرستر بازار دې د ضرورت هرشې په کې تر لاسه کیږي«

»له ما سره څلور فالتو آسونه دي ، که چیرې زه هغه پلورل وغواړم ، نو ایا څوک اخستونکې به یې پیدا شي«

سیورام ورمخته شو او د حماد د لاسه یې بوری او ټاټ واخست او ورته یې وویل « دا دواړه شیان ماته راکړه ، ته آسونه له ځانه سره را وړه ، که چیرې ستا آسونه ښه او په غوښه پڅ وي نو هلته به د رسیدو سره سم وپلورل شي«.

د آسونو د راوستلو نه مخته حماد یو ځل بیا د سیورام څخه وپوښتل: « وینا به تاته ویلي وي چې زما یو ملګري سخت زخمي دي ، ایا د هغه د علاج له پاره به کوم حکیم پیدا شي ؟«

»ته آسونه راوړه ، د هر څه بند وبست به وکړل شي«.

حماد چې د رتنا د عزت د خوندي ساتلو په خاطر هغه څلور کسان وژلي و ، د هغوې څلورو واړو آسونه حماد را پرانستل او د سیورام سره بیرون ووت.

اوس نو باران نور هم تیز شوې و. اوس یې د پرښک په ځای په پوره ځواک سره اوربنت پیل کړې و . وینا کوټې ته ولاړه او د غوا او وزو څخه یې د شیدو لوشلو کار پیل کړ. رتنا چې د خپلو آسونو د خورجینو څخه سامان را ویستلې و د غه ټول حال په سترګو کوت. هغې د پشپال په لور وکتل او ورته یې وویل:

»ورور ه ! ته به وږې شوې یې ، ایا څه خورې ؟«

که څه هم پشپال ترې خفه شوې و خو بیا یې هم په دیره نرمی سره ورته وویل: « حماد بیرون تللې تر څو هغه بیرته را ستون نه شي غذا ته زمونږ د دواړو لاس وروړل هم ګناه ده. هغه چې راشی نو بیا به ټول یو ځای ډوډی و خورو. رتنا خاموشه شوه او نژدې راغله او د پشپال په خوا کې کیناسته.

کرار کرار یې د هغه سر زور کاوه او بیا یې په مینه کې د ضد کولو په بڼه وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»وروره !زه خو دهغوې ډوډۍ او دهغوې لوښو ته لاس هم نه ور وړم. زمونږ سره دخوراک کافی شیان اولوښي شته دې«.
پشپال ورته دا ځل په نرمۍ سره وويل:« هر هغه څه چې ته غواړې ويې کړه. زه پوهيږم چې ته دد هرم په اړه ډيره سخته يې. خو بيا هم يوه خبره ياده ساته. کله چې زه دحماد تر څنګ کينم او غذا خورم نو ته به خاموشه اوسې. دخولې نه يو بد لفظ هم را ونه کاږې ، اوکه نه زما اوستا ترمنځ به جنګ وشي «.
رتنا کوم ځواب ورنه کړ ، هغه خاموشه وه او کرار کرار يې دخپل ورور سر زور کاوه. لږه شيبه وروسته دواړه ورور او خور په حيرانتيا سره بيرون وکتل چې حماد کورته را ننوتې دې ، دهغې په يوه اوږه د دانو ډکه بوجۍ ده او په بله اوږه يې په تړلي ټاټ کې د يوه ستره ګنډه ده. انګړ ته د راننوتلو سره سم دهغه پښه وخويده او په ډيره خرابه توګه په ختو کې ککړ شو. هلته په کوټه کې پشپال يو ناڅاپه چيغه کړه.
»حماده .....حماده ... کوم ځاې خو به دې زخمي شوي نه وي ؟» رتنا بې حسه او بې حرکته په خپل ځاې کې ناسته وه. دبلې کوټې څخه وينا هم په يوه منډه بيرون راووتله ، په دې وخت کې حماد بيرته راپورته شوې و خو د ټاټ کالي يې په ختو کې ليت پيت شوې و ، وينا ترې په انديښنې سره وپوښتل.
»وروره !څه درپيښ شول ؟» حماد ورته په خندا شو او ويې ويل:
»د پښې په خويدو باندی لاندې را پريوتم ، باران خو ختې جوړې کړې دي ،» دوينا تر سترګو يې هغه درنه بوري، په يوې جټکې سره اوړې ته واچوله او هغې کوټې ته ولاړ چيرې چې آسونه تړلي وو.
وينا ور مخته شاو او په ټاټ کې يې تړلې ګنډې ته وکتل ، حيرانه شوه چې په هغې کې د خوراک څښاک ډير زيات شيان تړل شوي دي. حماد بيا بيرون راووت او وينا ته يې وويل:
»دا ستاسو له پاره دخوراک څښاک سامان دې ،دا چيرې کيږدم ؟«
وينا د يوې کوچنۍ کمرې په لور اشاره وکړه او ورته يې وويل: « هلته يې په پخلنځي کې کيږده . «
حماد هغه ګنډه را واخسته او پخلنځي ته يې راوسته ، وينا يې هم تر شا شا را روانه وه. په زمکه باندی د ګنډې د ايښوولو وروسته کله چې حماد خپله ملا نيغه کړه نو وينا ورته په ډيره بې وسه احساس سره وويل:
»وروره !دا دومره سامان دې د څه له پاره اخستې دې ، په دې خو به تا ډيرې زياتې پيسې مصرف کړې وي.زمونږ کار ستاسو خدمت کول و ، خو برعکس تاسو پر مونږ احسان بار کړ«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ورته په خندا وویل:« ته بې عقله یی ، په خویندو به د ورونو احسان لا څه وي. ته خو زما خور یی ستا د هر ضرورت پوره کول زما په غاړه دي«

وینا ورته په ډوب شوي اواز کې وویل: « تاسو خو د اسمان ستوري یاست ،وروره ! څوک به د چا داسې خیال وساتی« .

حماد غوښتل څه ووایی چې په دې وخت کې سیوارام کورته راننوت. دهغه سره یو حکیم هم و چې په لاسو کې یې د پوستکي څخه جوړه شوې یوه خلطه نیولې وه. سیوارام هغه حکیم له ځانه هغه خوني ته یوړ چیرې چې پشپال اورتنا دواړه پراته و. حماد هم وینا ته د څه ویلو پرته دهغوې تر شاشا ورغې ، وینا په پخلنځي کې کیناسته په ډوډۍ پښولو یې پیل وکړ.

کله چې سیوارام ، حکیم ، او حماد ټول هغه کمرې ته ورننوتل نو رتنا دخپل ورور د کټ نه پورته شوه او لږ څه شاته ولاړه او هملته ودریده. حکیم د پشپال په لور په اشارې کولو سره د سیوارام څخه وپوښتل:

»دا څه ډول زخمي شوې دې ؟» پخوا له دې چې سیوارام څه ووایی حماد په خبرو پیل وکړ. او درتنا په لور یې اشاره وکړه او ویی ویل:

»دغه مخته ولاړه پیغله ددې زخمې ځوان خور ده. دهغه څو پیژندونکو دهغه څخه دهغه دخور لاس و غوښت ،خو دوې ونه منله ، په همدې خاطر یې هغوې دښمنان شول ، دموقع اوفرصت نه یې په ګټې اخستو سره ددوې مور اوپلار دواړه ووژل. خو دوې دخپله کوره په تیښته بریالي شول خو هغوې ددوې پسې لاره و نیوله. او دا ځوان یې زخمي کړ او خور یې ترې و تښتوله. اتفاقا چې زه هم دهمغې لارې څخه تیریدم. ما ددې زخمي پشپال سره مرسته وکړه اودهغه ددښمنانو سره و جنګیدم اودهغه خور مې ترې خوندي کړه .بس همدومره کیسه یې ده«.

حکیم په ډیرې حیرانتیا سره د حماد په لور وکتل او په ډیرې خوشحالۍ سره یې ورته وویل « که زه غلط شوي نه یم نو ته راته مسلمان ښکارې«

حماد ورته په ډیره انکسارۍ سره وویل: « ستا خبره سهی ده. زه مسلمان یم«

حکیم یو ځل بیا د روغبړ په خاطر د حماد په لور لاس ور اوږود کړ او ورته یی وویل « السلام علیکم«

حماد په ډیره حیرانتیا سره د حکیم په لور لاس ور اوږود کړ او د هغه لاس یی په خپلو لاسو کې ونیوه ، پخوا له دې چې ددې دواړو څخه کوم یو څه ووایی ، هلته ولاړ سیوارام حماد ته وویل: « حکیم صیب هم مسلمان دې ، او ابوبکر نومیږیَ«

حماد یو ځل بیا د ابوبکر سره په ډیره مینه روغبړ وکړاو د پشپال د علاج هیله یی ورڅخه وکړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ابوبکر ورمخته شو ، رتنا ته یې یوې لورې ته د لرې کیدو وویل. بیا یې د پشپال د زخمونو پټۍ را پرانیستې او د حماد په لور د کتلو په وخت کې یې وویل:
»که زه غلط شوي نه یم نو دا پټۍ به همتا تړلې وي ،ځکه چې د جراحۍ او د مرهمو او پټۍ د غه ډول تړلو طریقه په منځنۍ ختیځ کې مسلمانانو رواج کړې ده«.
حماد ورته په ځواب کې سر وخوځاوو.
ابوبکر ، اوبه را وغوښتې او لمړی یې ټول زخمونه په ښه توګه پریمینځل ، بیا یې په زخمونو باندې دوه ډوله سفوف و شیندل او هغه یې وچ کړل.بیا یې ټول زخمونه د مرهمو څخه ډک کړل او پټۍ یې پرې و تړلې ،بیا یې خپل سامان په خپله خلطه کې د ایښودو نه وروسته پشپال په اوږه و ټپاوه او ورته یې وویل:
»که زما الله وغواړی نو لږه شیبه وروسته به دې د زخمونو درد راټول شي او په ډاډ سره به ویده شي. زه اوس ځم او سبا بیا راځم«
حماد د خپلو کالیو څخه څو سیکې را وویستلې او د ابوبکر په لور یې لاس ور وغځاوه او ورته یې وویل چې « دا له ځآنه سره کیږده«...
ابوبکر یې خبره ونه منله او ورته یې وویل: « زما سره د الله تعالي له اړخه راکړل شوې هر څه شته ، زه دې ته اړتیا نه لرم ، په دې زمکه تاسو اجنبیان یاست ، ستاسو اړتیاوې زما څخه ډیرې اړینې دي ، زه دا نه اخلم«
حماد ورته په زوره هغه سکې په جیب کې وا چولې او ورته یې وویل: « دا ستا حق دې ،ته په دې سخت باران کې دلته راغلې یې ، همدا ستا مهرباني ده«
ابوبکر پاڅید او د حماد لاس یې پوره زور کړ او ورته یې وویل « ته له ما سره بیرون راشه ، بیرون اوس تیاره شوې ده ، زه به د دې په اړه تا ته احتیاطي تدابیر و ښایم« .
بیرون کوڅې ته د راوتلو سره سم ابوبکر یو ځل بیا د حماد لاس و نیوه او په راز داره توګه یې ورڅخه وپوښتل:
»د کومه ځآیه راغلې یې ؟«
حماد ورته په ډیره عاجزۍ سره وویل: « د نیشاپور څخه«
ابوبکر ترې یو ځل بیا وپوښتل: « د راتګ مقصد دې څه دې ؟«
حماد خبره ګول مول کړه او ورته یې وویل: « زه د تجارت په سلسله کې ډیر ځم راځم. خو اوس مې منزل د سرسوتي د دریاب په غاړه د بهیم سیم کلې دې ،هلته به دیوه سوداګر بدري نات سره ملازمت کوم ، هغه زما سره پیژند ګلوي لری ، او زه هم پرې پوره باور او اعتماد لرم« .

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ابوبکر په تیزو سترګو د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل: « ستا د سترګو ژور والي او عقابي بڼه ، ستا د جسم دغه توانايي او د مخ نښې نښانې دا هرڅه دا ډاګیزوي چې ته د تجارت له پاره نه یې پیدا شوې ، که زه په غلطه نه اوسم نو قدرت ته د یوه خاص کار له پاره ټاکلې یې . او په ډاډ سره به په هغه کار کې زما د ملت او مذهب ارامتیا او اسودګي پټه وي » حماد ځواب ورنه کړ او خاموشه شو .

ابوبکر یو ځل بیا ورته وویل: « زه نه غواړم چې ته ماته کوم راز ووایې . خو دعا کوم چې د کوم مقصد له پاره دغو اجنبي زمکو ته راغلې یې ، زما رب د رته برې او کامیابي در کړي «

حماد او زوړ ابوبکر په خوشحالۍ سره مخته روان و . د لږ څه مخته تللو څخه وروسته ابوبکر یو ځل بیا حماد ته په غوږ کې وویل: « زما د ملت زړه ور بچیه ! د عمر او تجربې له اړخه له تا څخه د زیاتوالي په خاطر یو نصیحت درته کوم ، واوره یې ! د دې زمکو خلک په طبقاتو ویشل شوي دي او خمیر یې د تزویر او فریب څخه ډک دي د لته به ته د دوې د هر ډول فریب ، مکر او غدر سره مخ کیږې ، دوې به د خپل باطني خباثب له مخې پر تا د تیارو په څیر د راخپریدو هڅې کوي «

ابوبکر لږ څه تم شو او بیا یې وویل: « ته به دلته هرې لورې ته مختلف ډول رنګونه وینې ، خو د هر رنګ اغیز و پیژنه او په مقابل کې یې خپل عکس العمل څرګند کړه . د ضرورت په وختو کې ورته د مرغۍ ترانه او د بلبل اواز وګرځه ، او په خرابو ورځو کې ورته سوځونکې شعله او بلونکې لمبه و ګرځه ، ترڅو دا خلک له تا څخه وویریږي او ستا عزت او احترام وکړي ، که چیرې ته د لته ځانته د کار له پاره راغلې اوسې او کوم رهبر او رهنما و نه لرې ، نو بیا زما د ملت بچیه ، واوره چې ! ملخان هیڅ پادشاه او لارښود نه لري خو بیا هم ټول یوه اړخ ته وزرونه ښندې او الوزي ، لکه څنګه چې کوچ د شودو د پریمینځلو څخه اووینه د پوزې د تاویدو له امله پید کیږي په همدې توګه به ته هم دلته د حکمت او تدبر سره اوسې . زما زړه وایې چې ستا سو اړیکې به د غزني د حکمرانانو سره وي ، که چیرې همداسې وي نو هغه وخت به ډیر ژر راشي چې د غه بت پاله او شرک کونکې قوم ، کوم چې نن مونږ مسلمانان د ذلیلو انسانانو څخه هم کم ګڼي د مسلمانانو په لاسو فتحه شي او هغسې به له منځه ولاړ شي لکه څنګه چې بني اسرائیلو خداې پرینښود او د غوایانو پالل یې پیل کړل او په دې توګه تباه او برباد کړل شول «.

ابوبکر په یوه ځای کې تم شو او په خپل مخکې یوې دروازې ته یې اشاره وکړه او ویې ویل: « دا زما کور دې ، نن شپه به زما سره دلته پاته شې او ماښامې به راسره تیر کړې ، زه غواړم له تا څخه ډیر څه واورم « .

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ورته د عذر په توګه وویل: « ماته د بیرته تللو اجازه راکړه ، او که نه هغوي به زما په اړه شک وکړي څکه د بهیم سیم د کلي په لور چې د بدرنات سره د کتلو له پاره ورځم نو دغه دواړه هم د هغه خورین او خورزه دي او دوي هم همدلته روان دی ،زه به ستا د نصیحت په مطابق په دې زمکو کې محتاط اوسم« .

دواړو یو د بله سره خداي پاماني وکړه او په باران او تیارو کې دواړه یو د بل سره جدا شول. ابوبکر د خپل کور په دروازه کې و درید او تر لرې لرې یې حماد کې سترګي ټومبلې وي او څاره یې. کله یې چې هغه د سترګو څخه پناه شو نو د دعا په ښه یې لاسونه پورته کړل او د خپلو اوښکو ډکو سترګو سره یې په ډیرې عاجزۍ سره دعاوکړه چې:

»اې زما ربه ! ته کردګار او کریم یې. زما د ملت دغه پاسبان د سهار د تازه والي په څیر تازه و ساته ، او هره ورځ د شرق نه د راختونکې لمر په څیر یې کامیاب او کامران کړه » بیا زاړه ابوبکر د خپلې دروازې پله و ټکوله.

کله چې حماد بیرته ستون شو نو رتنا د خپل ورور سره ناسته وه او خبرې یې کولې ،او د هغه د زړه د خوشحالولو هلې ځلې یې کولې ، کله چې هغه د کوټې په لور ور روان و نو په دې وخت کې وینا د پخلنځي څخه را ووتله او ورته یې وویل: « وروره ! ډوډۍ نه خورې ؟» حماد د پشپال د کوټې په لور اشاره وکړه او ویې ویل:

»هلته یې راوړه«

حماد چار چاپیر وکتل ، کیدې شي چې سیوارام به یې کوت ، ویې کتل چې هغه د وینا سره یوځاي هلته په پخلنځاي کې ناست دي ، کیدې شي هغه ته څه را په یاد شوي وي نو په دې خاطر یې وینا ته وویل:

»وینا ، وینا خورې ! باپو دلته لږ راولیږه » پخپله هغه همغې کوټې ته ورننوت چې آسونه یې په کې تړلې و.

لږه شیبه وروسته سیوارام هم همغې خونې ته ورننوت او ویې ویل: « ما سره څه کار لرې ؟«

حماد د خپل آس په شا باندې لاس راښکود او ویې ویل: « تا ویلي و چې په کور کې پروړه شته«

سیوارام ورته وویل: « پروړه خو دلته ډیره ده. بیا یې د کمرې کونج ته اشاره وکړه او ویې ویل: هلته د پروړې ډیرې پروت دې. اوس یې څه کوئ یو ځل ډوډۍ وخوره«..

حماد د تلل شوو چڼو بوجۍ پرانیسته او ویې ویل: « لمړۍ به د دې بې ژبو د خوراک بندوبست وکړم بیا به یې په خپله وخورم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

سیوارام هم ورسره د هغه په کار کې مرسته وکړه. دواړو یو ځای آسونو، غوا، خوسکي، او وزو ته خوراکي شیان په اخورو کې ور واچول.
سیوارام بیرته پخلنځي ته ستون شو، حماد هم لاس و مخ پریمینځل او د پشپال خوني ته ورغې.
حماد د پشپال په بستره کیناست، څو لمحې په فکر کې ډوب ناست و بیا یې په ټیټ اواز سره پشپال ته وویل:
»پشپاله! که بده یې و نه ګڼې نو یوه خبره درته وکړم«
پشپال ورته په خندا شو او و یې وویل: «څه چې وایې، زما څخه د پوښتنې پرته یې ووایه، که ښکنځلې راته وکړې هم بده به یې ونه ګڼم«
حماد خپل سر ونیژدې کړ او په غوږ کې یې ورته وویل: «راځه چې نن شپه یو ځای د دهرم دغه ګنډې ټوټې ټوټې کړو. راځه چې د لړې شیبې پورې د دغو رسیو د جال څخه ځان ازاد کړو چې انسان یې په طبقاتي جنګ کې راښکیل کړې. زما دوسته! راځه چې د لږ وخت له پاره دا له یاده وکاږو چې زمونږ د ډلې څخه څوک کشتهري دی، څوک ملیچ او شودر دې او... نن شپه د دهرم ټول هغه اوازونو تر مخه خپل غوږونه بند کړه چې دا حکم درته کوي چې ملیچ، هندو په ټولنه کې د ګلې (رمې) د تیریدو د ګرد غبار دې او دا چې د پنډتانو د مقدسو سندرو اوریدل اړین دي. او نن شپه یو ځای خپلو میزبانانو ته دا احساس ورکړو چې مونږ ټول یو اځي انسانان یو ددې نه اخوا زمونږ تر منځ هیڅ ډول طبقاتي ښکته پورته وجود نه لرې. ددې ځایه د وتلو وروسته زما تګلاره به د مسلمانانو په څیر وي او تاسو د خپل دهرم په طبقاتي تیارو کې هر څه له یاده و کاږئ. زما په مذهب کې کوم انسان زړه خفه کول ستره ګناه ګڼل کیږي، راځئ چې نن شپه دا ټول هر څه هیر کړو او خپل شودر میزبانان د ذهني او قلبي شقاوت نه خوندي وساتو«.
حماد لږ څه نور هم په پشپال باندې زور راوست او ورته یې وویلې: ایا په دې معامله کې له ما سره لاس راکولو ته تیار یې؟«
پشپال په خوشحاله زړه او خندا وویل: «ته خو د دهرم دروح او د سهار د رڼا په څیر پاک انسان یې. ستا خبرې او مرکې لکه د شهدو په څیر خوږې او ژوند بخښونکې دي.» بیا پشپال د حماد څنګ ته سر ور نژدې کړ او په خوشحالوونکي اواز یې وویل:
»حماد، حماد! زه د خپل ماما بدري نات کور ته ډیر تګ راتګ کوم، هغه د مسلمانانو سره ډیر لین دین لرې. ما ته هلته د مسلمانانو سره د خبرو کولو ډیر فرصت تر لاسه کیږي. ما ته ستا په مذهب د پوهیدو په اړه د هغه ځایه ډیر معلومات تر لاسه شوي دي. زه له تا سره ژمنه کوم چې د نن نه وروسته به د ذات پات په خلاف اواز پورته کوم. ما ته ستا د مذهب دا فرمان ډیر محبوب دې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

چې وايي: ټول انسانان يو ډول دي ، د الله تعالي په وړاندې د عزت خاوند هغه څوک دی چې ډير پرهيزګاره اوسي. حماده ، واوره ! ما ستاسو د صحرايي رسول صلي الله عليه وسلم هغه طلايي الفاظ هم لوستي چې د حجة الوداع په موقع يې فرمايلي و. زما زړه وايي چې ډير ژر به هغه وخت راشي چې زه او ته لاس په لاس يو ځاي په يوې لاره روان اوسو «....

معلوم نه شوه چې پشپال کله خاموشه شو .بيا يې د خبرو مخه بدله کړه او ويې ويل: « زما ايمان دې چې د کوم انسان روح چې د خداې سره وريو ځاي شې همغه مصؤن دې او همغه ته د پيدا ايښت او مړيني نه اخوا هغې لورې ته د تللو موقع او فرصت ورکول کيږي«.

حماد او پشپال په خپلو کې خبرې اترې کولې او بل اړخ ته يې د کټ په سر ناسته رتنا د لنډي مار په څير د قهر او غضبه اوښته را اوښته. په همدې وخت کې وينا هم د ننه راغله. د هغې په لاسو کې يو ستر پتنوس و چې مختلف ډول سابه ، ډوډۍ او د خوراکي نور شيان يې په کې دونو په پاڼو ايښودي و. وينا هغه پتنوس د حماد تر مخه د پشپال د کټ د پاسته کيښود او ويې ويل:

»حماده وروره ! د استاسو د دريوارو له پاره ده.» بيا يې په ډيره همدردۍ سره وويل:

»وروره ! کالي دې لامده شوي دي ، په ختو ککړ دي ، هغه وکاږه او نور واغونده ، که چيرې له تاسره نور کالي نه وي نو زه به د باپو اضافه کالي درته را واخلم«.

حماد را پورته شو او ويې ويل « ته اوبه راوړه ، زه به کالي بدل کړم«

حماد را پورته شو او هغه کوټې ته ولاړ چې اسونه په کې تړل شوي و .لږه شيبه کې يې کالي بدل کړل او بيرته را ستون شو ، هغه د ټاټ نوي کالي اغوستي و . وينا لا تر اوسه همدلته ولاړه وه. د حماد په کتلو سره يې وويل:

»حماه وروره ! ته ولې د ټاټ کالي اغوندې ،...ايا د سونډو اويا تار نورې کپړې نه لرې....؟«

حماد ورته په خندا وويل: « بس همداسې يې وګڼه. زما په وجود هغه کالي ښه نه لګي. نو ته لا تر اوسه همدلته ولاړه يې ، اوبه نه راوړې ؟«

وينا په غمژن غږ سره وويل: وروره ! که له تا سره کوم لوښې وي نو رايې کړه په همغې کې به درته اوبه راوړم« .

حماد ترې په حيرانتيا سره وپوښتل: « ايا له تاسو سره کوم لوښې نه شته ؟«

»لوښې خو زيات دي وروره ! ما داسې انګيرله چې کيدې شي تاسو زمونږ په لوښو کې خوراک څښاک ښه و نه ګڼئ ، په دې خاطر مې په پاڼو باندې سابه او نور خوراکي شيان کيښودل اورا مې وستل.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد د خوراک څخه ډک پتنوس بیرته وینا ته ورکړ او ورته یې وویل: دا ټول بیرته یوسه او هرشي په خپل خپل لوښي کي کیږده. ته زما خور یې ، او ددې نه اخوا بله ستره رشته به له کومه شي«!
وینا ولاړه او څو لمحې بیرته راستنه شوه ، دا ځل یې په پتنوس کې د خوراک شیان ټول په خپلو خپلو لوښو کې ایښودي و ، تر څنګ یې داوبو لوښي هم راوست. هغې دا ټول شیان د حماد تر مخه کیښول او پخپله بیرون ووتله. حماد رتنا ته د څه ویلو پرته پخپله هم په خوراک پیل وکړ او پشپال ته یې هم دخوړلو وویل. رتنا دخپل آس د زین څخه دخپل خوراک شیان را وویستل ، هغه یې د سرو او سپینو زرو په لوښو کې کیښول او د اوبو پتک یې خپلې مخې ته کیښود او په خپل خوراک یې پیل وکړ.
وینا یو ځل بیا کمرې ته راننوتله ، او د خوراک د خالي لوښو د پورته کولو په وخت کې یې حماد ته وویل: « تا ته به هم په همدې کمره کې کټ واچوم« .
حماد راپورته شو او ویې ویل: « نه ، زه به په هغه کمره کې ویده کیږم چیرې چې آسونه ولاړ دي. او واوره ! ماته کټ او بستره مه راوړه ، ما له ځانه سره د ویدو کیدو پوره شیان راوړي دي« .
وینا ترې په خفګان سره وپوښتل: « هلته خو هیڅ نه شته نه بستره شته ، نه کټ ، تا له ځآنه سره څه راوړي دي او هلته چیرې ویده کیږې ؟«
حماد په چینګه خوله ورته وویل: « هلته هر څه شته ، له ما سره بستره شته ، او هلته په کمره کې د ونو ډیر لوې ډیرې پروت دي ما دهغې ډیرې څخه وابښه خواره کړي دي اودهغې د پاسه خپله بستره اواروم ، اوس ماته نه د بسترې ضرورت شته او نه د کټ«.
وینا ورته په تروه توګه وویل: « نه وروره ! زه به درته په ونو د ویده کیدو اجازه درنکړم. زه به په همدې کمرې کې ستا کټ او بستره هم جوړه کړم. ځکه د شپې له اړخه به ته د خپل زخمي ملګري خیال هم ساتې«
حماد دوینا په سر لاس راښکود او ورته یې وویل: « زما دملګري غم مه کوه ، دهغه سره یې خور شته ، همغه به یې د شپې خیال ساتي ، تر څنګ یې دحکیم ملهمو دهغه د زخمونو درد راکم کړې دې ، د شپې به هغه ته یو آځي د اوبو اړتیا پیدا کیږي ، خو دهغې له پاره رتنا شته ، او درتنا سره مشکیزه هم شته. ددې سره سره بیا هم که چیرې اړتیا ورته پیدا شوه نو ماته په دې څنګ کوټه کې غږ کولې شې« .
پشپال هم څه ویل غوښتل خو د حماد په اشارې سره خاموشه شو. وینا حماد ته ګوابښ وکړ چې که چیرې د ونو د پاسه ویده شو نو باپو ته به یې شکایت وکړي«
حماد ورته په ډیره نرمه توګه وویل « ښې خویندې د خپلو ورونو نه شکایت نه کوي«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد پشپال ته شپه په خیر وویلې او بیرون راووت. وینا هم ورسره وه. دواړه هغې خونې ته راغلل
چیرې چې آسونه تړل شوي و، وینا وکتل چې حماد په رینښتیا هم د کوټې په کونج کې واښه پراخه
کړي دي او د هغې د پاسه یې خپله بستره اواره کړې ده. د وښو د پاسه غوړول شوې څادر هم د ټاټ و
، او بړستن یې هم د ټاټ څخه جوړه وه.
پخوا له دې چې وینا څه ووایي، حماد خپلې یوې لورې ایښودل شوو جامو ته چې لمدې او په خټو
ککړې وې اشاره وکړه او ورته یې وویل:
وینا خورې ! که چیرې ته د خپل ورور له پاره څه کول غواړې نو هغه دا دي چې زما دا کالي واخله
او پرې یې مینځه.
وینا کالي له ځانه سره را واخستل او چپ چاپ د کوټې څه راووتله. حماد اسونو، غوا، خوسکي،
او وزو ته نوره ګیاه هم ور واچوله او پخپله په بستره کې ورننوت. خو بیرون سخت او ویروونکې
باران وریده.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

لسمه برخه

د شپې غمجنې لمحې نورې له منځه تلونکې وې ، د لمر را خلتو او د سهار غوټيو په خپلو کې سرونه نژدې کړي و . د ټولې شپې د اوريدلي باران او ديخې هوا نه ستومانه شوو مرغانو په خپلو ججورو کې د سهار د بيدارۍ اعلان کاوه ، سهار د بندصدف په څير را څرګند شوې و او د کائيناتو د خالق دارادې او مقصود په څير يې د انسان د جوهر دازميښت کار پيل کړې و.

حماد همدلته په ونو باندې په خپور کړې د ټاټ په څادر د سهار لمونځ ادا کړ. بيا را پورته شو او خپلو اسونو او نورو ولاړو حيواناتو ته يې نوره دانه او ګياه وا چوله. په همدې وخت کې رتنا هم دغې کوټې ته راننوتله. د سهار په وخت کې هغه د خپل ګلګون مخ او اوږد قد او اوږدو زا څوړندو زلفو او د مخ په ښايست کې څه بل منګه معلوميده. هغه حماد ته نژدې راغله او خپلې شونډې يې پرانيستې او ويې ويل:

»له تا سره څه ويل غواړم«

حماد دهغې لورې ته د کتلو پرته د خپل آس تر مخه دانه او ګياه سره ګډوډوله او ورته يې وويل « ووايه«

رتنا لږ څه فکر وکړ او بيا يې د يوې جاذبې پيغلې په څير د شرر او شوخۍ نه په ډکې لهجې باندې وويل:

»تا خو د خپل احسان تر چتر لاندې زما د ورور دهرم اخستې دې ، تا دومره ستر کار کړې دې چې له پاره يې کومه بدله نه شته. تا زما د ورور دهرم دومره لاندې را پرېبا سلې دي چې هغه د يوه کهشترې سره سره بيا هم ستا په خاطر مليچ ګرځيدلي دې. ته چل بازه يې او زما ورور ته د لارښود او رهنما په څير را څرګند شوې يې او هغه دې د خپل دهرم څخه بې لارې کړې دې. حال دا چې ته ښه پوهيږې چې ته مسلمان يې او مونږ هندوان يو . او په دې هم خبر يې چې ستاسو او زمونږ تر منځ هيڅ ډول رشته هم نه پيدا کيږي. بيا دې ولې زما په ورور د شودرانو غذا دهغوې په لوښو کې وخوړله«.

حماد د رتنا په لور ور وګرځيد او د هغه خبره يې پرې کړه او ورته يې وويل: « ته يوا ځې د ديوتاګانو او بتانو د سترګو نه وينې.» بيا يې د رتنا په اوږې لاس کيښود او ورته يې وويلوې:

»ديوې ! واوره چې زه ستاسو دښمن نه يم«.....

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

رتنا د حماد خبره پوره کیدو ته پرې نښوده. او د ډېر نفرت او کرکې څرګندونه یې وکړه او سمدلاسه یې د هغه لاس د خپلې اوږې څخه هیسته ټیل واهه او ورته یې وویل: «ورځه، ورځه، زما په اوږې لاس مه ږده، ستا (د مسلمان) له خوا زما د وجود لمس کول زما د دهرم او عقیدې مرګ دې«
حماد ډیره خفه شو او په غوصې او قهر سره یې وویل: «تا زه د محبت او شفقت په لباس کې کتلې یم، خو کله چې زما غصه او قهر ووینې نو خپل ژوند به له یاده وکاږې، خپل ځان کنترول کړه او بیا له ما سره خبرې وکړه زه خو ستا غلام یو نوکر نه یم. ما ستا د ورور ژوند او ستا عزت خوندي ساتلې او پر تاسو مې احسان کړې خپل ځان مې په تاسو نه دې پلورلې«....
رتنا د خپلو کالیو څخه یوه لویه کڅوړه را وویسته، او په ډېر قهر او غضب یې وویل: «ووایه ! زمونږ د دوارو ورور او خور سره د کومک څومره بدله غواړې«...
حماد هم په غصې کې تاو را تاو شو او ویې ویل: دا انساني جذبې او احساسات دی چې هیڅوک یې نه شی اخستلاې، څوک پلورونکې یې نه شته، ورځه او ددې ځای په لرې شه او مادې نه اخوا نور مه په قهروه«.
رتنا یو ځل بیا په قهریزه توګه وویل: «ته خو ماته یو معمولې او بد اخلاقه انسان معلومیږې، دلته که زما تر مخه ستا د مذهب او په خپل خداې او رسول صلي الله علیه وسلم باندې د پاخه یقین لرونکې هم وی نو د هغه ایمان به هم واخلم، ته خو هیڅ حیثیت نه لرې«....
د حماد رنګ د غصې نه تک سور شو، بیا یې ښې لاس پورته کړ او رتنا یې په خولې باندې په پوره قوت سره ووهله. هغه په هوا کې پورته شوه او لرې پریوته. د تکلیف او درد له مخې یې د خولې څخه چیغه ووتله. او په نازکه او سرو و سپینو غومبرو باندی یې د حماد د او سپنیزو لاسونو د ګوتو نښې را ډاګیزه شوې د اسې بریښیده لکه د هغې مخ چې د او سپنې په ګرمو سیخانو داغل شوي وي.
ددې سره سم حماد په هغه کوټه کې په زوره ورغږ کړچې:
»اې د حوا د لوڼو ذلیلترینه روحه واوره ! تا زما خداې او زما رسول صلي الله علیه وسلم ته سپکاوې کړې. زما خداې زما سپر او زما رسول صلي الله علیه وسلم زما فخر او سرفرازي ده. تا چې څه لغوه او چټیات د خولې نه وویستل په همغه اندازه زما دیني روح او زما انقلابي شعور را بیدار ه شوې، ته چې هر څومره زما څخه د کرکې څرګندونه وکړې په همغه اندازه زما د کرچار او وینا نیکې او ریښتونوالې او زما د ایمان ضد زیاتیږې. اې ذلیلې نجلۍ واوره ! زه د هغه قوم سره تړلې یم چې په هغوې کې نه د حوصلې کمښت او نه د همت قحت شتون لری، که چیرې بیا دې د خپلې ناولې ژبې څخه زما د خداې، رسول صلي الله علیه وسلم او زما د مذهب او ملت په خلاف یوه خبره هم را وویسته نو خبره او سه چې ژبه به دې پرې کړم. که چیرې ستا د هرم تا ته د انسانانو

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

څخه د نفرت او کرکې درس درکوي نو زه دداسې دهرم څخه نفرت لرم چې انسانان په طبقاتو باندي ویشي او دهغوې تر منځ د نفرت او بې اتفاقۍ تخم شیندي ، ورځه ، ددې ځایه ورکه شه ، او بیا هیڅکله هم زما تر مخه په داسې موضوع د خبرو کولو هڅه او جرئت و نه کړې ، ته د خپل ورور ضد یې. هغه چې څومره شریف انسان دې ته همغومره شریره او ذلیله یې«

رتنا لړزیده او راپورته شوه اود سرو ګلونو د شاخ په څیر لړزندانه دهغې کوټې څخه را ووتله. حماد بیرته خپل کار ته دوام ورکړ. رتنا په خپل مخ باندې خپل لاس ایښودې و او خپلې کوټې ته ولاړه. هغې وکتل چې پشپال هم را ویښ شوې دې ، د هغه د اوښکو ډکې سترګې په چت نښتې وې ، کله یې چې رتنا د څنګه تیریدله نو پشپال ورته په سخت اواز وویل:

»داسې بریښې چې حماد یواځې یوه ځپیړه په مخ وهلې یې. چې ته یې اوس د ښو د پټولو هڅه کوې ، رتنا ته ښځه نه یې بلکه شیطانه یې. ما دلته په ملاسته ملاسته ستا او د حماد خبرې دهغې بلې کوټې څخه اوریدلې ، حماد اوتار او فریښته ده ، تا دهغه زړه مات کړې ، تا دهغه خداې ، دهغه رسول صلي الله علیه وسلم ، دهغه مذهب او دهغه دملت سپکاوې کړې. تا غوښتل هغه په قیمت واخلې. تا دهغې د احساناتو د بدلې ورکولو هڅه کوله. تا دهغه تر مخه د خپل دهرم رازونه راپرانستل. ایا ته پوهیږې چې زمونږ دهرم انسانانو ته دنفرت درس ورکوي. رتنا کاشکې چې زه دې ورور نه وې. او نه مې ته خور وې ، تا د خپل عمل له مخې زه هم د حماد تر مخه سپک او ذلیله کړم. زه به اوس څه ډول دهغه مخ ته ورځم.» د پشپال اواز ډوب شو او خاموشه شو. رتنا په خپل کټ باندې کیناسته. او خپل سر یې په دواړو پښو کې ننویستې و او په سلګو سلګو یې ژړل. بیرون لاتر اوسه هم سخت باران وریده. او د کمرې فضا ډیره درنده او غمژنه وه.

حیواناتو ته د ګیاه او دانې د اچولو نه وروسته ، حماد دهغه کوټې څخه بیرون راووت. ویې کتل چې باران همغسې په زور سره اوري. په انګړ کې هم اوبه را جمع شوي دي ، د نغرې څخه دود پورته کیږي. هلته سیوارام او وینا دواړه ناست و . کیدې شي دواړو یو ځاې ددې میلمنو له پاره د سهار غذا تیاروله. حماد د پشپال کوټې ته ورننوت او دهغه په تندې یې لاس کیښود او ترې ویې وپوښتل: « پشپاله څه حال دې دې ؟«

رتنا کوټې ته د حماد په راننوتلو سمدلاسه ارامه شوه ، پشپال په ډیره مینه د حماد لاس په خپل لاس کې ونیوه او ورته یې وویل « تر هغې چې ستا په څیر همدرده او مهربان ملګرې ولرم د ټولې نړۍ ستونزې به هم ماته زیان و نه شي رسولې«

بیا پشپال د حماد لاس لږ زور کړ او ورته یې وویل: « حماده ! که بده یې نه ګڼې نو یوه خبره درته وکړم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد چې دغه تر څنګ دغه په کتې ناست وو ، ورته یې وویل: «ووایه ، څه ویل غواړې»
پشپال اوږده ساه واخسته او ورته یې وویل: «دا خبره مې پرون په زړه کې وه چې تا ته یې وکړم. خو ستا د ستومانتیا فکر را سره شو او پرې مې ښوده. حماده واوره ! د راجه راې پتهورا د خلکو ډلې یوه نه بلکه څو ډلګۍ زمونږ په لټه بوخت دي ، مونږ دغوې د ډلې څخه یوا ځې یوه ډله له منځه یوړه. خو دغوې په څیر په سلګونو خلک زمونږ لټون کوي ، دغه باران چې د پرون ورځې را هیسی پیل شوي دي د جړیو ښه یې نیولې ده او تر څو ورځو پورې به دوام پیدا کوي. دا زما د بګوان او رب نعمت وګڼه چې دغې له مخې مونږ ته په ارام او امن سره دلته د را رسیدو او دبهیم سیم په لور د تللو موقع تر لاسه شوې ده. زه اراده لرم چې همدا نن شپه ددې ځایه هغه لورې ته کوچ وکړم. ددې ځایه د سرسوتې په غاړه غاړه به دبهیم سیم کلې درې څلور فرسانګه لرې وي. او مونږ به په شپه شپه کې هلته ور ورسیږو او ددې ګواښونو او خطراتو څخه به خوندي پاته شو. که چیرې مونږ د باران د تم کیدو له پاره څو نورې ورځې هم انتظار وکاږو او بیا د موسم د ښه کیدو وروسته د خپل منزل په لور روان شو نو مونږ به په هر صورت ونیول شو. زه پوهیږم چې په دې باران او بادونو کې به سفر لږ څه ستونزمن وي خو زه هیله من یم ، تا چې زمونږ سره څومره احسان کړې دې نو دیوه بل احسان په کولو به زمونږ څخه مخ وا نهړوې».
حماد په ډیره مینه د پشپال په تندې لاس راښکود او ورته یې وویل: «ستا خبره بلکل سهې ده خو په دې باران کې به سفر کول ستا زخمونو ته ډیر زیات زیان ورسوي. خو بیا به هم زه د سیوارام سره خبره وکړم. که چیرې د کوم غوایی ګاډي د پیدا کیدو امکانات وي نو همدا نن شپه به مونږ ټول ددې ځایه هغه لورې ته کوچ وکړو».
بیا حماد د راپورته کیدو په وخت کې وویل: «زه به همدا اوس د سیوارام سره خبره وکړم»
حماد پخلنځي ته ور ننوت. دغه په کتلو سره وینا په خوشحالۍ سره راپورته شوه او ویې ویل: «راځه وروره !» بیا یې یو کټګې را واخست او دغه تر مخه یې کیښود او ویې ویل:
»راځه کینه وروره !» حماد په هغه کټګي کیناست او د سیوارام په لور د کتلو سره یې وویل:
»زه یو تکلیف درکول غواړم«
سیوارام ورته وویل: «څومره به ښه وي چې زه له تا سره مرسته وکولې شم«
حماد ځان سنبال کړ او ورته یې وویل: «ایا ددې ځایه د کوم غوایی ګاډي بندوبست کیدې شی. زما ملګري غواړي نن د ماښام سره سم ددې ځایه حرکت وکړي خو دغه له پاره یو چت لرونکې د څلورو پایو غوایی ګاډي ته ضرورت دې. ځکه چې د باران په اساس په ښکاره ګاډي کې د هغه کیناستل د هغه زخم ته زیان ور رسوي».

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

سیوارام دلږ څه فکر کولو نه وروسته وویل: «غوایی ګاټ ي خو یو نه چې بې شمیره دي ، ځکه چې ددې کلي خلک د همدې غوایی ګاټو په واسطه د ځنګله څخه لرګي او نور شیان را وړي ، خو معلومه نه ده چې په دغه توپانې باران کې به کوم څوک تګ ته زړه ښه کړي او که نه. او بیا تاسو ځئ کومې لورې ته ؟«

»مونږ د بهیم سیم د قصبې په لور ور ځو. که چیرې زمونږ د تللو وروسته زمونږ کوم دښمن دلته راشي اوستاسو څخه زمونږ په اړه پوښتنه وکړي نو ورته وواياست چې دنګرکوټ په لور تللي دي «

»ته دهغې په اړه فکر مه کوه ، دا به زه سنبال کړم خو تاسو به په داسې موسم کې«....

وینا د سیوارام خبره غوڅه کړه او په ویره او اندښنه کې یې وویل: « حماده وروره ! په دې سخت باراني موسم کې دبهیم سیم په لور سفر مه کوئ«

حماد ترې وپوښتل چې: « ایا په لاره کې کوم خطر شته ؟«

وینا ورته په ویرې کې وویل: « هو وروره ! ډیره خطره ده. د بهیم سیم په لور د تللو له پاره دوه لارې دي ، یو خو ددریاب نه دتیریدو نه هغه لورې ته کومې څخه چې تاسو راغلي یاست. په دې لارې به تاسو یو اوږد چکر وهی او دغرونو دننه به دمنزل کولو وروسته دبهیم سیم کلي ته رسیږئ ، خو دا لاره به تاسو ته شپږ فرلانګه اوږده شي. تر څنګ یې دا لاره هم ډیره خرابه ده. د بارانونو په وخت کې په لاره کې ځای ځای د اوبو ګړنګونه دریږي چې د غوای ګاډي تیریدل ترې شوني نه دي. بله لاره ددریاب د شرقي برخې څخه سره یو ځای ځي. لږ څه ډیر مخته د تللو وروسته په دریاب باندې د لرګیو پل مخته راځي اوددې پل څخه د تیریدو وروسته تاسو بهیم سیم ته ور رسیږئ. ددې لارې ټول واټن نژدې درې فرلانګه جوړیږي ،دڅه مودې راهیسې دا لاره بنده ده او هیڅوک پرې د تللو جرئت نه کوي«.

حماد په ډیر غور سره د وینا په لور وکتل او ورته یې وویل: « څنګه خطرناکه ده ؟«

وینا په نیولې نیولې لهجې وویل:« په دې اړه به درته باپو څه ووایی«

حماد د سیوارام په لور وکتل او ورته یې وویل: «ووایه چې دا لاره ولې خطرناکه ده«

سیوارام لکه دډوب شوي په څیر دلرې څخه وویل: « دایو پخواني او هولناکه داستان دې ،«

»ته یې ووایه، زه غواړم چې وای ورم«.

سیوارام په خپلو شونډو ژبه را ښکوده او ویی ویل: «واوره !څو کاله مخته خبره ده چې زمونږ دکلي په جنوبي برخې او دډهلان ددریاب په لور د غره دپاسه یو ډیر ستر مندر دې چې تر اوسه هم همغسې ولاړ دې. ددې مندر تر څنګ یو ډیر ستر کلې و چې متهلا نومیده. هلته یو ځوان برهمن

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اوسیده ،نوم یې منوهر لال و . منوهر لال ددې متهلا دکلي یوه پیغله خوښه شوه او غوښتل یې چې واده ورسره وکړي ،دا پیغله هم ډیره ښایسته او خپل سرې وه . هغې ددې برهمن د عشق او محبت ځواب په کرکې او نفرت سره ورکړ او دهغه سره یې د واده کولو څخه انکار وکړ.

دهمغې ورځې څخه وروسته هغه برهمن ددې مندر تر شا ځنګل ته ولاړ. د بګوان کار داسې پیښ شو چې هغه برهمن هملته په ځنګل کې و مړ. خو پخپل دویم پیدا ایښت کې یې د زمري بڼه خپله کړه ، بیا یې دمتهلا دکلي داوسیدونکو څخه د انتقام او بدلې اخستلو کار پیل کړ. او په دې کلی یې حملې پیل کړې هیڅ انسان او هیڅ ځناور یې دحملو څخه مصؤن پاته نه شو ، اوریدلي مي دي چې هغې د متهلا یوه ښایسته او ځوانه پیغله نجلۍ له ځانه سره وړې ده. خو هلته یې په ځنګل کې هغه وژلې ، هغه نجلۍ دهمدې برهمن په قوت په خپل دویم پیدا ایښت زمرۍ ګرځیدلې ده . او دهمغه زمري سره یو ځآې اوسیږي. دهمدې زمري دحملو له ویرې دمتهلا دکلي اوسیدونکې داسې خپاره واره شول چې کورونه یې لکه د ډیرانو په ځیر په ملبو وا وختل. ددې کلي ګڼ شمیر خلک د سرسوتي ددریاب هغه غاړې ته کډه شول. او هلته یې یو نوې کلي اباد کړ. هلته د مندر تر څنګ اوس ددې کلي کنډرې پرتې دي. او هیڅ انسان هغه لورې ته د تللو جرئت نه شی کولې. هغه زمرې او زمرۍ دواړه اوس هملته په دغه وران ویجاړ مندر کې اوسي او ددریاب په غاړه غاړه چې کومه لاره د دریاب سره یو ځآې لاندې ځي دهغه ځایه څوک تیریدو ته نه پریږدي«.

حماد په طنز سره ورته په خندا کې وویل: « ته پرې هم یقین لرې ؟او وایې چې هغه برهمن په دویم پیدا ایښت کې زمري وګرځید ،اوهمغې دمتهلا کلي وران او ویجاړ کړ ؟«

سیوارام ورته وویل: « دنه منلو څه خبره ده مهاراجه ! دا خو د هندو دهرم اعتقاد دې ، چې هر انسان د مرګ وروسته بیا را ژوندې کیږي«....

حماد یې خبره غوڅه کړه او ورته یې وویل: « زما مذهب ددې نفي کوي چې انسان دې دمرګ وروسته بیرته په دې نړۍ کې په بل شکل راژوندې شي ...هغه زمري منوهرلال پنډت نه دې ،اونه هغه زمرۍ کومه انسانه ښځه ده چې په بیا راژوندي کیدو کې په زمرۍ بدله شوي. دا دواړه دځنګله عام ځیرونکې ځناور دي او په کوم علت به یې دا کلي وران کړي وي. کیدې شي چې ددې کلي کوم کس یې بچیانو ته زیان رسولي وي ، اویا یې کوم یو وژلې وي او دهغې نر یا ښځې ددې کلي د اوسیدونکو څخه دخپلو بچیانو انتقام اخستې وي. په هر صورت هغه زمري منوهرلال پنډت نه دې. دا زما دمذهب په ضد خبره ده . او زه یې هیڅکله هم نه منم. که پخوا په دې لاره نه تلم نو اوس به پرې هرو مرو ورځم .که چیرې مونږ سلامت تیر شو نو دخلکو دا عقیده به له منځه ولاړه شي او که چیرې هغه زمري یا زمرۍ پر مونږ حمله وکړه نوزه به هغه ووژنم او دا به ثابته کړم چې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هغه د ځنګله عام ځناور دي. دا به دوه ګټې ولري ، لمړۍ دا چې هغو خلکو چې په خپلو زړونو کې يې دا غلطه عقيده ځاي کړې ده ، هغه به ترې لاړه شي ، دويم دا چې دلته به په خلکو کې د مذهب ريښتونوالي راپيدا شي. بس ته زمونږ سره يوه مرسته وکړه ، د خپل کلي د کوم کس سره خبره وکړه تر څو زمونږ له پاره د غوايي ګاډي انتظام وکړي«
سيوارام څه ويل غوښتل چې په دې وخت کې د کور دروازه و ټکيده. سيوارام په پورته کيدو کې وويل: زه به يې ووينم چې په دې سهار وختي څوک راغلي دي.» حماد هم ورسره ولاړ .
کله چې سيوارام دروازه پرانستله ، ويې کتل چې هلته ابوبکر ولاړ دي. سيوارام ورته په ډيره خوشحالۍ سره وويل: « راځه راځه ، حکيم صيب«.
ابوبکر د حماد په لور لاس وروا ړود کړ او روغبړ يې ورسره وکړ او ورته يې وويل: چې پرون مې له تاسره د خبرو په دوران کې دومره اغيزاخستې و چې بيګاه ټوله شپه خوب رانه غې. فکر مې کاوه چې کله به سهار کيږي تر څو ستا په څير د يوه ستر بچې سره ووينم. ما ددوايانو کڅوړه هم له ځانه سره راوړې ده. فکر مې وکړ چې له تاسره د کتلو تر څنګ به ستا د ملګري پټۍ هم بدلې کړم. ايا هغه را ويښ شوې دې ؟«
حماد د پشپال د کمرې په لور ور روان شو او ورته يې وويل: « راځه ، له ما سره راځه ، پوره وخت وشو چې رابيداره شوې دې«
ابوبکر د حماد سره يو ځاي هغه کمرې ته ورننوت ، هلته رتنا په خپل کټ ناسته وه ، د ابوبکر د کتلو سره سم پشپال خپل سر را پورته کړ د هغه ښه راغلاست يې وکړ او بيا يې په ډيره همدردۍ سره د هغه په لور وکتل. ابوبکر د هغه پخوانۍ پټۍ را پرانيستې ، د هغه زخمونه يې په مختلفو پوډرو پريمينځل او بيا يې د هغه زخمونه په ملهمو ډک کړل او پټۍ يې پرې و تړلې ، تر دې وخته پورې وينا هم د پخلنځي څخه را غلې وه او ولاړه وه. ابوبکر خپله کڅوړه را واخسته او د حماد په لور يې وکتل او ورته يې وويل:
»ته له ما سره ولاړ شه ، زه دې له ځانه سره د بوتلو ته راغلې يم. د شپې مې په کور کې ستا د راتلو وينا وکړه ، زما د کور لوې او واړه ټول غواړي تا ووينې او ماته يې وويل چې هرو مرو دې له ځانه سره راوړم«.
وينا ورته د خبرو په منځ کې ورټوپ کړ او ورته يې وويل: « حکيم صيب ! سهارنۍ تياره ده ، هغه وخورئ ،بيا يې بې شکه له ځانه سره يوسه« .
ابوبکر ورته په اصرار کولو سره وويل: « هلته هغوې هم دده سره يو ځآي د ډوډۍ خوړلو انتظار کوي«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

وینا یې خبره ونه منله.« نه حکیم صیب ! اوس خو به سهارنۍ همدلته وي ،ته یې هم ددوې سره یو ځاي وخوره بیا ورځئ ، زه یې همدا اوس بې له ځنډه راوړم«.
وینا بیرون را وتلله او بې له ځنډه ډیره ژر راستنه شوه. خوراک څښاک شیان یې هم له ځانه سره راوړل اوددوې مخې ته یې کیښوول. حماد ، ابوبکر ، سیوارام ، اوپشپال ټولو یو ځاي ډوډۍ وخوړه. ابوبکر درتنا په لور اشاره وکړه او ویې ویل:
»دې لور ته به مو هم د خوراک ویلي وې ، تاسو دهغې سره داسې سلوک کوئ ، چې ګویا دهغې سره هیڅ ډول اړیکې نه لرئ«...
پخوا له دې چې بل څوک څه ووایي ، پخپله پشپال دخپلې خور په لور وکتل او په طنز سره یې وویل: هغې دخبرو دنه کولو قسم خوړلې دې ، دا به خپل ځاي ته درسیدو سره سم خپله خوله خلاصوي» ټولو په پوره خاموشۍ سره ډوډۍ وخوړله.
کله چې وینا خالي لوښې پورته کړل او روانه شوه نو حماد ابوبکر ته وویل: « زه درته یو تکلیف درکول غواړم«
ابوبکر ورته په خندانه لهجه وویل: « ستا له اړخه تکلیف به ماته راحت اوډیر ستر سعادت وي. ووایه څه امر دې چې په ځاي یې کړم«
»له چا سره خبره وکړه چې زمونږ له پاره د یوه غوایی ګاډي انتظام وکړي. زما ملګري اراده کړې چې نن ماښام ددې ځایه کوچ وکړي خو دهغه حالات داسې دي چې په ریښتیا هم په دې توپانې باران کې باید له دې ځایه ولاړ شي«
ابوبکر حماد ته ډاډ ورکړ او ورته یې وویل: « غوایی ګاډي والا خو به د یوه په ځاي څو کسان تیار شي ، ته غم مه کوه«.
حماد ورته وویل: « داسې کوم غوایی ګاډي وي چې ته پرې باور ولرې. چې د کوم چا دپوښتنې په وخت کې ورته ووایي چې مونږ دبهیم سیم په ځآې نګرکوټ ته روان یو«.
ابوبکر دخپأه ځایه راپورته شو او ویې ویل: « راپورته شه او له ماسره راځه ،دلته زما یودوست او ډیر معتبر اوباوري ګاډۍ چلوونکې شته، ته راشه اودهغه سره په خپله خبره وکړه ، زه هیلمن یم چې د هغه سره په خبروکولو به خوشحاله شې«
حماد هم راپورته شو اودواړه په هغه سخت وریدونکې باران کې بیرون ولاړل ، ابوبکر چې د باران څخه دخوندي پاته کیدو له پاره د څرمنې کوم څآدر له ځانه سره راوړې او په ځان یې اچولې و ، اوس یې دهغې څادر نیمایی حماد ته په سر ور واچوله ، دواړه په خبرو خبرو کې هغې کوڅې ته را ورسیدل چې دبازار په لور ور ګرځیدله.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

یوې محلې ته د ورننوتلو سره سم ابوبکر حماد ته وویل « دا محله ټوله د مسلمانانو ده ، او په کومه کوڅه کې چې همدا اوس مونږ روان یو د دې په ښیي لورې کې زما کور هم پروت دې«.

حماد ترې په پلټونکې توګه وپوښتل : « په دې کلي کې به د مسلمانانو څومره کورونه شتون ولري ؟«

ابوبکر ورته په فخر سره وویل :« پوره کورونه شته«

»ایا د مسلمانیدو نه مخته......» ابوبکر یې خبره په خوله کې واخسته او ویې ویل:

»مونږ ټول شودر وو . د محمود غزنوي د توپاني حملو په وخت کې د مسلمانو کورنیو نیکونه او پلرونه مسلمانان شوي وو . اوس په دې کلي کې زمونږ د هم مذهبو شمیره پوره زیاته شوې ده«.

حماد په ځواب کې څه ویل غوښتل چې په دې وخت کې دوې د یوه کور مخې ته تم شول. ابوبکر دروازه و ټکوله او په لوړ اواز یې وویل « اسماعیله....اسماعیله«!

لږه شیبه کې یو ښایسته لوړ ځوان دروازه پرانیسته ، هغه ډیر ښه کالي اغوستې و او په سریې لونګۍ هم ښایسته او ښکلې وه .د ابوبکر په کتلو سره یې د ډیر عزت او درنښت نه کار واخست او ویې ویل:

»حکیم صیب ! ته بیرون ولې ولاړ یې ، دننه راځه .»بیا یې د حماد په لور اشاره وکړه او ویې پوښتل چې « دا څوک دې ؟«

ابوبکر د حماد په لور په اشارې کولو سره وویل : « هو ! له ده سره اشنا شه ، دا مسلمان او زمونږ مذهبي ورور دې .حماد نومیږي او د کوم مهم کار له پاره د نیشاپور څخه دلته راغلې دې. یاد ساته چې دا مهم کار هسې دې چې په هغې کې ستا او زما د ملت او مذهب دواړو خیر او ښیګڼه پټه ده .ته به نن شپه دوې په خپل غوایی ګادي کې د بهیم سیمي کلي ته رسوي. که چیرې دې ځانته وې نو تر اوسه به وختي په خپل آس سپور هغه لورې ته خوځیدلې و . خو له ده سره دوه کسه نور ملګري هم شته ، چې یو یې نارینه او بل یې ښځینه ده . نارینه ډیر سخت زخمي شوې دې. زه د هغې د زخمونو علاج معلاجه کوم. د هغه زخمي په خاطر دوې په غوایی ګاډي کې تلل غواړي ، ځکه په باران کې به د سفر کولو له امله د هغه زخمونو ته نور هم زیان ورسیږي.

اسماعیل سینه تانده کړه او ویې ویل: « حکیم صیب ! دا خو زما مسلمان ورور دې ، بهیم سیم خو پریږده چې د هستناپور (دهلي) په لور تلل هم وغواړي بیا به یې هم هلته ور ورسوم«... .

حماد ورته په منځ کې راټوپ کړ او ورته یې وویلې: « که چیرې زه در څخه وغواړم چې غوایی ګاډې د سرسوتې د دریاب په غاړه غاړه په ښکته لورې بوځه نو ته خو به انکار نه کوې....؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اسماعیل لږ څه تم شو او بیا یې په ترټره ژبه وویل: « د هغې پخوانۍ مصیبت وهلې مندر په لاره... چیرې چې هیڅوک سلامت نه شي وتلای«......

حماد یې ایماني جذبه را وپاروله او ورته یې وویلې:« ایا ته هم د هندوانو په څیر په دې باور یې چې په هغه مندر کې چې کوم زمرې او سیرې هغه پنډت منو هرلال دې چې دویم ځلي په دې بڼه را ژوندې شوې دې ، ایا تاسو په داسې حال کې چې مسلمانان یاست هم په داسې گمراه کونکو عقیدو ککړ شوي یاست ؟«

اسماعیل خپل څټ د نفي په توگه وخوځاوو ، او ویې ویل: «نه ، نه ، هیڅکله هم نه ، زمونږ په مذهب دغه ډول گمراه کونکي عقیدو ته ځاي نه شته« .

حماد ورمخته شو او د اسماعیل په اوږو یې د محبت او مینې لاس کیښود او ورته یې وویل: « نو واوره ! چې زه په همدې لاره ځم او غواړم چې د هندوانو دا عقیده غلطه ثابته کړم. که چیرې مونږ په سلامتۍ سره د هغه ځایه تیر شو نو بیا به هم دهغوې دغه عقیده زیانمنه شي ، او اسماعیله دا هم واوره چې که چیرې هغې نر یا ښځې زمري پرمونږ حمله وکړه نو زه درته ډاډ درکوم چې زه به هغوې پخوا له دې چې تاته اویا ستا غوایانو ته زیان د ورسوي له منځه یوسم« .

اسماعیل یو ځل بیا خپله سینه تانده کړه او ویې ویل: « ته په دې اړه اندیښنه مه کوه. زه به له تاسره یو ځاي دهندوانو په دې عقیدې دروند گذار وکړم. زه له تاسره دهمدې مندر په لارې سفر کولو ته تیار یم« .

اوس نو حماد ډاډمن معلومیده. یو ځل بیا یې د اسماعیل څخه وپوښتل: « ایا ستا د گاډی وروستۍ برخه چت لري ؟«

اسماعیل ورته په خندا شو او ورته یې وویل: « اندیښنه مه کوه زه به داسې انتظام وکړم چې د باران اوبه دننه را نه شی« .

داځل ابوبکر اسماعیل ته وویل: « نو بیا نن د ماښام دلمانځه وروسته خپل غوایی گاډې د سیوارام کورته را وړه«

اسماعیل ترې په حیرانتیا سره وپوښتل چې: « کوم سیوارام.... ایا هغه زوړ خو نه دې چې لور یې وینا زمونږ د مسلمانانو په کورونو کې کار کوي ؟«

ابوبکر دهغه د خبرې سره خپله خبره یو ځاي کړه او ورته یې وویل: « هو ! همغه - اوس نو مونږ ته اجازه راکړه. مونږ له دې ځآیه ځو. زه حماد له ځانه سره کورته بوځم. او که نه ستاسو په کور کې به هرو مرو لږ څه ناست وو«

ابوبکر او حماد د اسماعیل سره مصافحه وکړه او د هغه ځآیه روان شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

کله چې ابوبکر د کوڅې ښیې لورې ته وګرځېد نو حماد ترې وپوښتل: «ایا وینا د خلکو په کورونو کې کار کوي ؟»

ابوبکر ورته په ډیره همدردۍ سره وویل: «هو ! دهغې بې چاره خو څوک د ګټلو نه شته ، په دې خاطر هغه د مسلمانانو په کورونو کې د پاکۍ او نظافت کارونه کوي. او د خپل ځان او خپل باپو د ژوند د تأمین له پاره هلې ځلې کوي».

حماد د دې خبرې په اورېدو دروند شانته شو. بیا یې د خبرې مخ بدل کړ او ویې ویل: «ما دلته یو څه نور هم محسوس کړل چې د هندوانو او مسلمانانو په ژبو او خبرو کې توپیر شته».

ابوبکر ورته په خوشحالۍ سره وویل: «ستا خبره سهي ده ، په حقیقت کې زمونږ پلرونو او نیکونو د ترکانو په لاسو اسلام منلې دې ، هغوې څه موده زمونږ په کورنو کې اوسیدل. په دې خاطر زمونږ خبرې اترې د هغوې د ژبې څخه اغیزمنې شوي دي».

حماد نور څه و نه ویل: څکه چې ابوبکر اوس د خپل کور دروازه و رټکوله. لږه شیبه وروسته یو ځوان دروازه پرانیسته او ابوبکر او حماد دواړو ته یې د دننه د راتلو بلنه ورکړه. هغوې یې کوټې ته یوړل چې دروازه یې پرانیستې وه او د خپل شکل او بڼې نه یو میلمستون معلومیده. د لږ ځنډ وروسته دوه ځوانان راننوتل او د حماد سره یې خپله پیژندګلوي وکړه. ابوبکر حماد ته مخ کړ او ورته یې وویل:

»دا ټول زما زامن دي. بیا دوې ټول په میلمستون کې کیناستل او یو ځاې یې د خپل مذهب او خپلې عقیدې په اړه خبرې اترې پیل کړې«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۱مه برخه

دماښام دلمانځه وروسته اسماعیل دخپل کورڅخه د غوایانو ګاډي را روان کړ.....پخپله یې ځان داسې په وسلې سنبال کړ لکه دغوایانود ګاډي د چلولو په ځآي چې د جنګ ډګر ته روان وي. خپل وجود یې په زره کې را ونغاړه ، خپله توره او ډال یې په ښیي لورې کې را وځړول او په سر یې د اوسپنې خولۍ کیښوده. په ګاډي کې سپور شو او د سیوارام دکور په لور یې خپل ګاډې روان کړ. باران اوس هم وریده. په دې خاطر دماښام په همغه لمړیو شیبو کې شپه تیاره شوې وه. خلک د ورځې دباران د پرلپسې اورخت او دیخنۍ له لاسه په خپلو کورنو کې خوندي ناست و. اسماعیل به چې کله خپلو غوایانو ته لښته خوځوله نو هغه دلویو لویو ښکرونو غوایانو به خپل ښکرونه او څټونه په زوره زوره یوې لورې ته غورځول او په تلو کې به یې بیړه کوله.

اسماعیل خپل ګاډې د سیوارام دکور تر مخه د ودراوه. په بیړه یې د خپل سره دپاسه د څرمني څادر راغبرګ کړ ، راښکته شو او مخته ورغې او د سیوارام دکور دړه یې ور وټکوله. لږه شیبه کې سیوارام دروازه پرانیسته ،اسماعیل ورته وویل:

»څنګه باپو ! هغه ددې ځایه تلونکې میلمانه تللو ته تیار دي ؟ هغوې ته زما د راتلو خبر ورکړه«

سیوارام ددروازې دواړه دړې پرانیستې او ورته یې وویل:« میلمانه خو تیار دي خو ته دننه راشه او کینه«

اسماعیل دننه ورننوت. او دسیوارام سره یو ځآي دهغې کمرې په لور ولاړ ،چیرې چې پشپال پروت و. و یې کتل چې هلته هغه زوړ مسلمان حکیم ابوبکر هم ناست دې ، اسماعیل ورمخته شو او د ابوبکر او حماد سره یې روغبړ وکړ او دهمغوې تر څنګ کیناست ، دحماد څخه یې وپوښتل چې « تاسو به کله کوچ کوئ ؟«

حماد دپشپال په لور وکتل او ورته یې وویل « مونږ خو تیار یو «

اسماعیل راپورته شو « نو بیا راځئ ولې وخت ضایع کوئ«

حماد راپورته شو ، اسماعیل وکتل چې حماد هم ډیر ښه جنګې کالي په ځان کړی دي .دخپل ټاټ د چپنې لاندې یې یوه درنه او سپنیزه زره اغوستې ، په متانو یې او سپنیز بازو بندونه راتاو کړی په اوږو او سر یې هم د اوسپنې درانه خولونه پراته دي او دملا څخه یې درنه او تیزه توره را ځنګیږي. تر ټولو دمخه رتنا او وینا یوځاي د ګاډی په منځ کې د پشپال له پاره بستره هواره کړه ، هغه یې په بستره خملاوه او دپاسه یې پرې برستن را واچوله ، تردې وخته پورې سیوارام هم دهغوې درې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

واړو آسونه د اخور څخه راپرانستې و او بیرون یې راوستل. آسونه یې د غوایانو د ګاډۍ سره وتړل ، رتنا هم ګاډۍ ته ور وختله او د خپل ورور تر څنګ کیناسته.
ابوبکر د ګاډۍ څنګ ته راغې او و درید ، درې لوې لوې څراغونه یې په لاسو کې نیولی و ، حماد د خپل آس د زین سره تړلې لوی او دروند تبر ، ډال او ګرز درې واړه راپرانستل او اسماعیل ته یې ورکړل.
»دا شیان د خپل ګاډي په لمړۍ برخه کې کیږده.« اسماعیل درې واړه شیان را واخستل او سنبال یې کړل. او په ګاډۍ کې کیناست.
د ګاډۍ خیمه ډوله چت د څرمني څخه جوړ کړل شوې و ، څلورو خواو کې یې هم همغسې څرمني را تاوې شوې وې په دې خاطر د باران او به او څاڅکې د ننه نه شو ور تلاې ، د ګاډۍ په لمړۍ برخه کې یوه ښکته پرته چجه جوړه شوې وه چې تر لاندې یې د ګاډۍ چلوونکې د بارانه خوندي پاته کیده.
ابوبکر د اسماعیل خواته راغې او درې واړه چراغونه یې ورکړل او ورته یې وویل: « د کلي نه دوتلو سره سم یو چراغ روښانه کړه او خپلو دندو ته دې سخت متوجه اوسه«
اسماعیل ورته خپله سینه تانده کړه او ورته یې وویل: « حکیم صیب ! ته اندیښنه مه کوه ، د رب په مهربانۍ سره به دوې ته هیڅ ډول تکلیف ونه رسیږي«
ابوبکر د حماد خواته راغې او غوښتل یې څه ووایي چې په دې وخت کې وینا په ژړا شوه. د حماد خواته راغله او په سلګیو سلګیو ژړا کې یې ورته وویل:
»وروره ! زه د یوه پست کورنجلۍ یم. تا ته ما ته د خور په ویلو عزت راکړ ، زه هیڅ ورور نه لرم ، ته لمړۍ کس یې چې ما ته دې د خور په نوم غږ وکړ. ایا داسې هیله ولرم چې بیا به هم کله د غه ورور د دې خور په سر د محبت لاس راکاږی« .
حماد ورمخته شو او د وینا په سر یې د شفقت او محبت لاس راښکود او په ژړغوني اواز یې ورته وویل: « وینا...وینا ! لکه څنګه چې ته ورور نه لرې د غسې زه هم خور نه لرم ، زه له تا سره ژمنه کوم چې زه به له تا سره هرو مرو تګ راتګ کوم.« بیا حماد ناڅاپه راتاو شو او د ګاډۍ د وروستۍ برخې څخه یې پرده پورته کړه او پشپال ته یې وویل:
»پشپاله ! ستاکوم څلور دښمنان چې ما وژلې وو ، ما د هغوې څلورو واړو آسونه پلورلي دي ، ځکه چې په هغو آسونو ما حق درلود .د هغوې مالکان زما په لاسو وژل شوي و. خو د دې سره سره بیا هم زه له تا څخه اجازه اخلم چې کومې پیسې چې د هغې آسونو د پلورلو څخه ما ته تر لاسه شوي دي ایا هغه په کوم نیک کار کې خرڅ کولې شم ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پشپال خپل سر راپورته کړ او ویې ویل: «حماده !له ماڅخه په اجازې اخستلو ما شرمنده کوې. د هغې آسونو سره یوځاي زما او رتنا آسونه هم وپلوره او په کوم نیک کار کې یې پیسې مصرف کړه. په خداې سوګند، په دې به زما روح په سکون کې شي«
حماد را وګرزید او بیرته د وینا لورې ته راغې، د خپلو کالیو څخه یې د نقدو پیسو یوه غټه خلطه را وویستله او د وینا په لور یې لاس ور اوږد کړ او ورته یې وویل: «خورې دا له ځانه سره کیږده. په بد وخت کې به دې دا په کار راشي«
وینا شاته شوه او ویې ویل «نه وروره !زه یې نه اخلم«
حماد نور هم ور مخته شو او ورته یې وویل: «خویندې دورونو په خبره کې ډیل نه کوي... زما سره نورې پیسې ډیرې دي، دا مې د خپلو مصارفو څخه اضافه کړې او تاته یې درکوم. که چیرې تا وانه خستې نو زه به داسې وانګیرم چې تا لا تر اوسه پورې زه د دې ورړ نه یم بللې چې ورور دې واوسم«.
وینا سمدلاسه ور مخته شوه، هغه د نقدي پیسو کڅوړه یې را واخسته او په داسې حال کې چې خپلې اوښکې یې وچولې وویل: «هیڅ داسې خبره نه شته، وروره«
حماد ورته یو ځل بیا تسلي ورکړه او ورته یې وویل: «زما په نشتوالي که ستا د خپل ځان او بابو د مصارفو له پاره څه اړتیا پیدا شوه نو د ابوبکر یا اسماعیل څخه به یې قرض واخلې، چې زه راشم نو قرض به یې ادا کړم« .
پخوا له دې چې وینا څه ووایي، زوړ او ډنګر سیوارام په خپل ژړغوني اواز وویل: «مهاراجه !ته انسان نه یې، پیغمبر یې، کاش«....
سیوارام په خپل ژړغوني اواز باندې کنټرول پیدا نه کړ او الفاظ یې په حلق کې وچ پاته شول. حماد د ابوبکر سره خداې پاماني وکړه، او د اسماعیل سره یو ځاي په بګۍ کې کیناست.
اسماعیل غوایانو ته لښته ورکړه. سیوارام په ډکو سترګو ورته کتل، «دا به څومره خوشبخته مور او پلار وي چې دومره نیک او ښکلې ځوان زوې یې په برخه شوې دې.» غوایی ګاډې په باران او تیارو کې ژر د سترګو څخه پناه شو، وینا سلګۍ وهلې او بیرته خپل کورته ور ننوتله. زوړ سیوارام هم د خپل لنګ په پیڅکه خپلې سترګې وچې کړې، سر یې ښکته کړ، کور ته ننوت او دروازه یې وتړله. په درنو درنو قدمونو د پخلنځي په لور روان شو، هلته وینا ناسته وه او سلګۍ وهلې. د داسې یو انسان سره چې نه یې ورسره کومه رشته درلوده، نه یې ورسره عقیده او دهرم شریک و د لږ وخت د تیریدو او د هغه انسان د ښو اخلاقو پایلې وې چې دوې یې ټول تر خپل اغیز لاندې راوستي و او په بیلتون یې ټولو ژړا کوله.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۲ مه برخه

د کلي څخه دوتلو سمدلاسه وروسته اسماعیل خپله بګۍ د سرسوتي ددریاب غاړو ته راوسته ، بیا یې د هغې مخ ښیي لورې ته کړه او ددریاب په غاړه غاړه د جنوب په لور روان شو . د اسماعیل تر څنګ حماد هم ناست و . ددریاب غاړې ته په را رسیدو سره اسماعیل چراغ روښانه کړ ، د سخت باران په اساس ځای ځای د اوبو ډنډونه ولاړ و . خو په لاره کې د تیرو د شتون له مخې غوایانو ته د ګاډۍ په راښکودو کې دومره ستونزه نه وه.

د یوه میل د واټن د وهلو وروسته د جنوب په لور تلونکې دغه تیږلوړه لاره ، په کومه چې ګاډۍ روانه وه ،د سرسوتي ددریاب څخه جدا او په ګڼو ځنګلونو کې ورننوته. سفر همغسې په ارام سره روان و. اسماعیل په یوه لاس کې مشال او په بل کې یې د ګاډۍ د غوایانو پړې نیولې و. او دوخت د تیرولو په خاطر یې د حماد څخه اخوا دیخوا پوښتنې ګرویزنې کولې . د ګاډۍ د ننه ناستو پشپال او رتنا هم یو له بله سره په خبرو اترو کې مصروف و. دیخنۍ څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر رتنا هم ځآن په بړستن کې را نغاړلې و. او په ډیره ارامه توګه د پشپال تر څنګ ناسته وه.

اسماعیل د غوایانو تګ څه نور هم ګړندي کړ ، اوس نو هغوې د هغه ګڼو ځنګلو څه تیریدل چې په ښیي لورې یې د غره د پاسه زوړ او کار لویدلې مندر پروت و ، تر څنګ یې ددې غره په لمن کې د هغې وران ویجاړ شوي کلي کنډرې پرتې وې چې متهلا نومیده او تباه کړل شوې و. د مندر لاندې ددې کنډرو څخه د تیریدو په وخت کې حماد د اسماعیل څخه ،په تیارو کې دډوب شوي دغه مصیبت وهلې مندر په لور په اشارې کولو څخه وپوښتل:« ایا هغه همدا مندر دې چې یو مصیبت ګرځیدلې او د هندوانو او نورو کمزور عقیدو دخاوندانو په ذهنونو باندې سپور دې«

د مندر تر څنګ د تیریدو نه وروسته یو ځل بیا دواړه خواو ته ګڼ ځنګل پیل شو . ګاډې هم په ډیره چټکتیا سره مخته روان و . په دې وخت کې حماد په خندا شو او د اسماعیل په لور د کتلو سره سم یې وویل:

»ما خو دا سفر د مرګ او ژوند سفر ګاڼه ، چیرته دې هغه ناولې روح ، چې له مخې یې دغه لاره د طاعون وهلې په خیر ورانه ویجاړه پرته ده.» اسماعیل هیڅ ځواب ورنه کړ بلکه د حماد په لور یې په محبت سره کتل او خاموشه و.

په دغه ګڼ ځنګله کې به هغوې یو میل نور واټن هم وهلې و چې د غوایانو ګاډې پخپله ودرید.

حماد په پریشانۍ سره وپوښتل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»اسماعیله ! ولي دې ګاډې و دراوه.» اسماعیل ورته په وارخطایی سره وویل: « ما ګاډی نه دې درولې ، بلکه ګاډې پخپله ودرید.» بیا اسماعیل په خپل غمژن اواز سره وویل:
»حماده وروره ! زما زړه وایی چې څه کیدونکې دي«
حماد خپله توره را ویستلې وه. او په بل لاس کې یې خپل اوږود او قوي ډال نیولې و. په همدې وخت کې د ګاډی د ننه پشپال هم غږ را وکړ.
»حماد ....حماد ! څه چل وشو. ګاډې ولې و درید. خو نه حماد او نه اسماعیل د پشپال د خبرې ځوار ورکړ. په دې وخت کې رتنا هم د پردې نه سر را ښکاره کړ او د حماد څخه یې و پوښتل:
»څه چل شوې چې ګاډې و درید«
حماد ورته د تسلې ورکولو په خاطر وویل: « تر او سه څه معلوم نه دي ،ګاډې پخپله درید لې دې«
اسماعیل مشال را واخست او مخته ورغې د خپلو غوایانو په ملایی لاس را ښکود او بیا یې د هغوې غوږونه و مخل او بیا بیرته راغې په خپل ځای کیناست، او ویی ویل.
»حماده وروره ! دلته نژدې کوم ځناور دې ،«
حماد په خپل توره او ډال باندی خپله ولکه ټینګه کړه او ویی پوښتل: « ته څنګه پوه شوې« !
اسماعیل په لړزانده اواز وویل: که چیرې په وریځو او بارانو کې د غوایانو ملاګانې لمدې شوې نه واې نو ما به درته ویلې و چې خبره څه ده. په دې خاطر ما د غوایانو د غوږونو د ننه برخه و مخله. دواړه غوایان د ویرې څخه خولې خولې شوې دي. او دوې د کوم ځیرونکې حیوان بوې درک کړې او پخپله درید لې دي«.
د اسماعیل د خبرو په اوریدو سره د رتنا ښایسته او حسینه څهره د غریبانو د ماښام په څیر توره ګرځیدلې وه. د هغې شونډې لړزیدې ، لړه شیبه مخته یې هغه معطره څهره او س د کلونو د ناروغانو بڼه خپله کړې وه. د شپې چغې او سورې او بیا د ځنګل دیوه ځیرونکې ځنارو د خبر په اوریدو سره رتنا د لمر د غروب په څیر تیاره کیده. د اسې بریښیده چې د ویرې او ترهې له مخې لکه شمعه په یوه ځای ناسته او ویلې کیده. په دې وخت کې یې همت وکړ او یو ځل بیا یې د حماد څخه و پوښتل:
»اوس تاسو دواړه څه کول غواړئ ؟» د رتنا په خبرو کې ناهیلي او وحشت و. په دې وخت کې یې د حماد څخه خپله کرکه له یاده ویستلې وه. حماد د هغې د یوې خبرې ځواب هم ورنه کړ. رتنا هم په خپل ځای پټه خوله کیناسته.
د اسمان بریښنا او د وریځو توپاني باران په پوره قوت سره راوریده. د ځنګل څخه تیریدونکې د غه ناهمواره لاره د کوم تللې کاروان د کیسې په څیر خاموشه او ورانه پرته وه. په بیابانو کې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دباران د ورښت له کبله ویالي چاودېدلې ، د شپې په فرش باندې د نم نه د ډکو هواګانو لمن خپره شوې وه. ځنګل په پوره توګه خاموشه او د سکوت نه ډک و. په همدې وخت کې د ځنګل څخه یوه وحشتناکه او ویروونکې چیغه راوخته ، او د ځنګل چاپېریال یې نور هم د اسرارو نه ډک کړ.
رتنا د یوې بندې مرغۍ په څېر په پوره خاموشۍ سره پرده پورته کړه او د حماد په لور یې کتل.
دواړه غوایان د اسې بې حرکته ولاړ وو لکه میږه چې د خپلو ویښتو ماشینونکې تر مخه ولاړه وي.
اسماعیل سخت ویرې اخستې و ، حماد په خپلو شونډو باندې ملکوتي خندا کوله او د اسماعیل لورې ته یې کتل او بیا یې په خندا کې وویل:

»اسماعیله ... اسماعیله ! ونه ویرېږې. زه کیوزم او د غوایانو مخته ځم ، ته مشال پورته کړه او زما تر شا غوایان را روان کړه. خو اسماعیله یاد ساته چې: دا زما او ستا عزم نه بلکه زما او ستا د عقیدې ،مذهب او ایمان امتحان هم دې. ځان سنبال کړه. ویرېږه مه ، زه درسره یو ځای یم ، زما په موجودیت کې به هیڅ شي درته زیان ونه شی رسولای.
دا ځل پشپال هم خپل سر د پردې نه را وویست او ویې ویل: « حماده ورو ره ! ټولې خبرې مې ستا اورېدلې دي ، په احتیاط سره لاندې کوز شه ، کاشکې چې زه زخمي نه وای او په دې وخت کې له تاسره څنګ کې وای ترڅو ستا په کار راغلې وم«.
کله چې حماد لاندې را کیوت نو اسماعیل ورسره ضد وکړ او ورته یې وویل چې ځانته دې نه پرېږدم ، حماد ورته په ګواښنه توګه وویل چې:« لکه څنګه چې زه درته وایم همغسې عمل وکړه اسماعیله. په دې کې زموږ د ټولو خیر دې. کیدې شي چې د ځناورو شمیره دوه وي ، زما مقصد دې چې کیدې شي ښځه او نر دواړه وي. په ګاډي کې ستا ناسته په دې خاطر اړینه ده چې زما په نه موجودیت کې به ته د پشپال او رتنا ساتنه هم وکړای شې«.
حماد د ګاډي څخه لاندې راښکته شو .ډال یې خپلې مخې ته کړ او په ښي لاس کې یې خپله توره په ټینګه توګه ونیوله.
دغوایانو مخې ته د راتلو سره سم لمړۍ هغه دغوایانو په سرو په مینه لاس راښکود ، بیا دهغوې مخکې روان شو ، اسماعیل په خپلو لاسو کې مشال پورته کړ. اوغوایانو ته یې دتللو حکم وکړ.
غوایان د حماد تر شاشا روان شول. دغوایانو ګاډي به ایله شل قدمه مخکې تللې و چې حماد په خپل ټول قوت سره غږ کړ چې:
»اسماعیله ... اسماعیله ! غوایان تم کړه« .

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اسماعیل د حماد په اواز سره وارخطا شو .د غوایانو رسۍ یې راښکودې او مشال یې پورته کړ او ترې ویې پوښتل:« حماده ! څه شې دې وکوت«
حماد لاتر اوسه خبره نه وه کړې چې پشپال هم په ویریدلې اواز وویل: « حماده ! څه دې وکتل«...
حماد څو قدمه مخته ورغې ، او ورته یې وویل: « زمري دې.خو ځانته دې ، تاسو غمژن کیږئ مه«.
درتنا دخولې څخه لړزیدلې اواز راووت. « هاې رام ، مړه شومه«.
پشپال بې چاره خپلې خور رتنا ته تسلي ورکول پیل کړل ، حماد وویل:
»اسماعیله ...اسماعیله ! مشال نور هم لږ څه پورته کړه . او خلورو خواو ته نظر کوه ، زمري زما ترمخه دې ، کیدې شي چې ښځه یې هم همدلته چیرې پټه وي. او د خپل پټنځاې څخه را ووځي او پر تاسو حمله وکړي«.
کله چې مشال پورته کړل شو نو اسماعیل ، پشپال او رتنا درې واړو وکتل چې د غوایی ګاډي څخه څو ګزه واټن کې ستر زمري دیوې ونې د ډډ سره ولاړ دې. اود باران په تیارو کې یې سترګې لکه د برقونو په څیر ځلیږي. په تیز باران او تیزه هوا کې د مشال رڼا هم نه شو کولاې چې د زمري شاوخوا پوره روښانه کړي. په دې وخت کې د حماد اواز هم د ځنګل په خاموشه فضا کې را غبرګ شو.
»اسماعیل ....پشپال ...رتنا ! تاسو درې واړه مه ویریږئ ، دا خو ځانته زمري دې ، په رب مې سوګند چې که ښځه یې هم ورسره واې نو زه به ددواړو تر مخه ولاړ وم. هغه دحملې کولو پریکړه کوي خو تاسو ګورئ چې زه یې څنګه له منځه وړم« .
حماد ورمخته شو دهغه په چال کې ژوندې عزم او حوصله وه. اسماعیل داسې انګیرله چې څه ډول به دغه ټاټ اغوستونکې دغه عرب ددې درې واړو تر مخه (لاینام قلبي عیناني تنام)« زما سترګې ویدې دې خو زړه مې بیداره دې» په څیر دخپلو اعمالو جادو ، ذوق او ... دخپلو نیکونو د کیسو او حکایاتو د ژوندې کولو پیلامه کوي.
حماد کرار کرار د زمري لورې ته ورنژدې شو . اسماعیل، پشپال او رتنا ساه نیولې ولاړ وو ، ځکه زمري په خپل ځاې ولاړ او غریده ، آسونه ډیر بد ویریدلي و ،او هڅه یې کوله دتیښتې له پاره د ګاډۍ سره تړلي پړي په زورو وشکوي. خو دواړه غوایان داسې ولاړ و تا به ویل چې سترګي یې پټې کړې دي«.
زمري په همغه ځاې کې ولاړ او دحماد په لور ویني او غوریږي ، بیا یې خپل وجود و ځنډه او رامنډه یې کړه او په حماد یې ورټوپ کړ ، رتنا یوه چیغه ووهله او په دواړو لاسو یې خپل مخ پټ کړ ، زمري او حماد دواړه په زمکه را پریوتل. اسماعیل مشال پورته کړ تر څو هغوې ووینې ، خو څه یې تر سترګو نه شول ، زمري داسې غراهټ کاوه لکه کوم شې چې په پوره قوت سره زبیښي ،

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

اسماعیل داسې وپوهیده چې کیدې شي زمري حماد تر ځآن لاندې کړې وي او همغه زبیښي ، په دې اساس یی په زور چیغه کړه.
»حماد....حماد ! ته چیري یی ؟«
رتنا هم دخپلو سترګو څخه لاسونه لرې کړل او هغې لورې ته یی په کتلو پیل وکړ چیرې چې زمري کوم شي زبیښه. په دې توګه د زمري او حماد تر منځ سخته مقابله روانه وه.
اسماعیل یو ځل بیا په ځنګله کې چیغه کړه: « حماده ...حماده ! وو ایه ، چیرې یی. .... زه دې پریشانه کړې یم ،...که ته خبره و نه کړې نو زه هم لاندې راکیوزم« .
په دې وخت کې د حماد قهرجن اواز واوریدل شو . «هملته د ګاډې د پاسه اوسه ، زه دومره کوچني او کمزورې نه یم چې دا ما په دومره اسانۍ سره تر ځان لاندې کړي.
اسماعیل، پشپال او رتنا وکتل ، حماد د غوایانو سره نژدې یوې لورې ته ولاړ و ، دهغه د سره خود لویدلې و او یوې خواته پروت و . او زمري هغه په خولې کې نیولې و او ښنده یی. حماد یو ځل بیا غږ وکړ.
اسماعیله... ! زمري خپله حمله کړې ده اوس به پرې زه حمله کوم.
زمري په حماد باندی ټوپ وهلې و په همغه وخت کې حماد په زمري باندې دخپلې تورې دګذار کولو اراده کړې وه خو په دې ګذار کولو نه و بریالې شوې. اود سر نه یی خولۍ را لویدلې او په زمکه پرته وه.
کله چې زمري خپل ځان ښنده حماد خپله توره خوځوله او په هغې یی د حملې له پاره ځآن تیاراوه .
زمري چې کله حماد دخپل ځان په لور راتلونکې وکوت نو د خپلې ناکامۍ غصه یی دهغه د اوسپني په خولۍ د سړولو په ځاي یو ځل بیا پرهغې دحملې کولو هڅه وکړه ، هغه په پوره قوت سره په خپله پنجه حماد وواهه، خو حماد د زمري پنجه په خپل ډال باندې و نیوله او کله چې زمري خپله خوله دهغه د سر په لور ور نژدې کړه، دحماد ښیي لاس په حرکت کې راغې او خپله درنه توره یی د زمري په ختې را خلاصه کړه ، تورې د زمري ملا ووهله او دوه ټوټې یی کړه ، یو ځل بیا په ځنګل کې د زمري چیغې او واویلا پورته شوه اوبیا دا چیغې په مکملې خاموشۍ بدلې شوې.
ددې چیغو په واسطه نژدې ونو کې ناست مرغان ټول والوتل او نامعلومه لورې ته ولاړل.
حماد دهغه ځایه لرې شو اودخپل آس په لور راغې ، آسونو دحماد په کتلو سره خپله ویره اوترهه بنده کړه. حماد د زین څخه ناقوس راپرانست ، دا همغه ناقوس و چې د تولک دښار نه بیرون یی دغره په څوکه وواهه او ددې په واسطه یی خپل کوچني ورور حسن ته خبر ورکړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد خپل ناقوس له ځانه سره راواخست او د مړ زمري د جسد په لور راغې ، خپله چپه پښه يې د زمري په سر کيښوده ، ناقوس يې په خوله کې ونيوه او مخ يې ورته اسمان ته کړ. او په ډېره غمګينه توګه يې دا ناقوس و غږاوه. کيدې شي چې دا به د هغه د سوبې اوبري اعلان و. بيا حماد خپل ناقوس په بغل کې ونيوه او دواړه لاسونه يې دا سمان په لور پورته کړل او په ډېر عجز سره يې د الله تعالى په دربار کې دعا پيل کړه.

»اې پروردګاره ! ستا نوم څومره ستر او عظيم دې ، ستا شکر ادا کوم ، تا زه په خپل مقصد کې بريالي کړم. اې زما خدايه ! ته د خپل الهامي تائيد له مخې ماته د زمري او وزې ديو کولو توفيق را په برخه کړه«

حماد خپل خود را واخست او د غوايي ګاډي په لور را روان شو ، په دې وخت کې په فکرونو کې د ډوب اسماعيل د خيال بوتان ټوټې ټوټې شول او د حماد په لور يې په کتلو سره په ډېرې مهربانۍ او شفقت سره وويل:

»اې زما د ملت زويه ! ستا په هيبت او زړه ورتيا افرين وايم. ستا جرئت او ستا شجاعت پريکونکې دليل دي ، تا د خپل ژوند د خوشحالۍ ډيره ستره څرګندونه وکړه« .

کله چې حماد را نژدې شو نو اسماعيل د ګاډۍ څخه را ټوپ کړ او د حماد نه يې غيږه چاپير کړه او ورته يې وويل:

»حماده ...حماده ! ته رښتيا هم د خپلو دوستانو له پاره د سهار ستورې او د خپلو دښمنانو له پاره د ظلم ماتولو امسا يې. ته لمړی ځوان يې چې ما په خپل ژوند کې په دغسې زړه ورې او بريمندي څرګندونه کې کتلې«.

کله چې حماد په ګاډي کې کيناست نو پشپال ور غږ کړ: « حماده ! دا لاس خو دې لږ زما لورې ته را وغځوه«

حماد خپل ښيې لاس د هغه لورې ته ور وغځاوه نو پشپال يې لاس ښکل کړ او ورته يې وويل: « حماده ! ته انسان نه يې بلکه اوتار يې. ديوتا او مهابلي يې. تا پرمونږ د احسانونو بار بار کړې دې . که چيرې ته له مونږ سره نن نه واې نو مونږ دواړه ورور او خور به هلاک شوي وو.

حماد ترې خپل لاس راټول کړ او ورته يې وويل: « دومره حساس کيږه مه پشپاله. دا زما فرض و چې ادا مې کړل«

اسماعيل د غوايانو رسۍ را کش کړې او هغوې يې په لاره ګړندي روان کړل ، هغه يو ځل بيا په دغه ويرووونکې ځنګل او ورانې ويجاړې لارې د غه خطرناکه سفر پيل کړ. د لږ څه مختنه تللو وروسته اسماعيل ورته وويل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»حماد ولې خاموشه يې. لږ څه خو ووايه«
حماد ورته په خندا شو او ورته يې وويل « څه ووايم«
»کومه خبره خو وکړه«
»څه خبره وکړم ؟«
»څه راته واوروه » اسماعيل ورڅخه په ډيرې درمندۍ سره وغوښتل:
»شپه او د ځنګل اوباران په دې هولناکه تيارو کې دخپل مقدس کتاب څخه راته يوه برخه واوروه
،
ما په خپل ژوند کې د لمړي ځل له پاره د يوه عرب سره ليدنه کړې ، په دې اساس به له تانه د قران کريم اوريدل د لطف او خوند نه ډک وي. تر څنګ يې د دې چاپيريال د ورانو ويجاړو نه به هم لږ څه خلاصون را په برخه شي«.
حماد خپله غاړه خلاصه کړه او بيا يې اسماعيل ته د النزاعت د سورې د يوې برخې تلاوت پيل کړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۳مه برخه

نیمه شپه حماد د خپلو ملګرو سره یو ځاې د سرسوتي د دریاب د پاسه د ایښوول شوو لرګیو د پُل ښخه تیریده. د همدې ځایه او د ځنګله د تیاره او تیږلوړې کړې وړې لارې د وهلو وروسته د بهیم سیم کلي ته لاره ور سمه شوې وه. هغه وخت چې غوایی ګاډی د پُل ښخه تیر شو نو حماد د ګاډي پرده پورته کړه او د ننه یې وکتل. پشپال په خوا رِه خوب ویده شوې و، خو رتنا خپله د رنه بړستن له ځانه را چاپیره کړې وه او د لرګیو د تختو په مرسته په ناسته وده وه. د دوارو ورور او خور په څهرو کې داسې ډاډ معلومیده، چې تا به ویل چې د حماد په مرسته د سفر کولو په دوران کې هغوې ته هیڅ ډول غم او اندیښنه نه شته.

حماد بیرته پرده پریښوده او د اسماعیل په لور یې وکتل او ورته یې وویل: «اسماعیله! په بهیم سیم کې درته د بدري نات کور معلوم دي؟«

اسماعیل د هغه په خبرو کې دلچسپي واخسته او ورته یې وویل:

»ایا همغه بدري نات چې د بهیم سیم سپین ږیري او ملک دې«

حماد ورته په ډیر معصومیت سره وویل چې: «زه نه پوهیږم چې هغه څه او څه کار کوي، ایا هلته بل کوم بدري نات هم شته. ؟«

»هو! یو بل بدري نات هم شته«.

»هغه څه کاره دې؟«

»اهنګر دې«

حماد لږ څه فکر وکړ او بیا یې ترې وپوښتل: «نو بیا دا هغه کس نه دې، ایا هغه بل بدري نات د تجارت کاروبار کوي؟«

اسماعیل په ډیر غور سره حماد ته وکتل او ورته یې وویل: «ستا خبره سهی ده، بل بدري نات چې د دې سمیی مشري په غاړه لری هغه ډیر لوې سوداګر دې، هیڅ داسې ښار او کلې نه شته چې د هغه نمانیدګان په کې کاروبار او راکړه ورکړه ونه لري. هغه د انساني اړتیاو د هر شي کارو بار کوي«

حماد ورته په پریکنده توګه وویل چې: «بس د همدغه بدري نات د کور لورې ته ولاړ شه«

حماد خاموشه شو. غوایان مخته تلل،.. لږه شیبه وروسته یې مخې ته د بهیم سیم کلې راغې، د دې کلي ستر ستر برجونه په تیاره کې هم د لرې لرې ښخه تر سترګو کیدل، کلي ته د ورننوتلو په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ځای اسماعیل خپل غوایی ګاډې بیرون دیوې لوې حویلۍ تر مخ و دراوه. او د حماد په لور د کتلو په وخت کې یې وویل:

»ته د بدري نات د حویلۍ تر مخه ولاړ یې«

حماد ورښکته شو او ددروازې په لور ورغې او ویې ویل: « ته ګاډې همدلته و دروه زه د حویلۍ دروازه پرانیزم«.

حماد مخته ورغې او د حویلۍ دروازه یې ور وټکوله. هلته د سپي غپار او ددروازې په لور یې د رامنډو وهلو اواز اوریدل کیده. څو لمحې وروسته سپې ددروازې تر شا په خطرناکه توګه غړمبیږي.

بیا لږه شیبه وروسته په حویلۍ کې رڼآ را څرګنده شوه ، په تیز او توپاني باران کې یو چا په تحکمانه بڼه وویل « ګیانه ، ګیانه ! راپورته شه. وګوره چې په دروازه کې څوک ولاړ دې«....

دیوه لرې ځایه د یوې کوټې نه دیوه چا غږ را پورته شو: « همدا اوس یې ګورم مالکه«

دهغه لمړي کس اواز یو ځل بیا واوریدل شو :« لمړۍ سپې وتړه بیا دروازه خلاصه کړه«.

دا ځل یو څوک دخپلې کوټې څخه راووت او په ځواب کې یې وویل: « ښه ! اوس به سپې و تړم«

دلږ ځنډ وروسته یو څوک دروازې ته راغې او په خپل لړزانده اواز یې وویل: « څوک یاست« !

حماد د دروازې سره خوله یو ځاې کړه او ورته یې وویل: دروازه پرانیزه ، زما سره غوایی ګاډې دې اوزه ستا دمالک بدري نارت سره کتل غواړم« .

داسې معلومیدل چې دروازې ته راتلونکې کس لمړۍ خپل سپې تړلې وي ، لږه شیبه وروسته یو تکړه ځوان دروازه پرانیسته ، حماد یې په لور وکتل او ورته یې وویل:

»ته ما دخپل مالک ترخنګ یوسه ، ګوره هغه زما غوایی ګاډې بیرون ولاړ دې اوزما ملګرې دیخنۍ نه را منجیله شوي دي«.

دغه ځوان دروازه په مکمله توګه پرانیسته او ویې ویل: « خپل غوایی ګاډې دننه راوړئ ،«

حماد ورمخته شو او ورته یې وویل: « نه ! اوس به غواي ګاډې همدلته ولاړ وي ، زه اول ستا دمالک سره خبره کوم ، ما هغې ته یوسه« .

هغه ځوان چې ګیان نوم یې ورته اخیست حماد له ځانه سره دننه یوړ ، حویلۍ د زمکې څخه نژدې درې فټه پورته جوړه کړل شوې وه. د حویلۍ دننه پراخه لاره او نیمه دایروي جوړه شوې برنډه درلوده. چې د ورننوتلو له پاره یې پنځه پاتخې ایښودل شوې وې ، هلته د پوخ عمر یو زړه راښکونکې شخصیت ولاړ و. په ښیې لاس کې یې مشال نیولې و او په چپ لورې کې یې یوه زړه ښځه ، چې کیدې شي دهغه ښځه وه ، او یوه ډیره ښایسته پیغله ولاړه وه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد دګیان سره یو ځاې دهمدې درې وارو په لور ورغې ، دپاتخو نه ور پورته شو او کله چې هغوې ته ورنژدې شو نو دګیان د خبرو نه مخته حماد هغوې ته مخاطب شو.
که چیرې زه غلط شوې نه یم او لکه څنګه چې ماته ستا دبڼي او شکل په اړه ویل شوې و دهغې په مطابق که په اندازه لګولو کې له ماڅخه څه کمې زیاتي نه وي شوې نو ستا نوم بدري نات دې«
دغه اوږود قدې زړه راښکونکې شخصیت خپل مشال د حماد مخ ته ورنژدې کړ او په ډیره اغیزمنه لهجه یې ورته وویل: « هماغه دټاټ اغوستونکې عرب چې زه یې منتظر وم«
حماد ورته وویل: « ایا.....یا ؟«
بدري نات حماد لږ څه نور هم تر اغیز لاندې راوست: « دخلدون زویه ! زه د تیرو دوو ورځو څخه ستا انتظار کې ناست یم. ایا زما دا خبره سهي ده چې ستا نوم حماد ابن خلدون دې«
حماد په ترټرۍ ژبه ورته وویل « تاته زما په اړه دا اطلاعات له کومه راغلې دي ،اوتا زه څنګه وپیژندلم«
بدري نات نور هم حماد تر فشار لاندې راوست: « هغه حماد بن خلدون به زه څنګه ونه پیژنم چې دتولک دښار نه بیرون یې د ناصرالدین تر مخه د صنوبر د وني د ډډ نه را چاپیر د سونډو غبرګه رسۍ شلولې ده«
حماد په اندیښمنه لهجه ورته وویل: « ته دداسې انکشافاتو په کولو سره زما ذهن تر اغیز لاندې راوړې ، ایا زه په دې وپوهیږم چې«....
بدري نات یې خبره ورپرې کړه او ورته یې وویل: « اې زما دملت زویه ! د اسلام ځان ځاروونکیه ! ته خپل راز ماته مه وایه. زما او د ناصرالدین تر منځ دتیزتلونکو نمایندګانو په واسطه پیغام رساني کیږي ،زما پیغام راوړونکو دوره ورځي دمخه ستا په اړه ماته ټول معلومات را رسولی دي،ایا له تاسره زما په نامه د ناصرالدین کوم لیک شته ؟«
حماد دګیان ، زړې ښځې او دهغې ځواني پیغلې په لور په کتلو سره د اضطراب په حالت کې د څه ویلو هڅه وکړه ....لیکن... حماد ددې نه زیات نور څه و نه شو ویلاې.» بدري نات ورته پخپله په ویلو پیل وکړ:
»ددې درې وارو په اړه هیڅ اندیښنه مه کوه. بیا یې دهغوې پیژندګلوي وکړه او ویې ویل: « داګیان چند نومیږي ، خومونږ ورته ګیان وایو. بیا یې دهغې زړې ښځې په لور اشاره وکړه ، دا زما ښځه ساوتري ده. په اخر کې یې دهغې ځوانې پیغلې په لور اشاره وکړه او ویې ویل چې دا زما لور بملا ده. ددې درې وارو په اړه فکر مه کوه ، مونږ ټول مسلمانان یو. بلکه داسې یې وګڼه چې په دې کور کې ګڼ شمیر ملازمین ټول مسلمانان دي. تاته د چا داصل نوم د یادولو ضرورت نه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

شته. ما د کور هر وګړي ته ستا دراتلو په اړه ویلي دي. ته په دې زمکه د ټولو کارکوونکو امیر یې.
زه هم ستا د لاس لاندې یم. او ستا د هر ضرورت پوره کول پر ما فرض دي.
حماد د خبرې مخ بلې لورې ته کړ او ورته یې وویل: «له ما سره یو غوایی ګاډي دې چې ستا خورین او خورزه په کې دي ،«
بدري نات ترې په حیرانتیا سره وپوښتل: «زما خورین او خورزه ....» په ځواب کې یې ورته حماد د پشپال او رتنا ټوله کیسه واوروله.
کله چې حماد خاموشه شو نو بدري نات ورته یو نوې انکشاف وکړ. «زه به درته یوه خبره وکړم چې په کوچنیتوب کې د پشپال او زما د لور بملا تر منځ رشته کړل شوې وه. خو اوس به زه هغه رشته ماتوم ، ځکه چې یوه مسلمانه پیغله د هندو هلک سره واده نه شي کولې. او واوره ! زه ستا مننه کوم چې د پشپال ژوند دې خوندي کړې او د رتنا عزت دې ساتلې دې. دلته د میشت کیدو په وخت کې که څوک درڅخه وپوښتي چې څوک یې او چیرې اوسې نو ورته وو ایه چې زه د بدري نات د کارکوونکو څخه یو کس یم او کار مې ښار ښار او کلي کلي ته د تجارتي اموالو ور رسول او د قیمتونو معلومول دي.
حماد د اصلي موضوع په لور راغې او ترې وې یې پوښتل: «ایا د ایلک خان په اړه«....
بدري نات مشال په لاسو کې را واخست او د پاتخو څخه د کیوتو په وخت کې یې ورته وویل:« په دې اړه به زه له تا سره په مناسب وخت کې خبره وکړم. راځه چې لمړی خو پشپال او رتنا را دننه کړو ،هغوې به پریشانه شوي وي«
حماد د هغه سره روان شو او وې یې ویل: «د هغوې اندیښنه مه کوه ، هغوې په خوا اړه خوب ویده دي»
ګیان ، ساوتری او بملا درې واړه هم د هغوې تر شا روان شول.
لمړي بدري نات ګاډۍ ته ورننوت او رتنا یې د خوبه را بیدا ره کړه ، رتنا دراببیدا ریدو سره سم کله چې بدري نات وکوت نو سمدلاسه یې ترې غیږه چاپیره کړه او په زوره زوره یې وژړل. د دې وروسته بدري نات پشپال هم را پورته کړ، د بدري نات په کتلو سره پشپال خپل لاسونه جوړه کړل او د بدري نات درنښت یې وکړ. هغه د راپورته کیدو هڅه وکړه خو د زخمونو په خاطر و نه توانید راپورته شي. حماد اسماعیل ته ورغږ کړ او ورته یې وویل:
»اسماعیله...اسماعیله ! ګاډۍ دننه را ننباسه» اسماعیل د غوایانو رسۍ راښکودې او د خولي نه یې هغه مخصوص اواز را وویست چې د غوایانو د ځغلیدو له پاره به یې کاوه. په دې وخت کې رتنا د ساوتری او بملا سره هم روغبړ کړې و. ګیان د حویلۍ څو نور ملازمین هم رابللي و. تر څو د

WWW.LARAWBAR.COM

حماد ، پشپال اورتنا سامانونه دننه یوسي. دوو ملازمينو دکور دننه يو ستر پالنګ راخيستې و
،پشپال یی په هغې کې واچوو او دننه یی یوړ.
بملا او موریی ساوتري دواړو یو ځای یودبل په مرسته د پشپال کټ یوې خوني ته ور ننویست ، بیا
بملا ګیان ته وويل چې په دې کمره کې يو بل کټ هم واچوي. رتنا د بملا په لور په کتلو سره وويل:
»زما کټ دلته مه اچوئ ، د ورور سره مې دي یا ماما اویا کوم بل داسې ملازم پاته شی چې په پاته
شپه کې د هغه خدمت وکولې شی ، زه سفر ستومانه کړې یم اودلته پاته کیدل راته ګران دي ،زه
غواړم خوب وکړم او ویده شم«.
بملا وخندل او ورته یی وویل: « ته به زما او زما د مور سره یو ځاي ویده شی ، دلته به په دې کمره
کې پلارجان او ورور مې ویده شی«.
رتنا ورنه په حیرانتیا سره وپوښتل چې ورور دې څوک دې ؟
بملا د شونډو لاندې مسکی شوه او ورته یی وویل زما ورور حماد بن خلدون ، چې تاسو دواړه یی
په غوایی ګاډي کې تر دې ځایه را ورسولئ ،«
رتنا ترې په اندیښمنه توګه وپوښتل چې «ته حماد څه پیژنې ؟«
پشپال ددوي دواړو خبرې په غور سره اوریدلې ، دکمرې په یوه کنج کې ولاړ حماد ، بدري نات ،
اوګیان هم ددوې خبرې په پوره دلچسپی سره اوریدلې. بملا د رتنا ښایسته او نرم لاس په لاس کې
ونیوه او زور یی ورکړ:
»حماد ورور ! د پلارجان په کارو بار کې شریک دې ، هغه ښار ښار اوکلي کلي کې ګرځي او
دشیانو قیمتونه او ارزښتونه یی معلوموي« .
رتنا په حیرانتیا سره وويل: «بیا خو هغه زمونږ ترمخه ددې کاروبار یادونه نه وه کړې«
بملا خپلې خبرې ته اخري غوټه ورکړه او ورته یی وویل: « تا به ترې پوښتلې نه وي اوهغه به درته
ویلي نه وي«
رتنا دا ځل په پریکنده توګه وویل: « هغه دلته په دې کمره کې نه شی پاته کیدې«
بملا پرې اعتراض وکړ« ولې هغه دلته نه شی پاته کیدې ؟«
رتنا دخپلې غصې دضبطولو هڅه وکړه اوویی ویل: « هغه دحویلی دننه نه شي اوسیدلې ، هغه
ملیچ او نیچ (ناولې او ذلیل) دې. تیره شپه هغه دشودرانو په کور کې اوسیدلې اودهمغوې
خوراک څښاک یی خوړلې اوڅښلې دې. ددې نه علاوه هغه زمونږ ددهرم په خلاف خبرې کوي ،
پرمونږ باندې د احسانونو سره سره زه دهغه څخه کرکه کوم. که چیرې هغه دلته اوسیږي نو دنورو
ملازمانو سره دې واوسیږي خو هغه به ددې کور په لوښو کې خوراک څښاک نه کوي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د ساوترۍ په ذهن کې څه کشمکش راپیدا شو ، پشپال هم دغصې څخه شونډې خوړلې خو څه یې ونه شو ویلای. بدري نات رامخته شو او غوښتل یې چې رتنا ته څه وو ایې ،خو حماد یې لاس و نیوه او دکمري نه یې رابیرون کړ او ورته یې وویل:
»ته زما خبره واوره» ګیاه هم ددې دواړو سره یو ځآی شو ، درې واړه دپاتخو څخه را کیوتل بیا حماد په ډیره پټه توګه بدري نات ته وویل:
»ته په دې اړه څه مه وایه. او که نه شکوک و شبهات به راپیدا شي. او بیا به زه په سهي توګه کوم کار و نه شم کړاې. ما ته په دې حویلۍ کې د یوه شودر په څیر ځآې راکړې ، زما بستره د ګیان سره یو ځآې واچوئ« ...
بدري نات ورته په سخته لهجه وویل: « دا څه ډول ممکن دي ، هغه پیغام وړونکې چې ستا په اړه د سلطان شهاب الدین او ناصرالدین پیغامونه ماته را رسولي دي په هغې پیغام کې یې ته ددې سیمي دمسلمانو کارکوونکو دامیر په څیر او دنشاپور د شاهین په څیر راپیژندلې یې. او واوره ! زما دملت شاهین به په دې حویلۍ کې ولې د یوه شودر په څیر ژوند کوي ....نه ، نه ، نه هیڅکله هم نه«.....
حماد یې خبره ورپرې کړه او ورته یې وویل:« ته د رتنا خبره ومنه. هغه یوه ضدي او دمذهب په اړه متعصبه پیغله ده.که چیرې تاسي یې د ضد او تعصب دماتولو هڅې وکړې نو هغه به نوره هم زیاته و چوي ،او اندیښنه ده چې هغه به ستا په خلاف راپورته شی. په هغه صورت کې به مونږ ته څومره ستونزې راپیدا کړل شي. بس زه به دګیان سره دهغه په خونه کې اوسم.» بدري نات ورته په ستونزمنه توګه وویل: « ایا دا ستاسې حکم دې ؟«
حماد دبدري نات دواړه لاسونه و نیول او ورته یې وویل:« نه !دا زما هیله ده«
بدري نات دوباره دننه ولاړ او ویې ویل: « تاسو همدلته تم شئ ، زه په کور کې څه هدایات ورکوم او بیرته راځم». بدري نات همغه کمرې ته راغې او خپلې لور ته یې ورغږ کړ او ویې ویل:
»بملا...بملا !دپشال سره په کمره کې زما بستره وغوړوه. زه به ورسره دشپې پاته شم. رتنا تاسو مور اولور له ځانه سره یوسئ ، اوګورئ چې د رتنا لور کوم داسې ضد پاته نه شی چې پوره یې نه کړئ. دحماد په اړه تاسو مور اولور بې فکره اوسئ ، هغه به دګیان سره یو ځآی دملازمانو په احاطه کې ویده شي.
ساوترې او بملا په دې خبره باندی اعتراض کول غوښتل خو بدري نات ورته اشاره وکړه او خاموشه یې کړل. او پخپله په ګړندۍ توګه بیرون راووت.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دحویلۍ ملازمینو دهغوې آسونه اخورو ته یوړل ، ویې تړل او همدلته یې ورته دانه او ګیاه ور واچوله. دغو ایانو ګاډۍ یې هم د اصطبل تر مخه ودروله. بدري نات بیرته راستون شو او دحماد لاس یې ونیوه او ورته یې وویل:

»راځئ زما سره !» درې واړه دحویلۍ نه بیرون او د اصطبل سره یو ځآی دملازمینو کوټو ته ور ننوتل. حماد اوبدري نات په یوې بسترې باندې کیناستل ، خو ګیان په منډه ولاړ او یو لوې پالنګ یې راوست ،بیا بیرون ولاړ او یوه پاکه بستره یې راوسته ، ورسره یې وریښمینه بړستن هم وه. بستره یې په ډیره مینه خپره کړه اوبیا یې حماد ته وویل:

»یا امیره ! په دې بستره باندې کینه.» حماد اوبدری نات پورته شول او په هغه نوې بستره باندی کیناستل اوګیان یې تر مخه په هغه بله بستره باندی ناست پاته شو.

حماد دخپلې موضوع په لور را وګرځید او ویې پوښتل: «ایا د ایلک خان په اړه دې کوم خبر تر لاسه کړېدې ؟«

بدري نات په اثبات سره سر وخوځاوه: هو ! زما کارکوونکې دهغه په پیدا کولو کې بریالي شوي دي.ایلک خان د یوه سوالګر په کالیو کې متهرا ته د خپل یوه کارکن کتلو ته ورغلې و .هغه مسلمان کارکن په ښکاره توګه د هندو په کالیو کې د متهرا د راجه په ځآی کې نوکر او دهغه د اصطبل څارونکې و. دایلک خان سره یوه نوې مسلمانه پیغله هم ملګرې وه ، دا نجلۍ هلته د نګرکوټ په مندر کې نڅوونکې او بت پالونکې وه. هغه خو په ښکاره توګه دمتهرا زیارت ته راغلې وه خو دهغه اصل کار د راجه په اصطبل باندې ولاړ ایلک خان ته د شمال دهندو راجاګانو په اړه مهم معلومات ورکول وو .ځکه د کوهستان د شوامک په سیمه کې چې څومره هندو راجه ګان دی هغوې خپل ټول کارونه د نګر کوټ د ستر پروهت په مشورې او سلا سره تر سره کوي. هغه نجلۍ چې په مندر کې کار کوي ،اوما نومیږي ، او دلوې پنډت په سترګو کې ستر مقام لرۍ ، دا دوه علتونه لرۍ. لمړۍ دا چې دا پیغله ډیره ښایسته ده. دویم دا چې هغه د مندر په ټولو نجونو کې ښه نڅا کونکې ده. ایلک خان هم دمتهرا د کارکونکو څخه دهغه ځآې د راجه په اړه معلومات تر لاسه کول غوښتل ، ځکه په دې ورځو کې په هندکې دا افواه خپره شوې ده چې دغزني حکمران شهاب الدین ډیر ژر په هند حمله کونکې دې. په دې خاطر ددې ځآی ټول راجه ګان ، مهاراجه ګان ، د اجمیر راجه راې ، د پتهورا راجه او دهستناپور راجه کهانډې راې تر نظر لاندې خپل ځآنونه را یوځای کوي. هغوې دغه دواړه ورونه خپل مشران منلي. ایلک خان دخپلو کارکوونکو په واسطه په ډیره بیړه دا معلومات را ټولوو. اودا یې معلومول چې کوم راجه څومره لښکر لري او څومره دهندوانو دمتحده لښکر سره را یوځآي کوي.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

هغه متهرا ته په همدې نیت راغلي و . هلته هغه د همغې کارکن سره پاته شوه چې د راجه د اصطبل مشري په غاړه لرى. ښايسته اوما هم هملته ور رسيدلي وه. درې واړو په داسې حال کې چې په نيمه شپه کې يې په پوره راز سره خبرې کولې و نيول شول.ځکه چې د اصطبل يو هندو ساتونکې د هغوې ټولې خبرې اوريدلې وې.

د متهرا مسلمان کارکوونکي اوما او ايلک خان دواړو ته د تيښتې فرصت برابر کړې و او پخپله يې دراجه د نوکرانو لاره نيولې وه اوتر مخه يې ولاړ و اودهغوې سره جنګيده. بالاخره هغه هملته شهيد شو . ايلک خان ته د تيښتې لاره پيدا شوه اوهغه د اوما سره يو ځاى د نګرکوټ لورې ته وتښتيد. خو دمتهرا راجه د خپلو نوکرانو په واسطه دواړه تعقيب کړل ، ايلک خان اواوما چې څنګه د نګرکوټ مندر ته ور ننوتل نو دراجه عسکر هم هلته ور ورسيدل او دواړه يې دجاسوسۍ او غدارۍ په نامه ونيول. ايلک خان يې ونيو او بيرته يې متهرا ته يوړ ، خو دمندر د لوې پروهت په سپارښتنه يې اوما هملته له خپله ځانه سره وساتله. د لوې پروهت پريکړه ده چې په دې زمکه بدي او ګناه زياته شوې ده په دې خاطر انساني قرباني غواړى. اوس راته څرګنده شوې ده چې اوما ددې قربانۍ له پاره ټاکل شوې او هغه به د کرشن مرارې په پښو کې حلالوى. او د پروهت د وينا له مخې به ددې قربانۍ وروسته دهند په پنډتانو هر ډول مصيبت تم کړل شي.

بدري نات لږ څه تم شو اوبيا يې وويل: « که څه هم دهغه کلا شکلي مندر څخه به د اوما خلاصون شوني نه وي ، ځکه چې هغه په يوه لوې اوستر غر پروت دې او درې واړو اړخو ته يې د ديوالو په څير عمودې شکله ستر ستر غرونه پراته دي او لاندې ترې درياب بهيږې. مندر ته د ننوتلو له پاره يواځنۍ لاره دهغې په شرقي برخه کې ده. خو هلته هم داسې کلکه پهره ولاړه وي چې الوتونکي ترې هم دننه نه شي تللې. خو بيا هم ما متهرا ته خپل يو کس ور ليږلې دې چې د ايلک خان د ازاديدو په اړه هڅې وکړي ، دغه سړې پرمانند نوميږې ، هغه د يوه پنډت په بڼه هلته ورغلې دې. او هملته دمتهرا دښار دننه د شرق په لورې د جمنا د درياب په غاړه (د پنډتانو په يوه شپېځاى) اشرم کې اوسيږې. ددې ځاى نوم نرائن اشرام دې ، دهغه سره دوه درې نور کسان هم شته. دوى ټول يو ځاى د ايلک خان د ازاديدو هڅې کوي«...

حماد ژوره ساه واخيسته او ويې ويل: ددې مقصددا شو چې زه به لمړۍ متهرا ته او بيا کوټ نګر ته ځم«

بيا حماد خپلې پښې راپورته کړې او وويې ويل: اوس به زه ارام وکړم او سبا سهار به خپله تګلاره ډاګيزه کړم«

بدري نات ورته په انديښنې سره وويل: « ايا ډوډۍ نه خورې ؟«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»نه ، ډوډۍ نه شم خوړلاي ، ما هملته ډوډۍ خوړلې وه او راغلې یم«.
بدري نات ترې یو ځل بیا وپوښتل: ستا ګاډي چلوونکي ملګرې چیرې ولاړ. هغه کس چې تاورته د اسماعیل په نامه خطاب کاوه«.
حماد په خپل وجود باندی برستن راخپره کړه او ویی ویل: « هغه وخت چې تا زه او ګیان د پاتخو تر مخه و درولو او پخپله حویلی ته ور ننوتلې په همغه وخت کې ستا نورو ملازمینو هغه له ځانه سره یوړ. زما په آند چې هغه به هملته په خواږه خوب ویده شوي وي«.
ګیان هم د حماد تائید وکړ او ویی ویل: « ستا خبره سهي ده ، کله چې ما تاته پالنګ راوړ، هغه مې هملته کتلې و ، ما غوښتل چې هغه ته د ډوډۍ بندوبست وکړم خو هغه همتله د اصطبل تر څنګ کوټې کې په خواږه خوب ویده شوې و او خراټې یې وهلې. مایې د خوبه رابیداریدل مناسب و نه ګڼل ، فکر کوم چې ډیر ستومانه شوې به وي ، خو ویریږم چې هغه به وږې وده شوي وي ، زمونږ کسانو وویلي چې هغه ته یې د خوراک وړاندیز کړې و خو هغه ورته ویلي و چې وږې نه دي ، ولاړ او په بستره کې پریوت او ویده شو«.
بدري نات داسې احساسوله چې حماد هم په ژور خوب کې ورننوتونکې دې، په دې خاطر راپورته شاو دهغه ځایه ووت.حماد په خپله بستره باندي پریوت ،لږه شیبه وروسته هغه هم په خواږه خوب ویده شوې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۴مه برخه

شپه توره تیاره او ستوري یې ځلیدونکې او په ډیر جبر او بې ذوقۍ سره د سهار په لور په منډه وه.
حماد په ژور خوب ویده وچې ګیان یې په اوږه لاس کیښود او غوښتل یې را ویښ یې کړي ،حماد اړخ بدل کړ او په ډیر معصومیت سره یې په وخوب کې وویل: « حسنه ، حارثه !...ما پریږدئ... موري !حسن او حارث منعه کړه ، ما ټوله ورځ کار کړې او ستومانه شوې یم دوې ما بې وخته تنګوي او د خوبه مې باسی«.
ګیان نیغ و درید او په ډیر رقت سره یې وویل: « زما د قوم زویه !تا دملت په خاطر څومره اوږود او سخت سفر کړې او دلته را رسیدلې یې. کومې مور ته چې ته اواز کوې ، هغې ته دې خیر وي ، که چیرې حسن او حارث ستا ورونه وي نو زما مولې دې هغوې پخپله پناه کې وساتي او ژوندي او خوشحاله دې یې کړي« .
ګیان ځان سنبال کړ او دوباره یې د حماد اوږه زور کړه ، ویې خوځاو او ورته یې وویل: « مالکه پورته شه» حماد سترګې پرانیستې او د ګیان په لور یې وکتل. ګیان د « السلام علیکم» په ویلو سره بیا وویل: « مالکه سهار شوې دي ، ایا د سهار لمونځ نه اداکوې ؟«
حماد راپورته شو او ویې ویل: « ډیره مننه چې زه دې راپورته کړم ، او که نه زه په ژور خوب کې تللې وم«
ګیان دلاسه ونیوه او ورته یې وویل « راځه چې زه دې طهارت ځآې ته یوسم ، هلته مې درته ګرمې اوبه ایښودې دي«
حماد دهغه سره بیرون راووت ،لمړۍ یې په ګرمو اوبو غسل وکړ ، بیا دګیان سره یو ځآي کمرې ته راغې او ورته یې وویل « ماته د اوداسه له پاره اوبه راوړه«
ګیان له لاسه و نیوه او ورته یې وویل: « ته کمرې ته راشه ،هلته د اوداسه له پاره ګرمې اوبه ایښې دي«.
حماد بیرته په خپله بستره باندی کیناست ، ګیان یې د پښو لاندې یوه لویه پتیله کیښوده او ورته یې وویل: «ته اودس کوه زه به اوبه در اچوم«
حماد دخپله ځایه راپورته شو او د اوبو کوزه یې دګیان څخه واخسته او د پښو څخه یې پتیله لرې کړه او ویې ویل: « ګیانه !خداې په اسمان کې دې او لاندې په زمکه مونږ ټول مسلمانان یو شان برابر یو. کله چې زه خپل کار پخپله کولې شم نو ته به مې ولې خدمت کوې«...

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد کوزه راواخسته اوبیرون راووت او هملته کیناست اودس یې وکړ ، تر دې وخته پورې بدرې نات هم راغلې و او کوټې ته ننوتې و . حماد داوداسه وروسته راپورته شو او د اسمان په لور یې وکتل ، باران ولاړ و. اسمان صاف و ،او ستورو هرې لورې ته ځلا شیندله. حماد کمرې ته راننوت. ګیان لا دمخه یو لوې څادر خپور کړې و او بیا دوې د ټولو یو ځای د سهار دلمانځه د ادا کولو له پاره په جمع و دریدل.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۵مه برخه

دلمانځه وروسته بدري نات او ګیان بیرون راووتل. یخني زیاته وه ،حماد بیرته په خپله بستره کې ننوت او کیناست. دهغه تر مخه دبرنډي په دیوال د لمبدل په واسطه انځورونه جوړ کړل شوي ، داسې احساسیده چې کوم حساس مسافر ته دخپل محبوب وطن کوڅې را په یادوي. دشپې دردونه خپل اخري پړاو ته رسیدلي و. په دې خاطر چې سهار په خپلو خندیدونکو شونډو دویاړ د وینو دڅاڅکو په واسطه د شپې یخ تابوت مات کړې و او تیاری یې په تل پاتې بڼه په خپل ځان کې جذب کړې وې.

لږه شیبه وروسته لمر دا دسرارو مرکز ، دهیلو او نا هیلو ، دامن او خوړلنې ، دموجود او غائب او شته او نشته ، دلوبې دپیلولو له پاره په خندیدونکي توګه لکه داور دتورې په څیر را څرګند شوې و. او کرار کرار دخپل ټاکلی منزل په لور روان و. رڼا ...تیزه رڼا داسمان تر انتهاؤ پورې رسیدلې وه .او دشپې ټول رازونه له منځه تللي و.

حماد څه فکر وکړ او راپورته شو. ډیوه یې په پوکي کولو سره مړه کړه. بیرون راووت. دهوا زور مات شوې و ، او څلورو خواو ته تیزه رڼا او ګرمي خپره شوې وه. حماد اخوا دیخوا وکتل او دحویلۍ جایزه یې واخیسته. هغه ستره ماڼۍ وه چې د پراخې زمکې په منځ کې پرته وه. ښیي لاس ته یې اصطبل و. په شمال شرقي برخه کې یې دملازمینو کوټې جوړې کړل شوې وې او په پاته چاپیریال کې میوه لرونکي او نه میوه لرونکې بوټي ایښوول شوي و.

حماد ښیي لاس ته راو ګرځید او د صطبل په لور راغې ، اسماعیل هم هملته موجود و ، هغه دخپلو غوایانو په ملاګانو وچه ټوټه وهله. دواړو یو له بله سره تود روغبړ وکړ، بیا حماد دخپل آس د زین سره تړلې خورجین راپرانست اودهغې څخه یې د مېنولو برس را واخیست ، بیرته دخپل آس په لور راغې. لمړی یې پرې په مینه لاس راښکود ، په جواب کې یې مطیع او فرمانبرداره آس و شنړید ، بیا حماد خپل آس په هغه برس باندی و مېنود. اسماعیل هم په غوایانو باندی خپله ټوټه ګرځوله ، بیا وروسته یې دحماد په ملګرتیا د رتنا او پشپال په دواړو اسونو هم وچې ټوټې ووهلې اودهغوې ملاګانې یې و مېنودې.

ګرمي پوره زیاته شوې وه ، حماد د آسونو دشاګانو دمېنولو وروسته داسماعیل خواته راغې ، بیا دواړه دکمرې په لور روان شول. ګیان یې مخته راغې. هغه لږ څه قهرجن معلومیده. دحماد په لور یې وکتل اوبیا یې په خپل خپورغږ سره وویل «راځۍ او سباناري وخورئ«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ورسره یو ځآي کمرې ته راغی ، په کمره کې یو دسترخوان غوړیدلی و د دسترخوان دپاسه دوه پلیټه ایښودي و. په یوه کې دوه یا درې چپاتي ډوډۍ او په بل کې لږ څه جوش کړل شوې سبزی پرته وه.

حماد په پوره غور سره ګیان ته وکتل. او ورځخه یې وپوښتل « ایا تا سهارنۍ خوړلې ده ؟«

ګیان په تندي او دنفرت ځخه په ډکې لهجې سره وویل: « دمالک خورزه رتنا چې پرون ستاسو سره یوځآي دې حویلۍ ته راننوتې ده ډیره بدخلقه او مردوده نجلۍ ده. که څه هم هغه به دمخ نه ښایسته وي خو فطرت او باطن یې د خباثت نه ډک دی.

حماد نرۍ شانته خندا وکړه او ورځخه یې وپوښتل: «تاته یې څه ویلي دي ؟«

ګیان دشکایت په بڼه وویل: « دې نجلۍ د راتګ سره سم د ښځو په ځآې باندی ولکه کړې ده ،زه چې نن د ډوډۍ د راخیستلو له پاره ورغلم نو ومې کتل چې دپخلنځاي ټول انتظام دهغې په لاسو کې دي .بملا خور هم ورسره ناسته وه ، کله مې چې ډوډۍ وغوښته نو بملا راته پخپله ډوډۍ تیارولو ته منعه کړه او ورته یې وویل: « بملا ته یې پریږده، دې ملازمینو ته به زه په خپله څه تیار کړم.

» کله چې مې ترې ستا او د اسماعیل له پاره ډوډۍ وغوښته نو رتنا په پوره قهر سره وویل: « ته یو اځې خپله ډوډۍ وړلې شې ، هغوې دواړو مسلمانو ته وو ایه ،چې راشی او خپله ډوډۍ پخپله یوسي. هغې دا هم وویلې چې هغوې ته وو ایه چې د سابو له پاره خپل لوښي له ځانه سره راوړي.

ځکه هغوې دواړه ملیچ دي. په دې خاطر هغوې زمونږ لوښې نه شی استعمالولې. مالک تللې تر څو د پشپال له پاره حکیم راوړي ،کله چې بیرته را ستون شي نو زه به ورته د رتنا ځخه په دې اړه شکایت وکړم. دداسې هندو ذهن خاونده او په مذهب کې متعصبه نجلۍ په دې حویلۍ کې نه شی اوسیدلې« .

حماد ورمخته شو او دګیان ملایې وټپوله او ورته یې وویل: ته مه په غصه کیږه او بدرې نات ته یې هم په اړه شکایت مه کوه. ما ستا دمالک سره ددې رتنا په اړه تفصیلي خبرې کړي دي ، هغه یوه خپل سره نجلۍ ده ، دهغې د ضد په خلاف قدم اخستل پخپله زمونږ له پاره زیانمن ثابتیداې شي. اوبیا په ځانګړې توګه هغه وخت چې مونږ ټول یې په خلاف یو موټی و اوسو.

کیداې شي هغه ددې یوو الي د علت دپوهیدو له پاره زمونږ د ټولو څارنه وکړي او دهغې دا ډول څارنه زمونږ له پاره زیانمنه وګرځي. ته په دې اړه اندیښنه مه کوه ، زه پخپله ورځم او دخپل ځان او اسماعیل له پاره ترې ډوډۍ را اخلم. ته راته همدومره وو ایه چې ډوډۍ دکومه ځایه تر لاسه کیدې شي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ګیان د شرم احساس وکړا او ویې ویل: «دحویلۍ په شاتنۍ برخه کې یوه کړکۍ ده ، ټولو نوکرانو او ملازمینو ته دهغې کړکۍ څخه ډوډۍ ورکول کیږي«.

حماد بیرون را ووت دحویلۍ باغ ته راغې هغې دوه سترې سترې پاڼې را پرې کړې او دخپل ټاټ په پڅکه یې پاکې کړې او بیا دحویلۍ شاتنۍ برخې ته ورغې.

دکړکۍ څنګ ته درارسیدو سره سم حماد دهغې په پله باندې لاس کیښود او ویې ټکوله. لږه شیبه وروسته رتنا راغله او دحماد په لور دکتلو سره سم یې وویل: «دسهارنۍ د اخیستو له پاره راغلې یې ؟«

حماد یې په لور دکتلو پرته وویل: «هو«!

رتنا خپل لاس ور اوږود کړ او ورته یې وویل: «خپل لوښې راوړه. سهي ده چې ته به زمونږ محسن یې ، خو دا دهندوانو حویلۍ ده او ته یو ملیچ انسان یې«

حماد ورته دواړه پاڼې ورکړې او ورته یې وویلې «په دې پاڼو کې زما او دګاډي بان اسماعیل ډوډۍ واچوه«.

رتنا ورته په ترخه ژبه وویل: «دیوه محسن په څیر به زه هرو مرو ستا خدمت وکړم ،خو تیره ورځ چې دهغو ملیچانو په کور کې تا زمونږ ددهرم سپکاوي کړې دهغې سزا به هرو مرو تاته درکول کیږي. او ستا له پاره سزا همدا ده چې ته به دلته زما په شتون کې د یوه ملیچ په څیر ژوند کوې تر څو دخپلې غلطۍ احساس وکولې شې. لکه څنګه چې اور په اوبو له منځه ځي په همدې توګه به زمونږ ددهرم څخه هم ګناه لرې کیږي.

واوره !زه دخپل دهرم سپکاوي نه شم زغملې ، ته یو ځواکمن انسان یې ، په هر ځای کې بریالي کیږې خو زمونږ دهرم ته په سپکاوي کولو به ته هیڅ بریا و نه مومې.

حماد دغصې او قهر نه شین سور کیده ویې ویل: «دا ستا بې عقلي ده چې زه دلته ستا د یوه نوکر په څیر او دیوه ملیچ غوندې ژوند وکړم ، زه یو ازاد انسان یم او ددې ځایه همدا نن حرکت کوم. واوره !لکه څنګه چې اور په اور نه مړ کیږي په همدې توګه ستا خبرې په ما هیڅ اغیز نه کوي ، لکه څومره چې اسمان د زمکې څخه پورته دې په همغه اندازه زما لاره له تا نه جدا ده او زما خیال او فکر ستا ددې عبث او چټې فکر نه لوړ دي.

که څه هم زه یو انسان یم او دبشریت د خداې ورکړو غوښتنو څخه پورته نه یم خو دهغې سره بیا هم زه ستا دبدنیتۍ او بې دینۍ دسیلاب څخه خوندي یم«.

حماد لږ څه تم شو خو یوځل بیا یې د توپان په څیر په خبرو پیل وکړ «ته د بدشګونۍ یوه څپه یې ، او زه ستا دبې دینه کړچار پابند نه یم. په دې خاطر چې زه اوس پوهیدلې یم چې ستا ذهن تل

WWW.LARAWBAR.COM

دبدی په لور الوت کوی ،ما ستا دورور سره مرسته وکړه ، ستاعزت مې خوندي کړ او بیا د باران او توپان دپرواکولو پرته مې تاسو دواړه دلته را ورسولئ ، په کار خو داو چې تاسو زما ممنویت کړې و ،خو برعکس ته ماته ملیچ وایې ، ایا زه همداسې وانګیرم چې تا د روایتي هندو ذهنیت ثبوت ورکړې دې ، که چیرې همداسې وي نو زه به وانګیرم چې دهندو په دې زمکو چې تر ټولو زیات ملیچ دی ته دهغوې نه هم زیاته لویدلې یې. ته سپکه ، ذلیله او پسته نجلۍ یې.کاشکې چې دکوم ملیچ په کور کې پیدا شوې وې نو تاته به دا احساس شوې و چې ټول انسانان یو شیر دي ،نیک او ستر هغه څوک دې چې د نیکو اوښو اعمالو خاوند اوسی.

رتنا په سخته غصه او ترخې لهجې سره وویل:« زه له تانه نفرت کوم ، یاد ساته چې بدن ته ورننوتلې نیزې ویستل کیږی خو نفرت ترې نه ویستل کیږی«

حماد ورته د لوټې ځواب په تیره ورکړ او ویې ویل:« څومره چې ته له ماڅخه نفرت کوې دهغې لس هومره زیات زه له تا څخه کرکه او نفرت لرم ،ته کمینه ، ذلیله او نیچ یې ، کاشکې چې له تاسره نه وې مخ شوې«...

رتنا دغصې نه شونډې خوړلې او ولاړه وه.خو بیا یې هم دضبط نه کار واخست. په لاس کې د نیولو پاڼو څخه یې په یوې کې جوش کړل شوې سابه او په بل کې څو چپاتې ډوډۍ کیښودې او حماد ته یې ورکړې.

حماد دواړه پاڼې را واخستې او د رتنا په لور یې په نفرت سره وکتل او یو ځل بیا یې ورته وویل « که په راتلونکې کې دې زما په خلاف ژبه پرانیسته نو یاد ساته چې زه به یې درنه پرې کړم«.

رتنا په پوره کرکې او نفرت سره ورته وویل « ورځه ورځه ، تا لا راغلې ژبه پرېکوونکې. ستا په شیر مې ډیر کتلي دي ، د یو چا ژبه پرې کول داسې اسانه کار نه دې. کومه ورځ چې ته زما ژبه پرې کړې هغه ورځ به ستا د ژوندانه اخری ورځ وي ،اوس ددې ځایه ورځه ،له تا سره خبرې کول هم نه غواړم«.

حماد بیرته خپلې کمرې ته راغې ، ګیان او اسماعیل دواړه ناست و ، ددواړو تر منځ هغه ډوډۍ ، چې ګیان راوړې وه ، لکه څنګه چې وه همغسې پرته وه ، یوې لورې ته د اوبو منګې او دخاورې دوه درې پیالې پرتې وې ، حماد چې کومه ډوډۍ راوړه هغه یې هم په منځ کې کیښوده ، بیا درې واړو په ډیره مینه او ښه خوشحاله چاپیریال کې خپله سهارنۍ وخوړه.

حماد ، ګیان او اسماعیل درې واړو په خپلو منځو کې خبرې کولې چې بدرې نات یې هم کمرې ته راننوت او دحماد په لور یې دکتلو سره سم وویل: « ایا تاسو سهارنۍ خوړلې ده ؟«

ګیان ورته راپورته شو او ویې ویل: « هو ! مالکه مونږه خپلې ګیډې ډکې کړې دي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دا ځل حماد بدری نات ته مخ کړ او ورته یې وویل: «ته چیرې تللې وې ؟»
بدرې نات د هغه سره د هغه تر څنګ په ټاټ کیناست او ویې ویل: «ما د پشپال له پاره حکیم راوستې و ،هغه مرهم او پټۍ وکړل او بیرته ولاړ. نو د هغې وروسته زه ستاسو خوا ته راغلم»
پخوا له دې چې حماد یې په ځواب کې څه وواېي ، بدری نات د ګیان په لورمخ کړ او ورته یې وویل : «ګیانه ! اسماعیل له ځانه سره واخله او ددې غوایانو او نورو آسونو ته ګیاه او دانه برابره کړه»
تر څنګ یې بدرې نات ګیان ته خاصه اشاره وکړه ، مطلب یې دا و چې اسماعیل له ځانه سره واخله او ددې ځایه یې وکاږه. ګیان وخت ضایع نه کړ او سمدلاسه یې اسماعیل له ځانه سره کړ اووت.
بدرې نات چې سخت دریځې مسلمان و. او اصل نوم یې ابو الفتح و د حماد په لور د کتلو وروسته وویل.«اوس را ته ووایه چې تګلاره مو څه ده ؟»
حماد یې تر مخ په څرګنده توګه وویل: «اراده لرم چې نن ماښام ددې ځایه د متهرا په لور روان شم ، زه به د شپې شپې خپل سفر ته دوام ورکوم. زه هیله لرم چې په متهرا کې به ایلک خان ته د بې وسۍ د مرګ نه خلاصون ورکړې شم ، زه به د هغه د خوندې کولو پوره پوره هڅې وکړم»
بدرې نات ورته په ډیره پټه توګه وویل: «متهرا ته د ورسیدو سره سم په نرائن اشرام کې د پنډت پرمانند سره ووینه. کیدې شې چې ستا تر وررسیدو پورې هغه د ایلک خان پورې د ورسیدو کوشش کړې وي او د هغه د ازادۍ په اړه کومې پریکړې ته رسیدلې وي. زما یوه خبره یاده ساته چې په دې زمکو کې زما د ملت او مذهب د کار کولو په وخت کې به څه خلک تاسې په خپلې ولکې کې د اخستلو هڅې وکړې ، هغوې به کله د یوې لارې او کله د بلې لارې ستا د کنترولولو هڅې وکړې ، یو شمیر خلک به ستا دوجود د ښایست او ښه جوړښت تر اغیز لاندې راشی او تا ته به د شک په سترګو ګوري. کیدې شي هغوې ددې ځای ډیرې ښکلې نجونې نورې هم ښایسته او ستا تر مخ راوړاندې کړي او ستا پوهه ، علم او ذکاوت تر خپل اغیز لاندې راوړي او په دې توګه له تا څخه د داسې رازونو د راسپړلو هڅې وکړي ، چې په کې به نه یوا ځې زمونږ د دواړو بلکه د ملت ګټې هم خوندې وی».
بدرې نات خاموشه شو او په فکر کې ډوب شو او یو ځل بیا یې وویل: «دا فکر وکړه او بیا دلته کار پیل کړه. په دې فکر کې شه چې د نیشاپور نه تر متهرا پورې دې دا دومره اوږود واټن د څه له پاره وهلې دې؟ ګوره چې ! ددې ځاي په جادوګر حسن او ښایست کې ډوب نه شې ، دژوندانه په دې طلسم کې جمال بې ثباته او حسن یوه دوکه او فریب دې. او د ځوانۍ په تیریدو سره دا بیا د ویجاړو شوو غارونو په څیر وران ویجاړ پاته کیږي»

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ورته په ډېر عجز او انکسارۍ سره وویل: «زما محترمه ، زما مشره ! زه به ځان ځار کړم خو هیڅکله به هم دا ډاګیزه نه کړم چې زه څوک یم. اودا چې ته بدري نات نه بلکه ابو الفتح یې. زه له تا سره ژمنه کوم ، زه به خپلی ارادی فعاله وساتم او خپلې ارزوګانې او هیلې به خاوري نه کړم. زه به ددې زمکو څخه د وفا نوې مضمون ولیکم. او د خپل زړه راز به هیچاته هم څرګند نه کړم. په دې کې زما ددنیا او اخرت دواړو لازواله نقوش پټ دي. لکه څنګه چې ماهي د ویده کیدو په وخت کې سترګې نه پټوي، او لکه څنګه چې هګۍ د پیدا کیدو وروسته حرکت نه کوي په همدې توګه به زه هم دخپل مقصد د ترلاسه کولو له پاره بیداره اوسم او خپل فرض به اداء کوم«....

حماد لږ څه نور هم ویل غوښتل چې په دې وخت کې ګیان راننوت او دحماد په لور یې په کتلو سره وویل: «تاسې پشپال ور غوښتي یاست«

بدري نات هم و درید او حماد ته یې وویل: « ورشه ، او دهغه سره ووینه ، هغه د ډیره وخته ستا پوښتنه کوي ، خو ستا د تللو نه مخته زه لږ نور څه هم درته ویل غواړم.» حماد را پورته شو او د کمرې نه راووت.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۶مه برخه

پشپال په خپله بستره باندې پروت و چې حماد دګیان په لارښوونه هغه کوټې ته ورغې. پشپال د لاس په اشارې سره ګیان ته دوتلو وویل ،ګیان هم بیرته راستون شو . پشپال حماد ته وویل: « حماده ، دروازه وتړه او زما خبره واوره«.
حماد دروازه وتړله او د پشپال په بستره کیناست اوو یې ویل:« وو ایه. څه راته ویل غواړې ؟«
پشپال لږ څه فکر وکړ او حماد دتیږو څخه جوړ کړل شوي هغه بتان کتل چې دبسترې ښیي لورې ته ددیواله په منځ کې خوندی شوي و. حماد یو ناڅاپه ټکان وخوړ ځکه چې پشپال پرې نا څاپې غږ وکړ.
»حماده !ایا ته به د تل لپار په دې حویلۍ کې پاته کیږې ؟«
حماد په مشکوکو سترګو پشپال ته وکتل او ورته یې وویل: « زه به درته ډېر کم تر سترګو شم. کیدې شي ستا له پاره دا خبره نوې وي چې نن ما ښام زه له دې ځایه کوچ کوم«.
پشپال ترې په اندیښنې سره وپوښتل « چیرې ځې ؟«
»متهراو ته ځم«
»د څه په خاطر ؟«
»زما کار کلي کلي ، محلي محلي او ښار ښار ته سفر کول دي او ستا د ماما د تجارتي شیانو له پاره د قیمتونو او ارزښتونو معلومول دي«
»بیرته به څه وخت راستنیږې ؟«
»هیڅ نه شم ویلې ، کیدې شي چې په اونیو کې او یا په میاشتو کې بیرته راستون شم او یا کیدې شي چې د متهرا څخه نیغ نګرکوټ ته ولاړ شم«
پشپال د حماد لاس په خپل لاس کې ونیوه او ورته یې وویل:« حماده !کاشکې ددې حویلۍ په ځاې ته له ما سره په کوم داسې ځآې کې واې چیرې چې ما تا ته پرته له ویرې ویلې شواې چې: اې زما وروره !زما دوسته !زما محسنه !ما ته د خپل مقدس کتاب هغه برخه واوروه کومه چې تا په هغه سخت باران او توپاني هوا و کې د ځنګل تر منځ د اسماعیل په فرمایش اوروله. کاشکې زه هم د اسماعیل په څیر ددې دهرم څخه ازاد شم او ستا تر څنګ و دریږم. اه زه څومره بې وسه او مجبور انسان یم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

په فکرونو کې ډوب حماد په ډېر غور سره پشپال ته کتل: « په دې وخت کې پشپال وویل: «حماد ! حماد ! ایا دهغه مقدس کتاب کومه برخه چې تا لوستلې وه ،هغه ستا په رسول صلي الله علیه وسلم باندي د الله تعالي له اړخه نازله شوې وه .؟«

دا ځل حماد د یوه واعظ او لارښود په څیر وویل «هو پشپاله ! هغه مقدس کتاب زما په عربي رسول صلي الله علیه وسلم باندې د الله تعالي له اړخه نازل شوې دې. هغه دچا ددماغ او فکر نه راوتلې نه دې ،هغه دانساني درک او اوهامو د اغیز څخه پورته دې ،دا دژوندانه یوه مکمل قانون دې ، په دې کې د پخوانیو دعبرت د پیښو دبیانولو نه علاوه حرمتونه ، قوانین ، امن ، جنګ ، دمرګ اوژوند لوایح ، دفنا اوبقا ، دژوند او مرګ.....یعنې د هرې موضوع په اړه مکملې لارښوونې موجودی دي. منطق یې ګونګ نه دې ، هر امر او هر حکم په واضحه او څرګنده توګه بیانوي«.....

کله چې حماد خاموشه شو نو پشپال ورته وویل: زمونږ ددهرم خلک وایی چې دمسلمانانو خداې وجود نه لري«

حماد ورته بیا په خبرو پیل وکړ: « خداې شته او هر ځاې موجود دې.هغه څوک دې چې د سپوږمۍ ، ستورو ، او دلمر نظام پرمخ بوځي. او د دې نه علاوه د بحرنو جوش او طغیان او دتوپانو قهر په خپلو ضابطو کې دننه ساتی. څوک دې چې بې اوبو چینې د اوبو نه ډکوي ، څوک دې چې مور ته دبچې د په غیږ کې د اخیستو او دپلار ته دهغه په سر دشفقت نه ډک لاس کشول ور زده کوي.......

پشپال څه ډاډمن معلومیده ، بیا یی خپل ښیي اړخ ته ایښوول شوو بتانو ته په کتلو سره وویل: « ددوې په اړه څه فکر کوې«

حماد ورته په عاجزۍ سره وویل: « زه دچا ددهرم او مذهب تردید نه کوم. خو دا بتان د سترګو نه ړانده او د غوږونو نه کاڼه دی ، دهغوې سماعت ،دهغوې حرکات او دهغوې ژبې بندي دي ، بیا به نو دا څه ډول خداې وي چې ستاسو په وجودونو ان تر بیخه پورې اغیز شیندي. ایا تاسو ددې ټولو د وخت ، ځاې او جوړونکې په اړه معلومات لرئ ، کله یی چې یو انسان جوړونکې وي نوبیا به دوې چا ته څه ورکړې شي؟«

پشپال په ډېره نا ارامۍ سره څرګندونه وکړه او ویی ویل: « حماد ، حماد ! زه دخپل دهرم څخه وځم او ستا په درم کې د ورننوتلو ژمنه کوم. ووایه چې څه وکړم چې زه هم ستا او د اسماعیل په څیر مسلمان و ګرځم«.

حماد مسکې شو اوبیا دهغه سره یوځاې پشپال د تشهد کلیمه « اشهد ان لا اله الله» ولوسته

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

پشپال یو ځل بیا د حماد لاس په خپلو لاسو کې په ډیر احترام سره ونیوه او ورته یې وویل: «حماده ، حماده ! د نن نه وروسته ته زما ورور یې. زما دوست یې ، زما مهربانه او لارښود یې ، ماته څه داسې کلیمات را زده کړه چې زه یې وویلي شم.په ځواب کې ورته حماد طیبه کلیمه په یاد کړله.
کله چې پشپاد کلیمه په ښه توګه یاده کړه نو حماد ته یې وویل: « ته خو نن متهراته ځي خو اسماعیل ته ووایه چې زه مسلمان شوې یم خو زما مسلماني به اوس په راز کې پاته وي ، هغه ته دا هم ووایه چې زما تر مکملې روغتیا پورې همدلته پاته شي ،بیا به زه ورسره پخپله تر کلي پورې ولاړ شم او څو ورځي به هلته د هغه او ابوبکر سره پاته شم او مذهبي رسوم به ترې یاد کړم«.
حماد په خوشحالۍ ورته وویل: « ته غم مه کوه .زه به اسماعیل و پوهوم«.
پشپال څه نور ویل هم غوښتل چې دروازه و ټکیده ، خاموشه شو .کله چې حماد راپورته شو او دروازه یې پرانیسته نو رتنا رانننوتله. حماد رتناته د کرکې په سترګو وکتل او د هغه کمرې څخه بیرون ووت. رتنا مخته ورغله او د پشپال تر څنګ کیناسته او خبرې یې ورسره پیل کړې.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

۱۷مه برخه

لمر د ماښام په تياره کوهي کې ورډوب شوې و ،مرغان خپلو ځالو او حيوانات خپلو کليو اوکورونو ته ورگرځيدلي و ،دکوهستانو لمنې وراني ويجاړې او غمژنې پرتې وې. داسې غمژنې لکه په سختي ناتوانۍ کې چې دلمر د پريوتو په وخت کې دکومې کونډې ښځې اوښکې رابهيږي. دبدري نات څخه د رخصت اخستو په وخت کې حماد د بهيم سيم نه ووت او د سرسوتي ددرياب د لرگيو دهغه پل په لور روان و دکوم په واسطه چې هغه غوښتل د سرسوتي شرق لورې ته ولاړ شي.
په داسې وخت کې چې دماښام ځليدونکې جلوې د شپې تيارو کې ډوبې شوې او سور شفق د شپې تيارو له منځه وړې و ، حماد د سرسوتي ددرياب د پل څخه اخوا تير شوې و. ددرياب څخه اخوا د تيريدو وروسته هغه شاته وکتل چې د بهيم سيم دکليو لوړ لوړ برجونه د سپوږمۍ په رڼا کې د ورايه ځليدل.حماد لږ څه ورښکته شو او دخپل آس څټ يې و ټپاوو . بيا يې هغه په چپه پښه کلک وواهه ، اس و شنړيده اوبيا يې د جنوب غرب په لور په گړندۍ توگه ځغاسته پيل کړه . شپې هم د ورځې د ټولو داستانونو باب تړلې و اودخپلو غمونو مراحل يې په ډيره چټکۍ سره طې کول..
حماد ټوله شپه سفر کاوه ، سپوږمۍ دغرب په لور تيښته او د غروب له پاره يې تيارې نيوه ، شپه د خپلو ورکو شوو خزانو په لټون کې ستومانه شوې وه ، دحيرانتيا په ډنډ کې پراته ټول کائينات را بيداره شوي و...په همدې وخت کې حماد په يوه گڼ ځنگل کې په سفر روان و.
دځنگل دننه يې يو تالاب وکوت اوهملته تم شو . کيدې شی چې هلته به يې د سهار لمونځ ادا کاوه.
د آس دخولې څخه يې قيضه راويسته اودزين سره يې را وځړوله اوآس يې د وښو خوړلو له پاره ازاد پريښود ، پخپله د تالاب په لور ور روان شو ، په سپوږميزه شپه کې د تالاب اوبه داسې ښکاريدې لکه د ځنگل په سترگو کې اوښکه.
د اوداسه کولو وروسته حماد راپورته شو اويوې لورې ته و دريد تر څو لمونځ اداء کړي چې يو ناڅاپه يې ټکان وخوړ . دځنگل دننه نه څه عجيب اوازونه راتلل.داسې لکه کوم روح يا کوم انسان چې پرې د حملې له پاره ځان تياروي ،حماد خپله توره را وويسته اوڅلورو خواو ته يې وکتل. بې اختياره د حماد دخولې څخه د ځنگل په دغه ارامه فضا کې يوه خندا راپورته شوه، ويې کتل چې دهغې تر څنگ په يوه ونه کې يو گونگي مرغه دخپلې خولې څخه څه عجيب و غريب اوازونه راباسي. هغه همدا اواز اوريدلې و او ټکان يې خوړلې و.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

خپل اس ته د رانژدې کېدو سره سم حماد د قبلې لورې ته ودرېد او د لمانځه نیت یې کاوه چې یو ځل بیا متوجه شو . بیا یې خپله توره د نیام څخه را وویستله او دآس دزین سره را ځوړند ډال یې هم را واخست. ځکه دا ځل د ځنګل د ننه د آسونو د پښو ټپار راته. اودا اوازونه هره شیبه را نژدې کېدل ، آن تر دې چې د حماد څنګ ته نژدې را ورسېدل او همدلته په ګڼو ونو کې یو ناڅاپه تم شول. دا سې لکه چا چې حماد او دهغه اس لیدلې وي او ناڅاپه یې خپل اسونه درولي وی.د حماد له پاره دا حالات رېښتیا هم د اندېښنې وړ وو.

حماد په ځنګل کې په خپل د روند اواز غږ وکړ: «څوک یاست او ولې ما پسې راځئ ؟ که چیرې له ما سره کار لرئ نو زما مخې ته راشئ ؟«

په ځواب کې ورته یو اشنا اواز راغې ، « یا امیره ! زه ګیان یم د خپل مالک په هدایت د خپلو څلورو ملګرو سره ستا په تعقیب را روان یو ، مونږ ټول ستا څخه لرې روان یو او ستا ساتنه کوو . له تا سره یو ځاې زمونږ د ټولو سفر کول خطرناک و ، ته بې غمه خپل لمونځ وکړه ، تر دې وخته به مونږ هم خپل لمونځونه اداء کړو.

د حماد شونډې دخندا نه پرانیستې پاته شوې، په شنو ګیاهو یې لمونځ اداء کړ او بیرته په آس کیناست او د خپل منزل په لور روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

۱۸مه برخه

یوه ورځ د لمر پریواته وروسته ماښامي کې حماد خپل آس د جمنا د دریاب په غاړه غاړه د جنوب په لور ځغلاوه ، د یخنۍ د موسم په واسطه د دریاب اوبه ښکته شوې وې او د اوبو په ځینو ځایو کې شګې را ټولې او ډیرې شوې وې ، د دریاب په منځ کې په کشتیو کې ولاړ ماهي نیونکې د ماښام سندرې ویلې او خپل جالونه یې راټولول. حماد په کوم ځآې کې د تم کیدو په ځاې مخته ولاړ.
لږه شیبه وروسته هغه د نرائن اشرم تر مخه ولاړ و. دآس نه د کیوتو وروسته یې لمړۍ ددې اشرم د پخواني جوړشوي تعمیر نظاره وکړه ، وبې کتل چې د خپل زیات عمر له کبله نور رژول کیدو ته نژدې شوې دي. بیا یې خپل آس د یوې ونې سره و تړه. او اشرم ته ورننوت. دا ډیر پخواني عمارت او د اسرارو نه ډک و. تر منځ یې د هلیزونه تر لرې لرې پورې غځیدلي او یو د بل سره نښتي و. په چت او دیوالونو یې د مختلفو دیوتاګانو او دیوي ګانو انځورونه جوړ کړل شوي و. حماد د عمارت د ننه ورغې ، د اسې ډاډه روان و لکه چې ټول عمر یې دې اشرم ته تله راتله کړې وي. هغه د خپل ټاټې د کالیو د پاسه د هندو کشتریانو په څیر لباس اغوستې و ، دا لباس ورته بدري نات ورکړې و . حماد د خپلې قوارې نه هم لکه یو کشتري هندو جنګجو ښکاریده.
دلږ څه مخته تللو وروسته هغه ته یو زوړ پنډت تر سترګو شو ، حماد ورغږ کړ او ورته یې وویل: « مهاراج«.....
پنډت و درید او حماد ته یې وویل « وایه هلکه ،څه خبره ده«
حماد په ډیره عاجزۍ سره خپل سر ښکته کړ او ورته یې وویل « مهاراجه ! غواړم د پنډت پرمانند سره ووینم«
پنډت ترې په سخته لهجه وپوښتل:« ته د پرمانند سره څه پیژنې ؟«
حماد ورته په ډیرې نرمۍ سره وویل: « هغه زما د وطن دې«
پنډت ترې یو ځل بیا وپوښتل: « ایا ته هم د بهیم سیم او سیدونکې یې ؟«
»هو ! زه د بهیم سیم څخه راغلي یم. زه د هغه ځآې د بدري نات مامور یم. دلته متهرا ته د شیانو د اړتیاو د معلومولو په خاطر راغلې یم ، بس فکر مې وکړ چې د خپل پنډت سره هم ووینم«
پنډت د یوه د هلیز په لور اشاره وکړه او وبې ویل: « په دې د هلیز کې د دریم کوټې پریږده او په څلورمي کې به تاته پنډت پرمانند تر سترګو شي«.
حماد همغه کوټې ته راغې ، په نیمچه خلاصه دروازه کې یې وکتل چې د ننه د پوخ عمر یو پنډت په مراقبې کې په پوره سکون او انجماد سره د توری او سی په پوستکي ناست دې او د بګوان په

WWW.LARAWBAR.COM

فکر کې ډوب شوېدې. حماد اخوا دیخوا وکتل ، شاوخوا هیڅوک نه تر سترګو کیدل ، دننه ورغې او هغه پنډت ته یې وویل:

»که چیرې زه غلط شوي نه وم نو ستا نوم پرمانند دې«

پنډت د خپل ارتکاز د حالت څخه رابیداره شو ،سریې و ګرځاوه او د خپلو سرو سترګو په واسطه یې حماد ته په غور وکتل او ورته یې وویل: « ایې هلکه ! څوک یې او ولې دې زما په ځانتوالې کې لغته ووهله«

حماد سمدلاسه د خپل مطلب په لور راغې او ورته یې وویل: « زه د بهیم سیم د بدري نات له لورې راغلې یم او دیوه ډیر مهم کار په لړ کې له تاسره وینم« .

پنډت د خپله ځایه راپورته شو او ویې ویل « ایا هغه زما په نامه کوم مهم پیغام رالیږلې دې. » په ځواب کې یې حماد د خپلې تورې د نیام څخه د بدري نات لیکلې لیک را وویست او پرمانند ته یې ورکړ او ورته یې وویل: « دا ولوله ، تاته به هره خبره پخپله ډاګیزه شي«.

پرمانند لیک ولوست او بیا یې د کرتۍ په جیب کې کیښود او په ډیره خوشحالۍ یې د اوسۍ د تورپوستکي په لور اشاره وکړه او وویې ویل:

»راځه مهاراجه دلته کینه ! کینه«!

حماد په خپل ځاې دریدلې پاته شو او په پټه یې هغه ته وویل: « زه د کیناستو له پاره نه یم راغلې ، ماته د ایلک خان په اړه څه معلومات راکړه«

پرمانند ورته په ډیر درنښت وویل: « دا څنګه شوني ده چې د دیوتاو په دې کور کې دې زما امیر دریدلې پاته وي او پنډت پروهت ته دې ارام او سکون په برخه شی.ته د اوسۍ په دې پوستکي کینه ، دا زما له پاره ډیره ستره نیک بختي ده « کرار کرار پرمانند د خپلو خبرو لهجه بدلوله«

حماد د تورې اوسۍ په پوستکي کیناست پرمانند یې ترمخه په درنښت سره وویل:« ایلک خان دلته د راجه په بندیخانه کې پروت دې ، هغه ورته ډول ډول اذیتونه ورکوي تر څو خبرې او اسرار ترې واخلي او دا ترې ډاګیزه کړي چې په دې زمکو کي یې نور څوک څوک ملګري دي او په کومو کومو ځایو کې کارونه تر سره کوي. خو ایلک خان ډیر ثابت قدمه دې ، یواځې همدا یو ځواب ورکوي او ورته وایی چې زه نه پوهیږم« .

حماد ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل: « ایا د ایلک خان د ازادیدو کومه لاره تر سترګو کیدې شي. ما چې د نیشاپور نه تر متهرا پورې دا دومره اوږود سفر کړې مقصد یې د ایلک خان ازادي ده« .

پرمانند ورته په ناهیلۍ سره وویل: « ما د خپله اړخه بیا بیا هڅې کړېدې خو زما هره هڅه ناکامه شوې ده ، هو ! که چیرې ته د همت او جرئت څرګندونه وکړې نو د ایلک خان ازادیدل شوني دي«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد ترې په ناکرارۍ سره وپوښتل: « هغه څنګه«....
پرمانند لږ څه فکر وکړ او ویې ویل: « د راجه عسکر هره ورځ ایلک خان د یوه غوایي ګاډي مخته ته ترې او په ښار کي یې ګرځوي ، هغه ته همدا ډول اذیتونه ورکوي ، په لښتو یې وهي او هغه بیچاره هم لکه د نر غوایي په څیر ګاډي راښکاږي ، هغوي یې ترې ساتي ، تر څو رازونه ترې واخلي خو هغه تر اوسه پورې پوره مقاومت کړې او سوګند یې کړې چې په دې اړه به څه نه وایي .
هغه وخت چې ایلک خان په بازار کې ګاډي راښکاږي نو په همغه وخت کې که ته د هغه د ازادولو هڅه وکړې نو د ازادیدو امکانات به یې روښانه وي او که نه د هغه د دې ځایه ازادیدل را ته شوني نه ښکاري« .
حماد د خپله ځایه راپورته شو او ویې ویل « زه په ټولو حالاتو وپوهیدم ، ته اندیښنه مه کوه ، که چیرې زما رب ته منظور وي نو په متهرا کې به سبا ورځ د ایلک خان اخري ورځ ثابته شي. او س زه له دې ځایه ځم او په کوم سراې کې شپه کوم«.
دواړو یو بل ته خداې پاماني وویله او یو له بله جلا شول. حماد د نرائن اشرام څخه ووت او د جمنا د دریاب غاړې ته ولاړ کله چې د یوه میل واټن د وهلو وروسته د متهرا د ښار په لور راوګرځید نو څو اسپ سورو خپل آسونه را وځغلول او د هغه مخه یې ونیوله. حماد په خندا شو څکه هغوې ګیان او د هغه څلور کسه ملګري و. ګیان لږ څه د حماد لورې ته را نژدې شو او په ډیر ادب یې ترې وپوښتل :
»یا امیره ! مونږ ته څه حکم شته ؟ ایا په نرائن اشرام کې دې د پنډت پرمانند سره د خبرو په وخت کې څه تر لاسه کړل«
حماد خپل آس څو قدمه نور هم ور مخته کړ او ګیان ته یې په ډیره پټه توګه وویل: « واوره !نن شپه به مونږ ټول همدلته په متهرا کې په مختلفو سرایونو کې شپه تیروو .د راجه عسکر هره ورځ ماښام ایلک خان د غوایي ګاډي مخته ترې او د ښار په منځ کې یې ګرځوي ، د دغه کار څخه د هغوې مقصد عبرت اخستل او ایلک خان ته اذیت ورکول دي ترڅو د هغه څخه رازونه را وسپړي ، هغوې غواړي وپوهیږي چې په دې سیمو کې نور څوک دي چې د غزني د مسلمان پادشاه له پاره کار کوي. خو ایلک خان په پوره ثابت قدمۍ سره ولاړ دې. سبا چې هغوې هغه بازار ته راوړي نو زه به په کومه بهانه د هغه ګاډي ودروم. ته به هم د خپلو ملګرو سره همدلته موجود او سې. خویوې لورې ته او د خلکو نه به جدا دریږې .ترڅو د هغه ځایه په اسانۍ سره د تیښتې لارې درته پیدا وي.
ته به زما لورې ته وینې ، کله چې زه تا سو ته د ښیې لاس اشاره وکړم نو ته به د خپلو ملګرو سره یو ځاې د راجه په عسکرو غشي ووروئ ،څه غشي هلته په ولاړو نندار چیانو هم ووروئ ، ترڅو هلته

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دهغوې تر منځ ګډوډي راپیدا شي ،په همدې وخت کې به زه ایلک خان له ځآنه سره واخلم او وبه یې تښتوم. تاسو به هم دهغه ځآیه د تیښتې هڅه وکړئ ، خو دښار نه د وتلو وروسته به دبهیم سیم په لور نه ورځئ ، ځکه چې داکار به زما او د بدرې نات له پاره ډیر خطرناکه وي ، زما تر شا شا د راتلو هڅه کوئ.

زه دښاره وځم او د جمنا ددریاب په غاړه غاړه به د جنوب په لور پنځه مایله واټن وهم. بیا دهغه ځایه به کیڼ لورې ته دبهیم سیم او سرسوتي ددریاب په لور دتلو په ځاې دجمنا څخه تیریږم او د شرق په لورې به ځم. په دې توګه که د راجه عسکر زمونږ په تعقیب پسې هم راشي نو دوکه به شي او مونږ به د جمنا ددریاب په شرقي برخو کې لټوي ، زه به بیا دهغه ځایه د جنوب په لور سفر پیلوم اوبیا به دهغه ځایه په عامو لارو دتللو په ځاې په ځنګلونو او ګیاه ګانو کې دبهیم سیم په لور د تللو هڅه کوم«.

حماد دخپل ډاډ په خاطر د ګیان څخه وپوښتل: »ایا زما په مطلب باندی وپوهیدې ؟«

ګیان ورته په مثبته توګه سر وخوځآوه او ویی ویل: « په دې اړه هیڅ ډول اندیښنه ونه کړې ، زمونږ هر کار او هر حرکت به ستاسې دحکم په مطابق وي«

ددې خبرو وروسته حماد ترې جدا شو او د متهرا دښار په لور روان شو، ګیان هم دخپلو ملګرو سره یو ځآې دحماد څخه وروسته په پوره واټن ساتلو کې دښار په لور ور روان شو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۱۹مه برخه

دمندرونو په ښار متهرا کې یې ایلک خان د دویمي ورځې له پاره هم د زندان څخه را وویست او د یوه غوایي ګاډي مخې ته یې و تړه. هغه یو ډیر ښکلې او د ښه قد وقامت خاوند ځوان و ، دتورو وینښتانو او ښایسته سترګو خاوند و ، یو عسکر د ګاډۍ دپاسه سپور و او ایلک خان یې په کوتک واهه او د ځناورو په څیر یې ځغلاوو ، د ګاډۍ دواړو خواو ته دوه دوه ساتونکې په خپلو خپلو آسونو سپاره وو او ددې ګاډۍ د ساتنې دنده یې تر سره کوله.
د ایلک خان حال شیبه په شیبه خرابیده. کالي یې شکیدلې او رژیدلې وو. دمخ نور یې هره شیبه په تور والې اوښت ، هغه بیچاره په پوره خاموشۍ سره هغه ګاډۍ مخته راښکوده. دنندارچیانو یو هجوم یې هم شا شاته روان و. یو شمیر خلکو ایلک خان ته بدې سپکې سپورې کولې او څه نورو پرې تیږې ورولې او خپله زړونه یې پرې په دې توګه یښول.
دبازار څخه د وتلو وروسته ، هغه وخت چې دا ګاډۍ یو پراخه میدان ته ورسیده نو د نندارچیانو څخه دوه کسه هندوان چې پخپلو کې یې سره خبرې کولې د ډلې د منځته راووتل او ګاډۍ یې د شا څخه ونیوله او غوښتیل یې ایلک خان تم کړي. ایلک خان هم مخته زور واهه. دې دواړو هندوانو خپل زور وواهه خو ونه توانیدل چې د ایلک خان مقابله وکړي ځکه چې ایلک خان د یوه مست او بې سره نرغوایي په توګه ګاډۍ مخته را ښکودله. دوې دواړو خپل یو بل ملګرې هم را وباله او غوښتل یې په زور سره ایلک خان تم کړي خو دوې درې واړو یو ځآي هم ایلک خان تم نه شو کړاې. او دغه دغره په څیر ځواکمن ترک ځوان هغوې درې واړه هم له ځآنه سره راښکودل.
په دې وخت کې په ناڅاپي توګه حماد خپل اس دې لورې ته را وځغلاوه ، دګاډۍ څنګ ته را ورسید او دآسه راښکته شو ، او دغو درې واړو هندوانو ته یې ، چې د ایلک خان دتم کولو هڅې یې کولې اشاره وکړه تر څو وروسته شي. هغه درې واړه ځوانان شاته شول او بیرته په نندارچیانو کې ورننوتل. حماد مخته ورغې او ګاډۍ د شا له اړخه ونیوله او تم یې کړه. ایلک خان یو ځل ودرید او په ډیره اندیښنه یې شاته وکتل، کله چې پوه شو چې یو آځي یوه ځوان یې ګاډۍ تم کړې ده نو دغصې څخه سور شو او په خپل پوره ځواک سره یې دګاډۍ د مخته تللو هڅې پیل کړې خو په خپلو هڅو کې بریالي نه شو ، حماد یې ګاډۍ داسې تم کړې وه لکه چا چې د کوم مضبوط او مستکم څیز سره تړلې وي.
په زرګونو ننداچیان چې شاوخوا د نندارې له پاره ولاړ و ، دا مقابله په ډیره دلچسپۍ سره کتله. دهغوې په سترګو کې د حماد قدر وعزت ډیرښت موندلې و. ځکه همغه ګاډۍ د شا څخه نیولې وه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

او مخته حرکت ته یې نه پرېښوده، په داسې حال کې چې د هغه نه مخته ددې ګاډي د تم کولو له پاره ددرې هندو ځوانانو ټولې هلې ځلې ناکامه شوې وې. ایلک خان هم نور په ډېر زور وهلو سره ستومانه شوې و ، ټول وجود یې خولې خولې و ، حماد لږ څه زور نور هم وواهه او ګاډی یې د ایلک خان سره یو ځاې شاته بوتله ، ایلک خان هم زور واهه او غوښتل یې چې ګاډی د شاته تلو نه بنده کړي خو هغه بېچاره ناکامه و.

په ګاډي کې ناست عسکر په پرلپسې توګه ایلک خان په کوتکونو واهه او چیغې یې پرې وهلې تر څو ګاډی مخته بوزي. ترڅنګ یې هغه ته سپکې سپورې کولې او دغدار ، حرامي او ....په ښکنځلو یې نازوو.

حماد ګاډی پرېښوده او دګاډي چلوونکې ته راغې او په ډېر درښت او احترام یې ورته وویل: « مهاراجه...که ستا اجازه وي زه به ددې څخه څه رازونه را وسپړم«.

ګاډي بان ورته په خندا وویل: « هرو مرو هڅه وکړه«

حماد ورته یو ځل بیا وویل: « لمړې به زه د هغه سره ددوست په څیر خبره کوم ترڅو څه ترې تر لاسه کړم خو که چیرې په هغې کې ناکامه شوم نو هغه د ګاډي نه جدا کوم او داسې سختې به پرې وکړم ترڅو پخپله چغې ووهې او ټول رازونه را وسپړي«.

ګاډي بان په شکرکونکو سترګو حماد ته وکتل او ورته یې وویل « که چیرې ته داسې وکولې شې نو دا به دې پرمونږ احسان وي ، په دې توګه به دراجه په وړاندې زمونږ عزت نور هم زیات شي«

حماد شاوخوا وکتل او ګاډي بان ته یې وویل: « ته دغه نندارچیان او ساتونکې لږ څه ددې ځایه لرې کړه ، کیدې شی دهغوې په شتون کې هغه څه ونه وایی. » ګاډی بان د ګاډي څخه لاندې راکیوت او د ساتونکو په مرسته یې نندارچیان لږ څه شاته وتمبول او پخپله هم لرې و دریدل.

حماد دخپل آس قیضه ونیوله او د ایلک خان خواته راغې ، او په ډېره مینه یې ورته وویلې.

»ایلک خانه.... ایلک خانه ! زه ستا دښمن نه یم بلکه وروردې یم. ماته ووینه ، زما ځاې متهرا نه دې بلکه نیشاپوردې ، ایا ته هغه دبدرې نات پیژنې چې ابو الفتح نو میږي« .

ایلک خان دهغه خبرې هسې یو چال و ګڼلې او دهغه نه یې مخ واړاوه. « زه نه کوم نیشاپورې او نه ابو الفتح پیژنم. له ماسره تاته د ویلو هیڅ نه شته«

حماد ورته دا ځل په زړه سوځونکې اواز وویل: « ایلک خانه د تصوراتو د ګرداب نه ځآن را وکاږه . اودخپلو سترګو حجاب لرې کړه او ماته ووینه.« بیا حماد ایلک خان داوږې څخه ونیوه او ورته یې وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

»زما غیور او زړه ور ترک وروره ! دغه اندیښنې او اضطراب پرېږده او خپل جنون او لیونتوب متحرک کړه ، را څه چې دواړه یو ځای د دښمنانو مقابله وکړو او له دوی سره د هابیل قابیل لوبه و لوبوو . او ددوی د مړینې د ایرو څخه ځانونه لرې وکاږو «.
د حماد په خبرو د ایلک خان حال د برق وهلې زړې ونې په څیر ګرځیدلی و ، هغه د پخوانۍ زړې ونې په څیر غمژن او د کوم پخوانې بُت په څیر خاموشه و . هغه و برید او څه بې ربطه کلیمات یې وویل : بیا یې په سخت اواز کې وویل :« لکه څنګه چې خوند او رنګ پټ نه شي پاته کیدې په همدې توګه ستاسو د هندوانو ذهنیت هم له ما څخه نه شي پټیدې«.
حماد ورته داخل په سخته لهجه وویل : « ایلک خان له ځانه سره یې ولیکه ، زه له تا سره کومه ړنده عقیده نه لرم . ووایه چې زه ستا د ضمیر کوم عکس تاته رامخته کړم .که چیرې زما خبره دې ونه منله نو داخلک به دې په تیارو او تعذیبونو کې د سترګو د نور څخه هم بېغمه کړي ، جسم به دې ټوټې ټوټې کړي ، داسې ټوټې ټوټې لکه په سلګونو کجیران چې د خره او نورو مردارو جسمونه ټوټې ټوټې کوي .ته زما د ملت د قهرمانانو څخه یو یې . راځه.....زما وروره ! دواړه یو ځآی ددوی له پاره د تبره په څیر داسې ګذار ورکړو چې زخم زخم یې کړو او ددې ځایه پښې وکاږو . زما آس ستا تر مخه ولاړ دی ، دا مونږ دواړه په اسانۍ سره له دې ځایه ویستلې شي«
ایلک خان اوس هم خاموشه و ....حماد ورته یو ځل بیا په شفقت سره وویل « زما متې وګرځه او د یوه مجاهد په څیر دې خپل ضمیر را بیداره کړه . ایلک خانه ته په کومو فکرونو کې ډوب یې ،خپل روح وپیژنه ، سوګند دې چې که چیرې ته له ما سره لاس یو کړې نو زه به ددې دښمنانو کورونه وران کړم او ددوی شخصیتونه به د سهار دلمر په څیر په سرو وینو رنګین کړم«
حماد لږ څه تم شو او بیا یې وویل : « ایلک خانه ! قسم یادوم چې که چیرې زما خبره دې ونه منله نو زه به دې دوینې حرمت له نظره و غورځوم او پوره سختي به در باندې وکړم او له دې ځایه به دې وتښتوم. یاد ساته زه په زور کې له تا کمزورې نه یم ، د تولک دښاره بیرون د صنوبر د ونې څخه را تاوه شوې رسۍ تا هم شکولې وه او همغه رسۍ ما دوه هومره هم د ناصرالدین تر مخه شکولې ده او همغه زه ستا د مرستې له پاره دې دیار ته را استولی یم«.
د ایلک خان مخ یو ځل روښانه شو ، په مخ یې جذبې او احساسات را بیداره شول. حماد ورته بیا خبره وکړه او هغه ته یې ټکان ورکړ : « ایلک خانه ! زه نه شم کولې تا دلته متهرا کې د مرګ په خونه کې ددوی رحم و کرم ته پرېږدم . ددې او هغې د جذبو څخه پورته زما خبره واوره . زه به ستا دښمنان د یو موټي خاورو په څیر وشیندم او داسې ګذار به ورکړم چې بیا یې د علاج له پاره هم څوک پیدا نه شي. واوره ! وخت راغلې چې ته له ما سره یو ځآی ددې دیار او دشتې نه وتښتې«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د ایلک خان په شونډو نرۍ شانته خندا را پیدا شوه، خو هغه دومره صابر ځوان و چې بیا یې هم په خوله څه ونه ویل: حماد ورته بیا په غوږ کې وویل: « ایلک خانه ! ګوره زه خپل لاس په هوا کې پورته کوم او خپل عملیات پیلوم. بیا به ته وګورې چې زه څنګه د سترګو په رپ کې خاورې په کیمیا بدلوم. او دغه ځوکسه په شمار فرعونیان به چې زمونږ شاوخوا ته ولاړ دي مونږ ته هیڅ ډول زیان را ونشې رسولې« .

حماد خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ. سمدلاسه لرې ولاړ ګیان او دهغه څلورو ملګرو په دې ساتونکو او ګاډي بان باندې غشي وویشتل او بیا یې په نندار چیانو غشي وویشتل ، ګڼ شمیر کسان په کې ووژل شول او په نورو کې ګډوډي را منځته شوه او هر څوک چې په کومه تښتید لې شو په همغه لاره وتښتید.

حماد سمدلاسه توره را وویستله ، هغه رسۍ یې ټولې پریکړې چې ایلک خان پرې تړل شوې و ، بیا حما په یوه ټوپ سره په خپل آس سپور شو او شاته یې غوښتل چې ایلک خان ته څه ووایي چې ایلک خان هم لکه د خونړي زمري په څیر د حماد په آس ور سپور شوې و د هغه شاته ناست و او ویې ویل:

»زه نه پوهیږم چې ته به څوک یې ، خو ددې سره بیا هم اوس مې که دوزخ ته هم بوځې درسره تللو ته تیاریم«.

حماد خپله توره او ډال ایلک خان ته ورکړل او ورته یې وویل « زما توره او ډال سنبال کړه ، زه آس ځغلوم ، هر څوک چې زمونږ دلارې د نیولو هڅه وکړي سمدلاسه یې له منځه یوسه« .

ایلک خان توره او ډال سنبال کړل ، حماد په ښي لاس د آس واګې ونیولې او په چپ لاس یې دآس د زین څخه را ځړیدلې دورند ګرز را پرانست او سنبال یې کړ او آس یې نور هم تیز کړ. اس ددواړو سره یو ځآې په پوره چټکتیا سره ځغلیده او هر چا چې هڅه کوله ددوې تر مخه راشي هغه د حماد دګرز او د ایلک خان د تورې ښکار ګرځیده. په دې توګه هغوې د ښاره ووتل او دخپلو ملګرو سره یو ځآې د یوې بلې لارې په واسطه د جمنا په لور ولاړل.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

شلمه برخه

دماښام بې نوره تورو تیارو هرې لورې ته خپل وزرونه غوړولي و...فضا د ویده شوي چمن په څیر خاموشه او اسمان د خپلې میني نه ډکې سپوږمۍ څخه بې برخې و ، ترڅنګ یې د اسمان فضا د وریځو د ګردو غبار څخه ډکه وه. د جمنا د تورې تیارې غاړې تر څنګ څنګ حماد په پوره کوشش او اخلاص سره خپل آس ځغلاوه. او دهغې سرکشه آس هم دوې دواړو ته د ګټې او زیان د په نظر کې نیولو پرته بې پرو د ازاد خیاله په څیر پرواز کاوه. بې خوبه او بې سپوږمۍ شپه د مرګ په سکوت کې ډوبه شوې وه.

تر پنځه میله واټن پورې د جمنا په غاړه غاړه د جنوب په لور سفر نه وروسته حماد خپل آس په دریاب کې ور وغورځاوه ،آس هم په خپل ځواک سره د دریاب هغه لورې ته ووت. ګیان هم د خپلو ملګرو سره یو ځاي دهغوي شاته روان و. بلې غاړې ته د ور او ختلو سره سم حماد همله تم شو او د خپلو ملګرو په انتظار کې کیناست. لږه شیبه وروسته ګیان هم د خپلو ملګرو سره هلته ور ورسید. او هغه ټولو خلکو د ایلک خان سره د اسې روغبړ او درنښت وکړ لکه څنګه چې د یوه لښکر عسکر د خپل جنریل تر مخه په ډیر احترام او درنښت سره را ځي.

دخپل آس نه د کیوتلو په وخت کې ګیان ایلک خان ته وویل:« یا امیره !ته زما آس درواخله ، دهغه دزین سره فالتو توره او ډال دواړه را ځوړند دي. زه به د کوم ملګري سره په آس باندې سپور شم«.

ایلک خان د حماد ډال دهغه دآس د زین سره را وځړاوه او توره یې دهغه د ملا په پټۍ کې را وځړوله او بیا یې ترې وپوښتل:

»راته دې تر اوسه ونه ویل چې څوک یې. او د کومه ځایه راغلې یې...د نیشاپور سره څه اړیکې لرې....ناصرالدین دې څه ډول پیژني ، او دا خبره دې ولې راته وکړه چې د بدري نات اصلي نوم ابوالفتح دي» ایلک خان د آسه را ښکته شو او د خپلو پوښتنو دځواب اخستو منتظر شو.

حماد ورته په خند شو او ویې ویل: لا تر اوسه ددې پوښتنو دځواب وخت نه دې راغلې.مونږ باید سمدلاسه ددې ځایه کوچ وکړو. ددې ټولو پوښتنو ځواب به ته د بدرې نات او یا هم د ګیان د خولې واورې. دوې دواړه زما د ټولو رازونو او اصلیت نه بنه خبر دي«.

حماد په خپل آس سپور شو او یو ځل بیا د جمنا د دریاب د غاړې په کږو وږو لارو یې خپل اسونه وځغلول.

پنځه مایله نور هم مخته ولاړل او یو ځل بیا یې د جمنا څخه آسونه را تیر کړل او د بهیم سیم په لور یې مخه کړه. په شرق کې لرې لرې د سپو مۍ د راختلو نښې هم را څرګندې شوې. د ځنګل ونې بوټي

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د سپوږمۍ په دې رڼا کې ډیر غمژن او مړژواندي ښکاریدل ، دا سې لکه د لمر د پریوتو په وخت کې چې د بندیخانې کوم بندي د خپلې بې وسۍ څخه پرده لرې کوي ....یا....یا د کلونو کلونو پخوانیو ورانو ویجاړو خانقاه ګانو کې غمژنه سپوږمۍ په سلګیو سلګیو ژړا کوي ، بلکل همغسې لکه دځنګل هر بوټې چې د سپوږمۍ په شپه زړه نیونکي او غمزده وي او دا سې ولاړ وي لکه څوک چې دمشیت دهغه کارکوونکو مامورینو انتظار کوي چې دخپلو لارو څخه بې لارې او بې درکه شوي وي.

حماد ناڅاپه خپل آس تم کړ او دخپلو ملګرو په لور یې په غور سره وکتل او ورته یې وویل: « تم شئ »

دهغه په اواز کې دا سې فکري ژورتیا وه لکه څوک چې یو ډیر زیات مکروه څیز ووینې او د شر څخه یې دخپلو ملګرو دژغورولو او ساتنې اراده لری. په ځنګل کې یې په ډیره ناکرارۍ او غور سره مخته دا سې په زیر سره وکتل لکه یوه روڼه نیونکي چې په بې کرارۍ سره دماښام په لور ویني. په همدې وخت کې ایلک خان دحماد په لور مخ کړ او ورته یې وویل:

»ولې تم شوې ؟ ایا کومه خطره درته تر سترګو کیږي ؟» حماد خپل غوږ په لاس کې ونیوه او بیا یې وویل:

»ایلک خان ! واوره ، غور سره ورته غوږ شه ، تاته په ځنګله کې د آسونو د پښو دقدمونو اواز تر غوږو کیږی ؟

ایلک خان تر ډیره پورې غوږ نیولې و تر څو دغه اوازونه واوري ، بیا یې په اندیښنې سره حماد ته وویل: « ستا خبره سهي ده ، په ځنګل کې په یوه وار د ډیرو آسونو د پښو اواز تر غوږو کیږي. اودا اواز هره شیبه را لنډیږي. ددې مقصد دادې چې دا خلک هم زمونږ په لور را روان دی« .

اوس نو دا سونو د پښو اوازونه په ازاده توګه اوریدل کیدل. حماد یو ځل بیا ددې اوازونو په اوریدو سره وویل: « ایلک خانه واوره ! ددې راتلونکو سپرو شمیره د لسو کسانو څخه کمه نه ده . زه به ددوې په راتلو کې په دې غلطۍ کې نه لویږم چې ووایم چې دمتهرا عسکر په لږو لږو ډلو کې په څلورو خواو کې خپاره شوي دي او زمونږ لټون به کوي. خو ایلک خانه واوره چې : ...(الحب لله و البغض لله) ترهغې چې زما په جسم کې د وینې اخري څاڅکې هم وي زه به د اوسۍ په څیر دښکاري او دمرغې په څیر د مرغۍ خورو نه ستاسو د ټولو ساتنه کوم. ایلک خانه ، حوصله او همت له لاسه مه ورکوه.... .

ایلک خان سینه تانده کړه او ویې ویل: « اې زما نوم ورکې او اجنبې دوسته او لارښوده ! کله چې دښمن پر مونږ حمله وکړي نو ته به ووینې چې ایلک به د پنځو اوو کسانود وژلو پرته مرګ ته زړه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ښه نه کړي. زما دې د مجاهدینو د پښو د آسونو په ګردونو سوګند وي چې ایلک خان به په جنګ کې خپل دوست هیڅکله هم ناهیلې نه کړي«......

ایلک خان خاموشه شو. ځکه مخې ته څو کسه سپاره راغلل. او هغوې ټولو د دوې د کلابند کولو هڅې پیل کړې. ایلک خان و شمیرل او وېې کتل چې د حماد د خبرې سره سم هغه لس کسان و. ایلک خان و کتل چې د حماد یو لاس کې ډال او په بل کې یې دروند ګرز نیولې دې. ایلک خان او نورو ملګرو یې هم خپلې خپلې وسلې په لاسو کې نیولې وې، بیا حماد هغو سپرو ته ورغږ کړ او ورته یې وویل: «تاسو څوک یاست او ولې مو زمونږ د کلابندۍ کولو هڅې وکړې«

د هغوې څخه یوه یې د ایلک خان په لور اشاره وکړه او وېې ویل «د متهرا د غه بندي به په داسې اسانۍ سره زمونږ له لاسو په تیښته بریالي نه شي. تا د دې په ازادولو کې د خپلې خاورې او وطن سره خیانت کړې، زموږ په لاسو د مړیني نه مخته مونږ ته ووایاست چې تاسو د کومو سیمو پورې اړوند یاست او د کوم ځای اوسیدونکي یاست«

د حماد څخه داسې ځیرونکې او افعي مار جوړ شوي و چې هره ثانیه یې زړه غوښتل دوې و چیچي، خپل او سپنیز ګرز یې د ماهي نیونکو د جالونو په څیر په هوا کې خوځاوه او د هغه مار په څیر یې غږ ویست چې د خپل قهر په وخت کې د خپل قهرجن روح د ژورتیا نه چیغه وهي.

»ستاسې خبرې دومره بې کاره او بې حقیقته دي لکه د یوه احمق د خولې نه چې د حماقت او از راوځي. زه به مو په ځیرو باندې د غم، قهر او تیارو ناهیلۍ راخپرې کړم. ستاسو په هډوکو کې به بې کرارۍ او د یوه نوي قهر سره به پر تاسو د خپل ګرز باران و اوروم. په دې تیاره شپه کې به زه تاسو ته د فنا ننداره و ښایم او تاسو ته به د ځنګلي خنزیرانو په څیر په پوزه کې د مرګ نتکۍ

درواچوم او زه به در څخه د خپل منزل په لور روان شم. زما رب زما سره دې او همغه به ما ته بري او سرفرازي راپه برخه کوي.

مخته راغلي سپرو لا تر اوسه خپله کلابندي نه وه پوره کړې چې حماد د غصې او قهر څخه د سکرو سکروټه وګرځید، خپل ګرز یې و ګرځاوه....آس ته یې پونده ورکړه او په ټولو دښمنانو یې سرګرځونکې د تکبیر غږ (الله اکبر) پورته کړ او د هغه جوپان په څیر یې پرې حمله وکړه چې تر مخه یې رمې ته څوک د زیان د ورسولو هڅه کوي. هغه په ټولو یوه وحشتناکه حمله وکړه او په همغه لمړۍ حمله کې یې د خپلو درې کسو دښمنانو سرونه پرې کړل.

د هغه شاته ایلک خان، ګیان او د هغه ملګرې هم په دې جنګ کې راګډ شوي و، د ایلک خان د جنګ کړچار داسې و لکه په یوه وران ځنګل کې چې لوږې اخیستې ځیرونکې په قهر شوي وي،

WWW.LARAWBAR.COM

هغه هم په خپله لمړنۍ حمله کې د دښمن دوه کسان له منځه وړي و ، کله چې حماد بیا ځل د الله اکبر غږ وکړ نو ایلک خان په عجیبه جوش او ولولې سره د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل:

»زما دوسته ، زما حبیبه ! وایه وایه...بیا یې ووایه...د غه مقدس غږ یو ځل بیا پورته کړه«...

حماد یو ځل بیا د تکبیر غږ پورته کړ ، دا ځل ایلک خان د ګیان او ملګرو په لور یې په کتلو سره وویل... :

»دوستانو ! تاسو هم دا غږ پورته کړئ ، هو ! د همدې څخه د اسم اعظم غږ پورته کړئ«...

ګیان او ملګري یې د ایلک خان سره یو ځاي شو او د تکبیر داسې غږونه یې پورته کړل چې ځنګل یې په لړزه واخست او کله چې دوې خپل اړخونه بدل کړل او بیا یې حمله کوله نو ویې کتل چې حماد د څو نورو دشمنانو سرونه هم ور پرېکړي دي. اوس نو درې کسان پاته و. د هغوې د ډلې نه یو د ایلک خان ښکار و ګرځید او هغه نور دواړه یې د ګیان او ملګرو په لاسو د ژوند نه بیغمه شول.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۲۱مه برخه

د سپوږمۍ په دې نیمایي رڼا شپه کې ایلک خان د حماد لورې ته رانژدې شو د حماد د ټاټ کالي او د هغه ګرز په وینو ککړ و. ایلک خان په ډیر درنښت او احترام سره د حماد په لور وکتل او ورته یې وویل: «زما محسنه! زما حبیبه! د خداې له پاره را ته ووایه چې څوک یې او د کومه ځایه راغلې یې. ما په خپل ژوند کې د لمړي ځل له پاره ستا په څیر افسانوي جنګجو کتلې دې. زه همدا اوس له تا نه د هغه څه په اړه ډیر څه اوریدل غواړم چې په متهرا کې دې هغه غوایي ګاډی تم کړ چې د متهرا خلکو پر ماباندې لکه د غوایي په څیر راښکود.

حماد خپل آس د ایلک خان څنګ ته راوړ او هغه یې په اوږه و ټپاوه او ورته یې وویل: «ایلک خانه! ته په دې اړه فکر مه کوه. د بهیم سیم په کلي کې به د بدرې نات کور ته ورځو او هملته به در ته په ارام سره هر څه ووایم. له ما سره ستا په نامه یو لیک هم شته، چې ما ته د هرات والي ناصر الدین راکړې. راځه چې لمړۍ د غه ټول لاشونه ښخ کړو او د وینې د غه ځاځکي پاک کړو ترڅو د دې وینو په کتلو سره څوک زمونږ د آسونو تعقیب و نه کولې شي. ټولو یو ځای هغه لاشونه ښخ کړل او د پښو په مښودو سره یې د وینو هغه نښې نښانې هم له منځه یوړې بیا یې د شمال غرب په لور د بهیم سیم کلي ته مخه کړه.

WWW.LARAWBAR.COM

۲۲مه برخه

سهار ته لا تر اوسه ډیر وخت پاته و چې ګیان د بدري نات د کور دروازه ور وټکوله. حماد ، ایلک خان او نور ملګري یې تر شا ولاړ وو . لږه شیبه وروسته د حویلۍ د ننه د سپې اواز پیدا شو ، خو سمدلاسه څوک راپورته شو او سپي یې بند کړ او بیا یې د حویلۍ دروازه پرانیسته. د دروازې پرانیستونکې د حویلۍ یوه ملازم و. ټول حویلۍ ته ورننوتل. د ګیان ملګرو ټول آسونه د اصطبل په لور یوړل. خو ګیان ،حماد او ایلک خان د خپله ځانه سره خپلې کمرې ته یوړل. لږه شیبه وروسته بدري نات هم د کوره راووت. په لاسو کې یې روڼ مشال نیولی و ، د اصطبل په لور د تللو په وخت کې یې هغه ملازم ته ورغږ کړ چې دروازه یې پرانیستې وه . کله چې هغه ملازم په یوه منډه د بدري نات خواته راغې نو بدري نات ترې په پلټونکې توګه وپوښتل: « د حویلۍ دروازه چا و ټکوله«..
ملازم ورته په خوشحالۍ سره وویل: « مالکه !ګیان د خپلو ملګرو سره را ستون شوې دې«
بدري نات ترې په ډیر شوق سره وپوښتل: « ایا حماد هم ورسره شته ؟«
ملازم ورته په خندا کې وویل: « مالکه !یواځې حماد نه چې ایلک خان هم ورسره دې«
بدري نات د ګیان د کوټې په لور ورغې او ویې ویل « زما زړه د پخوانه ویل چې د نیشاپور دا شاهین چې هر کار ته لاس واچوي ، ناکامیږي نه« .
حماد ، ایلک خان او ګیان درې واړه ناست و او خبرې یې کولې ، چې بدری نات هم ورننوت.د هغه د کتلو سره سم ایلک خان راپورته شو او د بدری نات سره یې غیږه ورکړه. او ویې ویل « زه هم ستا منتظر وم» بیا یې د حماد په لور اشاره وکړه او ویې ویل « زه د دغه ورور په برخه کې معلومات تر لاسه کول غواړم خو هغه د خپل ځان په اړه تر اوسه ما ته څه نه دي ویلي«....
پخوا له دې چې بدری نات څه ووایي ، حماد د خپل سر څخه خود لرې کړ او د هغې د لاندې اینښودل شوې څرمنې د منځ څخه یې یو لیک را وویست او ایلک خان ته یې ورکړ او ورته یې وویل: « دا ولوله ، دا ستا په نامه د ناصرالدین لیک دې«...
بدري نات او ایلک دواړو د مشال په رڼا کې لیک ولوست ، د لوست نه وروسته ایلک خان لاندې ښکته شو او د حماد دواړه زنګونونه یې ونیول او ورته یې وویل: « د نن نه وروسته ته زما امیر یې او زه ستا یو ډیر ادني سپاهي«
حماد ورته په ډیره عاجزۍ سره وویل: « نه د دې ځای امارت به له همتا سره وي زه به ستا تر لاسه لاندې په کار کولو خوشحالې محسوسوم«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ایلک خان ورته په ډېر درنښت وویل: «دا به څنګه شوني وي ، ستا په شتون کې ایلک خان بلکل دامارت وړتیا نه لری. ته زما څخه ډېر ځواکمن او دجنګي امورو ماهر یې. ما ته د خوښې ځاي دې چې ستا په څیر دیوه امیر تر لاس لاندي کار وکړم. په خداې قسم چې ایلک خان دحکم کولو له پاره نه بلکه د اتباع له پاره پیدا شوې دې«

حماد راپورته شو او ایلک خان ته یې وویل: «دسهار د لمانځه وخت داخل شوې دې ، راځئ چې لمړی لمونځ اداء کړو بیا به دواړه دخپلو نورو امورو په لور توجه کوو«

بدري نات ترې په اندیښنې سره وپوښتل «کوم نوي امور«...

حماد ورته وویل: «نګرکوټ....چیرې چې زما دملت یوه لور د پنډتانو په بند کې پرته ده... که چیرې هغه ژوندۍ وي نوزه به دهغې دخلاصون او بیرته راوړو په برخه کې هرو مرو بریالی کیږم. خو که چیرې هغو قصابانو هغه په خپلو بتانو قرباني کړې وي نو خداې تعالي دې دهغې روح ته سکون اوراحت ورکړي«...

حماد لږ څه تم شو او ویې ویل: «دهغې مسلماني نجلۍ نوم څه دې ؟ تا ماته ویلی و خو زما دذهن نه یې نوم وتلې دې«.

بدري نات ورته وویل: «دهغې نوم اوما دې او دنګرکوټ په مندر کې خدمتګاره وه ، ډیره صابره او ذهینه پیغله ده ، که چیرې د وزې په څیر یې هم پوست وویستل شی بیا به هم دخپلو ملګرو او پټ تحریک په اړه یوه خبره هم ونه کړی. هغه داسې پیغله ده چې هر ډول باور ، ویاړ او اعتماد پرې کیدې شی«.

حماد په دعایه توګه وویل: «خداې دې وکړي چې زما تر ورسیدو پورې زما دقوم دغه لور ژوندې اوسلامته اوسي ،نو زه به هغه د دې دوزخ څخه د هغې په راویستلو بریالي شم او«....

بدري نات یې په منځ کې راټوپ کړ او ویې ویل: «دهغې پیغلې سره یو بل راز هم تړلې دې«..

حماد ورته وکتل او ویې پوښتل «څه ډول راز..؟«

بدری نات دایلک خان په لور وکتل او په نرۍ شانته خندا یې وویل: «هغه پیغله چې اوما نومیږي ، دایلک خان سره ډیره زیاته مینه کوي ،ایلک خان یې هم هغه خوښوي ، نژدې و چې ددواړو تر منځ نکاح وکړل شي ،چې دا پیښه وشوه«.

حماد وخندل او ایلک خان ته یې وکتل او ویې ویل: «غم مه کوه ، هغه به هرو مرو ددې جهنم څخه راباسم او دهغې نه وروسته به په همدې حویلۍ کې ستا دښځې په څیر له تاسره اوسیږي«.

بدری نات یو ځل بیا وپوښتل: «نګر کوټ ته به څه وخت روانیږئ ، تر څو ستاسو د خوراک څښاک بندوبست وکړم.ایا داسې به شوني نه وی چې«....

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

حماد ورته په منځ کې راټوپ کړ او ویې ویل «د سهار دلمانځه وروسته ددې ځای‌ه روانیږم، له ماسره به یواځې ایلک خان سفرکوي ، اوس راځئ چې ناوخته کیږي. لمونځ وکړئ«
ټولو اودسونه وکړل ، بیا هغوې ټولو د ګیان په کوټه کې د بدري نات په امامت سره د سهار لمونځ اداء کړ«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۲۳مه برخه

د څو ورځو پرلپسې سفر کولو وروسته حماد او ایلک خان یوه ورځ د نګرکوټ کلا ډوله مندر ته د نژدې پنځه مایله واټن په لرېوالي سره ور رسیدلي و. په دې وخت کې لمر د سر پاسه ولاړ و ، دوې هم د خپلو اسونو رفتار کم کړې و ، ځکه چې هغوې غوښتل چې د شپې په تیاره کې مندر ته ورسیږي او هلته شپینۍ حمله وکړي. په همدې خاطر هغوې کرار کرار د کوهستان په نالو او ښکته پورته ځایو کې پټ پټ د شمال په لور مخته روان وو.

کله چې لمر پرېوت نو هغوې د کلا شکله مندر د شرقي برخې څخه تیرشوي و او ډیر مخته تللي و. هغوې د مندر څخه یو دوه مایله نور هم لرې ولاړل او بیا بیرته د غرب په لور ور وګرځیدل او د کوهستاني دریاب هغې غاړې ته راغلل چې د دیوال شکله غرونو د درې برخو څخه تیریده او په سر یې مندر پروت و . هغوې وکتل چې د یخنۍ په واسطه د دریاب اوبه ډیرې کمې او غاړې یې پوره وچې شوي دي، حماد او ایلک خان دواړو د دریاب په همدې وچو غاړو باندې خپل آسونه ځغلول او بیرته د مندر په لور را روان وو.

د مندر شا ته د غره نه لاندې یې په یوه تیاره ځآې کې خپل آسونه وتړل ، دواړو لمړۍ د ماسختن لمونځ اداء کړ، بیا حماد خپله او سپنیزه پنجه را وویستله ، د غره په سر د مندر په کتلو سره یې د هغه ځآې د پورتوالي اندازه واخسته او بیا یې دزین څخه رسۍ را پرانسته او ددې او سپنیزې پنجې سره یې وتړله. د هغه ټول کار ته ایلک خان په ډیر غور او دلچسپۍ سره کتل.

بیا د ایلک خان د سترګو تر مخه حماد خپله رسۍ د اوسپنیزې پنجې سره یو ځآي تاو راتاوه کړه او پورته یې ور ګذار کړه. په همغه لمړي ځل د غه اوسپنیزه پنجه ددې دیوال شکله غره په کوم ځاې کې کلکه و نښتله. حماد د پنجۍ سره تړلې رسۍ ښه کش را کش کړه او د هغې د ټینګښت اندازه یې واخسته، بیا د خپل آس څنګ ته راغې ، د غشو ډک ملابند یې د ملا و تړه ، ډال او کمان یې په اوږه واچاوه او بیرته د رسۍ خوا ته راغې او ودرید. ایلک خان هم د حماد په څیر خپل ځان په وسله سنبال کړ.

زما تر شا د راتلو هڅه کوه ، یاد ساته چې کوم اواز را پیدا نه شی. او که نه زمونږ دا خطرناک عملیات به د ناکامۍ سره مخ شی. دواړه د خپلو لاسو ،پښو او زنګونو په مرسته په ډیره چټکتیا سره پورته و ختل ، حماد خپله رسۍ په دواړو لاسو و نیوله یو ټوپ یې وواهه ، او بیا یې رسۍ د خپلو دواړو پښو تر منځ کلکه و نیوله او پورته پرې خوت، ایلک خان ته یې هم وویل: « ایلک

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

خانه ! لکه څنګه چې زه پورته ځم په همدې توګه ته هم زما تر شا د راتلو هڅه کوه. خو یاد ساته چې کوم اواز را پیدا نه شي او کنه زمونږ دا خطرناک پروګرام به د ناکامۍ سره مخ شي.
کله چې هغه ځآی ته را ورسید چیرې چې او سپنیزه پنجه د یوې تیږې ترمنځ ننښتې وه ، حماد تر څو لمحو پورې اخوا دیخوا وکتل او بیا یې په تیاره کې سترګو رڼا وکړه ، په کوم ځای کې چې پنجه ننښتې وه ، دهغې څخه لږ څه پورته د غره ډیره برخه مخته را وتلې وه ، حماد ایلک خان ته په اشارې کولو سره د پورته راتلو وویل ، او بیا دواړه د غره په دغه را وتلې برخې باندی و دریدل، بیا حماد پنجه د غره د سترو تیږو څخه را خلاصه کړه او هغه یې د تړل شوې رسۍ سره را ټوله او یو ځل بیا پورته ور وغورځوله. پنجه یو ځل بیا د غره په کومه ستره تیږه کې ننښتې وه او دوې دواړه بیا د پنجې او رسۍ په مرسته پورته وختل. په همدې توګه یې دوه ځله نور هم پنجه پورته ګذار کړه او دوې د دغې دیوال شکله غر ، چې په سر یې بهیم نومې مندر و ، په ور ختلو بریالي شول.(د نګرکوټ دا کلا شکله مندر د بهیم په نامه مشهور شوی و. هغه په یوه ډیر لوړ او ددرې خوا نه د ناقابل تسخیر غرونو د پاسه د مشهور راجه بهیم په لاسو تعمیر شوی و. په هندوستان کې دا د بتانو تر ټولو ستر مرکز و. او ددې ځای پروهت په ټولو هندو راجاګانو باندې خپل اغیز درلود. ددې مندر د بتانو په سترګو کې لعل او جوهر ایښوول شوي و(
د غره دپاسه د راختلو وروسته حماد پنجه په یوه ستره تیږه کې وننبلوله او رسۍ یې ترې لاندې را وځړوله ، بیا یې په پټه ایلک خان ته وویل: (ایلکه ایلکه ! کومې لورې ته چې مونږ را غلي یو دا خو د مندر شاتنۍ برخه ده ، خو ددې سره سره به بیا هم دلته وسله وال ساتونکي اوسي. مونږ باید دلته پریوځو اود مار په څیر په سینه هغه لورې ته ور وښویږو.
سمدلاسه دواړه په دغه تیږلوړه زمکه باندې پریوتل ، بیا ایلک خان حماد ته وویل « یا امیره ! زه ددې مندر دهرې برخې په اړه معلومات لرم. ستا اندازه سهی ده ددې مندر په شاتنۍ برخه کې هم ساتونکې شته. زه به مخته مخته ښویږم ته زما شاته راځه« .
حماد یې وړاندیز و مانه او ورته یې وویل: « یو بل کار هم وکړه ایلکه. خپل ډال شاته وتړه ، تر څو د ښویدو په وخت کې اواز ونه کړي«.
حماد او ایلک مخته ښوویدل ، کله چې د مندر شاتنۍ برخې کې د تورو تیږو څخه جوړ کړل شوي دیوال ته ور نژدې شول نو حماد ایلک خان د اوږې څخه ونیوه او تم یې کړ ، ورته یې وویل « تم شه ، ایلک خانه ! خپل ښي او کیڼ لورې ته ووینه. ددواړو خوا و څخه ساتونکې را روان دي ، سر ټیټ کړه او ساه دې بنده کړه«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد او ایلک خان دواړو خپل سرونه په زمکه ایښودي و.او خپلې ساه ګانې یې و درولې ، خو سترګې یې په دغو وسلوالو ساتونکو نښتې وې چې دښې او کیڼ لورې څخه راتلل.
دواړه ساتونکې راغلل ، یو دبل سره یو ځای شول او بیا بیرته په مختلفو سمتونو روان شول. کله چې هغوې لرې ولاړل نو حماد ورته وویل: «ایلکه ! ددې مندر د شاتنۍ برخې دغه دواړه ساتونکې بیرته را ځي او یو دبل سره بیا وینې او بیرته ستنیږي ، ددوې د ساتنې او پهرې همدا طریقه ده. ایلکه...ایلکه ! راځه لږ څه نور هم مخته ورځو او په زمکه پریوځو. خو واوره ! داځل چې هغوې دواړه یو ځای شی او بیا بیرته دمختلفو سمتو په لور روان شي نو په ښې لور تلونکې باندې په زه او په کیڼ لور تلونکې باندې ته حمله وکړه. پټ پټ دهغه شاته ولاړه شه. لمړی یې خوله وربنده کړه او بیا یې کار ور خلاص کړه«.
ایلک خان هم ورته په ځواب کې وویل: «ای امیره ! په دې اړه فکر مه کوه. زه به ستا دهدایت سره سم عمل کوم» لږه شیبه وروسته بیا هغه دواړه ساتونکې را وګرځیدل په همغه ځآې کې یو دبل سره یو ځآي شول او بیرته په مخالفو سمتونو روان شول.حماد او ایلک خان ورته په سنګر کې ناست و او د زمریو په څیر پسې را ووتل او په کرار کرار یې تر شا روان شول او بیا یې پرې ور ټوپ کړ ، لمړی یې ددوې خولې ور بندې کړې بیا یې دهغوې په سینو کې د زهرو خنجر ور ننویست ، بیا یې ددواړو ساتونکو لاشونه واخستل او شاته یې کړل ، بیا یې شاو خوا وکتل ، ترڅنګ یې ورته د ونو بوټو یو ځنګل شانته تر سترګو شو ، دهغوې دواړو لاشونه یې په همغه ځنګل کې ور واچول او بیرته دمندر لورې ته راستانه شول.
اوس نو هغوې دمندر د جنوبي دیوال تر څنګ څنګ د شرقي برخې په لور ور روان و . او همدا مندر ته د ورننوتلو لاره وه. ددیوال اخري سر ته په رارسیدو سره حماد د مندر شرقي برخې په لور وکتل ، دمندر په دغې برخې کې دبې شمیره ستنو څخه جوړ شوې دهلیز و چې د شمال په لور تر لرې لرې پورې غځیدلې و. ددې دهلیز دننه بې شمیره ډیوې بلې شوې وې او دهمدې ډیوو په رڼاکې هلته ساتونکو خپله دنده تر سره کوله. حماد او ایلک خان دواړه د یوې ستنې سره څنګ ته شول او دساتونکو دراتلو انتظار یې پیل کړ.
څنګه چې پهره دار د ستنې تر څنګ په تیریدو شو نو حماد او ایلک خان پرې د زمریو په څیر ور ولویدل ، دهغه خوله یې ور بنده کړه او په ډیره چټکۍ سره یې هغه راښکود او دمندر د جنوبي دیوال په تیارو کې یې ور وغورځاوه.
هغوې بیرته همدې ستر دهلیز ته راستانه شول او شاوخوا یې و څارله ، دمندر تر مخه شرقي لورې چیرې چې یو نشیبي لاره دمندر په لور راتلله هلته دمندر څو کسه وسلوال پهره داران ولاړ و . د

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ستنې شاته ولاړ حماد په پټه وویل: « ایلکه ، ایلکه ! ایا دا ویلې شې چې اوما به په کومه کمره کې بنده وي«
ایلک دڅو لمحو د خاموشۍ وروسته وویل:« که چیرې ژوندۍ وي او په دیوي او دیوتاو باندي یې قرباني کړي نه وي نو هغه به ددې مندر په تاخانه کې وي«.
حماد ترې بیا وپوښتل: « تاخانه کومې لورې ته دي«
»دلته خو یوه نه بلکه بې شمیره تاخانې دي او هیڅ نابلده انسان ددې تاخانو څخه نه شی وتلې.
خوبیا هم زه فکر کوم چې هغه به دمندر د ستر پروهت په ذاتي تاخانې کې وي«.
»ایا ته دهغې تاخانې په اړه معلومات لرې ؟«
هو ! امیره ما هغه تاخانه کتلې ده« .
»نو بیا واوره ایلکه ! دددهلیز د دیوال سره نښتې نښتې مخته د هغې تاخانې په لور ولاړ شه. زه هم درسره ملګرې یم ، « دواړه دهغه دهلیز دديوال سره نښتي کرارکرار مخته ولاړل ،یوې دروازې ته په رسیدو سره ایلک خان تم شو ، بیا یې هغه دروازې ته لږ څه زور ورکړ او ویی کتل چې دروازه پرانیستې ده، دهغې یوه پله یې لږ څه خلاصه کړه. ایلک خان ورته په پټه وویل:« یا امیره ! قدرت په مکمله توګه زمونږ سره ملګرې دې. تاخانې ته تلونکې دا لاره پرانیستې ده. اوس زماشا شاته راځه«
دواړو دروازه پرانیسته او دننه ورغلل ، دروازه یې تر شا بیرته بنده کړه ،کوم ځآې چې دوې ولاړ و هغه پاتخې وې چې لاندې کوزیدې ، د پاتخو په دواړو خواو کې دديوالونو سره مشالونه لږیدلې و چې د همدې له کبله پاتخې په پوره اسانۍ سره څرګندیدې.
دواړو بې له دې چې شور وزوګ را پیدا کړي لاندې کیوتل ، د نژدې شلو پاټکو نه د کیوتلو وروسته هغوې د تورو تیږو نه په جوړ شوي فرش باندی ولاړ و. دا یوه پرانیستې لاره وه چې مخامخ دغرب په لورې تلله. دواړه څو قدمه مخته ولاړل چې ویی کتل چې دا لاره دیوې بلې لارې سره یو ځآې کیږې چې شمال جنوب لورې ته غځیدلې وه. دا ددې ټولو تاخانو دهلیزونه و، ځکه چې ددې دهلیزونودواړو خواو ته ګڼ شمیرې کوټې وې او ټولې په تیارو کې ډوبې وې خوبیا هم د شمال په لورې پرتو کوټو کې لږ څه روښنایی تر سترګو کیدله.
دواړو په ډیر غور سره یو بل ته وکتل. بیا مخته ولاړل ، دواړو د یوې روښانه کمرې دننه وکتل ،هلته په کمره کې د کرشن مراري دتیږو څخه جوړ کړل شوې یو ستر بُت ایښوول شوې و ،او دهغې بُت د سر سره نژدې دیوال باندي یو ستر مشال هم ننبلول شوې و. ددې نه وروسته هغه دخلورو کمرو پلټنه وکړه خو هغه ټولې خالي وې خو د دیوي ګانو او دیوتاګانو د بوتانو نه ډکې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

وي او دهر بُت سره نژدې مشالونه ایښوول شوي و. دا کمرې په ښه عطرو خوشبویه شوې وې، تر څنګ یې د شمال او جنوب پورې غځېدلې دهلیزونه هم دهمداسې خوشبو څخه ډک و.
حماد او ایلک خان مخته ولاړل.... اوس دهغوې تر مخه داسې یوه کمره راغله چې دپخوانیو کمرو په نسبت ډېره روښانه وه، حماد لکه د یوه ځناور په څیر په زوره زوره ساه واخسته او ایلک خان ته یې وویل «ایلک خانه ! هوښیاره اوسه..... ماته ددې کمرې څخه تیز انساني بوې راځي«.
ایلک خان ورته هم په اشارې سره وویل: « یا امیره ! همدا د مندر دستر پروهت کمره ده«
حماد او ایلک خان همدې کمرې ته ور وکتل ،هلته دمندر ستر پروهت د یوه بُت تر مخه ناست وو، یوه ښایسته او ډېره حسینه خدمتګاره ښځه یې ترڅنګ وه چې دبُت په سر یې ګلان شیندل او شمعې یې پرې روښانه کولې.د پروهت سر ټیټ و او داسې ښکارېده چې په سکون او انجماد کې په مراقبې کې ډوب شوی وي، دپروهت تر مخه او دبُت ښیې لورې ته ،چیرې چې انساني ځان په بُت باندې دقربانۍ له پاره ځآریده ، یو قربان ځآي هم موجود و. په زمکه کې یو ډېر ستر موګې ښخ کړل شوې و او اوما یې په هغې پورې کلکه تړلې وه. ایلک خان همغې لورې ته اشاره وکړه او ویې ویل: « یاامیره ! دغه مخته چې کومه نجلۍ وینې چې په رسیو تړل شوې، همدا اوما ده«.
حماد وکتل چې هغه یوه ډېره حسینه او ښایسته، دښه قد خاونده او سترګې وړونکې پیغله وه. په تاخانه کې بنده او په تورو تیارو کې غمژنه ولاړه وه، هغه اندېښمنه وه، دکوټې په تیارو کې لکه دماتې شوې ډیوې په څیر ګرځیدلې وه. سترګې یې بندې وې، داسې معلومیده لکه د ډیرې مودې راهیسې چې خوب ته نه وي پرېښوول شوي او اوس قربان ځآي ته په ورختلو باندې هم د کلک خوب کولو اراده لري.
حماد او ایلک خان یو بل ته وکتل، په سترګو سترګو کې یې پریکړه وکړه ،بیا دواړه د یوه توپان په څیر دننه ورننوتل ،حماد د تاخانې دروازه ددننه څخه وتړله، دمندر دیوداسې چې کله دوې دواړه وکتل نو وجود یې په لړزان راغې، حماد یې په لور توره وخوځوله او ورته یې وویل:
»که چیرې دخولې څخه دې لږ څه اواز هم وویست نو په دې توره به دې ستوني پریکړم.» هغه دیوداسې ګونګه شوه او دبُت ترڅنګ په لړزیدلې وجود ولاړه پاته شوه.
اوما سترګې پرانیستې، کله یې چې په تاخانې کې ایلک خان وکوت، نو حیرانه شوه، لږه شیبه مخته یې په مخ د غم او مرګ څپې تلې راتلې خو اوس یې مخ دخوشحالۍ نه وغوړید، داسې بریښیده لکه دایلک خان په کتلو سره یې هلته د وجود په هډوکو کې سمدلاسه شفا پیدا شوي وي.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

په ارتکاز او ذکر کې ډوب پروهت خپل سر و څرخاوه او د ایلک خان په لور یې د کتلو په وخت کې په سختې لهجې وویل: « تاسو دواړه څوک یاست او ولي دلته دې مقدسې خوني ته را ننوتي یاست ؟»

حماد د پروهت خبره هسې واخسته او ایلک خان ته یې وویل: « ایلک خانه ! د اوما رسۍ پرانیزه او په ځآي یې د مندر دیوداسي و تړه او په خوله کې یې ورته د خپلو کالیو څخه څه ورومنډه ترڅو اواز ونه شی کړاې« .

ایلک خان ور مخته شو او لړزانده دیوداسي یې د بُت د اړخ څخه را ونیوله او هلته په قربان ځآي کې یې د اوما په ځآي وتړله او د اوما رسۍ یې را پرانیستې«....

پروهت یو ځل بیا په خپلو غضبناکو سترګو حماد ته وکتل او په خپل قهرجن اواز یې وپوښتل ....«ما له تاسې وپوښتل چې تاسو څوک یاست چې په خپل سر مندر ته را ننوتي یاست. زه وینم چې ستاسو د ظاهر او باطن ترمنځ یو شرارت شتون لري او هغه انسان ،چې د هغه په روح کې شیطان وی ، هغه دې مندر ته نه شی داخلیدې«.

حماد په داسې بڼه هغه پروهت ته ورنژدې شو ، لکه څنګه چې یو وحشي د خپل یوه ښکار په لور ور نژدې کیږي. تر دې وخته پورې پروهت د خپله ځایه راپورته شوې و ،حماد یې هم مخته ولاړ و.

»ته نه شې کولې مونږ دې مندر ته د راننوتلو څخه منه کړې«

پروهت په ډیره حیرانتیا سره د ایلک خان په لور وکتل او ویې ویل: «اوه .....ته خو همغه یې چې د اوما سره دې د دې وطن د خاورې سره د خیانت اراده کړې وه او بیا و نیول شوې. تو خو هلته متهرا کې بندي وې ، د هغه ځایه څه ډول را خلاص شوې یی. حماد د پروهت په خوله یوه درنده سپیړه ورکړه او ورته یې وویل:« په دې خاطر د متهرا د بندیخانې څخه را وتښتید چې ستا په څیر یې روح ناولي نه و«

پروهت ډیر په غضب سره و غړمبید او ویې ویل « هلکه ! د خپلې ژبې او د خپلې خولې مزي دې وتړه او که نه په همدې تاخانې کې به دې داسې ټوټې ټوټې کړم چې...» بیا یې د ایلک خان په لور وکتل او لږ څه په سړه لهجه یې ورته وویل: « دا ستاملګرې او زما د وطن دښمن دلته څه کوي .دمندر کومه دیوداسي یی چې نیولې ده هغه د د دیوتاګانو لویه عبات کونکي ده. که چیرې هغې ته لږ څه زیان هم ور ورسیږي نو دیوتاګان به تاسو یو هم ونه بښې. هغه بله نجلۍ چې اوما نومیږي او د کومې رسۍ یې چې پرانیستې دي د هغې په اړه پریکړه شوې چې هغه به په دیوتاګانو ځارول کیږي...واورئ ! دا ستاسو د لوبو کار نه دې ، دا به ستاسو په کار رانشي ، خو مونږ به یې په خپلو دیوتاګانو باندې ځار کړو او او د هغوې د غضب او قهر نه به خپلې خاورې ته نجات ورکړو«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد نور هم قهروړي شو او پروهت یې د اوږې څخه و نیوه ، سخت ټکان یې ورکړ او ورته یې وویل : « ړونده انسانه ! ماته وګوره ! زه ستا د مرګ د هغه دیوتا په څیر راغلي یم چې ستا د دهرم له مخې خپلې متې یې په پوره توګه غځولې وي ، که چیرې ستا کوم بُت ، کوم دیوتا ، او یا کوم بل څه تا له ماڅخه خوندی کولې شی نو همغه ته ور غږ کړه« .

پروهت دا ځل لږ څه په عبثیا تو سره وویل :« اې هلکه واوره ! حوصله وکړه او په صبر سره زما خبره واوره ! همدا اوس دې خپله ملا سمه کړه او سترګې دې پرانیزه او د دې ځایه ووځه ، او که نه زه به دې داسې زخمي کړم چې خپل پیدا ایښت به دې هم له یاده ووځي«.

په دغه د اسرارو نه ډکې تاخانې کې حماد یو ځل بیا په قهر وویل:

»کاشکې چې ته د هندو دهرم د پروهت په ځآی کوم کشتری وای نو تر اوسه به مې ستا څټ وهلی و. مونږ د مذهب د مشرانو درنښت کوو . زما د څو پوښتنو ځواب راکړه ، خو که چیرې انکار دې وکړ او یا دې دروا غ وویل نو زه به د خپلې تورې په کارولو مجبور کړل شم« .

پروهت د سختې کرکې په بڼه وویل : « ته تر اوسه هلک یې ، ورکیږه . په خپله لاره ځه ، زه ستا د هیڅ سوال ځواب نه شم ورکولې ، ته داسې پهلوان نه یې چې زه دې تر مخه مات شم او خپله ماتې و منم «.

حماد د خپلې درنې تورې څوکه د پروهت په ستوني کې ور ښخه کړه او ورته یې وویل « ګورم چې ته څنګه زما د پوښتنو ځواب نه شې ویلې«

پروهت د ویرې او وحشت نه په لړزه شو ، تر ډیره پورې یې خبرې نه شوې کولې ، حالت یې داسې ګرځیدلې و لکه ژبه یې چې په ستوني کې نښتې وي ، بیا یې په ډیره ستونزمنه توګه خپله ژبه پرانیسته او په ترږې ژبه یې وویل:

»ځوانه ! زه ستا خدمتګار او غلام یم ، ستا د هرې خبرې خیال به ساتم او د هرې پوښتنې ځواب به دې وایم ، خو ما مه وژنه«

حماد ترې په قهر سره وپوښتل: « ستا هغه نا ماتید ونکې غرور چیرې ولاړ«...

پروهت ورته په ډیره بې وسۍ سره وویل: « مهاراجه ! بښنه وکړه ، .....زه هم انسان یم ، له ما څخه غفلت شوې دې«

حماد یې په ستوني باندې د تورې د څوکې فشار را کم کړ او ورته یې وویل:« د هغه څه پوښتنه چې کوم سهي ځواب به یې راکوې او که نه په همدې تاخانې کې به دې څټ در پرې کړم او زه به په پوره خوندې توګه د دې ځآیه ووځم«.

پروهت په لړزانده اواز سره وویل: « وپوښته ، وپوښته مهاراجه ! زه به درته دروا غ و نه وایم«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد د پروهتې په سترګو کې سترګې ور ننویستلې او ورڅخه یې وپوښتل: « که چیرې د غزني کوم حکمران دلته په هند باندي حمله وکړي نو د کوهستان د شوالک تول راجه ګان به یو ځاي د هغه په مقابل کې څومره لښکر را ټول کړاي شي ؟«
پروهتې په غمژن اواز سره وویل: « شاوخوا څلوېښت زره کسان«
»د متهرا او تانیسر څخه د څومره کسانو د راټولو توقع کیدې شي ؟«
»شاوخوا پنځلس زره کسان«..
»د کشمیر او شمالي سیمو څخه....؟«
»شاوخوا پنځه ویشت زره کسان«...
حماد خاموشه شو ،بیا یو ځل بیا د پروهتې په څټ توره کیښوده او په غوریدونکي اواز یې وویل: « ته هم د هغې قربان ځاي په لور ورځه ،چیرې دې چې زما د قوم یوه لور په خپلو بتانو د قربانۍ له پاره په رسیو کې تړلې وه. پروهته واوره چې ! ما به هرو مرو ته اوستا دا دیوداسی ښنبلې واې ، خو اوس تاسو دواړو ایلک خان و پیژانده په دې خاطر ستاسو د دواړو وژل را ته اړین دي«
پروهتې د قربانځاي په لور د تللو په وخت کې په زوره زوره چغې کړې « تباهي ده ، تباهي ده«...
حماد پرې توره را تاوه کړه او په یوه ګذار یې د هغه څټ ور پرې کړ ، دبله اړخه ایلک خان هم په رسیو کې تړلې دیوداسی د ژوند نه لاس په سر کړې وه او سریې ترې پرې کړې و. په همدې وخت کې د مندر بیرونۍ برخه کې شور و غوغا واوریدل شوه. حماد ایلک خان ته وویل:
»ایلکه ایلکه ! اوما له ځانه سره را واخله اوزما تر شاشا راځه ،کیدې شی ددې پروهتې اواز بیرون پهره دارانو اوریدلي وی، هغوې به هرو مرو تاخانې ته راځي ، زه به د پاتخو سره نژدې هغوې تم کړم ، ته اوما له ځآنه سره راواخله او را ځه« .
حماد په یوه منډه تر پاتخو پورې راغې اوپه پاتخو کې شته مشالونه یې مړه کړل اوپه دریم پاټکي باندې منتظر پاته شو. ایلک او اوما هم خپل ځآنونه همتله ور ورسول ، تر دې وخته پورې څلور ساتونکې په منډه را ورسیدل او د تاخانو دروازه یې پرانیسته او د پاتخو څخه لاندې را کیوتل ، حماد ، ایلک او اوما د دیوال پورې نښتې و ، په دې خاطر ساتونکو ونه شو کتلاې ، کله چې هغوې څلور واړه د پاتخو څخه ښکته شول نو ایلک خان غوښتل حمله پرې وکړې خو حماد یې لاس و نیو.
کله چې هغه څلور واړه د پاتخو څخه ښکته شول او د تاخانې په لور ولاړل نو حماد دروازه پرانیسته او بیرون یې وکتل ، بیرون هرې لورې ته خاموشی خپره وه. حماد ایلک ته په پټه وویل ....« تاسو دواړه زما شاته راځئ«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

دريٍ وارو دروازه پرانیسته ، ددروازې څخه ووتل ، بیا حماد دروازه د شانه و تړله او د دهلیز ددیوال سره څنګ کې په تیارو کې د جنوبي دهلیز په لور مخته ولاړل. حماد هغوې دواړو ته د تیښتې حکم وکړ او پخپله هم په پوره قوت سره په ځغاسته شو . هغه ځای ته یې ځانونه ورسول چیرې یې چې او سپنیزه پنجه په غره کې څړولې پرې ایښي وه . ایلکخان هم او ما له لاسه نیولې وه او په پوره منډه راون و.

ناڅاپه د مندر د شرقي برخې یوه ساتونکې شور و غوغا جوړه کړه: « هغوې وتښتیدل ....و تښتیدل.... یوائې دوه کسان دي ،.....او ما هم ورسره ده او تښتوي یې«...

دمندر د شرقي برخې ساتونکو ټولو شور او غوغا پیل کړه.

خپلې رسۍ ته د ورسیدو سره سم حماد سمدلاسه سنګر و نیوه ، کمان یې دغشو نه ډک کړ او ایلک خان ته یې وویل ، « او ما له ځآنه سره کړه او لاندې یې کیباسه. زه به د تعقیبوونکو د مخنیوي هڅې وکړم«

ایلک خان د ډیر محبت څرګندونه وکړه او وویې ویل:

»یا امیره ! زه دې ددښمن تر مخه ځانته نه شم پریښوولې ، زه به ستا سره اوږه په اوږه دهغوې مقابله کوم«.

حماد په سخت اواز سره ورته وویل: « ایلک خانه !دا زما حکم دې ، او ما له ځآنه سره واخله او لاندې یې ښکته کړه. او واوره !چې د کیوتلو وخت کې چې کله ددوو رسیو جوړ راشي نو هلته کوم مناسب ځآې وګوره او اوما هملته په کوم ځآې کې ودروه ، هلته رسۍ په خپل ځاې پریږده ،ځکه چې زه د درکیوتلو په وخت کې خپله او سپنیزه پنجه هم له ځآنه سره درکیباسم. او په همغه وخت کې به تاسو ته ووایم چې څه وخت د رسۍ په مرسته نور هم ښکته ولاړ شئ او کوم وخت په غونډۍ باندی و دریږئ اورسۍ پریږدئ، اوس او ما له ځآنه سره واخله او لاندې یې ښکته کړه .....ګوره هغه ساتونکې په منډه منډه را روان دي ، زه به هغوې هملته لرې تم کړم«....

ایلک خان لمړۍ اوما سره مرسته وکړه او هغه یې درسۍ له لارې لاندې کیوستله ، پخپله یې هم رسۍ و نیوله او لاندې کیوت ، دري څلور ګزه لاندې کیوتو سره ایلک خان او ما ته وویل: « اوما ته کرار کرار لاندې کیوزه ،زه به همدلته پاته شم او دا میر ساتنه به وکړم. که چیرې د حمله راوړونکو شمیره زیاته شوه نو زه به بیرته ور ستون شم او دهغه سره به مرسته وکړم« .

اوما ترې په پلټونکو سترګو وپوښتل « دا امیر څوک دې او د کومه ځایه راغلې دې ؟«

ایلک خان ورته په پټه توګه وویل: « دا په هندوستان کې د ټولو کارکوونکو له پاره نوې امیر ټاکل شوې دې ، دغزني د حکومت له اړخه دلته را استول شوې دې، دنیشاپور او سیدونکې دې

WWW.LARAWBAR.COM

او حماد بن خلدون نومیږي. اوس ته وخت مه ضایع کوه او ښکته ولاړه شه. زه همدلته پاته کیږم او دامیر څارنه به کوم. ته چې په څومره چټکتیا سره کیوتلې شې هغومره ژر کیوزه ، واوره ! که چیرې مونږ دواړو ته دلته کومه پیښه رامخته شوه یا زمونږ په درکیوتو کې ځنډ راپیدا شو ، نو هلته لاندې زمونږ ددواړو آسونه تړلي دي د همغوې څنګ ته ورشه« .
اوما لاندې ښکته شوه او ایلک خان لږ څه نور هم پورته ولاړ او د حماد څارنه یې پیل کړه. هغې رسۍ پرې ایښې وه او د یوې راوتلې تیږې په سر ناست و او د حماد په لور یې کتل.
کله چې دمندر ساتونکې په منډو منډو دحماد لورې ته راغلل نو حماد د یوه تیږې شاته کیناست او په هغوې یې دغشو باران و اوراوو . تر ټولو مخکې راتلونکې پنځه کسه ساتونکې دهغه دغشو ښکار وګرځیدل او له منځه ولاړل. دوو نورو ساتونکو هم هغه وخت سر وخوړ چې دحماد په لور یې د راتلو هڅې کولې. دهغوې شاته څو نور ساتونکې وچې د حماد په لور دراتلو هڅې یې کولې هغوې بیرته شاته و تښتیدل او مندر ته ورننوتل.
په تیږه ناست ایلک خان وکتل چې د مندر پنځه ساتونکې دخپلو تورو سره یو ځای دحماد په لور دهغه تر شا حمله کونکي دي هغوې حماد ته ډیر را نژدې شوي وو ، کیدې شي چې دا دهغو ساتونکو چال وو چې حماد یې په خپله مخکینۍ برخه کې مصروف وساته او د فریب نه یې په کار اخستو سره دهغه تر شا پرې د حملې کولو هڅه وکړه.
ایلک خان په یوه ټوپ ځانته پورته وخیژاوه او چغه یې کړه « یا امیره ! شاته دې وګوره چې دښمن درباندې حمله کونکې دې«
حماد دبرق په څیر را وګرځیدل او خپله توره او ډال یې سنبال کړل ، تر دې وخته پورې ایلکخان هم هلته ور رسیدلې و. دواړو یوځآي ددغو ساتونکو حمله ناکامه کړه.
ددې پنځو کسانو سترګې د حماد د اوسپنې په پنجې ور ننښتې وې ، ځکه ددې پنجې سره رسۍ هم ننښتې وه ، دهغوې څخه یو ځان په ښویدو ښویدو هغې ته ورساوه او هغه یې په پښو ووهله او لاندې یې پرېیسته. پنجه لاندې و ښویده. ددې سره سم په فضا کې یوه هولناکه چیغه واوریدل شوه ، حماد او ایلک پوه شول چې دا د اوما چیغه ده .... په پښو باندې دپنجې د وهونکې ساتونکې په خلاف حماد داسې غصیلې شوې و چې په یوه ګذار یې توره دهغه دپښتیو څخه تیره کړې وه. او همدلته یې ځآې په ځاې وژلې و. حماد را وګرزید اودریم محافظ یې هم دخپلې تورې خوراک و ګرځاوه.
په دې وخت کې حماد وکتل چې دده د غشو څخه ویریدلې تښتیدلې ساتونکې چې مندر ته ننوتلې و یو ځل بیا په منډو منډو دهغه په لور را روان دی ، حماد لږ څه شاته شو او سمدلاسه یې

WWW.LARAWBAR.COM

خپل سنګر و نیوا او ایلک ته یې وویل: « دا دواړه سنبال کړه ایلکه ! زه به دمندر له لورې د راتلونکو سره معامله خلاصه کړم« .
حماد په زمکه ګونډه وو هله او بیا یې دمندر څخه په راتلونکو ساتونکو باندې د غشو باران پیل کړ ، هغوې یو ځل بیا وتښتیدل او مندر ته ننوتل.حماد را پورته شو ، خپله توره یې سنبال کړه او د ایلک خان سره په جنګ کې دښتو ساتونکو په لور ورغې ، په هغوې یې حمله وکړه اودواړه یې د تیغه تیر کړل.
حماد هغه ځآې ته راغې چیرې چې او سپنیزه پنجه ښتې وه . خو هغه په ډیرې ناهیلۍ سره وویل: ایلکه ! رسۍ لاندې پریوتې ده.زه د اوما د ژوندانه څخه هم ناهیلي شوې یم. راځه چې په تیږو پښې یږدو اولاندې ښکته شو . هسې نه چې دمندر ساتونکې یو اوبل چکر ووهې اود شمال له اړخه دغره دغې لاندې برخې ته راشي او زمونږ مخه و نیسي او زمونږد دواړو د ژوندانه هیلي هم له منځه ولاړې شي. زه ستا ممنون یم چې زه دې د شال له اړخه ددښمن د حملې څخه وژغورلم.
ایلک خان ورته په ډیره انکسارۍ سره وویل: « یا امیره ! دا زما فرض و ،تا ته زما دشکریې د اداء کولو ضرورت نه شته« .
دواړه کینې خوا ته راغلل او په تیږو یې پښې ایښودې او په ډیر احتیاط سره لاندې کیوتل. نژدې شل دیرش لویشتې لاندې ایلک خان غږ کړ « یا امیره ! ستا او سپنیزه پنجه دلته په دې غره کې ښتې ده. او رسۍ ترې لاندې ځانګې.
حماد وکتل چې ریښتیا هم پنجه په یوې سترې تیږه کې ښتې وه ، بیا دواړو رسۍ و نیوله او په ډیره بیړه لاندې کیوتل.
کله چې دواړه ددوو رسیو جوړ ته را رسیدل نو حماد ایلک خان ته وویل « ایلک خانه ! په کوم نژدې تیږه باندې و دریږه تر څو دا پنجه دپاسه را خلاصه کړم.
ایلک خان په کینړ اړخ کې تیږو باندې خپله پښه کلکه کړه او و درید ، حماد دښیې لورې تیږو باندې پښې کیښودې او ودرید . بیا یې د پنجې سره تړلې رسۍ په زوره و ځرخوله او یوه جټکه یې ورکړه.
پاس په غره کې ښتې پنجه لاندې را پریوته ، دهغې رسۍ دحماد په لاسو کې وه ، هغه دوباره پنجه په تیږه کې و ښلوله او په دې توګه لاندې را ښکته شول.
لاندې د راکیوتلو سره سم هغوې وکتل چې اوما ددریاب په غاړه په تیږ لوړه زمکه باندې چپه پرته ده ، حماد ورمنډه کړه تر څو ووینې چې ژوندۍ ده او که مړه شوې ده. خو وېې کتل چې نبض یې چلیږي ، خو بې هوشه وه. حماد ایلک خان ته وکتل او ورته یې وویل:

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

»ایلک ،ایلکه !اوما را واخله او د آسونو په لور راځه ،زه دا رسۍ تاووم او درځم. مونږ باید سمدلاسه د دې ځای نه حرکت وکړو ، د دریاب نه اخوا بلې غاړې ته ولاړ شو . هر څومره زیات چې دلته تم کیږو همغومره خطرات زیاتیږي.
حماد په بیړه رسۍ را تاوه کړه ، ایلک خان اوما په خپلو لاسو کې را پورته کړه او د آسونو ځاي ته یې راوسته. هلته یې د دریاب په غاړه په اوما اوبه و شیندلې تر څو په هوش کې راشي خو هغه همغسې بې هوشه پرته وه خو ساه یې اخسته. ایلک آس راپرانست ، اوما یې د زمکې څخه را پورته کړه او په آس یې له ځانه سره وا چوله او سپور شو او د حماد انتظار یې پیل کړ.
لږه شیبه وروسته حماد هم راغې ، خپله او سپنیزه پنجه یې د آس د زین سره را وځړوله ،رسۍ یې د زین سره وتړلې او په آس باندی سپور شو او ایلک ته یې وویل:
»زما شاشا ته راځه ، دا کوهستاني دریاب دومره ژور نه دې ، زیات نه زیات درې لاسه اوبه لری ، او مونږ کولې شو د خپلو اسونو سره یو ځآی ترې په آسانۍ سره هغه بلې غاړې ته تیر شو .
د دې خبرې سره سم حماد خپل آس دریاب ته ور وغورځاوه او ایلک یې هم تر شا شا په دریاب کې روان و.
د دریاب هغه بلې غاړې ته د ورسیدو سره سم د جنوب په لور روان شول او آسونه یې تر خپله وسه ځغلول ، د ایلک په یوه لاس کې د آس واګې او په بل کې یې د اوما نبض نیولې و. هغه احساسوله چې د اوما نبض لا تر اوسه پورې کار کوي.
پنځه میله لرې یو ناڅاپه ایلک خان چغه کړه « حماده ، حماده !تم شه ، ....د اوما نبض ډوب شوې دې.» حماد آس تم کړ او لاندې ترې را ښکته شو ، ایلک خان هم اوما د آسه را ښکته کړه او په زمکه یې واچوله. خو کله چې ایلک خان د اوما په نبض لاس کیښود نو ناهیلې شو .ځکه د اوما نبض ولاړ و او د خپلې ساه اخري اه یې وړاندې کړې و.
ایلک نیغ و درید. او د حماد په لور یې په کتلو سره وویل « یا امیره !اوما ساه ورکړې ده » حماد هم راغې او د هغې نبض یې وکوت ، و یې کتل چې رېښتیا هم اوما مړه شوې وه. حماد هم ډیر غمګین شوې و . د ایلکخان سترګې د غم او ویر نه ډکې وې ، دواړو یو ځاي د خپلو تبرونو په واسطه زمکه ژوره کړه ، قبر یې وویست او اوما یې هملته ښخه کړه ، اودوباره یې خپل سفر پیل کړ.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۲۴مه برخه

یوه ورځ په داسې حال کې چې لمر د غرب په تاخانو کې پټیدونکې و ، حماد او ایلک خان د سرسوتي د دریاب په غاړه غاړه د جنوب لورې ته روا وو. هغوې د بهیم سیم نه څو مایله لرې د خپلو آسونو څخه را ښکته شول ، آسونه یې ازاد پریښوول او پخپله اود سونه وکړله تر څو د ماښام لمونځ ادا کړي، دلمانځه د اداء کولو وروسته یې دوباره خپل سفر پیل کړ. خو دواړه ډیر غمژن او اندیښمن و.

د بدري نات حویلۍ ته د ور رسیدو په وخت کې شپه پوره تیاره شوې وه، پخپله بدري نات او ګیان یې ښه راغلاست ته راغلل. د کور د ننه د بدري نات ښځه ساوترې او لوریې بملا هم په منډه دروازې ته راغلل. خو د پشپال او رتنا درک نه لګیده.

کله چې حماد ایلک خان له ځانه سره یو ځآي کړ او د ګیان د کمرې په لور روان شول نو بدرې نات منعه کړل او ورته یې وویل « هلته نه ، بلکه د ننه حویلۍ ته به ځئ«

حماد ورته په پوره انکسار سره وویل « زما له پاره همغه کمره مناسبه ده. اوبیا رتنا«.....

بدري نات یې د خبرو په منځ کې راټوپ کړ اوویې ویل « هغه دواړه خور او ورور دلته نه شته «.

حماد ترې په اندیښنې سره وپوښتل « هغوې چیرې تللي...؟«

بدري نات ورته په غمژنه توګه وویل « هر څه به درته ووایم ، خو لمړی تاسو راته ووایاست چې اوما مو څه کړه ؟» په ځواب کې یې ورته حماد د نګرکوټ د مندر ټوله پیښه بیان کړه او داوما د مړینې داستان یې ورته واوروو. بدري نات ، ساوتری او بملا درې واړه ډیر پریشانه او غمژن شول .

ګیان د ټول داستان د اوریدو نه وروسته د حماد او ایلک خان آسونو ته د خورا اچولو په خاطر اصطبل ته ورغې ، بدري نات ، ساوترې او بملا ، حماد او ایلک خان له ځآنه سره واخستل او هغه کمرې ته ورغلل چیرې چې زخمي پشپال په کې پروت و. خو اوس په دې کمرې کې درې پاکې بسترې غوړیدلې وې، داسې معلومیده چې د حماد او ایلک خان د اوسیدو له پاره همدا ځآې ټاکل شوې و.

په مخامخ بستره باندی د کیناستو وروسته حماد بدري نات ته وویل « تا غوښتل د پشپال او رتنا په اړه را ته څه ووایی«

بدري نات د حماد تر مخه د ایلک خان سره څنګ کې کیناست په دې وخت کې بدري نات په خپل غمژن اواز سره وویل: « رتنا خو د اجمیر د راجه پتهوراې خلکو له دې ځایه تښولې ده«

WWW.LARAWBAR.COM
LARAWBAR

حماد د حیرانتیا نه په خپل ځای کې پورته شو او بیرته کیناست او ترې ویې پوښتل « څنګه او کله ....؟«

بدري نات ورته په خپل لړزان اواز سره وویل: « ددې ځایه ستا د تللو څو ورځې وروسته د پشپال زخمونه لږ څه را ښه شوي و. او هغه د اسماعیل سره د هغه د کلي په لور ولاړ. د هغه په نشت کې رتنا د خپل بل ماما او زما دورور لیکهراج کورته ورغله. زما د همدې ورور زوې راجن د رتنا سره نکاح هم شوې ده. کیدې شي چې تاسو په دې خبر یاستئ چې راې پتهورا د یوې مودې راهیسي د رتنا پسې دې تر څو ځانته یې واده کړي، په همدې خاطر یې د هغې مور او پلار دواړه وژلي دي. هلته د لیکهراج په کور کې لا د رتنا دوه ورځې نه وې تیرې شوې چې د راې پتهورا کسان بهیم سیم ته داخل شول، بد قسمتۍ سره چې رتنا هغه وخت په کوڅه کې وه. د راې پتهورا کسانو هغه وکتله او ویې پیژندله. رتنا هم هغوې و پیژندل او په منډه یې ځان د خپل ماما کورته ورساوه. خو د راجه کسان هغه کورته ور ننوتل او رتنا یې د هغه ځایه په زور وویستله. زما ورور او د هغه د کورنیو نورو خلکو د راجه د خلکو سره مقابله وکړه خو هغوې یې ټول ووژل او رتنا یې ترې پورته کړه او اجمیر ته یې له ځانه سره یوړه.

ما د پشپال د راغوښتو له پاره خپل یو کس د اسماعیل کلي ته ولیږه، بله ورځ پشپال هم را ورسید او بیا دلته د تم کیدو پرته د اجمیر په لور روان شو. ویل یې: یا د رتنا عزت خوندي کوم او یا به د هغې په عزت باندي ځان ځار کړم. خو کله چې پشپال د هغه ځایه راستون شو نو د هغه د خبرو څخه داسې ډاګیزیده چې د مسلمانانو څخه یې ډیر اغیز اخستې دې«.

حماد ورته ډاګیزه کړه چې «پشپال مسلمان دې، او هغه زما په لاسو مسلمان شوې دې، هغه اسلام منلې دې«

بدري نات په عجیبه توګه ساوترې او بملاته وکتل او بیا یې خپله خبره د حماد په لور را وګرځوله « ما څو کسان اجمیر ته استولی و، هغوې بیرته راستانه شوي او ویې ویل چې یوه میاشت وروسته راجه پتهورا د خپلې لور سوئمبر لمانځي او بیا ددې راج کنیا د سوئمبر په دویمه ورځ راې پتهورا د رتنا سره واده کول غواړي. دبیرته راغلیو هغو خلکو وینا ده چې رتنا هلته په اجمیر کې دیوې بندۍ په څیر او سیږي خو د پشپال درک تر اوسه نه دې معلوم چې هغه هلته په اجمیر کې په کوم ځای کې دې. دوې به یو ځل بیا اجمیر ته لیږم تر څو د رتنا د خلاصون له پاره څه وکړاې شی.

حماد په ژورو فکرونو کې ډوب ناست و او ویې ویل:« رتنا او پشپال باید ځآنته پرې نه ښوول شي ، زه به سبا د ایلک خان سره یو ځاې هغه لورې ته ورځم. زه به هڅه وکړم چې هغه د سوئمبر د لمانځلو نه مخته را خلاصه کړم. خو که بریالي نه شوم نو بیا به د کشترې په کالیو کې په دغه

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

سوئمبر کې برخه اخلم که چیرې سوئمبر مې و ګټه او د راجه لور کرشنا یی ماته واده کړه نو بیا به را ته د رتنا ازادول اسانه وی.

ساوترې او بملا بیرون ووتلې ، بدرې نات حماد ته وویل: « که چیرې تاسو دواړه هغې لورې ته ورځئ نو د احتیاط نه به کار اخلئ ، او که چیرې د چا سره مو جنګ پیدا شو نو د هغه د ملا لاندې ګذار مه کوئ ، ځکه په کشترې دهرم کې د ملا لاندې ځاې باندې ګذار کول ګناه ده«

ایلک خان خاموشه شو ، ځکه ساوترې او بملا له خپله ځانه سره د خوراک څښاک شیان راوړې و او بیا ټول په همدې کوټه کې کیناستل او یو ځاې یې ډوډۍ و خوړه.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

۲۵مه (وروستی) برخه

بله ورځ حماد او ایلک خان دواړه د اجمیر په لور روان شول. بدرې نات ورته مناسب کالي او لباس تهیه کړ. او اوس هغوي په دې کالیو کې د کشترې په څیر ښکاریدل. د بهیم سیم څخه د وتلو وروسته هغوي د هستناپور په لور مخه کړه ، یوه شپه هملته تم شول او ارام یې وکړ. بیا یې د هغه ځایه حرکت وکړ او په ډیره چټکتیا سره د ساتګړ، بهرت پور ، جې پور ، کشن ګړ، څخه تیر او د اجمیر ښار ته ورسیدل ، په دې وخت کې لمر د غروب په حال کې و. دوې د ښاره بیرون په یوه ځانته ځآې کې جوړ شوي سراې کې ځانته یوه کوټه و نیوله او د رتنا د ازادیدو له پاره یې په مختلفو تدبیرونو کار پیل کړ.

حماد او ایلک خان په اجمیر کې نژدې یوه میاشت و اوسیدل ، خو په دې ټوله موده کې هغوې نه رتنا پیدا کړاې شوه او نه یې د پشپال کوم درک خرکو موند . ان تر دې چې اجمیر ته په را رسیدو سره یې د رتنا مخ هم ونه شو کتلاې. ان تر دې چې هغه ورځ هم را ورسیده په کومه چې راجه د خپلې کرشنا سوئمبر لمانځه.

د راې پتهورا د محل سره نژدې چې د پهلوانانو د مقابلو او د ننبه ویشتونکو د جنګ له پاره چې کوم ډګر جوړ کړل شوي و ، د هغې نه بیرون په یوه خلاص میدان کې ، تر هغو چې سترګو کتلاې شو خیمې ښخې کړل شوې وې ،تر څنګ یې لویې لویې خیمې او شامیانې هم نصب کړل شوي وې. د راج فیل چې زرې ستر ستر ځادرونه پرې غوړول شوي وو د خپلو پالونکو په اشارو په ازاده توګه هلته ګرځیده. د کلي کلي او ښار ښار څخه کشترې پهلوانان او ننبه ویشتونکي په دې سوئمبر کې د برخې اخستو له پاره دلته راغلي و. په دې ډله کې حماد هم شامل و. په داسې حال کې چې ایلک خان په خپلو لاسو کې نیزه نیولې وه او د حماد تر څنګ ولاړ و او د ا ټول منظریې کوت.

لږه شیبه وروسته راجه پتهورا د خپله محله راووت. په طلایې ګاډۍ کې سپور و . شا و خوا یې لعل رنګه پردې راځړول شوې وې ،ګاډۍ د میدان په هغه ځآې کې تم شوه چیرې چې د سور کاڼې څخه اویا اتیا فټه لوړ مینار جوړ کړل شوې و . د دې مینار د پاسه لس فټه پورته د لرګي څخه جوړه کړل شوې پیشو نصب کړل شوې وه. د لرګیو د دې جوړې کړل شوې پیشو د پاسه د سور رنګ یوه لرګیزه تخته اینبودل شوې وه. د دې تختې تر منځ یوه کوچنې شانته دایره وه او په سوئمبر کې برخه اخستونکو ننبه ویشتونکو به همدا سپین ګول دایروي شکله ځآې د خپلو غشو ننبه ګرځوله.

کله چې د طلایې رنګ د غه ګاډۍ په خپل ځاې کې و دریده نو تر ټولو لمړۍ راجه پتهورا ترې راښکته شو ،بیا راج کماري کرشنا ترې را ووتله. هغې د سور رنګه وریښمو کالي اغوستې وا و په

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

مخ يې نازکه پوړر هم وهلي و. اخر د همدې ګاډۍ څخه رتنا هم په داسې حال کې را کېوته لکه چا چې په زور راکېوستې وي اويا يې ورته په ډيره سختۍ سره د ګاډۍ څخه د راوتلو حکم کړې وي. هغه غمژنه وه. د مړژواندي او رژيدلي ګلاب په څير ګرځيدلې وه. د هغې په ښايسته مخ باندې د دردونکو احساساتو ښې ښانې د ورايه ښکنديدې.

راجه پتهورا ، راج کماري کرشنا او رتنا له ځآنه سره کړې او شانشين په لور ورغې. هلته يې د سوئمبر د پيلولو اعلان کاوه. د راج کماري کرشنا په لاسو کې درنګا رنګ ګلانو يوه غنچه وه او د راجه په ښي لورې کې ناسته وه ، او د خپل مخ څخه يې هغه نرې شال هم لرې کړې و.

د نندارچيانو يو هجوم راټول شوې و ټولو غوښتل د راجکماري ښايست له نژدې ووينې ، راجه رتنا ته په خپل کينې لورې کې د کيناستو حکم وکړ هغه هم مجبوره وه چې د حکم سره سم عمل وکړي او هملته په ورښوول شوي ځاې کې کيناسته. که څه هم هغه غمګينه وه خو د هغې حسن د را جکماري ښايست تر اغيز لاندې راوستې و او د نندارچيانو په زړونو کې يې خاص اغيز شيندلې و.

حماد هملته د رتنا تر څنګ ولاړ و ، هغه په دې خاطر په خپل مخ او سر باندې او سپنيز نقاب اېښودې و چې رتنا يې و نه پيژني او د خپل فطرت له مخې د هغه راز را ونه سپړي ، راجه پتهورا د لاس په اشارې سره د سوئمبر د پيليدو حکم وکړ. په سوئمبر کې برخه اخيستونکې ټول ښنه ويشتونکې کشتريان په کتارولاړ و. د راجه پتهورا کارکوونکي هم هملته د شانشين تر څنګ ولاړ و او د دې ښنه ويشتونکو تر منځ يې غشي ويشل.

هر ښنه ويشتونکې به چې د شاه نشين څخه تيريده نو د راجه مامورينو به ورته پنځه غشي ورکول ، هغوې به يو اوږود چکر واهه او بيا به د هغه برج څخه په لړ واتن د شرق په لورې دريده د کوم د پاسه چې هغه تخته اېښوول شوې وه. هغه ځآې کې به چې په سوئمبر کې برخه اخستونکې دريدل هلته د لرګيو په يوه کوچني شاه نشين باندې يو دروند او وزني کمان اېښوول شوې و او بيا به په همدې شاه نشين د دريدو وروسته د برج د سرې تختې په ګول دايره باندې هدف ويشتل کيده.

حماد په داسې حال کې چې په خپلې څهرې يې خود را اچولې و د شاه نشين تر مخه تير شو ، رتنا هغه و نه شو پيژاندې ځکه چې هغه خپل د ټاټ لباس هم بدل کړې و. کله چې د راجه مامورينو ورته پنځه غشي ونيول نو هغه د غه ټول غشي راواخيستل ، ويې کتل او بيا يې ترې يو خوښ کړ او نور يې بيرته هغو مامورينو ته ورکړل. راجه د دې وضعيت په کتلو سره ډير حيران پاته و ، په دې خاطر يې د هغه څخه وپوښتل:

»اې ښنه ويشتونکيه ! تا ولې يو ائې يو غشي راواخيست. په داسې حال کې چې د غه پنځه واړه غشي ستا حق دې. ټول واخله او ګټه ترې پورته کړه«.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

حماد خپل سر ښکته کړ او په ټیټ اواز یې وویل: «مهاراجه ! که چیرې زما فن ، زما جنګي مهارت او ریاضت پوخ وي نو زما له پاره همدا یو غشي بس دي ، په نورو څلورو به څه وکړم ؟«

راجه ورته یو ځل بیا وویل: «ته یو زړه ور او میړني ځوان ښکارې ، د خپل مخ نه دې د غه نقاب لرې کړه چې زه دې ووینم«.

حماد ورته په منت کونکې توګه وویل:« مهاراجه ! ما د کرشن د بُت ترمخه سوګند کړې چې زه به د خپل مخ نه تر هغې نقاب نه لرې کوم ترڅو مې چې دا سوئمبر نه وي ګټلې ، که چیرې ناکام شوم نو چاته د خپل مخ د ښوولو پرته به بیرته نګرکوټ ته ستنیږم. چیرې چې زما ګورور دغره په سر ولاړ او هره ورځ زما لارې څاري. خو که چیرې بریالي شوم نو د خپل مخ څخه به پخپله نقاب لرې کوم» راجه خاموشه شو.... حماد یې د دې خاموشۍ څخه ګټه پورته کړه او مخته ولاړ.

د هغه کمان په واسطه چې غشی ویشتل کیده هغه دومره سخت و چې عام انسان د هغې څخه غشي نه شو ویشتلای. خو بیا هم په سوئمبر کې برخه اخیستونکو ځوانانو بیا بیا هغه راواخست او خپل پنځه غشي یې د همغې په واسطه په نښې وویشتل. د حماد نوبت تر را رسیدو پورې یوائې دوه کسه ځوانان دغسې وول چې د خپلو پنځو پنځو غشو نه یې یوائې یو یو په نښې لګیدلي و

کله چې د حماد نوبت راورسید نو هغه په شاه نشین باندې ایښود ې کمان راواخیست ، یو ځل یې کش کړ ، د هغې جایزه یې واخیسته ، بیا یې غشي په کې کیښود ، نښه یې و نیوله. او په پټه ژبه یې وویل: «اې زما خدایه ! په دې ازمیښت کې راته هم بریا په برخه کړه.» بیا حماد کمان را کش کړ ، د سترګو یوه کږه زاویه یې ونیوله ، خپله ساه یې تم کړه او تیز تلونکې غشي یې د نښې په لور ور خوشې کړ ، غشي د نښې په منځ کې ولګید.

د حماد دغه لمړني غشي په نښې په لګیدو سره په خلکو کې یو هیجان را پیدا شو هر ځای خلکو لاسونه پړکول او د خوشحالۍ نه یې ښکته پورته ټوپونه وهل. د شاه نشین په یوې لور کې ولاړ ایلک خان هم د حماد په دغه نښه ویشتلو باندې ډیر خوشحاله و ، د حماد نه وروسته دوه نورو ځوانانو هم د نښې منځ وویشت. او په دې توګه د حماد تر څنګ څلور نور کسان هم د نښې ویشتلو دویم پړاو ته ورسیدل.

کله چې اخري ځوان پخپل هدف د سهي ګذار کولو وروسته فارغه شو نو ننداریان د خپلو ځایو څخه پورته شول او د راجه د محل سره د ننښتې میدان په هغو تیږلوړه پاتخو کیناستل چیرې چې د نښو ویشتونکو تر منځ د توري مقابله کیدونکې وه. په دې خاطر چې د حماد تر څنګ چې څلور نور ځوانان په نښه ویشتلو کې بریالی شوي و د هغوي څخه یوائې د یوه د انتخاب له پاره د توري وهلو مقابله کیدونکې وه. او د همدې مقابلې ګټونکې ته ښایسته کرشنان واده کول وو.

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

راجه پتهورا د کرشنا او رتنا لاسونه و نیول او دهغې میدان د پاسه د جوړ شوي شاه نشین په لور راغلل او کیناستل ، چیرې چې دغه مقابلې کیدونکې وې. دا میدان دکوهي په څیر ګول شکله و. دمیدان څلورو خواو ته دخلکو دکیناستو له پاره دتیږو پاتخې جوړې کړل شوې وې. دتر ټولو ښکته پاتخې تر مخه یې چې دمیدان دننه برخه راتله د اوسپنې د سیخونو جنګلې او تر څنګ یې اوسپنیزې پنجرې هم را تاوې شوي وې. ددغو مضبوطو سیخونو دجنګلو لوړوالې د دولسو یا پنځلسو لاسو څخه په هیڅصورت کم نه و. ددې پنجرو څخه یې په یوې کې یو زمرې بند پروت و خو نورې پنجرې خالي ولاړې وې.

حماد او هغه نور څلور کسه ځوانان یې دمرګ دغه کوهي ته راوستل ، لمړی یې حماد یوې لورې ته ودراوه اودهغو څلورو ځوانانو تر منځ یې مقابله پیل کړه. دهغوې څخه دوو دوو پخپلو کې د تورې وهلو مقابله وکړه ، خو دا مقابله دومره اوږده نه شوه ځکه دهغوې څخه دوه ځوانانو خپل مقابل لورې په اسانۍ سره لاندې کړې و. بیلونکې او نامراده ځوانان ټیټ سره یوې خواته ولاړل او و دریدل. اوس نو د بریالې شوو دوو ځوانانو ترمنځ مقابله پیل شوه. دې مقابلې کرار کرار په زړه پورې والې پیدا کړ او تر څنګ یې وخت هم واخیست. بالاخره د نیم ساعت کشمکش وروسته ددې دواړو ځوانانو څخه یې یو بریالې شو.

بریالې ځوان په ډیرې خوښۍ سره اوږده اوږده ساه اخیسته ، داسې بریښیده چې هغه به پوره ستومانه شوې و. د راجه مامورینو هغه یوې لورې ته کیناوه. اوس نو ناکامو شوو درې واړو ځوانانو په نوبت سره دحماد سره مقابله پیل کړه. حماد ډیر کم وخت کې درې واړه تر پښو لاندې کړل. تر دې وخته پورې هغه ګټونکې ځوان هم تازه شوې و.

تر یوه وخته پورې دا مقابله و ځنډیده ځکه چې حماد ته هم د ساه اخیستلو او ارام ورکولو اړتیا وه . د څه وخت وروسته دحماد اودهغه بریالي شوې ځوان تر منځ مقابله پیل شوه. په لمړیو کې هغه ځوان په حماد باندې را غوړیدلې واو دخپلې دفاع نه په وتلو سره یې په حماد باندې جارحانه حملې پیل کړې وې.او حماد یې په خپل مخ کې په میدان کې ګرد ګرځاوه. په میدان کې ولاړ ایلک خان ډیر پریشانه او غمژن ولاړو . ځکه چې حماد یواځې دخپلې دفاع پورې ځان را نغاړلې و.

خو یو ناڅاپه نندارچیان حیران پاته شول ، ځکه حماد اوس د یوه وحشي په څیر توپانې بڼه خپله کړې وه. ددفاع نه ووت او په جارحانه توګه یې په خپل حریف برید پیل کړ. دهغه په حملو کې دومره تیزوالې او سختوالې راغلې و چې حریف یې دخپل ځان له پاره ډیرې خطرناکه او تباه کونکې وګڼلې. اوس نو حماد هغه تر خپلې مخې نخاوه او په ټول میدان کې یې ګرځاوه ، داسې

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

لکه کوم وینه زبیښونکې حیوان چې خپل ښکار د میدان د یوې برخې نه بلې برخې ته په ځغاسته وړي.
په یوه ځای کې حماد په خپل رقیب باندې ډېر خطرناکه ګذار وکړ چې هغه په ډېره ستونزمنه توګه په خپل ډال واخیست. حماد سمدلاسه خپل ډال را پورته کړ او غوښتل یې په هغه مرګون ګذار وکړي خو هغه د حماد ډال هم په خپل ډال باندې واخیست ، دا د حماد یو چال و ځکه کله چې دواړه ډالونه یو د بل سره ټکر شول نو حماد د خپل ډال په زور حریف دومره زیات شاته ټیل واهه چې هغه په هوا کې پورته شو او لاندې په زمکه را پریوت. کله چې حماد ورمخته شو او غوښتل یې ګذار پرې وکړي نو هغه ځوان سمدلاسه خپله توره وغورځوله او په ملاسته ملاسته یې خپل مخ په خپل ډال کې پټ کړ ، ددې معنا دا وه چې هغه خپله ماتې منلې ده.
د حماد په بریالیتوب باندې میدان د شور او ځوګ نه ډک شو ، هرې لورې ته د خوشالۍ نعرې وې ، په دې هر څه کې ایلک خان تر ټولو مخته و .هغه خپل او سپینیزه نیزه په تخرګ کې نیولې وه او په دواړو لاسو یې چکچکې کولې او د خوشحالۍ او ډاډ څرګندونه یې کوله. کله چې د راجه مامورینو په هوا کې د لاسونو په خوځولو نندارچیان خاموشه کړل نو راجه پتهورا د خپله ځایه پورته شو او په لوړ اواز یې حماد ته په وینا کې وویل:
»اې ننبه ویشتونکیه ! ته یو زړه ور او بهادر انسان یې ، تا دا سوئمبر ګټلې دې او س ته زما د لور کرشنا خاوند یې ،د خپل مخ نه دې نقاب لرې کړه تر څو ووینم چې زما دلور راتلونکې میړه څه ډول شکل و صورت لري.
حماد خپل سر را پورته ړ اود مخ څخه یې نقاب لرې کړ ، راجه پتهورا وکوت او په ډېره خوشحالۍ یې وویل: بلکل همغسې څهره او انځور دې کوم چې ما د خپلې لور د راتلونکې میړه له پاره په ذهن کې ویستلې و.
اې بې جوړه پهلوانه ! خپل او د خپل پلار نوم دې را ته ډاګیزه کړه تر څو په د غه ډک میدان کې زه ستا او ستا د پلار په نوم ستا د غه فتحه اعلان کړم. ستاسو د عزت ډېرښت وکړم او ددې اعلان سره سم«.....
راجه پتهورا خپلې خبرې تم کړې ځکه د هغې د خبرو په منځ کې رتنا په ډېره غصه را پورته شوې وه او په خپل پوره قوت سره چغې کړې او ویې ویل « دا دوکه او فریب دې ....فریب دې .... دراج کنیا په سوئمبر کې د قاعدې مطابق یواځې کشتریان برخه اخستلې شي ... د غه ځوان چې سوئمبر یې ګټلې دې دا نه کشترې دې او نه د هندو دهرم سره کوم ه اړیکه لري .....زه یې ډېر ښه پیژنم

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

....دا مسلمان دي او حماد بن خلدون نو میږي .....د نیشاپور او سیدونکي دي او دلته د سوداګرۍ کار وکسب کوي«...

درتنا په دې انکشاف سره ټوله میله په خاموشۍ او غم بدله شوه. د کرشنا په مخ باندې هم تر څو لمحو پورې د غم لیکې را خپرې شوې وې خو ډیر ژر یې خپل ځان سبنال کړ او د هغې په سترګو کې یو ځل بیا د پخوا په څیر خندا او خوشالۍ نڅا کوله. راجه پتهورا تر څو لمحو پورې په حیرانتیا کې ولاړ او حماد ته یې کتل ، خو بیا معلومه نه شوه چې هغه به څه فکر کړې و چې د هغې کوهې شکله میدان د پاتخو څخه راکیوت او کرار کرار مخته راغې.

کله چې راجه پتهورا نژدې دولس پاټکې راکیوتې و نو یوناڅاپه د هجوم تر منځ پشپال هم را پیدا شوا و د هغه شاه نشین خواته راغې چیرې چې راجه پتهورا ناست و. د هغې د کتلو سره سم رتنا را پورته شوه او په ډیره خوشحالۍ یې وویل: «را ځه ورور ه ! پشپال را نژدې شو نو په لاسو کې لوڅې توري نیونکو ساتونکو د هغه مخه ونه نیوله ځکه هغه ته رتنا د ورور غږ کړې و«.

پشپال د رتنا خواته را غې ، د راتلو سره سم یې رتنا د لاسو څخه و نیوله او هملته یې په زمکه را وویشته او ورته یې وویل « ته زما خور نه یې ....ته زما د مور د ګیډې نه نه یې پیدا شوې..... که چیرې دا سې وای نو نن به دې په دې ډک میدان کې زما او خپل محسن دا سې نه رسوا کاوه ...کمینې ،ذلیلې ! هغې ستا د خلاصون په خاطر په دې سوئمبر کې برخه اخستې ده....هغه غوښتل سوئمبر وګټي او راجه ته ځان را نژدې کړي او د موقع او فرصت نه په ګټې سره تا له دې ځایه وتښتوي .....

د ماما څو کسه کارکوونکې هم دلته راغلي دي ...هغوي له ما سره کتلي او ټول داستان یې راته ویلي دي ، او دا یې هم را ته ډاګیزه کړې چې حماد ولې او د څه له پاره په دې سوئمبر کې برخه اخلي. هغه دا ټوله ډرامه ستا د خلاصون په خاطر پیل کړې ده«....

پشپال رتنا په سوکانو او لغتو باندې ښه پسته کړې وه ، رتنا د درد د شدت له لاسه چیغې سورې وهلې ، د لاندې کیوتونکې راجه قدمونه هملته تم شول ، بیرته را ستون شو او په دریم پاټکې و درید او خپلو ساتونکو ته یې په سخته لهجه وویل « تا سو څه ته ګورئ ، ختم یې کړئ ،هغې په دا سې بربنډه توګه د راج محل په ناوې باندې تیرې کړې دې ، دا سې ناوې چې په دې ورځو کې به د دې ولس له پاره ملکه وګرځې«.

ساتونکې ورمخته شول او په یوه ځل یې څو توري په پشپال باندې را پریښودې. رتنا د دردونو له لاسه شور وفریاد هم کاوه او ساتونکې یې هم په پشپال د حملې کولو څخه منعه کول. خو اوس به څه شوې و. د پشپال ټول وجود په وینو رنګ شوې و او په زمکه پروت و.

رتنا د پشپال سره په خپله غیږ کې کیښود او ورته یې وویل: «ورور ه ، ورور ه ! دا څه وشول«

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

ساتونکي او راجه ټول حیران ولاړ وو. پشپال سترګې پرانیستې او په مړژواندې اواز یې وویل: »کاشکې... چې ته مې خور نه واې ، حماد زمونږ ددواړو محسن دې ، تا هغه سپک کړ...هغه یو سهي سلامت مندر دې... کاشکې ته د هغې مندر دیوداسۍ واې ،....هغه د نیکۍ او زړه ورتیا دیوتا دې. کاشکې ته د هغې دیوتا لمانځونکې واې.. ما خو فکر کړې و چې د ارج په ځاې دې د حماد سره واده وکړم خو تا زما په ټولو هیلو اوبه وشیندلې ،...که چیرې د هغې سره دې مینه نه شوه کولې نو بیا خو دې د هغې څخه د نفرت کولو هم حق نه درلود . ځکه چې هغه زمونږ ددواړو محسن دې«.

د پشپال ساه خرابه شوې وه. رتنا خپل دواړه نازک لاسونه جوړه کړل او ویې ویل: وروره !له ما خطا شوېده ، اخر زه هم انسانه یم ، زه له تانه بښنه غواړم«...

پشپال تم تم کیدو کې وویل: « اه ....نه یم خبر چې حماد ته به څه پیښیږي ، ..... که چیرې هغه ژوندې پاته شو نو نو بیا د همغه څه د خپلو ګناهونو بښنه وغواړه ....که چیرې هغه دې وبښي نو زما روح به ارام شي«...

رتنا وربښکته شوه او خپله خوله یې د پشپال په غوږ کیښوده او په ډیر خوږ اواز یې ورته وویل: « وروره !زه درسره ژمنه کوم چې د حماد څخه به بښنه غواړم. زه به ستا روح ارام وساتم. زه به دا ژمنه هم درسره وکړم چې زه به د هغه سره داسې مینه او محبت وکړم چې هغه به د خپل ژوند ټول ترخه یادونه له یاده و کاږي. وروره !زه به یې ددې ځایه د ازادیدو هڅې وکړم. وروره !تا غوښتل زه د هغې سره واده وکړم.زه به نن ستا تر مخه هغه ته د میره غږ وکړم ،بس وروره !اوس ته خوشحاله اوسه. د نن نه وروسته دارجن سره زما هیڅ ډول اړیکي اویا واسطه نه شته. زه د هغه سره خپله نکاح ماتوم.

د پشپال له اړخه کوم ځواب رانغې ، هغې واړو را واړوو ، خو پشپال مړ شوې و. رتنا په چغو چغو ژړل ، راجه پتهورا خپلو ساتونکو ته حکم وکړ ، هغوې راغلل او د پشپال لاش یې واخیست او د هغه ځایه یې یوړ ، رتنا هم غوښتل د دې لاش سره یو ځاې ولاړه شي خو د راجه کسانو هغه ونیوله او په زور یې کینوله ، د رتنا حالت ډیر خراب شوې و او په لوړ اواز یې سلګۍ وهلې ، خلک هم پریشانه شوي وو ، هغوې په هیڅ نه پوهیدل چې څنګه ژر داسې یو انقلاب مخته راغئ.

پای

WWW.LARAWBAR.COM

LARAWBAR

د لراوبر برېښنايي کتابتون

قدرمنو لوستونکو !

تاسو کولای شئ د لراوبر ویبپاڼې په برېښنايي کتابتون کې زیات شمېر ارزښتناک او په زړه پوري آثار په خپل تفریحي وخت کې مطالعه کړئ .

د لراوبر انلاین کتابتون ستاسو لپاره د لاندینیو موضوعګانو اړوند آثار پر لیکه کوي :

- **اسلام او مذهب**
- **ساینس او تخنیک**
- **سپورټ او روغتیا**
- **تاریخ او سیاست**
- **هنر او ادبیات**
- **دماشومانو لپاره**
- **بېلابېل آثار**

www.Larawbar.net/library

WWW.LARAWBAR.COM